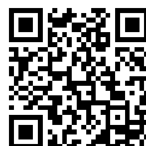
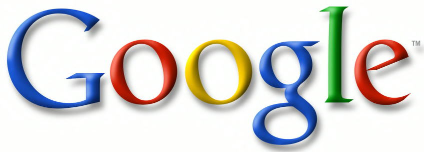
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

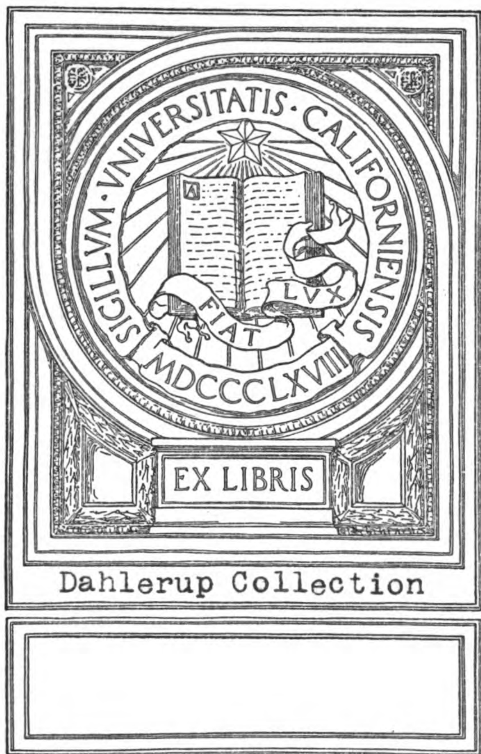
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

UC-NRLF
$B 304 071

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Til min kjære Sønnesøn Verner Dahlerup, den 31te October 1882 fra L. Dahlerup.

ROMANTISK DIGTNING

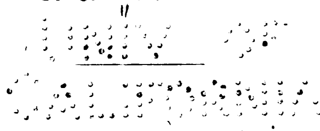
FRA

MIDDELALDEREN.

UDGIVEN

AF

C. J. BRANDT.

I.

1. Ivan Løveridder.
2. Hertug Frederik af Normandi.
3. Flores og Blanseflor.

KØBENHAVN.
Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.
Thieles Bogtrykkeri.
1869.

Digitized by Google

PT 7953
B7
v. 1

UNIV OF
CALIFORNIA

Digitized by Google

FORORD.

Denne Samling af »Romantisk Digtning fra Middelalderen« skal i tre små Bind indeholde hvad der af den Art, på Vers eller i Prosa, er bevaret os i Håndskrifter ældre end Bogtrykkerkunstens Anvendelse hos os. Det er ikke meget, og indskrænker sig til sex rimede Ridder-Romaner, samlede i et Håndskrift fra c. 1500, som tilhører det kongelige Bibliothek i Stokholm, samt den Karl Magnus Krønike, der ligger til Grund for Christiern Pedersens Bearbejdelse, efter et Håndskrift, samme Bibliothek ejer, skrevet i Børglum 1480.

Sålidet som det hele er, treffer det sig, at disse Levninger giver en lille Prøve på hver af de store Sagnkredse, der som Middelalderens Fællesgods blev omplantet og behandlet så godt som på alle evropæiske Tungemål. Fra Sangene og Sagnene om Kong *Artus* og hans Kæmper om det runde Bord stammer nemlig Rimene om »Ivan Løveridder« (og »Hertug Frederik af Normandi« I?); til *Didrik* af Bern's Sagnkreds er i Tyskland bleven knyttet Æventyret om »Dvergekongen Lavrin« og hans skönne Rosengård; om *Karl Magnus* og hans tolv Jævninger handler Krøniken der bær hans Navn, og i Forbindelse med dette plejede man jo også at

M300444

Digitized by Google

sætte den berömte Kærligheds-Roman om »Flores og Blanseflor«, hvilke foregaves at være Karl den Stores Moders Forældre, skönt den nordiske Bearbejdelse hentyder ikke til dette Slægtskab, og i Indhold og Udstyrelse står Digtet nærmere ved den næste Kreds, som idetmindste på anden Hånd røber Påvirkning fra Østerland. Som en Mundsmag af denne har vi Rimet om »Persenober og Jfr. Konstantianobis« (Parthenopex de Blois), der hører til Digtningen fra den pyrenæiske Halvø om Helten *Amadis* og de kataloniske Romaner fra det 12te—13de Århundrede. Endelig har vi et endnu mattere Rim af en Forfatter, Jep Jensen, fra et bestemt Årstal 1483, om en uskyldig Dronning i Polen, der blev bagvasket af en ondskabsfuld Niding, men reddet fra Døden af en Konge i Bømen, et Æmne, der i et Årtusinde er flittig behandlet i vor egen og i fremmede Literaturers Digtning, uden at man dog endnu har kunnet opvise det danske Rims nærmeste Kilde.

Af disse rimede Digtninger har de tre, som indeholdes i dette første Bind, Ivan, Frederik og Flores, fulgts ad her i Norden over 500 År, og i en nyere Tid gerne under det fælles Navn »Dronning Evfemias Viser«, fordi den norske Dronning af dette Navn (1300—12) lod dem omplante på nordisk Grund. Der vil siden blive Lejlighed til at omtale såvel disse som de øvrige Digtningers Oprindelse og Forplantelse, men jeg skal her blot foreløbig berøre et Spörsmål, der ligger i Yderkanten af Evfemia-Visernes Historie, men som har været meget omtvistet blandt de Lærde. For de danske Bearbejdelsers Vedkommende er dette slet intet

Digitized by Google

literært Æres-Spörsmål, thi med Hensyn til dem er det klart af alle Mærker, at de umiddelbart er overførte fra Svensk, så Rangstriden, om man vil opfatte den så, kommer ene til at stå mellem Norsk og Svensk.

Der er egenlig to Spörsmål, som har været forhandlede og er bleven besvarede på forskellig Måde. Man har spurt: har Dronning Evfemia ladet disse Ridderromaner oversætte på Norsk eller på Svensk? I første Fald skete det da på Vers eller Prosa? i sidste Fald har det været på Rim. Det andet Spörsmål er: hvis Evfemia lod dem oversætte på svenske Rim, hvad har da været hendes Oversætters nærmeste Kilde? har han haft fremmede, franske eller tyske, Bearbejdelser for sig, eller ligger der en Norsk Prosa-Oversættelse mellem ham og dem?

Hvad det første af disse Spörsmål angår, har man fra den ene Side gjort gældende (se navnlig: Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie 1850. S. 118 ff.), at det var dog rimeligst, at den tyskfødte Dronning, når hun vilde overføre de Digtninger, hun sagtens kendte fra sin Hjemstavn, på Nordisk, at hun da valgte det Folks Mundart, hvis Dronning hun var bleven, og at hun altså lod den oversætte på Norsk, som var et gammelt udviklet Skriftsprog, der allerede var benyttet til Digtninger med de nyere Enderim, såmeget mere som Sprogene i Norge og Sverige på den Tid (1300) endnu lignede hinanden såmeget, at en Oversættelse fra Norsk på Svensk vilde have været overflødig. Herimod kan dog for det første bemærkes, at denne store Lighed modbevises af tilstedeværende Skriftprøver, og at der

Digitized by Google

beviselig fandtes andre svenske Rimværker på den nævnte Tid. Men forresten, da netop Evfemias Virksomhed i Efterskrifterne til alle tre Digte knyttes til, at hun lod dem *sætte i Rim*, så måtte det da, dersom man ikke vil tillade sig en aldeles vilkårlig Fortolkning, have været en rimet norsk Oversættelse, hun foranledigede, og dertil findes der ikke det allerringeste Spor. Drister man sig at gætte på, at en sådan har fundets, da siger N. M. Petersen vist snarere for lidet end for meget, når han antager, der vilde gået et Århundrede för en sådan, uden egenlig Oversættelse, kunde have gledet over ved Afskrifter til at blive den svenske Gengivelse der nu haves; der vilde sikkerlig gået endnu meget længere Tid, og vi kom op til en Tidsalder, der blev yngre end de forholdsvis unge Afskrifter der er levnede os. Og at disses Ungdommelighed i og for sig intet beviser om selve Oversættelsens Alder, det fremgår, ved Siden af Beviser andensteds fra, såvel af Forholdet mellem de fire svenske indbyrdes, som af de to danske af Ivan Løveridder, der lægge for Dagen, hvor stor Ændringen, indenfor det samme Sprogs Grændse, er allerede i korte Tidsrum.

Hertil kommer, at i de Prosa-Oversættelser vi endnu har idetmindste af Ivan og Flores på Islandsk, som i Indholdet stemmer overens med de svenske Rim og rimeligvis stammer fra ældre norske Oversættelser (hvoraf der iøvrigt også findes Brudstykker idetmindste af Flores), ymtes aldeles ikke om nogen Virksomhed af Dronning Evfemia, men om den første siges udtrykkelig, at hendes Mands Bedstefader, Hakon den Gamle, lod dem

Digitized by Google

oversætte fra Fransk på Norsk; medens i de svenske Rim Oversættelsernes Tilbliven i dem alle tre knyttes til bestemte Årstal (1303, 1309 og »lidt för hun døde«), der netop falder indenfor det Tidsrum af 13 År, da Evfemia var Dronning i Norge. Fremdeles, som man fra svensk Side har lagt Vægt på, findes der en god Forklaringsgrund til, at den norske Dronning ønskede at få sin Yndlingslæsning gengiven på svensk, deri at hendes lille Datter Ingeborg i de nævnte År var trolovet med den ridderlige svenske Hertug Erik, Magnus Ladelås' Søn; og endelig er de Grunde, man har anført for, at Håndskriftet af Hertug Frederik, der nævnes som tilhørende det svenske Hof 1340, var på svensk, ikke at forkaste.

Der er ikke, tror jeg, nogen gyldig Grund til i dette Stykke at betvivle Angivelserne i Rimenes Efterskrifter, eller til at negte, at Dronning Evfemia, hvad der egenlig kun udtrykkelig siges i Digtet om Hertug Frederik, har ladet dem alle tre oversætte på *Svenske Rim*, når det hedder om *Ivan:*

> 1303 vardh thæsse bokin giordh til rima,
> Eufemia drötning . . . læt thæssa bokena vænda swo
> aff valske tungo ok a vort maal;

om Hertug *Frederik:*

> thenne bok . . . lot kesar Otte göra
> ok vænda aff valsko ij thyzt maal,
> nu ær hon annan tiidh giordh til rima
> nylika innan stuntan tima
> aff thyzko ok ij swænska tungæ . .
> Hona lot vænda a vort maal
> Eufemia drötning . . 1309
> var thæsse bok diktath swa;

Digitized by Google

og om *Flores og Blanseflor:*

> then them loot vænda til rima
> Eufemia drötning ij then sama tima
> litith för æn hon do. († 1312).

Det svækker ingenlunde Troværdigheden af disse Angivelser om Dronning Evfemias Virksomhed, at de alle tre tydelig er tilföjede efter hendes Død, men viser vel netop, at Bevidstheden var levende, og fandt Trang til at udtrykke sin Taknemmelighed i gode Ønsker for hendes Sjæls Salighed. Og når man, for at svække Tilliden til denne deres Troværdighed, har henvist til de danske Oversættelser, der troskyldig gentager de samme Oplysninger, siger man, så er dog denne Gentagelse knap så tankeløs, som man løselig betragtet kunde finde, thi den danske Oversætter eller rettere Oversætterinde siger ikke mere end hun kan med Rette, under den Forudsætning, at Svensk og Dansk, med deres Forskelligheder, som gjorde en Omskrivelse fornøden, dog var et og samme »Mål«, hvad der i det 15de Århundrede, allerhelst i Klostrene, vist var den almindelige Betragtning. Om Flores kan jo Dansken uden Betænkning eftersige, at »den Bog lod Evfemia sætte på Rim lidt för hun døde«; om Ivan bliver det jo også ret, at »den lod Evfemia vende på vort Mål 1303«; og kun om Frederik er det ikke så bogstaveligt at forstå, at den er sat i Rim af Tysk i dansk Tunge, da det vel neppe er taget i Oldtidens Betydning af dette Navn, men iøvrigt undlader Oversætterinden her at tale om Dronning Evfemia, så hun tillægger ingenlunde hende den danske Oversættelse,

Digitized by Google

medens hun, der i det hele er lidt ubehjælpsom, rigtignok föjer et Årstal til (1301), der hverken passer på hendes eget eller Dronning Evfemias Arbejde.

Må man således, såvidt jeg kan skönne, give de svenske Lærde og da navnlig de nyeste Udgivere af disse tre Digtninger (Samlingar utg. af Sv. Fornskriftsällskapet I. II. III) Ret i, at al Sandsynlighed taler for, at Dronning Evfemia har Æren af at Romanerne gengaves i svensk rimet Dragt, så kan jeg for min Del ikke tiltræde deres Mening om Digtenes nærmeste Kilder, og tvivler meget om, at de, efter Datidens literære Forhold og den Dygtighed et sådant Arbejde måtte forudsætte, kan være overførte umiddelbar fra Bearbejdelserne i de fremmede Tungemål. Isåfald havde det dog ligget den tyskfødte Dronning nærmest at lade dem oversætte fra Tysk, men det er bevislig ikke Tilfældet med de to, hvor Undersøgelsen er mulig: Ivan og Flores. Jeg finder det langt rimeligere, sålænge man ikke har sikrere Beviser for det modsatte, at antage, der må have ligget en ældre norsk, måske fra Hakon den Gamle stammende, Prosa-Oversættelse imellem dem og de udenlandske Kilder. Man har fremhævet som Bevis de Gallicismer og Germanismer der skulle findes i de svenske Digte, og hvad den sidste Art angår, som særlig skulde gælde Hertug Frederik, da er det sikkert at den røber sin tyske Oprindelse, men dog mere ved de indskudte moralske Betragtninger og Formaninger (se f. Ex. Dansken V 1304-5. 2335-38), end just ved sproglige Vendinger, skönt jeg nægter ikke at sådanne

Digitized by Google

kan findes, men om dem gælder det, ligesom endnu mere om de franske Vendinger i Ivan og Flores, at man har ingen anført så slående, at de indeholde noget Bevis, og der er neppe noget Exempel, som ikke kan forklares ved at disse rimede Oversættelser, selv gennem et norsk eller islandsk Mellemled, kan have beholdt den fremmede Bismag, og at de altså har deres Gallicismer og Germanismer på anden Hånd; thi i det hele er de så ensartede, at de umiddelbar gör det Indtryk, at de hidrører fra Kilder af samme Art. Men forresten indrömmes det, at hverken er de fornødne Hjælpemidler tilstede, ikke heller er Undersøgelsen af dem, der kan skaffes tilveje, endnu afsluttet, så med fuld Sikkerhed kan Sagen for Tiden ikke afgöres. Forholdet er i så Henseende forskelligt for de tre Digtes Vedkommende.

Til at undersøge Ivan Løveridders literaturhistoriske Vandring i Evropa er der allerede vigtige Hjælpemidler forhånden, men sålænge den islandske Bearbejdelse, der jo uden Tvivl stammer fra den norske i det 13de Århundrede, og hvoraf der haves forskellige Afskrifter i Stokholm, København og London, ikke er udgivet, mangler endnu det vigtigste Middel til at bringe Lys i denne Sag. For Hertug Frederiks Vedkommende ser det mörkere ud, da denne Roman synes at være forsvunden af hele den evropæiske Literatur, eller er ialfald endnu ikke opdaget, så den synes ene at være reddet i den svenske og tilsvarende danske Oversættelse. Derimod er Flores og Blanseflor i de senere År bleven så godt oplyst ved de svenske, islandske, tyske og

Digitized by Google

franske Udgaver, ej at tale om den plattyske, den nederlandske, Brudstykket af den engelske m. m., at der lader det sig göre, at forfølge Sporet og komme til Klarhed; og jeg tilstår at det er denne, der har vakt min Tvivl, så når Klemming vil hævde, at også Flores-Romanen er fra Fransk overført umiddelbar på Svensk, da tror jeg ikke, at min lærde Ven har Ret i dette Punkt.

Holder man sig udelukkende til Digtenes egne Efterskrifter, kunde man gerne antage, at de tre Rim havde hver sin forskellige Kilde. Om Ivan hedder det, at Evfemia lod den oversætte »fra Valsk på vort Mål«; om Frederik, at ligesom den tilforn var oversat fra Valsk på Tysk, så er den nu anden Gang oversat »fra Tysk på Svensk«, medens der om Flores ikke gives anden Oplysning, end at den nævnte Dronning lod den »vende til Rim«, uden Tilföjelse af hvad Sprog det skete. Efter disse Oplysninger kunde jo gerne Ivans svenske Forfatter have haft en fransk Text, Frederiks en tysk og Flores f. Ex. en norsk for sig. Men i dette Punkt må man vist være varsom med ganske at stole på de gamle Angivelser, da de, som den danske Frederiks Oversættelse viser, trøstig angiver det oprindelige, uden at tage det så nöje med Mellemledene; og man kom da enten til at antage en Sprogdygtighed og Rimfærdighed hos Eufemias svenske Oversætter der vist vilde blive enestående ved Året 1300, eller hvis hun har haft flere Oversættere, kom man til at forklare deres Værkers Ensartethed ved en Legende i Lighed med den om de 70 Fortolkere.

Digitized by Google

Min Antagelse af, at Flores og Blanseflor i den svenske Oversættelse stammer fra en nordisk Kilde, støtter sig ikke blot derpå, at Slutningen om Tvekampen, hvormed Flores befrir sig selv og sin Elskede, er ejendommelig for de nordiske Skikkelser af Digtet, og tör man nu ikke antage, at den islandske (og norske) Oversætter har taget dette af den svenske, så er det modsatte det eneste rimelige; men dernæst forekommer der i den svenske (og danske) Bearbejdelse en Fejltagelse, der ikke godt kan have anden end norsk eller islandsk Oprindelse.

Når der nemlig i den danske Flores (V. 303-4) læses om det kostelige Kar, som hans Forældre blandt meget andet modtog af Købmanden, da de solgte Blanseflor, at derpå stod »skrevet« Striden for Trojæ Borg, samt

»huræ Gryda munne ro
ower hawet i jen gams klo«

så vil man udentvivl i hele Æventyr-Verden forgæves søge efter denne Gryda, der udførte den vidunderlige Bedrift at ro over Havet i en Gribbe-Klo. Derfor har nok også Gotfred af Ghemen fattet Mistanke til Historien, men ikke just løst Gåden, ved at ombytte Gryda-Navnet med det ubestemte »man«. Nu kunde man vel sige, at denne löjerlige Historie tilhører kun den danske Oversættelse, medens af de fire levnede svenske Afskrifter de tre, såvidt det kan ses, springe Linierne over; men dels er det jo indrömmet, at den danske er skreven efter en svensk, som sagtens må have haft Stedet, dels er Overspringelsen netop mistænkelig, da den

Digitized by Google

viser, at vedkommende Afskrivere har ikke forstået den Tale og er gåede udenom Vanskeligheden eller rettere har sprunget over den; og så har en af de fire (B) en Læsemåde, som på en egen Måde, nemlig ved nye Misforståelser, oplyser Stedet. Det hedder nemlig:

»huru Gyrke munde roo
jwir haffwita gammens troo«,

og det giver nu, selv om man opløser *haffwita* i *haffwit a*, endnu ringere Mening, hvis der overhoved er nogen. Men hvad der slår Hovedet på Sömmet og befrir den danske Oversætterinde for Beskyldning for at hun har digtet på fri Hånd, er at den franske Original har Stedet, og ved at efterse dette, løses Gåden. Der står nemlig:

et l'ost des Grius, com il nagoient,
et Agamemnon qu'il menoient.«

Dette gengives i de fra den stammende Oversættelser; og da på islandsk således: »hversu Grikkir reru yfir hafit, en Agamenon leiddi skarann«. Det er altså Agamemnon der er bleven til »a gammens troo« eller »a gams klo«, og det kunde han vanskelig blive for en Oversætter, der var så hjemme i Fransken, som Værket ellers vilde vidne om, denne var, hvis han havde haft den franske, eller nogen fremmed, Text for sig; men hvorledes det kunde ske, når han havde et norsk eller islandsk, på dette Sted måske lidt utydeligt Håndskrift, det får man en temmelig sikker Formodning om, når man ser f. Ex. den Membran i Arne Magn. Samling (Nr. 575 a i 4to) som indeholder blandt andet et Brudstykke af Flores; thi der bliver Grækerkongens Navn

Digitized by Google

forkortet skrevet »agam̄mon«. Hvis her *a* har stået lidt fjernere end det burde fra *g*, så har man udentvivl »gammens« Oprindelse forklaret; og på Norsk og Islandsk kunde dog *gam* eller *gammen* give en Slags Mening. Og den svenske ovenanførte Text (B) giver et nyt Fingerpeg med Formen »Gyrke«, der ligger så nær ved en af de gamle nordiske Former af Græker-Navnet (Girkir), og så fjern fra de andre Sprogs Form af samme.

Det Stokholmske Papirs-Håndskrift, som indeholder de danske Oversættelser af Evfemia-Viserne, bærer Mærket K. 47 i Antikvitets-Arkivets Fortegnelse, og rummer på 256 Blade i lille Kvart alle de sex rimede Ridderromaner, som Tiden har levnet os, i samme Orden, de her bliver meddelte, dog med den Undtagelse, at Flores, som jeg har flyttet hen til de to andre Evfemia-Viser, i Håndskriftet indtager den sidste Plads. Afskriften, der vistnok er gjort af en Jyde, at dömme efter Skrivemåden jen, jet, jed, jeder osv. og Tilböjeligheden til at afkorte det tonløse e i Ordenes Ende, må hidrøre fra Årene ved 1500, ikke ældre end 1484, det År da Persenober siges at være sat i Rim, og sagtens ikke yngre end 1509 (eller 1504?), det År da Flores og Blanseflor forelå trykt fra Ghemens Presse.

Nærmere Oplysninger vil blive meddelte i det følgende.

København i November 1869.

C. J. Br.

Digitized by Google

INDHOLD.

Digitized by Google

Digitized by Google

IVAN LØVERIDDER.

Digitized by Google

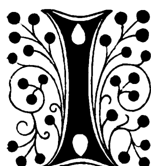
UNIV. OF CALIFORNIA

I.

Iwan bliver Kildens Ridder.

---

1. Kong Artus Hof.

Naffn fader oc søn oc th*e*n helligandh
vil iec meg tage here til handh,
fro*m*me saghe fram ath føre,
th*e*m til skiemten som th*et* vil høre,
aff the verdugeste konger too
th*er* man hawer hørd saffd fraa:
koni*n*gh Magnus oc koni*n*gh Artus,
til dygdh oc ere vare the wijs.
    Artus var ien koni*n*gh aff Engeland,
han wand Rom m*et* swerd oc brand,
ha*n* var keyszer th*er* m*et* ere
och frelsedh Engeland aff høghe kiere,
aff th*e*n skath th*er* Romere giorde
var jngen th*er* hanwm krewe tordh'e.
A*n*nen var **Karl Magn*us*** koni*n*g aff Frandsz.
Th*et* wil iec seye ed*er* til sandsz,
mod hieden mend for kristen ath stride
var jngen fro*m*mere i the tide
end bode thesse h*er*rer, iec seyer ed*er* fra.
The hawe thiere fromhet bewijst saa

Digitized by Google

ath ower alle werden gonger there loff,
hware h*er*rer oc fyrster søge hoff.
Koni*n*ge sø*n*ner søkte th*e*r hiem,
hertuger oc grewer thiente th*e*m,
ridder sø*n*ner giorde och saa,
och alle the weder ko*m*me moo.
I the*n*ne koni*n*gh Art*us* hans dage
war sterkke kiemper, som liweth torde wowe
for rider skab och for fruer ere.
Thisse werre the nw ferre ere,
for frwer loff wille pris wi*n*ne,
man kan th*e*m nw neppeligh fi*n*ne.
    Jen saude megh th*et* iech wil seye,
och tøck*er* megh th*et* jech wil ey tye,
om jen rider, th*e*n edeliste mandh,
j hans dawe ma*n* ey tøligh jen fandh,
th*e*n th*e*r thiente koni*n*gh Artus
dauligh poo Karildos hus.
Koni*n*gh Art*us*, som j haffwe hørdh,
hans loff er wide om werden førdh,
j*n*nen sine dawe och time
han hiolth jet hoff for snime,
m*et* møgel frygd om pingsz dags tidh.
Fruer och iomfruer war th*e*r blidh,
rider och sue*n*ne the giorde th*e*m game*n*,
m*et* dyst och thorney ko*m*me the samen,
tha koni*n*gen war m*et* j obene saal,
opo sith hus i Karildal.
Th*e*r the ware mette och sade til sa*m*men,
rider och fruer the giorde th*e*m game*n*,
och snackede møgeth, huadh sligth haffwer woldh*et*,
ath mygeth worder jeth och lideth holdh*et*,

Digitized by Google

aff th*em* som fruer haffwer ath wolde,
och mowe were j hierth*et* bolde.
Oc thier*e* thiener wil iech wer*e*
oc haffwe th*em* j hierth*et* kiere,
tha wil iech nw først aff Art*us* skriwe,
huadh skiemten the mwnde fordom driwe.
Tha koni*n*gen war mette, som jech før*e* saude,
ha*n* jnkted melte, wth*en* sadh oc taude.
Huadh ha*n* j sit hierte mwn miene,
th*et* wiste icki wth*en* ha*n* ie*n*ne.
Ha*n* stodh op och gik ath sowe,
folkedh sadh all qwer til howe.
Th*er* wndreth ridder och sue*n*ne a,
ha*n* war icki won ath giør*e* saa.
Droni*n*gen war m*et* hanom j*n*ne.
Fruer och mør och høwske qwi*n*ne,
the ridder kw*n*ne th*et* ey wndh*er* stande,
huadh ewentyr th*em* kw*n*ne ko*m*me til hande.
Segremors och Walewan,
Kalgrewans och h*er*re Ywa*n*
och h*er*re Keye qwadh sprak,
th*er* io taler ille po huer mandsz bagh,
och mange andre rider fler*e*,
thy war*e* thier*e* skiemten mere.
Jen rider hede **Kalgrewans**,
ha*n* hoff op sith ewentyr til sandsz,
th*et* war hano*m* mer*e* til blyh*et* en er*e*,
thy mwnde ha*n* sigh sorligh kier*e*,
tha ha*n* sith ewentyr saude fram,
ha*n* selwer lastede tøligh skam.
Droni*n*gen mwnde th*er* neer hoos gaa,
hw*n* stodh th*er* hoos och lydde th*er* aa,

Digitized by Google

jngen ther*e* worte th*et* war,
wth*e*n Karlgrewens, ath hw*n* tidh gor.
Th*e*n edle rider stalt och godh
ha*n* tha op amodh he*n*ne stodh.
Her Keye gaff hanom th*er* for sage,
han fek ey bedre til ordh ath tage:
«thu est ie*n*ne høwsker*e* en wij alle,
for thy skulle wij thik h*er*re kalle,
thy ma*n* ledh*er* bode wde och i*n*ne,
ma*n* ka*n* ey tøligh jen a*n*nen fi*n*ne.
My*n* frue tøcker sa,
ath j er*e* fro*m*mer en andre to,
huar skal wij tøligh jen a*n*nen foo,
ha*n* er tha krank ath lide aa.»
Tha melte en mer*e* h*er*re Keye:
«th*et* wil jech nw edh*er* seye,
til twkth och er*e* er wij alle sene,
wth*e*n Kalgrewans ie*n*ne.»
Kalgrewans suarede tha:
«kier*e* h*er*re, taler ey sa,
her*e* war ingen for spaa,
thy finge my*n* frue of senth ath see,
th*et* giør th*e*m alle samen wee.»
Droni*n*gen melte til Keye tha:
«thith hierte mwnde nw syndh*er* goo,
haude thu ey tølligh spoth giordh,
som wij nw alle haffwe hørdh,
thu haffw*er* alle m*et* spoth vnth fongith,
thy haffw*er* th*et* thik offte ille gongeth.»
The ridder war*e* m*et* bøn til rede:
«my*n* frue, j skulle ey wer*e* wrede,
han thiener eth*er* gierne til alle made,

Digitized by Google

en do ha*n* ka*n* ey si*n* spoth for lade.»
Droni*n*gen mwnde th*em* sa suar*e*:
«megh tøcker, ha*n* kan sine ordh ey spar*e*,
megh tøckes, ha*n* haffw*er* nw øwerth saudh,
th*er* bedre matte haffwe wereth taudh,
jngen skal a*n*nen spoth til driwe,
wth*en* twkth och er*e* huer a*n*nen giffwe.
Nw skulle j alle h*er*e m*et* tie,
th*en* rider skal sith ewentyr fram seye.»
Then rider melte: «th*et* seyer jech thik,
h*er*re Keye, wilth thw lyde megh,
megh bør ey widh*er* thik ath kiwe,
saa møgeth v dygh tha kanth thu driwe,
th*et* thu giwer megh spoth och hadh,
th*er* aff worder thu selwe for smadh,
thu kanth megh ey møgeth frome
och ey møgeth til skade ko*m*me.
Thu haffwer och alle mendh for smodh
och os alle wilth thu holde til hadh,
thy wil jech gierne tacke thik,
ath thu lodst ey briste megh.
Myth ewentyr wil iegh ey nw seye,
myn frue lower megh ath thye.»
H*er*re Keye melte effth*er* tha:
«my*n* frue, om th*et* wer*e* moo,
løster edh*er* th*er* aa ath lyde,
och thisse gode ridder th*er* om bede,
sith ewentyr fra*m* ath før*e*,
th*et* ær th*en* tingh iech gierne hør*e*.»
Droni*n*gen melte th*er* som hwn stor:
«akte nw aldrigh hur*e* th*et* goor,
j tørwe ey h*er*re Keye sette,

Digitized by Google

hans ordh er jnkth*et* rette,
och tage ether th*e*m inkth*et* til skam,
for wor bøn seyer ewentyr fram.»
«Myn frue, mo th*et* a*n*neth wer*e*,
th*et* worder megh v tonkth ath bere,
th*ett*e ewentyr ath seye her*e*,
for eth*e*r bøn skal th*et* dogh wer*e*.
Bedh*e*r jech och alle, som th*e*r til lyde,
merker my*n* ordh, huath the betyde,
j tenker here a m*et* widh oc si*n*ne,
ridder och fruer och høweske qwi*n*ne,
huadh megh er timdh och icki drømdh,
m*et* megh warder th*et* aldrigh glømdh.»

2. Kalgrevans finder den vidunderlige Kilde.

«Th*et* war for snyme och icki lange
jech foor ath lede nymer*e* ath fonge,
vebnede wel til fodh och hande,
ath see om noger torde megh bestande.
Jech fandh je*n* wey a høgre hand,
ha*n* ledde megh indh til fremede landh,
the*n*ne wey war wildh ath ride,
mørk och trangh, megh mwnde lith lide,
ha*n* ledde megh om sider j ie*n* mark,
til ien borigh , war ganskæ sterk,
fuldh stor*e* grawe th*e*r om gonge,
sa ath jngen matte th*e*r jndh ko*m*me.
Ow*e*r the grawe gik ie*n* bro,
hosbwnden ka*m* och melte saa,
ha*n* haffde ie*n* høgh a sine hende,
haffwe ha*n* tak, th*et* han megh kiende,

Digitized by Google

han saude: «j skollæ j nath here bliwe,
mandh skal eth*er* alle nade giwe,
signeth were th*en* ,gode stwndh,
th*et* j kam here a myne fwndh,
j er h*er*re Gudh wel ko*m*men och megh,
stigh aff thin hest och hwile thik!»
Thet war orligh herbere ath tage,
tha iech ka*m* ridinde for the stade,
m*et* blide ordh ha*n* megh wnd fek,
ha*n* ledde megh indh m*et* selwer sigh.
For wth*en* th*et* hus th*er* hende aa
alle hande wabe*n*, th*er* wer*e* maa.
Th*en* kwr*e* bleste i sin lwdh,
ath folketh skulle alle ko*m*me wth.
Tha toge the alle j huseth ath løbe,
ridder och sue*n*ne til a*n*nen øbe:
«wij skulle alle til hobe gonge,
my*n* h*er*res gesth m*et* er*e* w[n]th fonge.»
Ridder och swene toge my*n* hest,
megh selff wndfinge the alle best.
Th*er* møtte meg th*en* stalte iomfrue,
th*er* aldrigh gonger aff my*n* howe
och stadeligh j myt hierte stor,
ee huare iech helst i werden er.
Iech ka*n* ey seye aff all th*en* dygd,
och aff th*en* glede och all th*en* frygd,
th*er* hw*n* megh thiede mange foldh ledh,
th*er* hw*n* selff wnth webneth megh.
Sidh*en* lodh hw*n* megh kleder skiere,
th*er* ie*n* ridder matte m*et* ere bere,
aff bronth skarlogen m*et* sabel skindh,
jen righ bradsze aff guldh*et* fin,

Digitized by Google

alt sat m*et* dyre stene,
th*et* gaff megh th*en* stalte rene.
Hw*n* ledde megh j ie*n* lønlig stadh,
alt sat m*et* rosen och lilie bladh
och ørter bode gule och grøn.
Jech togh th*et* for all werdszens bøn,
megh løsth*et* th*er* wel ath were,
thy jech sa th*er* myt hiertens kier*e*.
Tha ginge the os alle fraa,
jngen war effth*er* wth*en* wij too.
Jech saude tha til myt hiertens kiere:
«skal iech frygd j werden bere,
th*et* skal effth*er* eder wilie were,
noduge iomfru, this hawe j er*e*.»
Sa møgeth glede haffde iech ther*e*
iech togh th*et* for alle werdsens ere,
matte th*et* effth*er* my*n* vilie gonge,
aldrigh wilde megh deden longe.
En dogh gik th*et* meg mest til mien,
ath hosbwnden ka*m* os gonginde igien,
ha*n* bødh os til bordh ath goo:
«j here icki lenger wer*e* moo.»
Wij giorde hans wilie och lodh hanw*m* rade,
ha*n* skibede os alle node,
bode wilt och tamth aff alle ha*n*de kost
the bar os for, bode win och most
och alle hande nade.
Gudh tacke th*en* rider och frue bode,
hosbwnden badh megh th*er* wij sade,
ath iech skulle th*et* icki lade
th*en* sa*m*me wey thit effth*er* ath ride,
ha*n* saude, ha*n* wi[l]de megh hie*m*me bide:

Digitized by Google

«jech wedh ath th*et* mwnde lengi were,
ath tøligh ridder war ko*m*men her*e*,
som sa foor ath nymer*e* at lede,
huad j bedes th*et* wil iech eth*er* wede.»
Jech tackede hano*m* for th*en* er*e*
och iette ath iech wille ko*m*me ther*e*.
[I]ech togh ath my*n* wey ath longe,
jech togh orloff oc gik til senge.
Th*et* første dawen sit lyus thiede,
tha war megh my*n* hest til rede,
jech tackede th*em* for thieres dygd
och redh deden m*et* glede och frygd.
Tha iech haffde rede*n* ien liden stwndh,
tha ka*m* th*er* løbinde a myne fwndh
wille nødh och gri*m*me dyur,
løwer, biørne och panter,
the bordes m*et* sa møgel gny,
th*et* iech reddes for th*em* ath fly.
Iech droff megh effth*er* ien diel til bage,
tha worte iech war wid wnderligh sage,
jen hierde, sorter en jen bla mandh,
jen leder troldh iech aller fandh,
ha*n* haude j sine hender ien stangh,
aff staal war han bode stor och langh.
Ha*n* war ful och iller knøs,
hans howeth war større en ørsse høs,
halsen krogeth so*m* jet hywel,
aller sa iec ien leder dywel.
Hans haar huast som hyben torn,
nesen krogeth som bukke horn,
øwen gule som topaciws,
the giffwe aff th*em* iet redeligh lyus,

mwnden vidh och lippe*n* blaa,
hagen sith pa brøsteth laa,
anledh*et* lode*n* so*m* biørne skindh,
wbassi tender och sorte kindh,
skiegeth huast och icki slet,
ryggen langh m*et* kwlen om sat,
hans føder brede och neglen lange,
hans fingre som gribs klør krogeth och vrange.
Ha*n* stodh segh widh ien slegie,
miø och longhe war hans legge,
han[s] kleder war vnderligh
och selff war ha*n* sorth och bigh.
The rigeste kleder haude han aa,
the war*e* aff nøde huder two,
alle skorne j re*m*me,
th*e*m saa iech om hano*m* sue*m*me.
Tha ha*n* sa megh til sigh ride,
ha*n* torde megh tha ey lenger bide,
ha*n* talede til megh reth jngen orde,
mægh vndrede, hwi ha*n* th*et* giorde,
iech tenkte ath ha*n* wille kyse megh,
sa saa ha*n* redeligh til megh,
iech tenk[t]e alle hande sage,
huadh iec skulle til rade tage,
och tha worte iech sa til rede,
ath iech icki reddes for hans vrede,
iech tenkte hano*m* galen wer*e*,
hwi ha*n* taleth ey, men iech ka*m* ther*e*.
Om sider dierwedes iech fra*m* ath gaa,
ath see hworth th*et* wille tha.
Jech sporde hano*m* som iech kw*n*ne best:
«sey megh nw, huadh mandh thu est,

Digitized by Google

huadh heller thu vndh heller godh mwnde wer*e*,
meden thu stander sa redeligh here.»
Ha*n* suarde tha: «iech er ien mandh,
j feyre skickelse megh ingen fandh,
en thu haffwer megh nw here seth,
my*n* fæyrindh hawer iech thik nw tiedh.»
«Gode mandh, huadh hawer thu here at giøre?
mo iech th*et* hie*m*meligh aff thik spør*e*.»
«Jech haffw*er* ath giør*e* ow*er* dawe longe
giøme the dyur thu seer her*e* gonge.»
«Jech wedh ey, hure th*et* moo were,
ath thu kanth th*em* saa giøme here,
ville dyur aa øde marke,
saa mange gri*m*me och saa sterke.»
«Sa*n*neligh, h*er*re, th*et* seyer iech thik,
thy er*e* alle sa lydinde megh,
sa hawer iech th*em* m*et* liste fongeth,
ath the ey gide fraa megh gongeth.»
«Sey th*et* megh a thine tro,
alt hur*e* th*et* kan wer*e* saa?»
«Th*et* første the høre megh øbe,
jngen thier*e* tørff fro megh løbe,
sa snarth iech fonger iet ath holde,
sidh*en* moo iech th*em* alle wolde,
iech tager th*et* och kaster neder,
sa ath the alle skielwe th*er* weder,
the løbe til megh och bedes node
och lyder siden myne rade,
hwilken a*n*nen th[*e*]m giorde saa,
stor skade mwn ha*n* aff th*em* faa.
Nw sey megh, myn h*err*e kiere,
huadh wilt thu? hwi kamst thu here?»

«Jech er ie*n* ridder, iech faar ey lede
effth*er* th*et* myt hierte mwn rede,
hur*e* iech matte th*et* ewentyr fonge,
som megh matte til ere gonghe.
Jech bedh*er*, gode hierde, thik,
ath thu wilth berette megh,
huar iech matte my*n* mandom bewise,
saa ath andre h*er*rer matte megh prise.»
Ha*n* suarede megh: «iech wil ey thye,
h*er*re, iech wil eth*er* nymere seye,
ien kielde er here ey langt fraa,
th*et* sæyer iech eth*er* aa myne tro,
løster eth*er* thidh ath ride,
j ko*m*me ey deden for wth*e*n qwide.
Th*e*n sa*m*me wey j here seer
han følliger eth*er* thidh, som iech eth*er* tier,
til th*e*n kielde iech haffwer aff saudh,
ha*n* er alt m*et* roser om laud.
The edle trer er sat m*et* liste,
for winterens tuangh the løff ey myste,
om th*e*n kielde er skickede sa,
ath solen kan he*n*ne icki naa.
Th*e*n sa*m*me kielde hawer sa dan pris,
ath ha*n* er kolder en ien iis,
hos kielden henger ien molliugh aff guldh,
th*er* stoor ien stolppe m*et* wnder fuldh,
the lenkier er longe iech seyer saa,
ath the ka*n* wel til a*n*nen naa.
Th*er* stoor iet kappelle ey langt th*er* fra,
th*et* weniste ma*n* m*et* øgen saa,
tagh wandh aff th*e*n springindis bryndh,
eth*er* worder wel siden ewentyr kiendh.

Digitized by Google

Th*er* j.wa*n*neth a stolppe*n* slar,
j seer wel siden, hure th*et* goor,
tha ko*m*mer winter th*er* saa sterk,
ath alle fogle aa th*en* mark,
løwer och biørne och alle dyur
redes for th*en* horde skwr,
for regen, hawel, frost och snee,
sa iamerligh m*et* stor wee
ko*m*mer th*er* møgel wode,
for wth*en* alle skonsel oc node.
Kanth thu sa deden ko*m*me bort,
ath thik worder jnth*et* til mien giord,
om Gudh eth*er* th*en* løcke andh,
tha er j ien saligh mandh.»
Hierden badh megh fare vel,
iech suarede hano*m*: leff hel och sel!

3. Kalgrevans Æventyr ved Kilden.

Thet lider nw fast ath dagsens tide,
iech matte th*en* wey til kielden ride.
Th*er* iech haffde redeth ie*n* lide*n* stwndh,
tha worte iech war th*en* weniste lwndh,
th*er* nogen mandh m*et* øwen saa,
hoos th*en* kielde, ha*n* saude fra,
iech wil th*et* seye aff rette akth,
m*et* blomster och løff war hwn sa takt,
megh tøtte th*et* kw*n*ne ey regne sa,
ath th*er* matte nogeth jgiø*m*men gaa.
J th*en* lwndh worte iech war
jen molliugh, war aff gulleth klar,
th*et* man alle werden lede skal,

Digitized by Google

tølligh ien fi*n*ner man icki fal,
och moo j for sa*n*nen tro,
ath th*e*n kielle hw*n* war saa
som th*e*n kedel ower ilden henger,
och welder alle wegne om kringer.
Th*e*r er ien stolpe aff smaragdus giord,
th*e*n sten war thid m*et* liste førdh,
wnd*e*r hanom fire rwbin,
sa røde och skier som solen skien.
Aff the vnder, iech th*e*r saa,
th*e*r mo iech wel seye fraa,
iech wil inth*et* th*e*r aff lø*n*ne,
hwo thid wil far*e* han moo th*e*t røne.
Jech togh th*e*n molliugh, th*e*r hende, aff guldh,
och lodh iech he*n*ne aff kielden fuldh,
wa*n*neth iech siden a stolpen slo,
th*et* angrer megh a myne tro.
Tha begyndes storm och gny,
mørken he*m*mel och molm sky,
och togh saa angesteligh a ath regne,
ath elden fløw th*e*r alle wegne,
hagel och frost mwnde ther ey tryde,
som th*e*r skulle alt synder bryde.
Jech fek aff reszel saa møgel nødh,
iech feldh neder som iech var døth,
haffde Vor He*rr*e ey giordh saa vel,
tha haude iech wereth slaweth jhiel
aff the trer th*e*r felde neder,
thy tacker iech Gudh, som iech til beder,
och alle werden hawer ath rade,
th*e*r megh halp borth m*et* sine nade.
Tha iech haffde leyeth ien stwndh j duale,

Digitized by Google

tha hørde iech effth*e*r the naktegale
och andre fowel m*et* søde*n* røst,
myth hierte *th*et gledes och fek ie*n* trøst.
Th*e*r iech saa lyus och solen skiene,
tha glømde iech all angeste myne,
och saa iech mange fowele skare
m*et* mygel lyst j lwcte*n* fare,
the swnge alle m*et* søde*n* thone,
meden iech lewer, moo iec th*e*t mone.
Huer thiere røst war seer om segh
och ware do alle sa*m*men lige,
tøligh sangh maa ey nw were,
wth*e*n ma*n* fi*n*ner th*e*n effth*e*r ther*e*.
Megh tøtte th*e*t were sa mygel priis,
ret som iech war j p*ar*ediis.
Jech hørde sa lengi pa thiere sangh
ath iech worte hiemsk aff th*e*n bangh.
Siden fek iech the tidinde,
ath ien webnede rider ka*m* th*e*r ridinde,
han rende fast och war sa fro,
iech tenkte ath the mwnde were to.
Tha iech sa ath han war ien,
til mit ørs war iec ey sien,
iech sprangh j sadelen och war sa gladh
och rende modh hano*m* tha j stadh,
ath th*e*n ere ka*m* meg til hande,
ath noger torde megh iene bestande.
Th*e*n ridder, iech sa th*e*r ride,
øpte fast och badh megh bide,
han war grim och ille wredh,
man matte hanom høre sa longh ien lied.
Ha*n* øpte fast m*et* mygel kiere

och sporde, hwi iech war ko*m*men here:
»thw hawer megh giordh ie*n* høff vret,
th*et* skalt thu gialde nw all slet,
hawde thw megh noget skyldh ath giwe,
tha wil iech effth*er* thine my*n*ne bliwe,
nw skalt thu gialde thit howmodh,
sa ath thu fonger thisse aller bodh,
th*et* moo ke*n*nes a the*n*ne skoff,
ath iech hawer fonget skade nogh,
wth*en* thu wilt th*et* modh meg bøde,
tha skal iech thik sa hordeligh møde,
ath thw skal thik fonge*n* giwe,
heller anten os skal døth bliwe,
for th*en* last thu giorde megh here,
thy mo iech megh saa sare kiere,
iech matte ey were pa myt hus
for hawel och frost oc ildszens lyws.
Frwer och møør, th*er* føre war glade,
th*em* giorde thu sorigh och store skade,
m*et* sne och frost oc horde*n* skwre,
th*em* halpe ey torne, ey gode mwre,
huadh thu hawer giordh m*et* thin welle,
føre thu ko*m*mer borth, skalt thu th*et* gielle.«

Effth*er* thisse ordh ha*n* giensten tawde,
m*et* sit glawinde han til megh laude,
hans ørs var springinde som ie*n* raa,
ie*n* raskere ridder iech aller saa,
myn skioldh iech tha for megh bødh,
iech matte mech werie, th*et* giorde meg nødh.
Vore ørs tha sprwnge til same*n* fast,
myt glawinde i hans hielm brast,
for thy ha*n* war megh alt for sterk,

Digitized by Google

ha*n* stak megh nedh*er* a th*en* mark,
ha*n* togh myt ørs och borth ha*n* redh,
mere skam iech aller biedh.
Ha*n* wille megh ey th*en* ere thie,
ath ha*n* wille iet si*n*ne til megh sie.
Vth*en* last tha giorde han sa,
thy ha*n* war fro*m*mer en myne to.
Huat skulle iech tha til rade fa,
jech haude tha inth*et* ath ride aa.
Dagæn lidde tha fast ath qwelle,
iech gik tha effth*er* til th*en* kielle.
Tha togh megh thede*n* ath longe,
iech wiste ey, hwort iech skulle gonge,
iech gik megh effth*er* til skoff,
my*n* hosbwnde kam megh tha jhoff,
th*er* mwnde iech megh hielp*en* wente,
huadh radh iech mwnde aff hano*m* hente.
Iech gik blyeligh i gorden fra*m*
for th*en* last och for th*en* ska*m*,
th*er* megh var om dawen skied,
th*en* morigen tha iech deden red.
Th*er* iech myne hosbwnde for megh fand,
sa dygdeligh tha giorde ha*n*,
ha*n* gik megh leweligh jmodh,
alle myne sorigh radde ha*n* bodh:
»thu est he*r*re Gudh wel kom*m*en oc meg,
huath here er best th*et* and iech thik.«
Inkted matte iech th*er* a*n*neth fi*n*ne,
en frwer och møør och høwske qwi*n*ne,
the giorde megh nw sa mygel ere,
som fyrste dagh th*er* iech ka*m* there,
ridder och swe*n*ne giorde och saa,

Digitized by Google

th*et* løne th*em* Gudh so*m* alt for maa.
Alt th*et* folk j hwset er
wndreth sare th*et* iec ka*m* th*er*,
ath my*n* løcke war sa wel gonge*n*,
ath iech bleff hwerken døth heller fonge*n* . . .

[Her mangler i Håndskriftet et Blad med c. 61 Verslinier. Da Hr. Kalgrevans har endt sit Æventyr, lover Hr. Ivan at hævne hans Skade. Hr. Keye spotter ham, og Dronningen irettesætter den kådmundede. Ivan ligeså:

4. Ivan vil hævne sin Frænde.

». . . hvo sin herre ere wil akte,
han skal sigh gørle ther om vakte,
gømme sin ordh och vere ey bradh,
tha vardher han engen stadh forsmath.
Wilde herre Keye gøre swa,]

tha matte h*an* stor ere faa.
Iech th*et* seyer sa*n*neligh,
om iech ka*n* ret b[esinne] megh,
megh bør ey vedh hanom ath kiwe,
saa stor v dygd tha ka*n* ha*n* driwe,
hans ordh hawer fuldh lidh*et* at sette,
iech th*em* akter jnkted vette.«
Tha the haude saudh the nymere,
tha ka*m* koni*n*gen gongindis there,
the alle op modh hanom stode,
the alle hanom thiere thieniste bode.
Koni*n*gen sattes hos droni*n*gen nedh*er*:
»giører alle so*m* ieg ether bedh*er*,
ridder och sue*n*ne j mowe vel sidde,
jech vel thisse thidinde vidde,
droni*n*gen skal seye os the nymere,
th*er* h*er*re Kalgrewa[*n*]s førde her*e*.«

Digitized by Google

Droni*n*gen var bode høwsk och gladh,
och saude the ewentyr fra*m* j stadh,
hw*n* kierde høweligh ower hans vande,
och lodh th*e*r jnkted effth*e*r stande.
»Nw akter th*e*n ko*m*mer, ha*n* haude there,
och heffner th*e*n last ha*n* hawer ath kiere
mest for th*e*n skyldh ath j ere vis,
thisse hawe j bode ere och pris.«
Th*e*r koni*n*ge[n] haude th*ett*e hørdh,
ville j høre huadh tha var giord?
Koni*n*gen swor ie*n* høweligh iedh,
for thy ath ha*n* var vorden vredh,
om Vterpandragons sin faders siel,
som ha*n* vnthe aff hiertedh vel,
och sa om siel sin moders,
och saa sin syster och broders,
th*et* ha*n* skulle til kielden fare
m*et* ridder och fruer j skare,
j*n*nen fiorta*n* dawes frest,
och vorde h*er*re **Vadians Rødes** giest.
Alle tha vare the ridder froo
ath Koni*n*gen wille giør*e* saa,
bode ridder och sue*n*ne,
vth*e*n h*er*re Iwan ie*n*ne,
thy ath ha*n* ville gierne th*e*n første vere,
føre en nogen a*n*nen ko*m*me there,
och sigh th*et* vndh*e*r vi*n*ne,
th*et* ewentyr th*e*r ath fi*n*ne.
[H]*er*re Iwan giek tha ie*n*ne
thit ha*n* fandh sine sue*n*ne,
ha*n* lodh ien lønligh til sigh kalle,
the andre vare th*e*r effth*e*r alle:

»thu skalt my*n* gangær sadel jstadh.«
Sue*n*nen giorde so*m* ha*n* hanom badh:
»iech vil fore j veyen ride,
och th*er* vil iech thik hie*m*meligh bide,
mith øørs skalt thu megh effth*er* føre,
mith tøff och alt th*et* th*er* til høre,
gangeren fører thu siden j gien,
iech meener ath ride for vth*en* svendh,
thu skalt th*et* jngen obenbare,
hworth iech vil heden fare.«
»H*er*re, iech vil giøre saa,
hauer th*er* jngen twiffuel pa.«
Han stidh a sin ganger och redh
jen lønligh stidh och icki bredh.
Sue*n*nen hiolt alt th*et* ha*n* iette,
och kam th*et* snariste th*er* ha*n* matte.
»Th*et* iech nw farer sa lønligh borth,
th*et* hawer megh h*er*re Keye gordh,
iech andh hanom ey th*et* eventyr ath fonge,
th*et* myt hierte mwn effth*er* longe.
Valivan och h*er*re Keye,
med sa*n*nen vel iech eth*er* seye,
ath hwilke*n* th*er* om haude bedet,
koni*n*gen haude them th*et* gierne giweth.«

5. Ivan fælder Vadian Røde, Kildens Ridder.

Tha ha*n* var vebnede och dede*n* redh
trongen vey och mørke*n* liedh,
høwe berigh och dyben dale
ha*n* foor th*er* ower m*et* mygel qwale.
Then vey var mørk, ey møgeth lyws,
th*er* hano*m* ledde til th*et* hws,

Digitized by Google

ther ha*n* the*n* edle iomfru saa,
ther iech hawer førre saudh edh*er* fraa,
iech ka*n* th*et* ey fuldh seye here
aff alle the*n* ere ha*n* fek there,
aff then stalte iomfru klar[e],
ther sin twkt kw*n*ne vel beware.
Huadh ha*n* haude førræ aff verde*n* liet,
he*n*nes lige haude ha*n* aldrigh siet,
til dygdh och ere j alle ie*n* stadh,
ma*n* matte vel seye, ath Gwd var gladh
och blidh for vthen mødhe,
th*er* ha*n* lodh he*n*ne føde.
Gudh hennes liff och ere giø*m*me
och m*et* sin nade ey for glø*m*me!
Goth herberigh haude ha*n* th*er* th*en* nat,
om morigen redh ha*n* deden brath
ien vey som var liden och smaa,
ther ha*n* the ville dywr saa
och han then ager karl fandh,
ther liger var troldh en mandh.
Ha*n* segnede segh, hans hierte skalff,
ha*n* tenkte, ath th*et* var diefflen selff,
ha*n* sporde vey til then kielle:
»j mowe thidh ko*m*me, h*er*re, ath qwelle!«
Siden redh ha*n* fasth, th*et* var hans akt,
ha*n* fandh ther alt som hanom war saudh,
ha*n* fylte then molliugh aff kiellen tha,
och va*n*nedh siden pa stolppen sloo.
Tha fieldh sa mygel mørken aa,
han viste ey hworth ha*n* skulle ga,
frost och sne och hawel och ijs,
tha vorte han th*et* eventyr vis.

Digitized by Google

Ther mørken for gieks och jgien ka*m* lyus,
tha ka*m* ien ridder aff th*et* hus,
rende fast m*et* hoff modh,
aff sith liff ie*n* helledh godh,
sa iamerligh tha øpte han,
som ha*n* var ien gallen mand.
Tha the hordeligh sa*m*men re*n*de,
sa ath huer thiere a*n*ners glawinde kiende,
doo ath the skaffte ware tiøcke och sterke,
the brwste tha synder pa th*en* marke,
och jngen thiere stak a*n*nen neder,
th*er* var dogh hort ath sidde veder.
H*er*re Vadian hiolt th*et* meest for had
ath h*er*re Iwan for hano*m* sadh:
»sligh last hawer iech ey føre haudh,
ath noger skulle sidde for myt skafft,
dogh hawer iech mange fra sadelen rørdh,
med th*et* skafft th*er* iech hawer førdh.«
The togh til thiere gode suerdh,
som høge peni*n*ge vare verdh,
hwer thiere sloff hin a*n*ne*n* fast,
sa ath eeldh aff thiere hielm brast.
Thiere mandom thides th*er* m*et* ere,
huadh huer ville giøre for sin kiere,
thy hioge thiere skiolle alle j styckie,
hwer ville hin a*n*nen neder trycke,
och giøre th*et* hanwm ma ko*m*me til skade,
jech venter the ko*m*mer ey deden bode.
Thiere suerde mon tha sa fasteligh bidde,
brynie och hielm the synder slide,
iech hawer ey hørdh aff mere vande,
th*et* ien stridh maa sa lengi stande.

Digitized by Google

Thy h*er*rer war bode stalte oc rige,
sa ath jngen vilde for a*n*nen vige,
ey sa breth som ien fodh,
th*et* voldeth thieres howmodh.
The slowes som the matte meest,
en tho hioge jngen hin a*n*nens hest,
th*et* stodh the hellede vel til made
for thieres tokt mon the th*et* lade.
H*er*re Iwan giek tha vel j hande,
Vadian fek ien stor vandæ,
sa ath hielmen a howedeth synder giek,
for the store slagh han th*er* fek,
hans brynie vorte aff blodeth rødh,
ha*n* flyde tha ey for vden nødh.
Man maa hanom thy ey skyldh at giwe,
han flyde tha ha*n* matte ey lewe,
ha*n* haude fongeth iet dødeligh saar,
h*er*re Ivan skadde ey ieth hor.
Raskeligh kaste ha*n* sin hest
och flyer ath huseth so*m* ha*n* kw*n*ne meest.
Tha vndreth the aa huseth ere,
hwo sa raskeligh wender there,
och sa frycteligh rende,
føre en the finge hanom ath kie*n*ne.
Tha the kiende h*er*re Vadian,
raskeligh lodhe the jndh ham.
H*er*re Ywan haude th*er* til vilie,
han ville segh ey ved ha*no*m skilie,
føre ha*n* fek acter th*e*n ere,
som hans frende miste there.
H*er*re Vadian haude ønkeligh lade,
th*er* ha*n* flyde a th*e*n strade.

Digitized by Google

H*er*re Iwan effth*er* hanom rende,
han haude huerken ven heller frende,
som ha*n* trøste aa j theth si*n*ne,
ha*n* fulde hanom dogh i huseth j*n*ne.
The porte vare smaa och tronge,
thoo til lige matte th*er* ey jndh gonge.
Op var vonde*n* the*n* felle porth,
m*et* mesterskab var the sa giordh,
sa vodeligh som the tha hengde,
h*er*re Ivan segh dogh th*er* ind trengde,
dorligh mwnde han giøre tha,
han wilde sith liff for giwe saa.
Th*en* felle porth segh neder skiødh,
h*er*re Ywan tha ien skade liedh,
hans spore aff hans fodh slo
[thet var vadhelict, thet mowe i tro]
hans gode ørs reth synder j too,
sa ath huer led fra a*n*nedh laa,
och felle hanom selff appa th*en* iordh.
Gudh frelste hanom aff th*et* høweligh mordh,
ath porten skulle ey a hanom taghe
och hans liff matte enkte skade.
H*er*re Vadian rende førre borth
reth jndh giømen thiere adel porth,
sa brath ha*n* sine ridere saa,
ha*n* melte och saude tha:
»iech ma megh sore for eder claghe,
ien godh ridder mwn effth*er* megh iaghe,
han hawer megh sa sorligh skiendh,
ath mit liff er bradeligh endh.«
Tha the haude sa taledis veder,
han fieldh døt aff hesten neder.

Digitized by Google

6. Ivan fanges og får Hjælp af Jfr. Luneta.

Thet giek h*er*re Ywan tha aff lader,
tha the lwcte porten ader,
j mellom to porte mwn han stande,
ha*n* var tha standen i høweligh vande,
ha*n*. akteth segh ey deden ath ko*m*me,
han trøsteth dogh a sin egen fro*m*me.
Ien iomfrw ka*m* tha gongindis th*er*:
»gode ridder, hwj staar j her?
j hawe myn h*er*re slaweth j hiel,
for thy er icki [i] ko*m*men here vel,
j hawe os giordh sa mygel nød,
jech venter j blive th*er* for dødh.
Myn frue hawer fongeth sa stor ie*n* sorigh
och alt th*et* folk j the*n*ne borigh,
effth*er* th*en* h*er*re os hawær ath wolde
och alle vor ere skulle jnd holde.
Mand hawer eder h*er*re do ey glømdh,
wij vede, ath j ere here fuld vel giømdh.«
Tha swarede he*n*ne h*er*re Ywan:
»Gudh vedh, iomfrw, saude han,
j skulle alt see th*et* ander lwnde gonge,
førre iech lader megh sa fonge.«
Th*en* iomfrw swarede hanom tha:
»iech vil eder hielpe huadh iech ma,
megh tøcker eth*er* hierte jnktet skielwe,
j er ie*n* mand aff eder selwe,
iech er eth*er* skyldugh til thieneste at vere,
for th*en* twkt och for th*en* ere,
th*er* j megh thiede ien fatuge qwi*n*ne,
th*er* iech foor konigh Art*us* ath fi*n*ne,

Digitized by Google

min frues bodskab hie*mm*eligh,
th*e*n ere j tha bewiste megh,
th*et* skulle j nw for sa*n*nen r*ø*nne,
iech vil th*et* my*n*nes och eder l*øn*ne,
iech fandh th*e*r jngen sa h*ø*wsk ie*n* mandh,
th*e*r megh th*e*n twkt bewise ka*n*,
eders naffn iech gi*ø*rlich nam,
koni*n*gh Vrians søn, h*err*e Ywan.
Nw verer eder gladh aff hierte oc hoffwe,
mine hielp ha*n* skal eder vel due,
ville j lyde myne rade,
eder skal jnk[t]et worde at skade.«
Th*e*n iomfru var m*et* dygder fuld,
hw*n* gaff h*err*e Ywa*n* iet fingern aff guld,
och satte th*et* a hans handh.
Th*e*n stien var ko*mm*en aff Jndi*a* landh,
»han hawer sa mygel dygd och ere,
at hwilke*n* ma*n* hano*m* pa sigh bere,
j lwcke hand, th*et* vil iech thie,
ath jnkte øwe ma hanom siee.
Th*e*r th*e*n angest for gonger eder,
tha gi*ø*re j, h*err*e, so*m* iech eder beder,
th*en*ne stien megh affter faa,
om eder selwe t*ø*cker saa.«
»Gudh tacke eder, iomfru, for rige gawe,
nw hawer iech fongeth th*et* iec vil hawe,
maa jech m*et* glede j werden vere,
iech skal eth*e*r løne, mit hiertens kiere!«
Th*e*n iomfrw saude til h*err*e Ywa*n* tha:
»wij skulle nw giensten heden gaa
j giømen th*ett*e store hus,

Digitized by Google

som j seer bre*nn*e the mange lyus,
th*er* hos ie*n* liden stadh.«
Ha*n* giorde giensten som hw*n* badh,
hw*n* ledde hanom j ien liden kowe:
»here skulle j, her*re*, ligge och sowe
ien liden stundh och jcki lenge,
och hwile eder j the*nn*e senge.«
Th*en* sengh var bode skiøn och righ,
aff dyre kleder vel kosteligh.
Hwn bredde a th*en* ridder bold
sameth och sa bliald:
»ligger here och hawer node,
eder skal jnkted worde ath skade,
meden iech lader edh*er* mad til rede,
j tørwe ey redes thieres vrede.«
Tha ha*n* haude leyeth ie*n* lide*n* stwndh,
tha ka*m* hw*n* affth*er* a hans fwnd
och bar hanom alle hande kost,
vin och miødh och erligh most.
Hw*n* badh hanom gaa til bordh j stadh,
ede och dricke och giøre sigh gladh.
[H]ans gode mendh angredh thiere skade,
the søkte tha i alle stade
och lette bode ude och j*n*ne,
the matte hanom do icki fi*nn*e,
th*er* Vadian haude slawed j hiel,
the fw*n*ne hanom ey, och th*et* var vel.
Tha saude til hanom th*en* stalte klare:
»iech vil eder, h*err*e, th*er* vid ware,
akter aldrigh, hure the løbe,
huadh the vde heller j*n*ne øbe,
the giøre here sa møgel gny,

Digitized by Google

ath j skulle wdh aff staden fly.
Here mowe j nw bradeligh see
j th*ett*e hus ret alle the,
bode ridder och sue*n*ne,
the eder alle m*et* skade meene,
hure ønkeligh the lade,
och for thiere h*er*re grede,
hans ligh the om huset bere,
och tencker eder th*er* m*et* fi*n*ne here.
J hawe en løst ath see th*er* aa,
hure galn the om huseth gaa,
tha the haude alt sa*m*men lieth,
the fonger eder huerken hørd heller siet.
Iech ma ey lenger m*et* eder duelie,
iech wil eder Gudh j hender selie,
och tacker iech hanom myget gierne,
th*e*n nade ha*n* giorde m*et* megh sin terne,
th*et* iech hawer eder fw*n*ned here,
och iech kan eder til thieniste vere.«

Sa brat hw*n* var hanom gongind fra,
tha matte ha*n* høre och see th*er* aa,
aff drawen suerde sa møgel bangh,
so*m*me the bowe och so*m*me the sangh,
the vare th*er* alle greske apa,
h*er*re Ywan bode hogge och sloo,
alt som th*en* løwe th*er* grimeste stor,
th*er* seer dyuren och icki foor.
The kierde thiere angest mange folde:
»huadh skal slikt v glede wolde,
skal han sa vere ko*m*medh borth,
slight vnder hawer [man] icki spordh
over thisse høwe thi*n*ne,

Digitized by Google

men wij ma hanom icki fi*n*ne.«
Tha toge the a huer a*n*ner at kalle:
»megh tøckes ath wij er galne alle,
wth*e*n ha*n* kwnne flywe och haude winge,
ower th*en*ne mwr matte ha*n* ey springe,
meden alle porte j lase ere,
thy tøckes os th*et* iet vnder vere,
for wth*e*n th*et* er m*et* dieffwelsens makt,
som mange hawer suegeth m*et* si*n*ne akt.«
The lette tha hus och alle vra,
och sa th*e*n sengh h*er*re Ywan j laa.
Sa offte the tha rørde ham,
och saa tha ey th*e*n edle mand.
Tha the haude huseth alt j*n*nen lieth
och finge hanom huerken hørdh heller siet,
th*er* the sowe th*et* matte ey due,
tha ka*m* th*er* gangind*is* th*e*n stalte frue.
Gudh hawer ey we*n*ner anløde giord,
for sorigh kw*n*ne hw*n* ey tale iet ord,
sa ønkeligh var he*n*ne lade,
bode m*et* ia*m*mer och sa m*et* grade.
Th*et* første hw*n* a ligeth saa,
tha fieldh hw*n* neder j v wedh och laa.
Thy fruer, th*er* he*n*ne stode nere,
lode tha wa*n*nedh pa he*n*ne bere.
Th*et* første th*e*n frue for sy*n*nede sigh,
hw*n* reff sit haar sa ia*m*merligh.
Ridder och sue*n*ne he*n*ne bade:
»wij wille eder th*et* alle rade,
bode fruer och mør och høweske qwi*n*ne,
j lader eder sorigh j th*ett*e si*n*ne,

Digitized by Google

sender bodh effth*er* klerke, gamel och wnge,
och lader for hans siel lese och siønge.«
Mith a golwedh sthod hans bore,
th*er* fruen bar for howe*n* sare,
mede*n* klerke siønger ower th*en* døde,
tha togh ligeth saa fast ath bløde,
ath blodeth longth a golwedh randh.
Tha viste the alle th*et* for santh,
ath th*er* var j*n*ne th*en* sa*m*me mandh,
th*er* liweth aff hanom wandh.
Huadh the talede och huad the giorde,
h*er*re Ywan th*et* sa giørligh hørde.
The toge tha alle aff ny ath lede,
h*er*re Ywan mwnde aff angest suede,
the lette bode op och nedh*er*,
til thy tha selwe kie*n*nes veder,
ath the kw*n*ne hanom icki fi*n*ne,
th*et* tackede Gudh th*en* edle qwi*n*ne.
Gredindis suarede th*en* frue tha
aff stor harm och saude saa:
»huadh dieffwelskab mwn th*ett*e were,
ath wij hanom ey seer, ha*n* er dogh here,
ka*n* th*et* noger drawes til my*n*ne,
ath saa er blindith bode ma*n* oc qwi*n*ne.
O h*er*re Gudh j hemerigh,
sa stor ien harm iech aldrigh fek,
th*et* iech skal hanom ey fonge ath see,
th*er* megh hawer giordh j hiertet wee.
Iech wed th*et* doo wel m*et* all myne si*n*ne,
ath ha*n* er here j huseth j*n*ne,
haude ha*n* ey suegeth th*en* edle mandh,
aldrigh haude han drebeth ham,

Digitized by Google

ien fromere ridder aldrigh war,
til ridder skab for andre vspardh,
fødh j wore dawe.
For reszel haude ha*n* jngen awe,
han torde hanom aldrigh bide,
heller obbenbare modh hanom ride,
han matte ey sigher for hanom tabe,
war th*et* ey giordh m*et* diewel skabe,
wij hawe th*et* rønt och merketh m*et* skiel,
ath ha*n* ka*n* th*et* øwe alt for vel.«
Angest och harm tha mwnde hw*n* hawe,
the togh th*et* ligh och bare til grawe.
Tha the laude hanom th*er* neder,
th*en* frwe gawes th*er* ille veder:
»here ligger nw mit hiertens kiere,
sligh ien fonger iech aldrigh here!«

7. Ivan fatter Kærlighed til Vadians Enke.

Tha alle war swngen siele tide,
th*en* frwe giek borth m*et* mygel qwide.
Then iomfru sin twkt ey for glømde,
gik thid som hw*n* h*er*re Ywan giømde:
»hørde j nw, mith hierte kiere,
och sowe th*ett*e folk alt here,
th*er* icki matte finde thik,
tacker thisse Gudh och icky megh.«
»Gudh wed, iomfrv, th*et* seyer iech eder,
iech war fast redh, th*er* kie*n*nes iech weder,
th*et* iech vorte frelseth aff the*n*ne vode,
thisse tacker iech Gudh och eder node,
och badh iech gierne om th*et* maa skie,
ath iech matte th*en* frwe siee,

Digitized by Google

th*er* th*et*te hus och feste aa,
en i mowe th*et* føwe saa.«
Th*en* iomfru suared som j ma høre:
»iech wil th*et* storligh gierne giøre,
wij skulle os til winduge gonge,
om th*et* eder mon effth*er* lõnge,
th*en* th*er* sidder j skarlogens skind,
th*et* er th*en* stalte frue my*n*.
[H]*er*re Ywan giørligh ath he*n*ne giømde,
th*en* frwe sin h*er*re ey for glømde,
och togh sigh tha aff ny ath kiere:
»sligh riddere wedh iech ey nw here,
som th*en* riddere iech hawer myst,
thisse node megh th*en* all mektugiste Krist!«
J thy th*en* frue melte sa,
tha fieldh hw*n* j v wed och laa.
H*er*re Ywa*n* stodh och saa th*er* fra*m*:
»hielper iech ey he*n*ne, th*et* er myn skam!«
Ha*n* wille tha fram til he*n*ne løbe,
th*en* iomfru mwnde a hanom øbe
och taledh til hanom hordeligh:
»i skulle, h*er*re, nw lyde megh
och ey aff the*n*ne stadh borth gonge,
vth*en* j wille stoor skade fonge,
j skulle here vere effth*er* mit radh,
och giøre eth*er* ey sa bradh.
Orligh och silligh ma j he*n*ne see,
och alle the ewentyr here ma skie,
och skal th*et* jngen lewind*is* fi*n*ne
ath j er here saa lønligh j*n*ne.
En thu wilt m*et* rade lewe,
thu skalth thit liff ey saa for giwe,

Digitized by Google

om thine v wener fek ower thik wold,
the hadede thik saa mange foldh.
En my*n*nes vel, huadh iech hawer saght,
och tenker th*er* a m*et* stadeligh akt,
j skulle jngen stedh borth gonge,
fore j mowe visse aff megh fonge.
Iech ma here ey nw lenger vere,
Gudh giø*m*me eth*er* bode liff oc ere!
iech frykter my*n* frwe maa th*et* fi*n*ne,
antuge selff heller he*n*ne qwi*n*ne,
noger the skibelse fi*n*ne a megh,
th*et* iech saa lengi er here hos thik.«

Herre Ywa*n* sadh th*er* jgie*n* all iene,
th*et* gik hanom aller miest til miene:
»en th*et* skal sa ille gonge,
jech ma ey wisse here fonge,
skal iech sa hie*m*meligh deden fare,
tha maa megh effth*er* h*er*re Keye dare
och driwe megh til howe for spot,
th*et* tøtte megh ey ret were got,
om iech kan ey bewise m*et* skiel,
ath iech slo h*er*re Vadian i hiel.«

[F]rwen laa ien stwndh j duale
tha hw*n* fek affth*er* nogeth ath tale,
he*n*ne lade ware saa vnderligh,
ath stwndom wille hw*n* drebe sigh,
en stwndo*m* badh hw*n* for hans siel,
ath Gudh ville he*n*ne giø*m*me wel.
H*er*re Ywa*n* tikt til he*n*ne saa,
ha*n* tenkte m*et* sigh och melte tha,
th*er* ha*n* sa he*n*ne hwide kin:
»nw gade th*et* Gudh, ath thu wast myn,

3

Digitized by Google

matte iech th*en* frue weldugh vere,
iech tog th*et* for all werdszens ere,
huadh tenker iech nw megh sellige mand,
th*et* iech he*n*ne sa hierteligh andh,
iech hawer giordh he*n*ne sa meget amod,
hw*n* tencker th*et* aller ath fonge bodh,
th*et* iech drab th*en*, hw*n* wnte vel,
hw*n* hader megh ey for vth*en* skiel,
th*et* iech vel star effth*er* he*n*ne my*n*ne,
th*et* giør iech alt aff hiemske si*n*ne,
iech wedh th*et* wel for wth*en* suegh,
hw*n* saa megh heller døth en kuegh,
jech tørff ey tale saa vnderligh,
hwe*m* vedh, huad Gudh vil giøre m*et* megh,
ath ha*n* maa vel he*n*ne hierte om wende,
he*n*ne megh til gleden ath sende?«
Ha*n* sadh sa lengi och tenkte th*er* aa,
til frwen mwnde theden gaa,
th*et* ha*n* matte he*n*ne ey lenger see,
th*et* giorde hanom j hiertet vee,
en doo ha*n* matte vel theden ride,
ha*n* var doo ey for vth*en* qwide,
wth*en* ha*n* føre th*en* glede faar,
th*er* hans hierte effth*er* star.
Han frykter fast och tenker saa,
ath h*er*re Keye vil th*et* ey tro,
ath ha*n* haude hæundh m*et* mygel ere
th*en* last, hans frende haude ath kiere.
Føre han skilies saa wedh th*en* frwe,
ath the fi*n*nes lønligh too,
ha*n* wille th*er* heller døth bliwe,
heller sigh fongen for he*n*ne giwe.

Digitized by Google

Th*en* iomfrw, th*er* hanom haude saa kier,
hw*n* kam jgien tha gongindis th*er*,
och saa h*er*re Ywan ønckeligh sørige,
tha mwnde hwn hanom th*er* ath spørie:
»huadh er eder, h*er*re, nw til qwide,
for hwi er j nw saa v blide?«
Ha*n* suarede th*en* iomfru righ:
»th*et* seyer iech nw eth*er* saneligh,
ath huert th*et* si*n*ne iech eth*er* sier,
myn sorigh for gonger, myt hierte th*et* leer.«
Tha suarede hanom th*en* stalte rene:
»j skulle ret jnktet for megh løne,
er th*et* noget th*er* eth*er* giører vee,
th*et* ma j hie*m*meligh for megh thie.«
»Skal iech th*et* seye for wth*en* spot,
tha tøtte megh th*et* were goth,
matte iech th*en* stalte frwe faa,
th*er* iech here gongindis for meg saa.«
Tha suarede hanom th*en* stalte rene:
»iech for star vel huad j miene
och wil iech eth*er* leyder were,
doo ath j wel giensten deden fare.«
»Iech wil en heller h*er* lenger bide
och siden obenbare ride,
en noger skal th*et* fonge spord,
ath iech skal saa hie*m*meligh ko*m*me bort.«
»Eder och dricker och giører eder glad,
eder skal jnth*et* worde ath skade,
meden j sidde her ower bordh,
wil iech for sta my*n* frwes ordh,
och seye eder hwre th*et* gaar,
och huad andsuar iec aff he*n*ne faar.«

Digitized by Google

8. Luneta taler Ivans Sag hos sin Frue.

L**wneta** for sin frwe gik tha,
hw*n* field a kne och melte sa:
»min kiere frwe, lader eder qwide
och eder harm, och werer blide,
doo ath eder mwnde myget efft*er* hano*m* longe,
j kw*n*ne hanom do aller afft*er* fonge.«
»Iech wedh th*et* wel, ath th*et* er saa,
iech ka*n* hanom aller afft*er* faa,
iech wnte hanom doo aff hiertet wel,
for thy wil iech megh sorigh j hiel.«
»Min frwe, lader eder angest fare,
och feller ey mere for hanom tare,
Gudh ma eder sende ien a*n*nen mandh,
til ridder skab sa wel kan,
tencker th*er* aa, om i ere wiis,
tha ma j fonge bode ere och pris.«
Tha suarede he*n*ne th*en* stalte frwe:
»hwi taler thu slikt och hawer j howe,
iech hørde th*et* aller føre aff thik,
ath thu mynte ath swige megh,
th*et* noger hans lige j werden er,
thu sey th*et* ey, myt hiertens kier!«
Lwneta suarede frwen tha:
»iech wed ien fromere end hans too,
Gudh, my*n* frwe, lade th*et* sa gonge,
ath j matte hanom til hosbwnde fonge!«
»Gak nw bort, thin wnde wet!
iech wil thine ordh reth jnktet sette,
do man all werden lede wil,
hans lige find*er* ma*n* icky til.«

Digitized by Google

Th*en* iomfrw melte och saude saa:
»myn kiere frwe, tencker th*er* appa,
om koni*n*gh Art*us* wil hid fare
m*et* riddet skab och frwer skare,
och wil eder landh fra eder herie,
hwo skal th*et* for hanom werie?
Aff alt eders folk kw*n*ne j ey fi*n*ne
th*en* ridder, sigh tørff th*et* wnder wi*n*ne,
eders land sa wocte och giø*m*me
som eder ma m*et* ere sø*m*me.
Tage j och eder qwi*n*ne,
thy hawe th*er* til ey makt heller si*n*ne,
end do ath the til kielden ride,
thy kw*n*ne do ey modh kiemp*er* stride.
Nw tencker th*er* aa, myn kiere frwe!
th*et* rader iech eder aff hierte och howæ,
ath j mowe noger then ridder fa,
th*er* th*ett*e ewentyr torde besta,
j elsker hanom och hawe kier,
tha holder j bode landh och ere.«
    Then frwe tenctæ tha m*et* segh,
th*et* er alt sant thu seyer megh,
huadh hielper megh nw th*er* for ath suere,
th*et* skal doo th*et* sa*m*me were.
Hw*n* wille ey lade th*et* aff sigh fi*n*ne:
»gak nw bort, thin hiemske qwi*n*ne,
thine ordh hawer saa wnderligh grene,
iech wed ey giørligh, huad thu myene,
megh tycker th*et* hawe fuld lidet ath tyde,
sa dan snak wil iech ey lyde.
»My*n* kiere frwe, hwi taler j sa,
huad iech hawer saud, th*et* giører j tha,

Digitized by Google

j kw*n*ne ey eder hierte wende,
føre j hawe skaden j hende.«
Th*en* iomfrw aned suar ey tha fek,
thy stod hw*n* op oc deden gik.
Effter sad th*en* stalte rene
och tencker lønligh wid sig ie*n*ne:
»huad ridder matte sa god were,
th*er* hwn giwer sligh pris och ere.«
Th*et* totte th*en* frwe ien høweligh wande,
ath then iomfrw skulle th*et* ey for stande,
at hw*n* skulle siden giøre,
th*et* hwn matte ey føre høre.
    Lwneta ka*m* tha effth*er* there:
»lader eder sorigh, th*et* skal ret were,
huadh hielper eder th*er* effth*er* lange,
th*er* j mowe aller affth*er* fonge,
megh tøcker th*et* were ie*n* stor v snille,
ath j wille sa eder liff for spille,
this ware wel tidh en afflade
och sidde ey alle stwnder och grade,
huad tencke j th*et* a eder tro,
ath all werilde*n*s pris m*et* hanom doo,
ney th*et* war alt myget my*n*ne,
man ma wel sligh flere fi*n*ne,
the th*er* fro*m*mere er en han,
en dogh war ha*n* ien fuldh from man.«
»Huad thu seyer er icky santh,
neffn megh ie*n*, om thu kanth,
hure thu kant giøre megh skiel th*er* til,
iech th*et* aff thik høre wil.«
»Om iech hanom neffner, th*et* er eder jmod,
th*er* all eder sorigh ma rade bodh,

Digitized by Google

wille j, my*n* frwe, ey were v blide,
tha wil iech giøre th*et* j megh bede.«
Th*en* frwe swor ien høweligh iedh,
th*et* hwn skulle icky worde wred.
»Jaa th*et* ma eder til lycke gaa,
my*n* frwe, om j wel giøre saa,
th*et* wed Gud j he*m*merige,
ath th*en* ridder motte eder wel lige,
men wij ere hære saa hie*m*melig tho
sa ath th*er* hører jngen aa,
tha wil iech gierne for eder føre,
huad iech wed och j wil høre.
Huare too ridder skule stride
och ien tørwe wel th*en* a*n*nen bide,
seyer th*et* megh, for j ere wis,
hwilken thiere tha giwer j priis,
th*er* a*n*nen slar j hiel och giør hanom nød,
heller och th*en* th*er* bliwer døth?«
»Iech tencker, th*en* hawer mere pris oc ere,
th*er* seger ower th*en* a*n*nen feer,
megh tøcker thik were th*er* til lige,
med kyndig ordh wilt thu megh swige.«
»Myn frwe, iech kie*n*nes th*er* icky weder,
th*et* er dog sani*n*de iech seyer eder,
ien fro*m*mere ridder er th*en* mand,
th*er* Wadia*n* drab, en sielwer war ha*n*.«
Th*en* frwe bad he*n*ne tha bort gonge:
»thu skalt myt wenskab aller fonge,
th*et* thu est bode galn och øre,
ladh megh th*et* aldrigh aff thik høre,
dieffwelen hawer kiend thik th*et* rad,
th*et* thu hawer megh sa sare smodh,

Digitized by Google

th*et* thu wilt saa komme meg th*er* til,
elske th*en* mand ther iech ey wil.«
»[M]j*n*nes, my*n* frwe, j melte saa,
och soor th*et* a eder tro,
th*et* j megh badh th*en* ridder neffne,
j skulle th*et* aldrigh a megh heffne,
iech hawer th*et* giordh for eder bøn,
och wente megh alt bedre løn.«
Iomfrwen mwnde tha theden gaa
til th*et* hus, h*er*re Ywan j laa.
Hw*n* haude hanwm ey tidinde ath bere,
som hanwm tøtte gledeligh were.
»A wij, saude th*en* stalte frwe,
megh tøcker th*et* ille were nw,
iech skulle sa til he*n*ne tale,
som all myn anger kan swale.«
En kam effth*er* Lwneta tha,
ath bede th*et* hwn mwnde attra,
hwn wille ey for sin frwe fly,
hwn begynde sin tale tha aff ny,
ilt tøtte he*n*ne sa theden ath fare,
føre hw*n* fek bedre antsuare.
Tha suarede he*n*ne th*en* stalte frwe:
»iech hawer nw a*n*ned j howe,
iech hawer bradelig taled til thik,
sa*n*neligh th*et* angrer nw megh,
iech hawer th*et* alt rønt,
thu hawer ey sani*n*de for megh lønt,
myt rad th*et* stander meest til thik,
sey th*et* nw, myn kiere, megh,
om th*en* ridder thu hawer saa kier,
aff huad slekt han ko*m*men er,

Digitized by Google

iech wed, thu wilt megh icky swige,
sey om han ma were my*n* lige,
tha wil iech hanwm for h*er*re holde,
ower land och gosz tha skal ha*n* wolde,
tha wil iech gierne beware,
ath th*et* seyes obenbare,
ath th*e*n man skal megh welduge were,
som føre drab myt hiertens kiere.«
Th*e*n iomfrw swarede he*n*ne tha:
»myn kiere frwe, th*et* er ey sa,
j tørwe th*e*r for ey angest bere,
aff hanwm skier eder ie*n* høwelig ere,
iec wedh hanwm were sa høwsk ie*n* mand,
dygh och ere han wocte kan,
tycteligh m*et* gode si*n*ne,
man ma ey hans lige fi*n*ne,
Gud m*et* sin nade
han giwe eder sa*m*men bode!«
Th*e*n frwe suarede th*e*n terne:
»huad thu meg rader, th*et* giør iech gierne,
hans naffn wil iech nw worde wis,
th*e*n thu giwer sa høweligh priis.«
Lwneta swarer, som hw*n* ka*n*:
»th*e*n stalte ridder hieder Ywan«.
Th*e*n frwe gade ey lenger tawdh:
»aff hanwm war megh lengy sawd,
iech hawer th*et* offteligh hørdh,
hwilken mandom han hawer giordh,
til fromh*et* ien ridder skiøn,
som h*er*re Ywan, koni*n*gh Vrians søn.«
»Ingen sa*n*nere seye maa,
myn kiere frwe, en th*et* er saa.«

»Nar skal Gudh th*et* skibæ saa,
ath jech th*en* ridh*er* siee maa?«
Loneta tog tha hiemelig at lie:
»jndæn fem dage ma th*et* ey skie.«
»Awj, myt hiertens kiere,
alt aff senth tøcker meg th*et* were,
matte han j morigen ko*m*me til megh,
meth ere skal iech th*et* lø*n*ne thik.«
Tha suarede he*n*ne th*en* stalte iomfrwe:
»ien fowel ma th*et* ey flywe
a ien dagh, iech seyer saa,
sa langt er thidh th*et* ma j tro.
Doo hawer iech en sa rask ien suend,
th*en* wil iech sende hanom jgien
och lade hanwm th*et* kwnict were,
ath a tridie dagh tha ko*m*mer han here.
Lader sa*m*men ko*m*me, th*et* wil iech rade,
eder ridder och sue*n*ne bode,
j*n*nen the*n*ne time mowe j fi*n*ne,
om noger tørff sigh thisse wnder wi*n*ne,
om koni*n*gh Art*us* wil eder herie,
hwo la*n*nedh tørff for hanom werie,
iech wed th*et* wel m*et* rette skiel,
ath jngen aff th*em* tørff tage th*er* til,
thy tørff ther jngen wndre aa,
myn frwe, ath j wille giøre sa,
eder th*en* til h*er*re akte,
th*er* eder rigy tørff giø*m*me oc wokte,
och selwer er tølligh ien edle man,
som koni*n*gh Vrians søn h*er*re Ywan.
Lader frender och we*n*ner th*et* aff eder høre,
j wille th*et* m*et* thiere rad giøre,

Digitized by Google

føre en noger thiere, som iech kan skilie,
segh binder th*er* fore the giøre eder wilie.«
Th*en* frwe suarede: »my*n* hierte kiere,
a myne tro th*et* skal sa were,
myne ordh wil iech nw here m*et* ende,
ladh skiødeligh bodh effth*er* hanom sende.«

9. Vadians Enke giver Ivan sin Tro.

Th*en* frwe sende bodskab brat
ath samle alt sit me*n*nige rad.
Th*en* iomfrw nw til h*er*re Ywan gik,
m*et* mygel glede hwn hanom wnt fek:
»j skulle nw were glade,
Gudh hawer eder giordh sa mygel nade,
th*et* eder hierte effth*er* star,
th*et* alt effth*er* eder wilie gar.«
Th*en* iomfrw lod ieth karbad rede,
h*er*re Ywan mwnde hw*n* th*er* til lede.
»My*n* h*er*re, j skulle here j fare,
til alle thieniste wil iech eder were.«
M*et* hwide handh wred hw*n* hans bagh,
och skibede hanom alsz kiøns magh,
hans howed mwnde hw*n* kie*m*me och too,
hwn wntte hanom wel, thy giorde hw*n* saa.
Tha ha*n* skulle stige aff th*et* bad,
iet rigt badlagen kam th*er* jstad,
hw*n* kastede ower hanom my*n*neligh:
»my*n* h*er*re, ligh och hwile thik!«
Hw*n* lod hanom rige kleder skiere,
som ien ridder matte m*et* ere bere,
aff got samet m*et* rige lad,
och ien righ bradsze hw*n* hente badh,

Digitized by Google

belte och pongh m*et* dyre stene,
th*et* gaff hanom th*en* stalte rene,
hath och hwe m*et* rige borde,
effth*er* Lwneta wilie ware th*et* giorde.
Tha han the kleder haude aa,
ien we*n*ner ridder ma*n* aldrigh saa,
j skulle here bide, th*et* maa eder due,
ien stwndh, men iec gor til my*n* frwe.
Luneta for th*en* frwe gik tha,
hw*n* field a kne och melte saa:
»here er nw effth*er* ko*m*men th*en* suend,
th*er* j sende h*er*re Ywan jgien,
han hawer syst alt th*et*, j bade,
och førd hanom hid a eder nade.«
»Nw lad hanom giensten hid ath fare,
sa ath jngen lewindis worder thisz ware,
wth*en* han och iech och thu, wii tre,
th*en* fierde wil iech icky see.«
Lwneta til h*er*re Ywan gik,
sa vnderligh hwn til ordh fek:
»my*n* frwe this viis nw worden er,
ath j saa lønligh hawer wered her
och giwer megh th*er* for sa mygel skyld,
ath iech hawer eder sa lengy duldh,
iech wenter doo nade aff he*n*ne at fonge,
j skulle nw til my*n* frwe gonge,
och redes nw alsz jnkte wette,
j wide ey, huad sligt hawer ath sette,
wil hw*n* eder for fonge faa,
lader th*et* effth*er* he*n*ne wilie ga.«
»[G]wdh wed, iomfrw, th*et* skulle j høre,
iech wil th*et* storligh gierne giøre,

Digitized by Google

he*n*ne megh for fange giwe
och effth*er* he*n*ne nade ath bliwe.«
»En j wille, h*er*re, giøre saa,
th*et* ma eder til ere gaa,
j mowe wel wth*en* angest were,
a myne tro th*er* skier eder ere.«

Hw*n* togh th*en* ridder aff fre*m*mede landh
leweligh j sin hwide hand,
och ginge sa*m*men hie*m*meligh too,
thid the fw*n*ne th*en* stalte frwe.
Iech seyer th*et* m*et* retteligh sand,
ien lønligh angest haude hand,
ha*n* wille th*et* ey obenbare thie,
ath th*en* frwe skulle th*et* ey see.
Th*er* the mw*n*ne jnd for he*n*ne gaa,
th*en* frwe til th*en* ridder saa,
sa j*n*nerligh ath hanom giømde,
ath hw*n* sin twct th*er* m*et* for glømde,
th*et* hw*n* m*et* ordh ey hanwm vndfek,
th*er* j tha for glømde hwn segh.
H*er*re Ywan stod he*n*ne th*er* langt fra
och tencte th*er* sa stadeligh aa,
hwre ha*n* sine ordh sa matte fram føre,
ath th*en* frwe th*em* wille høre.

Iomfrw Lwneta melt[e] tha
til sin frwe och saude saa:
»edert howmod mwnde eder swige,
th*et* j lader jngen were eder lige.
Edle ridder, hwy sta*n*ne j saa?
kw*n*ne j huerken ney heller iaa
tale, meden j ere ko*m*men here?
th*et* tøcker megh iet wnder were.«

Lwneta taler til h*er*re Ywa*n* tha:
»j skulle nw til my*n* frwe gaa,
hie*m*meligh hos he*n*ne ath sidde,
alt he*n*ne radh skulle j wide,
j tørwe jngen angest bere,
j ere Gud wel komen here,
och hoos my*n* frwe bliwe,
hw*n* wil eder altingest for giwe,
om Wadion hin røde,
thet j slo hanwm til døde.«
H*er*re Ywa*n* och Lwneta bodo te
fielle a kne for th*en* frw:
»iech er ko*m*men a eder nade,
ower liff och gosz tha skal j rade.«
Th*en* frwe swarer som j ma høre:
»man skal eder inkte vold ath giøre,
om Gudh sa vil ath iech lewe,
j skulle hoos meg m*et* frygden bliwe.«
»My*n* kiere frwe, iech meler sa
och lø*n*ner th*et* a myne tro,
iech wed iech hawer eder giord j mod,
thy byd*er* iech eder tøligh bodh,
eder kan aldrigh hende th*en* nød,
iech wil werie heller bliwe for døth.«
»H*er*re Ywan, iech spør aff eder,
en j th*er* selwe kie*n*nes weder,
th*et* [i] megh giorde ien høff v. skiel,
tha j myn h*er*re slo j hiel?«
»My*n* frwe, om iech ma mele saa,
sa ønckeligh ha*n* megh slo,
j tørwe ey wndre, iech wille megh verie,
iech var ey won ath lade megh berie,

Digitized by Google

iech var th*er* sta*n*nen j høweligh wande,
om j th*et* retteligh wil for stande,
iech skulle honwm ancten døde*n* giwe,
heller ska*m*meligh th*er* fongen bliwe.«
»Hwi mon iech och tale sligt,
th*et* er icky vnderligt,
iech th*er* til sa mange dø*m*me,
sit egit liff wil huer man giø*m*me.
Iech eder dygd sa offteligh hawer hørd,
huadh j hawe, h*er*re, j modh meg giord,
th*et* er eder alt for giwed h*er*e,
nw sidde hoos megh, myn hierte kiere,
och sey megh th*et* m*et* rette skiel,
hure th*et* er eder sa ko*m*med til,
th*et* [i] m*et* hierte och si*n*ne
elske megh for alle qwi*n*ne.«
»Thet wil iech gierne seye eder,
iech ke*n*nes th*er* obenbare weder,
eder feyringh hawer myt hierte spent,
th*et* myt liff er bradelig endh,
wth*en* iech nade aff eder ma faa,
myn hierte frwe, j tencker th*er* aa.«
»Sey megh th*et* a thine tro,
om th*et* kan end wo[r]de saa,
th*et* koni*n*gh Artus vil la*n*ned herie,
om thu wilt th*et* for hanw*m* verie?«
»Th*et* skulle j bode spøre och høre,
iech trøster megh th*et* fuld vel ath giøre,
eder landh beware saa,
ath th*er* skal jngen bedes aa.«
Frwen gleddes mygget veder
och sattes bode sa*m*men neder:

Digitized by Google

»th*et* skal alt vere effth*er* eder wilie,
os ma ey vth*en* døden skilie.«
Th*en* frwe melte til h*err*e Ywan tha:
»wii skulle giensten heden gaa
j th*et* hus, som here stor hos,
som ridder och suenne bide os,
skal iech th*er* giør[e] kw*n*night thik,
huad the hawe alle radet megh.«
Nw hawer Lwneta fre*m*med sin wilie,
th*et* rader jæc allæ th*er* lønlig wel gilie,
the hawe th*er* stadeligh [akt] apa,
huad Lwneta giorde, och giøre oc saa,
och lyde radh there stalte qwi*n*ne,
tha ma ma*n* stwndom ewentyr fi*n*ne.
Iech wil the*n*ne hogmod lade borth
och seye huad th*er* war siden giordh.

10. Ivan bliver Kildens Ridder.

Frwen och h*err*e Ywan ginge tha
sa my*n*neligh sa*m*men too
j th*et* store hus ret bode sa*m*men,
th*er* war bode glede och ga*m*men.
Ridder och swe*n*ne modh hanom stode
och th*em* alle sine thieniste bode.
Huer melte til ie*n* a*n*nen tha:
»ien stalter ridder man aller saa,
siden wore th*en* gode stwnd,
th*et* ha*n* ka*m* hidh a wore fwndh,
wii mowe vel lewe vth*en* kiere,
skal tølligh ien ridder wor for ma*n* were,

wel er myn frwe om th*et* gaar sa,
ath hwn skal hanom til hosbwnde faa,
th*et* hw*n* skulle krone j Rom ath bere,
hw*n* matte ey fonge høgre ere.«
Thy sattes tha alle sa*m*men nedh,
huer hos anen som th*er* war sedh.
Op stodh droste*n* och saude saa:
»j skulle nw alle lyde here aa
ien stwndh och stande ath thye,
och høre huadh iech eder wil seye,
th*et* mw*n*ne eder alle kw*n*nigt were
th[e]n store skade, wij fek here,
thy wor for ma*n* field os fraa,
th*er* all wor ere stodh apa.
Koni*n*gh Artus wor fi*n*ne bor her ner,
wil huer dagh hid m*et* skiold och sverdh
och wil wort rigy wnder segh bryde,
wij ma wort gosz ey for hanwm nyde,
vth*en* fuld makt modh hanom staar.
I*n*nen fiortan dawe ko*m*mer han her,
wj tørwe wel wed ien god for man,
som my*n* frwes rigy werie ka*n*,
j frwer ligger lide*n* werie,
thy ath the kw*n*ne ey waben bere,
thy spør my*n* frwe eder til rade,
om th*et* ma were vth*en* skade,
om hwn ma gifftes och giøre sa,
ath th*er* liger jngen last apa,
meden h*er*re Wadian sa snime døde,
th*er* hw*n* haude tolligh for mygel møde.«
Ridder och swe*n*ne swarede tha:
»th*er* til seye wij alle iaa,

Digitized by Google

och tøcker os th*et* were radeligt,
th*et* hw*n* bradeligh giffter segh,
och os alle ien h*err*e ath faa,
th*er* he*n*ne rigy styre maa,
ath th*en* høwe pris ey sa for gaar,
th*er* here hawer wered wel hwndret aar.«
Thy fielle akne tha for th*en* frwe:
»wij bede eder gierne, om th*et* ma due,
och er thisz alle sa*m*men gladh,
om j wil gifftes nw j stadh,
och skiele os widh th*en* høwelig wande,
th*er* os daweligh stander til hande.«
　　Th*en* frwe lod som hw*n* willed ey høre
och wille th*et* doo fuld gierne giøre,
hwn lodh segh lengy bede th*er* til,
føre hwn th*em* sware wil.
Doo ath the haude alle sawdh ney,
hw*n* haude th*et* th*er* for ladet ey.
Th*en* frwe suarede som j ma høre:
»iech wil effth*er* eder radh nw giøre,
th*en* ridder som here sidder,
ha*n* er bode boldh och hwider,
han hawer lengy bedet megh,
til erligh tingh och hiederligh,
ha*n* er ien konge*n*s søn wis og from,
iech ma wel tage hanom wth*en* skam.«
Op stodh th*en* frwe tyctelig:
»j eders woldh tha giwer iech megh,
och beder iech eder ridder och swe*n*ne,
ath j strax worde hans mendh.«
Tha swarde ridder och swe*n*ne och terne:

Digitized by Google

»wii wille th*et* alle giøre gierne,
thy wij hawe th*et* offte hørdh,
hwilken mandom ha*n* hawer giord,
koni*n*gh Vriæns søn he*r*re Ywan,
ien fro*m*mer ridder ma*n* aller fand.«
»Megh tøcker th*et* were ie*n* høwelig ere
ath duele ey m*et* th*et* th*er* ioo skal were,
och mandszens ere staar apa,
thy wil iech nw giøre saa,
wort brøllop skal nw were jstad.«
This worde ridder och swe*n*ne glad,
och tackede th*en* frwe my*n*neligh,
ath hw*n* wille sa ødmygh sigh.
Th*en* høghtid begieks m*et* mygel pris,
th*et* he*r*re Ywa*n* war mild och wis.
Hwo th*er* war ko*m*men effth*er* godsz heller hawe,
the foor alle dede*n* m*et* mygel gawe,
th*et* ma*n* alle werden hawer leet,
iet riger hoff hawer jngen seet.
Th*et* wil iech eder seye til sandsz,
han fandh th*er* bode leegh [och] dansz,
dyst och torney thy th*et* wil giøre,
matte ma*n* th*er* alle wegne høre.
Aff all th*en* glede ma*n* th*er* saa
th*et* er megh seent at seye fra,
th*et* iech matte thwsind winter lewe,
iech kw*n*ne th*et* aller fulleligh skriwe.
He*r*re Ywa*n* maa were gladh
och frygde segh j allen stad,
ha[n] ėr ien welduge he*r*retugh nw
ower Landewans la*n*dh och sa th*en* frwe.

Digitized by Google

Th*en* døde [er nw all forglømd],
h*er*re [Ywan haffuer bodhe ere och sømd],
och alt th*et* folk j la*n*ned eer
hawe ha*n*nom alle sa*m*men kier,
och wille heller hoos hanom bliwe
end hoos Wadia*n*, om ha*n* matte lewe.

Digitized by Google

II.

Løvens Ridder.

---

1. Kong Artus bliver Hr. Ivans Gæst.

Men the*n*ne høgtidh sigh for gik,
koni*n*gh Art*us* ey sømde sigh
och foor m*et* her aff Britania
j th*et* land, h*er*re Ywan aa.
The ware aff thiere liff wspare
och wille alle ath ewentyr fare.
Th*et* war medso*m*mers dagh ath qwelle,
ath the kam farinde til th*en* kielde
och herberged th*er* th*en* sa*m*me nath.
Koni*n*gh Artus haude th*et* føre iet,
ath han wille th*et* andeligh see,
huad ewentyr hanom th*er* matte skie.
Th*er* the h*er*re th*er* sadh a radh,
tha melte Keye, thy ha*n* war brad:
»huar mwn nw h*er*re Ywan were,
men ha*n* er icky ko*m*men here?
han rosede, tha han drocken war,
th*et* han skulle ko*m*me her til swar,
saa som wined hanom kiende,
och heffne her sin kiere frende.

Digitized by Google

Megh tøcker, som iech hawer th*et* hørd,
han hawer th*et* ret icky giordh.
Han wil heller til bodel ride,
en han tør her widh kielden stride,
dierwer war ha*n* j th*e*n stwndh,
han rosede sigh sa mange lwndh,
ha*n* saude th*et* for ridder och swe*n*ne,
ha*n* wille søge th*et* ewenty[r] ie*n*ne,
th*et* ewentyr tage os alle fra,
sa ath jngen ware matte th*et* faa,
wij tørwe hans ordh ey ath sette,
ie*n* drocken man wil dele och trette,
th*et* ma*n* worder lidet til howe,
han wil sigh gierne selwe lowe.«
Th*et* Keye haude taleḍ saa,
h*er*re Gawian suarede hanwm tha:
»doth h*er*re Ywan er ey h*er*,
hwo wedh dog, hwre th*et* m*et* hano*m* er,
hano*m* ma wer[e] mange tingh skied,
siden ha*n* aff Britanya redh,
sa*n*neligh iech th*et* seye wil,
th*er* j wede, h*er*re, lidet til.
Th*et* seyer iech a myne tro,
h*er*re Ywan nødugh giorde saa
ath tale sligt a noger man,
som j, h*err*ẹ Keye, taler om ham,
th*et* wedh wel alle gode men,
han flyde for retsel aldrig en.«
»H*er*re Gawian, saude Kyey,
iech wil gierne thye
och akted ey wider ie*n* bøne,
myne ordh ko*m*me dog en til røne,

Digitized by Google

iech seyer th*et* her obenbare,
han skildes fra howe som ie*n* dare.«
Siden thy haude taled saa,
koni*n*gen wandh a stolpen slow,
tha togh sa angestligh ath regne,
ath elden slo th*er* alle wegne,
och alle the wnd*er*, j hawe føre hørdh,
worte th*er* alle aff ny tha giørdh.
Th*et* fyrste h*er*re Ywan th*ett*e saa,
raskeligh droff ha*n* sit thyg apa,
och sattes a th*en* gode hest,
h*er*re Wadian otte aldre best.
Han hio th*et* ørs a bode side
och duelde ey til kielden ath ride.
Th*et* fyrste h*er*re Keye worte this war,
ath th*en* ridder ko*m*men war th*er*,
han tha gik for koni*n*ge*n* jstadh
och hanwm tha sa hierteligh bad:
»wille j megh th*et* ewentyr giwe,
iech wil th*et* for thiene om iech ma lewe.«
Th*et* hawer ee wereth føre Keye sedh,
ath ha*n* wille sigh th*er* ko*m*me widh,
wth*en* fare m*et* spot och flerdh,
thy faar ha*n* mange ska*m*meligh ferdh.
Koni*n*gh Artus saude: »thu wilt ee kiwe,
iech wil thik th*et* ewentyr giwe.«
»Gudh løne eder, h*er*re, for eder gawe,
iech hawer nw fongen th*et* iech wil hawe.«
Ha*n* webnede sigh, th*et* snariste ha*n* maa,
och redh thidh som ha*n* h*er*re Ywan saa.
Gider h*er*re Ywan wrecked th*en* sagh
th*er* Keye hawer taled a hans bagh,

om Gudh hanwm th*en* ere andh,
tha er han ien saligh man.
Fyrste h*er*re Ywan Keye kiende,
sa hordeligh han modh hanwm rende,
och tryckede effth*er* sin hiertens lyst
sin gode glawinde for sit bryst.
Ha*n* war tha j hiertet froo,
th*et* werilden sigh haude føwed saa,
ath the th*er* haude fwnnedsz bode,
och ha*n* matte wrecke th*en* skade,
th*er* Keye haude hanwm giordh,
som j hawe alle føre hørdh.
The ridder rende hordeligh sa*m*men,
th*et* gik h*er*re Keye tha aff ga*m*men.
H*er*re Ywan stak th*en* ridder tha,
ath ørs och ma*n* pa iorden laa,
hans gylte hielm wortte takt m*et* leer,
th*er* laa Keye och melte ey meer.
Han wille hanom ey mere giøre,
hans ørs wille han deden føre,
thy ath th*et* war tha th*en* fyrste tidh,
th*er* the ware samen ko*m*men m*et* stridh.
»O ho, saude mani*n*gen man,
h*er*re Gudh tha segne ham,
th*en* stalte ridder, thik neder stak,
han er werdh mygel tak,
sa mani*n*ge*n* man thu hawer skiendh,
ha*n* hawer thik ien liegh nw kiend,
th*et* thu est ska*m*meligh for smodh
och ligger her m*et* spot och hadh.
Keye totte ilt a marken bide
och torde dogh ey til howe ride.

Digitized by Google

H*er*re Ywan redh sigh deden tha,
thit ha*n* th*et* herskab holde saa,
førde hans ørs j sine hende,
jngen man hanwm ther*e* ke*n*ne.
»Iech wil th*ett*e ørs ey deden føre,
iech er th*et* icky skyldugh ath giøre,
jngen thieres hawe iech hawe wil,
koni*n*gh Artus ridder hører til.
Nw lader j th*ett*e ørs beware,
iech wil my*n* wey nw heden fare«.
Koni*n*gh Artus suarede hanom tha:
»how est thu, th*er* taler saa,
huadh godh man ma were the*n*ne,
iech ma hanwm ey for waben ke*n*ne,
iech [wil] eder gierne spørie here
ath eder naffn, huadh th*et* ere.«
Tha swarede hanwm th*en* edle mand:
»h*er*re, jech heder Ywan!«
Han øpte th*et* obenbare th*er*
for alt th*et* folk, th*er* ko*m*met er,
ath h*er*re Ywan han war there,
han war wndfongen m*et* mygel ere.
Koni*n*gen selff åth Keye loo
och alt hans folk, och melte sa:
»Keye matte heller hie*m*me bliwe,
tha han badh segh th*et* ewentyr giwe,
wii hawe th*et* alle sa*m*men seet,
han fek th*et* nw, han hawer ath leet.
Koni*n*gh Artus h*er*re Ywan badh:
»j skulle megh seye nw j stadh,
huad eder er skiedh j the*n*ne thide,
siden j mon fra howe ride.«

»Th*et* wil iech, h*er*re, gierne giøre,
lyster eder th*er* a ath høre,
jech hawer wo*n*ned th*ett*e landh,
siden iech foor borth m*et* my*n* hand,
och sa ath th*en* frwe hw*n* er myn,
th*er* føre otte Wadian.«
Ha*n* saude, huad hanom war ko*m*men til hande,
och lodh th*er* jnth*et* effth*er* stande.
»My*n* h*er*re, iech wil th*et* eder bede,
th*et* j wil m*et* megh hiem ride
m*et* alt th*et* folk j hawer here.«
»Ia sa*n*neligh, th*et* skal were,
wii wil h*er* ey leng*er* bide,
j morigen wil wii m*et* eder ride.«
    H*er*re Ywa*n* wiste bodh giensten hiem
och lodh seye alle th*e*m,
ath ko*n*ni*n*gh [Artus] ko*m*mer there,
och skal th*er* otte dage were.
Th*et* fyrste frwen th*ett*e fra,
tha melte hw*n* och saude saa:
»j skulle alle modh hanom fare,
ridder och swe*n*ne och frwer skare,
wnd fonge hanom saa hiederligh,
bede hanwm Gudh wel ko*m*men och megh.«
    Orligh om morgen, dawen war lyws,
koni*n*gh Artus red tha for th*et* hws,
tha kam hanom farinde jgien
aff th*et* hws bode ridder och swen
m*et* bo*m*me, piber och mygel frygd,
th*et* giorde the for koni*n*gens dygd.
Th*er* hielser hwer a*n*ner som ha*n* best kand,
m*et* gode ordh the wnd fenge ham:

»j were Gudh wel ko*m*men here
och alle the m*et* eder ere,
myn frwe lader eder sin thieneste byde
och sa alle the he*n*ne til lyde.«
Tha the kame saa neer, ma*n* matte th*em* see,
the legere toge thiere konst ath thie,
baso*n*ne, bo*m*mere mw*n*ne th*er* ey skorte,
th*er* the rede til the porte.
Th*e*n skiemten th*er* the segh th*er* giorde,
sa wide weye man th*et* hørde,
th*et* hws war alle wegne om kringh
m*et* bliald och rige tingh
kosteligh for tecketh tha,
ath hwilke wegne ma*n* til sa,
th*er* aff [giek] tha myget lyws
alle wegne om th*et* hus.
Tha soole*n* aa the halle skien,
ma*n* matte th*er* neppeligh see jgien.
Til koni*n*ge*n*s herberigh war weyen strødh
m*et* dyre kled*er* och guldh sa rødh,
golwed takt m*et* bolle ki*n*ne,
the rigeste th*er* ma*n* matte fi*n*ne.
The stigede aff thiere heste,
the stalte ridder och swe*n*ne beste,
alle fulde koni*n*gen bode ridder och swe*n*ne.
Tha ka*m* th*en* frwe th*em* j gie*n*ne
stalt j he*n*ne skarlagens skindh,
och fwlde koni*n*gen j herberiged jnd,
je*n* krone aff gwldh ower he*n*ne haar,
rige stene th*er* j war.
Th*en*` wenligh*et* ma*n* a he*n*ne saa,
th*et* er megh seent ath seye fra,

Digitized by Google

nw lewer jngen mester sa wis,
th*er* fuld seye ka*n* aff th*e*n pris,
som Gudh hawer m*et* he*n*ne giordh,
th*er* [i] ie*n* diel hawer føre hørdh.
Tha melte th*e*n stalte klare,
badh koni*n*gh Artus wel ko*m*me*n* were,
»och hwert th*et* barn m*et* eder ere,
hidh ko*m*men til myt hierte kiere,
sa seyer my*n* h*er*re och wij bode,
ower landh och godsz tha skulle j rade.
Koni*n*gh Artus swarer aff mygel frygd:
»Gudh tacke eder, frwe, for eder dygd!«
Th*e*n h*er*re er bode wis och klogh,
th*e*n frwe sa my*n*neligh til segh togh,
han mynte he*n*ne mwndh sa rødh
och giorde alt th*et* th*e*n frwe bødh.
Huadh matte høgre glede were,
end worde wnd fongen m*et* tølig ere!

2. Gavian overtaler Ivan til at drage på Æventyr.

Iech wil nw seye och were ey bradh,
hware solen och manen giorde thiere rad,
och bed*er* iech eder, ridder och swe*n*ne,
for stande giørligh hwadh iech mene.
Som solen er for stierner skier
om morigen thid, tha hwn op gier,
lyws och skier ath see apa,
h*er*re Ywan he*n*ne wel liges ma,
for alle ridder, nw ere til,
th*e*n pris iech hanom giwe wil.
Som manen lyser th*e*n mørke nath,
th*er* molen sky er ower takt,

Digitized by Google

sa er Lwneta blant stalte qwi*n*ne,
m*et* kiøskh*et* och m*et* edle si*n*ne.
Lwneta naffn th*et* lyd*er* och sa
som ny mane, th*et* mowe j tro.
Lwneta togh h*er*re Gawian ware,
hwar ha*n* foor j thiere skare.
Fyrste h*er*re Gawian he*n*ne saa,
tha melte ha*n* och saude tha:
»j skulle were myt hierte kiere
for alle the, nw j werden ere,
jech wil for eder bode giøre och lade,
huadh th*er* er eder wel til made,
j frelste my*n* frende aff høweligh woode,
th*er* ha*n* war ko*m*men a eder nade.«
Th*en* iomfru saude h*er*re Gawian,
alt hure hw*n* haude frelset ham
aff th*en* høwe wande
th*er* hanom war kome*n* til hande.
H*er*re Gawian tha saa hierteligh loo,
ha*n* hørde Lwneta tale saa,
och swarer he*n*ne: »iech gierne beder
om j ie*n* ridder tørwe weder,
heller noger ka*n* eder skyld giwe,
th*et* wil iech werie, heller døt for bliwe.«
Th*en* ridder och iomfrw talede sa*m*men
och giorde th*em* bode glede och game*n*.
    The rigeste th*er* j la*n*ned ere
ware alle sa*m*men there.
Koni*n*gen bleff th*er* ie*n* stwndh,
och haude th*er* glede mange lwnde,
the skiemtede th*er* the longe dawe,
stwndom rede the j skowen ath iaghæ,

Digitized by Google

en stwndom a mark m*et* falke ath bede,
m*et* leyde hwnde hiort ath leede,
fogle och dywr ware th*em* til rede.
The otte dawe skiøt for ginge,
alsz kiøns skiemten th*er* the finge.
J th*en* time wort koni*n*gen wis,
hwilke*n* ere och hwilken pris
h*er*re Ywa*n* haude wo*n*ned there,
och hwilken h*er*re ha*n* nw ere.
Siden lodh koni*n*gen th*em* th*et* for stonde,
th*et* ha*n* wille fare hiem til lande,
ha*n* kallede h*er*re Ywan hie*m*meligh:
»iech wil, ath thu skalt føllige meg,
th*et* wille wij eder rade,
thin frende h*er*re Gawian och wij bode.«
Tha melte th*et* h*er*re Gawian:
»iaa, my*n* frende, h*er*re Ywan,
thu skalt th*er* stadeligh thenke aa,
och lade th*en* pris ey for gaa,
th*en* thu hawer haudh j mange dage,
nw først tha skalt thu lided wowe,
for frwer pris och thier*e* loff
skalt thu [søghe] mange hoff,
huar dyst och torney same*n* ko*m*me,
th*er* skalt thu bewise thine fro*m*me,
och ladh th*et* jnge*n* lewind*is* fi*n*ne,
th*et* thu ligger hie*m*me som ien qwi*n*ne.
J tørwe eder ey for angest ath giwe,
iec wil daweligh hos eder bliwe,
bode j lyst och sa j nødh,
os ma ey skilie wth*en* døth.
Iech meler ey th*et* for th*en* sa*m*me sagh,

Digitized by Google

th*et* iech wil giøre eder noge*n* wmagh,
ath thu och thin kiere ey ath skilies bode,
th*et* wil iech eder aldrigh rade.
Th*et* war ey lengy, th*et* war for snyme,
jech ma wel my*n*nes a th*e*n sa*m*me time,
th*et* iech haude och ien hierte kier,
som iech gierne ware ner,
iech tøcker megh were thiere lige,
the falske prediker, th*e*r folket wil swige:
ha*n* ko*m*mer ie*n* a*n*nen th*e*r til,
th*e*r ha*n* ey selwer giøre wil,
for thy ath iech bed*e*r thik th*et* giøre,
th*et* iech seelwer wilde icky høre.«
He*r*re Ywan swarede hanom tha:
»iech wil gierne giøre saa,
faar iech orloff aff my*n* kiere,
iech wil eder fyllige och th*et* skal were.«

Herre Ywa*n* gik tha for th*e*n frw:
»ie*n* bøn iech eder beder nw,
aff eder th*e*r alle my*n* glede til staar,
j ere my*n* frygd, j huare iech er,
lower megh, om th*et* ma were,
je*n* stwndh a ewentyr ath fare,
wille j sa giøre, my*n* hierte kiere,
th*et* ma os bode ko*m*me til ere.«
Th*e*n frwe for stodh segh ey th*e*r aa,
th*et* han wille giøre saa,
sigh sa brath widh he*n*ne ath skilie,
hon giorde tha he*r*re Ywans wilie
och gaff hano*m* orloff tha jstadh.
He*r*re Ywan war tha myget glad,
th*et* hw*n* lowed hanom m*et* kon*in*ge*n* ath ride,

Digitized by Google

om ha*n* wille ey hie*m*me bide:
»iech faar nw heden m*et* eder radh,
thy iech wil nødugh were forsmod,
jech wil th*et* ey til howe høre,
th*et* iech ey torde nw saa giøre,
ret ridderskab ath lade,
som megh føre stodh til made.«
Th*en* frwe swarede hanom wel:
»j skulle borth fare m*et* tølligh skiel,
ath nar iet aar for gonget er,
tha skulle j akter ko*m*me h*er*,
th*et* skulle j lowe a eder tro,
th*et* j skulle, h*er*re, giøre sa.
Iech seyer th*et* eder sa*n*neligh,
lader j th*et*, tha myste j megh,
och alle the ere j hawe here,
j hure th*et* eder siden gier,
iech wil th*et* ey for eder løne,
th*et* worder eder sant, th*et* skulle j røne.
    H*er*re Ywan stodh och tenckte th*er* aa,
ha*n* swckede sare och melte saa:
»for byde th*et* Gudh, my*n* hierte kiere,
iech sa lengy fra eder ath were,
iech hawer th*er* til bode hoff och si*n*ne,
th*et* skiøderste iech ma eder fi*n*ne.
Man rider do offte sa aff gorde,
ha*n* thencker iet och a*n*ned ka*n* worde,
megh wnd*er* j wille ey th*et* wth*en* skilie,
en iech worder fongen amodh my*n* wilie,
heller megh ka*n* ko*m*me sligt til hande,
sa ath iech er ey føør ath ride til lande.«
Tha swarede hanom hans hiertens kiere:

Digitized by Google

»j tørwe ey angest th*er* for bere,
hwer th*e*n tidh thu thencker pa megh,
jngen wløcke ma skade thik,
ey sót, ey her, th*et* skulle j wide,
th*er* mowe j, h*er*e, wel a lide,
iech giwer eder h*er*e iet fingern aff guld,
th*er* er j ie*n* stien aff dygder fuldh,
how hanom beer a sin handh,
ha*n* faar ey skade a landh heller wandh,
ey noger ield bre*n*ne,
heller blodh til skade re*n*ne,
th*e*n dygd skal ma*n* m*et* hanom fi*n*ne,
men ha*n* for glømer ey kiere si*n*ne.
Th*et* er do iet wnderligt maal,
ath [han] giør mandsz kiødh em horth som staal.
Th*e*n lewer ey j werilde*n* til,
th*er* iech th*e*n stien en wnde wil,
for wth*e*n eder, myt hiertens kiere,
nw giøme eder Gudh e huare j ere!«
    H*er*re Ywa*n* togh orloff j th*e*n same stwnd,
och mynte th*e*n frwe aff hiertens grwnd.
Huadh the h*er*rer mwnde th*er* giwe,
th*et* er megh alt aff sent ath skriwe,
th*er* war bode glede och gradh,
th*e*n h*er*re och frwe skildes ath.
H*er*re Ywa*n* følliger koni*n*gh Artus nw,
hans hierte er hiem hos th*e*n frw,
megh tøcker th*et* were wnd*er* at thencke aa,
hure th*et* ma were j werden saa,
hans legome bort m*et* koni*n*gen foor,
och liwed er doo effth*er* her,
e huadh legomed komer til wode,

Digitized by Google

th*en* frwe hawer doo ow*er* liwed at rade.
Hwo [kan] th*er* seye aff heller skriwe,
m*et* huadh skiel ha*n* ma lewe,
iech redes th*et* skal my*n* h*er*re swige,
ha*n* wil aff møget a ewentyr fige,
e men h*er*re Gawian ha*n* ma wolde,
tha wil ha*n* hanom til howe holde.

3. Ivan mister sin Frue og sin Forstand.

Nw hawer j hørdh, huad th*er* war giord,
the toge orloff och rede bort.
H*er*re Ywa*n* och Gawian fuld*is*·ath bode,
och lywder huer gierne anders rade,
th*et* war beges thiere lyst
ath søge bode torney och dyst,
oc huare the ka*m*me bode too,
th*et* saude ridder och swe*n*ne fra,
ath fromere matte ey hettes there,
this haude the bode pris och ere.
Aff mygel glede ware the saa kaad,
th*et* the gawe icky giøm th*er* ath,
føre en for gonged war th*et* aar,
och kom*m*ed th*et* a*n*ned tha war.
Ko*n*nigh Artus haude ladet tha
ridder och swe*n*ne th*et* for staa,
ath the skulle all til howe ride
til Karildols hus, th*er* hanom bide.
Th*er* war bode glede och gamen,
the h*er*rer och fyrste ka*m*me th*er* same*n*.
Th*en* qweld th*er* howed skulle were,
tha ka*m* h*er*re Ywan ridinde there
och h*er*re Gawian, hans kiere frende,

Digitized by Google

sa ath jngen ma*n* th*e*m th*e*r kiende.
The lowe ie*n* stwndh a th*e*n hiede
och lode thiere kost m*et* ere rede.
The h*er*re lode ower th*e*m sla
the dyreste tield, th*e*r the aa.
    Kozar ierl melte til koni*n*gen tha,
huadh ridder mwn were thisse too,
th*e*r sa kosteligh nw fare
och jnkth*et* godsz the wille spare.
Konigh Artus swared wth*e*n dwal:
»megh tøcker iech th*e*m ke*n*ne skal,
th*et* er jngen a*n*nen mand,
wth*e*n myn frende h*er*re Ywan.
Koni*n*gen meler til ridder och swe*n*ne:
»j skulle nw icky were siene,
wij wille nw alle til th*e*m ride,
sa ath jngen skal h*er* hie*m*me bide.«
The swarede som j mowe høre:
»wij wille alle th*et* gierne giøre.«
Th*et* tøtte jngen aa møged were,
th*er* the matte hanom giøre til ere.
Th*er* war skiemten och frwer glede,
tha the h*er*rer ginge ath ede.
    Th[*e*]r the sattes wid th*et* bordh,
h*er*re Ywan tente a th*et* ordh
och kam tha fyrst j howe,
huadh ha*n* haude lowed sin frwe,
ath th*et* war alsz jnkted seth,
huadh ha*n* haude he*n*ne ieth.
    [N]w ka*m* ien iomfrw ridende ther
fra th*e*n frwe, th*e*r hanom war kier,
hwn war bode høffsk och boldh,

Digitized by Google

hw*n* laude sin kobe wnder th*et* thiel,
och ower løs jnd for the h*er*re giek.
Sa wnderligh hw*n* til ordh fek,
hw*n* talledh til koni*n*gen tha j stadh:
»my*n* frwe hw*n* eder hielse badh,
m*et* sin thieneste mange folde,
th*er* skulle j, h*er*re, ower wolde,
och alle thisse ridder och swe*n*ne,
for wth*e*n h*er*re Ywa*n* ie*n*ne,
och th*et* iech hanom seye wil,
ath tøligh ien løwner er icky til,
man fi*n*ner ey hans lige,
th*er* sa ka*n* frwer swige,
ha*n* er megh leed och icky leff,
och er en were en noger tyff.
My*n*nes th*et*, Ywan, thu saude saa,
th*er* thu my*n* frwe lowde tro,
ath thu skulle affth*er* ko*m*me th*er*,
fyrst th*et* aar for gonged war.
Iech wil thik th*er* til giøre skiel,
thu hawer th*et* løwed th*et* west thu wel,
thu skalt th*et* obbenbare ke*n*ne,
ath thu hawer jnkted mere aff he*n*ne,
hu*n* worder thik aldrigh mere aff hiertet huld,
nw send he*n*ne affth*er* jgie*n* sit fingern aff guld,
jech krewer th*et* obenbare here,
thu skalt th*et* ey nw lenger bere.«
    H*er*re Ywan sadh al qwer och thawde,
och gaff ey giøm ath hwad hw*n* saude,
hw*n* togh fra hanom bode widh och si*n*ne,
sa ha*n* kw*n*ne jngen andswar fi*n*ne.
Th*e*n iomfrw løb sa bradeligh fram,

Digitized by Google

hw*n* giorde h*er*re Ywan en mere skam,
hw*n* togh th*e*n gulleringh aff hans hende,
sa sore for smadh hw*n* hano*m* och skiende:
»thu tørfft thik aldrigh til howe wende,
som ridder och swe*n*ne thik føre kiende.
H*er*re, j skulle megh orloff giwe,
iech ma here ey nw lenger bliwe.
Gudh giø*m*me edh*er* alle th*er* iech wil,
h*er*re Ywan andh iech wnde*n* skiel.«
    Th*e*n iomfrw bradeligh thede*n* redh,
h*er*re Ywan sare j hiertet swedh,
th*e*n ridder hiolt segh ønckeligh,
ha*n* war tha heller døth en qwegh,
och sa longt dede*n* ko*m*men borth,
th*et* jnge*n* ma*n* fek til hano*m* spordh,
och th*et* jnge*n* ma*n* hano*m* kiende,
hwerken wen heller frende.
Ha*n* hawer nw myst all th*e*n ere,
th*er* ha*n* j werde*n* hawde here,
och th*er* til widh och si*n*ne.
Slikt faar ma*n* for høwske qwi*n*ne,
thiere howmodh er alt aff boldh,
ther the giwer tølige thieneste gialdh.
    [H]*er*re Ywan sprank op fra th*et* bord,
han taled til jngen ma*n* iet ordh,
och løb th*e*m alle sa longt fra,
th*et* jngen aff th*e*m kw*n*ne hano*m* naa.
[W]widh hans hierte sa for dreff,
th*et* alle sine kled*er* ha*n* aff segh reff,
och borde segh m*et* torne och qwiste,
thy ath ha*n* ey bedre wiste.
Ha*n* løb a mark och wille hiede,

Digitized by Google

hans løcke war hanom worde*n* wrede,
we*n*ner och frend*e*r th*e*m sare kiere,
the wede ey hwort ha*n* ko*m*men ere,
the lette bode mere och my*n*ne
och matte hano*m* jnge*n* stedh fi*n*ne.
Thy wndret bode karle och qwi*n*ne,
the fw*n*ne hanom hwerke*n* wde heller j*n*ne,
tha leeder hwer som ha*n* ka*n* best,
ha*n* løber tha wnden, som ha*n* ma mest.
Tha ha*n* haude løbed sa ien stwndh,
tha fandh han j ien grøn lwndh
ien swendh, th[*e*]r haude bowe j hende,
ha*n* icky møget til hanom kiende,
och wille icky wed*e*r hanom tale,
han togh fra hanom bode bowe oc strale.
Jech mere th*e*r aff seye skal,
ha*n* løb th*e*r bode bierge och daal
och skiød th*e*r dywr til sine føde,
ha*n* fek th*e*m do ey wth*e*n møde,
och aadh th*e*m ret som ien høgh,
ha*n* haude th*e*r hwerke*n* yrter heller løg.
Iech hawer ey a*n*ned sa*n*nere hørdh,
hans eden war føre a*n*ner ledes giordh,
ha*n* lewde th*e*r lengy wth*e*n brødh
och tolde th*e*r bode hwnger och nødh.
    Iet lideth hws ha*n* om sid*e*r fandh,
th*et* otte ie*n* iermidh, ien fattigh mandh,
th*e*n iermyde wndrede th*e*r appa,
hwj ha*n* mwnde sa nagen gaa.
Ha*n* thencker m*et* segh, th*et* beste ha*n* ka*n*:
megh thøcker th*et* were ie*n* galle*n* ma*n*.
H*err*e Ywan jncte aff hanom kraffde,

Digitized by Google

ha*n* angest do for hanom haude:
»iech wil thik gierne for Gusz [skyld] giwe
sligt, iech hawer selwe wider at lewe,
for wand och brødh skalt thu hid gonge,
thu matte her icky a*n*nedh fonge.«
Iet lith windugh war a th*et* hws,
h*er*re Ywan sattes gien th*et* lyws,
th*et* sorte brødh sa sødeligh aadh,
som th*et* war th*e*n beste madh,
th*et* war besk och hordh som bark,
th*er* aff war ha*n* icky sterk.
H*er*re Ywan adh e mede*n* ha*n* matte,
til th*e*n iermydh ey mere þrødh otte.
Ma*n* hawer th*et* stwndom føre seet,
hans madh war alt bedre til redh.
Nw th*et* fyrste ha*n* mette er,
ha*n* icky leng*er* dueldes th*er*,
ha*n* løber deden som ha*n* war sterk
och wede dywr a the øde mark.
Th*et* fyrste iermyden th*et* ath see fek,
ath h*er*re Ywan dede*n* gik,
ha*n* badh til Gudh j hemerig
aff hierte och hoff sa my*n*nelig,
han matte hanom the nader thie,
ha*n* skulle hanom aldrig affth*er* see,
thy ha*n* jnge*n* a*n*nen skibelse aff hanom fand,
a*n*ned en ha*n* war ien galn mand.
Doo h*er*re Ywan wiste ey wel,
ha*n* giorde ey tha for wth*e*n skiel,
meden ha*n* j skowe*n* war,
hwer dagh ha*n* iet dywr thid bar,
th*et* giorde han siden och icky før,

Digitized by Google

och lawde th*et* for iermydens dør.
Jermyden togh th*et* dywr til sin,
och kiøpte hanom bode brød oc win,
th*et* kiød ha*n* bode stekte och søød,
och hanom giømen th*et* winduge bødh,
gaff th*et* hanom bode hiet och kalt,
men doo hawde ha*n* hwerke*n* piber hell*er* salt,
ha*n* thinte hano*m* til alle made,
och torde hano*m* ey jnd til segh lade.

4. Ivan helbredes ved en kostelig Salve.

Wille j høre iech seyer eder fra,
hure h*er*re Ywan sowinde laa
wnder ien lindh hoos weyen star.
Jen frwe ka*m* tha ridinde th*er*,
m*et* he*n*ne red iomfrwer tre,
the weniste ma*n* wille m*et* øwen siee,
th*en* ie*n*ne aff sin gonger stodh,
och wille see th*en* ridder godh.
Hw*n* war aff th*en* frwer skare
ha*n* føre mwn h*er*re ower were,
hwn skodde hanom bode hals och ænne,
och tøtte som hwn skulle hano*m* ke*n*ne,
hans hwdh war sort, th*et* seyer iech,
thy war ha*n* jnkted ke*n*neligh.
Haude ha*n* hawdh tøllige kled*er* there,
som ha*n* war føre waan ath bere,
tha hawde hw*n* hanom wel føre kiend,
nw war hans skabelse alt for wendh.
Th*er* ha*n* nagen for he*n*ne laa,
th*en* iomfrw grangiwelig a hanom saa,
och worte tha war j th*en* sa*m*me tidh

Digitized by Google

iet aar som ha*n* hawde fonged j stridh,
och kiende tha th*e*n edle man,
ath th*et* war h*er*re Ywan,
och haude th*e*r icky twiffl appa,
ath th*et* mwnde ey were saa.
Th*et* tøtte he*n*ne eet wnd*er* were,
hwj han sa nagen ligger there,
och segner segh ther som hwn star,
th*et* werden segh sa wnderlighe gaar,
och giorde tha som ien wis qwi*n*ne,
hw*n* watte hanom ey ath th*et* si*n*ne.
Th*e*n iomfrw sattes a sin hest
och redh deden, som hwn matte mest,
thidh som hwn sin frwe fandh
och sawde he*n*ne aff th*e*n edle man.
M*et* gredinde øwen och ønckeligh tale
kierde hw*n* th*e*n ridders qwale:
»my*n* kiere frwe, iech seyer saa,
ha*n* war iene fromere en wij too,
th*et* mowe frwer och iomfrwer kiere,
th*et* ha*n* saa ønckeligh ligger here,
beste ridder th*e*r man fandh,
konigh Wrians søn h*er*re Ywan.
Jech ka*n* megh th*e*r ey aa for stande,
huadh hanom er nw ko*m*men til hande,
wth*e*n th*et* er for stalte qwi*n*ne,
th*et* ha*n* hawer myst bode widh oc si*n*ne.
O h*er*re Gudh j he*m*melrigh,
gawid hans skickels war nw slegh,
som sisten tidh iech hanom sa,
och wille ha*n* siden giøre saa,
jen stwnd hoos eder ath were,

Digitized by Google

tha heffnede ha*n* skiøt the*n* kiere,
the*r* Ierllandsz ierl giorde eder jmod,
sa ath han fek thisse aldrigh bod.
Matte ha*n* hielp och hielsen fonge,
sa ha*n* war før bode ride och gonge,
och dueldes siden m*et* eder ie*n* tidh,
tha løste ha*n* snarligh all eder qwidh.«
[T]hen frwe swarede he*n*ne tha:
»hawe the*r* jngen twiffl appa,
ma han the*r* sa lengy byde,
th*et* thu kant til hanom ride,
iech trøster megh m*et* fuld got skiel,
th*et* iech ka*n* hanom hielpe wel.
Megh ko*m*mer fuld wel j howe,
iech hawer the*n* smørilse hanom ma due,
som megh gaff Mwrne, the*n* stalte qwi*n*ne,
megh hobes iech ma the*n* hie*m*me fi*n*ne,
iech hawer th*et* for sa*n*nen spordh,
e hoo the*r* worder m*et* he*n*ne smordh,
the*r* driwer w widh wd aff hans hierne,
th*et* wil iech hanom sende gierne,
nw skønder os hiem, myt hierte kiere,
och lader os here ey lenger were.«
The*n* frwe rider hiem, th*et* beste hw*n* maa,
he*r*re Ywa*n* the*r* effthe*r* sowinde laa.
Ie*n* bwdk hw*n* aff sin kiste togh
och fek hw*n* then the*n* iomfrw klogh,
hw*n* warede he*n*ne siden wede*r*:
»thu skalt nw giøre, som ieeh thik bede*r*,
smøre hanom nw bode howed och haar,
och føør siden bwdken hiem til war,
smør hanom ey mere, ladh megh th*et* høre,

th*et* iech hawer sawdh, th*et* skalt thu giø*re*,
thy all th*en* gielne som hano*m* gaar neer,
hw*n* all mest j hans howed staar.«
    Hw*n* lodh he*n*ne rige kleder faa
och th*er* til gode gangere too,
th*en* ridder och hw*n* skulle ride aa,
huadh iech eder mere aff seye wil
och alt th*et* ien ridder hører til.
Th*en* iomfrw bradeligh dede*n* redh
och mygel glede j hiertet biedh,
th*er* hw*n* th*en* ridder for sig fandh:
»iech wil thik hielpe, huadh iech ka*n*dh.«
Hwn sadh aff hesten och til ham gik
och giorde do th*er* j wodeligh,
th*et* hw*n* torde goo til ha*m*,
th*en* hw*n* wiste were ie*n* galn man.
Hw*n* smorde bode howed och food
och radde alle hans ko*m*mer bodh.
Fra hans howed och til hans yle
th*et* giorde hw*n* alt aff god wily,
hw*n* wille hanom gierne hielpe aff nød,
thy glømde hw[*n*] hwad sin frwe bødh,
en do th*en* bwdk hawde wered ty,
hw*n* hawde th*er* jnkth*et* leffned j.
Th*en* iomfrw togh th*en* ridder ie*n*
och lawde hanom th*er* so*m* solen skien,
th*er* ha*n* warme aff solen fek,
alt hans w widh hanom for giek.
Hw*n* lawde hans kleder hoos hano*m* ner,
och siden j skowen hw*n* bort gaar,
staar th*er* neer och seer th*er* til,
hwad nade Gudh hanom giwe wil.

Digitized by Google

Tha ien liden stwnd for gik,
alt sit wid han affter fek,
han wogner tha och hwxer aa,
hwj han ther sa nagen laa,
och blygdes tha then edle man:
»o herre Gudh, sa sawde han,
huad wnder megh til komed er,
hwj iech her sa nagen steer.«
Han saa segh alle wegne om kring
och tøtte thet were ien wnderlig ting,
ath the rigeste kleder, ther matte were,
lowe tha hoos hanom there.
Han togh the kleder och droff appa,
och alle wegne segh om marken saa,
om ther war nogen, anten karle heller qwinne,
ther hanom haude hulped j thy sinne.
Hans sot hawde giordh hanom sa mygel wande,
thet han war ey føør ath stande.
Tha then iomfrw thette saa,
thet han hawde kleder aa,
hwn wille ey lenger løne segh,
och tha giensten til hanom giek,
och lodh segh thet w kwnnigt were,
thet hwn føre hawde wered there.
Ther han henne sa, tha worte han glad,
och beddes hielp aff henne j stadh:
»edle iomfrw, for eder ere
hielper megh, men j er here,
myn makt er megh sa gongen fra,
thet iech megh selff ey hielpe maa.«
Then iomfrw modh hanom tagde,
och lod som hwn hørde ey, hwad han sawde.

Digitized by Google

»Iomfrw, iech bedes aff eder en,
j giøre th*et* bode for Gud och men,
hielpe megh, men iech tørff weder,
th*et* er th*en* bøn, iech bedes aff eder.«
Hw*n* hialt to ganger j sin hende,
och lodh som hw*n* hano*m* icky kiende,
hw*n* taler til hano*m* sa dygdeligh:
»huadh willy, kiere h*err*e, megh?«
»Iech ka*n* megh ey for eder kier*e*,
hure ønckeligh iech ligger here,
om j wille sa erligh giøre,
th*en* gonger, j th*er* ledug føre,
wille j megh hanom giwe,
iech wil hanom for thiene, om iech ma lewe.
Dygdeligh mwnde th*en* iomfrw sware:
»iech wil hanom ey widh eder spare,
th*et* skal effth*er* eder wilie were,
om j wille heden m*et* megh fare.«
»Nw bed*er* iech eder, iomfrw kiere,
seyer megh, hwort th*et* skal were?«
Th*en* iomfrw swarede hanom tha:
»til ien borigh, ey langt here fra,
thid skulle wij ride och icky gonge,
th*er* mowe j glede och skiemten fange.«
»Kiere iomfrw, th*et* seyer iech thik,
tørwe j noger thieniste aff megh?«
Th*en* iomfrw swarede hanom tha:
»sa*n*neligh th*et* er sa,
iech wedh th*et* doo m*et* rette sandh,
th*et* thu est ie*n* from man,
j longh stwndh ma th*et* ey were,
th*et* thu worder før thin waben ath bere.

Nw stey a hesten, wij ma ey byde,
wij wille giensten til huset ride.«
The rede bort och giorde saa,
tha kame the farinde til th*e*n bro,
th*e*r wnd*e*r løb je*n* stor aa,
th*e*n iomfrw togh bwdke*n* tha,
och kaste hanom j th*e*n sterke strøm,
h*er*re Ywa*n* gaff th*et* icky j giøm,
hw*n* wille sin orsagh th*e*r m*et* giøre,
om frwen wilde ath bwdke*n* spøre.
The rede fast, meden dawe*n* war lyws,
ath the ka*m* skiødeligh for th*et* hws.
Then frwe selff modh hanom giek,
m*et* mygel ere hw*n* hanom wnt fek,
th*e*n frwe til th*e*n iomfrw saa
och badh he*n*ne hie*m*meligh til segh gaa:
»sey nw th*et*, my*n* kiere, megh,
hware er th*e*n bwdk iech fek thik.«
»My*n* kiere frwe, th*et* skwlle j tro,
my*n* gonger styrte pa th*e*n broo,
megh bars ey bedre ath en saa,
th*e*n bwdk wnd field megh j th*e*n aa.«
Th*e*n frwe worte wredh appa th*e*n qwi*n*ne:
»jech wedh, thw matte hanom aldrigh fi*n*ne,
thw hawer megh giord ien stor skade.«
»My*n* frwe, th*et* staar til eder nade.«
»Jech tencte, th*et* megh til hielp ath were,
ath the*n*ne ridder ka*m* here,
jech fek th*e*r mere skade jmodh,
jech wenter th*et* aldrigh ath fonge bodh.
Nw lade wij the*n*ne skade fare,
th*et* skal do th*et* sa*m*me were,

Digitized by Google

och gak thik til h*er*re Ywan,
thiene hanom, th*et* beste thw kand.»
»My*n* frwe, th*et* skal j see och høre,
th*et* wil iech stoorligh gierne giøre,
th*er* ma j wel thencke appa,
je*n* liden skade er bedre en too,
th*et* er wisseligh giordh, lader eder ey lange
effth*er* th*e*n tingh, j ma ey affth*er* fonge.«
Hwadh nw mere ath seye th*er* fra,
th*e*n iomfrw mwnde til h*er*re Ywa*n* gaa,
hw*n* giorde som j mowe høre,
hw*n* lodh hanom iet karbadh giøre,
och thiente hanom j alle made,
hw*n* kie*m*medh hans haar och lodh hanom rage.
Th*er* ha*n* krewed iet heller too,
tha fek hw*n* hanom sex heller syw,
nw war ha*n* th*er* sa longh jen tidh,
th*et* ha*n* war affth*er* føør til stridh.

5. Ivan overvinder Jerland Jarl.

Een dagh fek the thy nymere,
th*et* Ierlandh ierl er ko*m*me*n* here,
bode m*et* swerdh och sa m*et* brandh,
och wille for derwe th*e*n frwes landh.
Ha*n* hawde th*e*m th*e*n last th*er* giordh,
han brende thiere hws for thiere porth.
A th*et* hws bode ridder och swe*n*ne
webnede tha och ware ey siene,
th*e*m tøtte were ie*n* stor skam,
hwilken sienest ka*m*me fram,
so*m*me til ørs och so*m*me til fodh,
saa fore the Ierlandsz her j modh.

Digitized by Google

Jerlandh wille gierne stride,
och torde wel a marke*n* bide.
H*er*re Ywan er affth*er* worde*n* sterk,
ha*n* raskeligh render a th*e*n mark,
th*e*n første ridder, th*er* ha*n* møtte,
hordeligh m*et* sit glawinde støtte,
och stak hanom neder a th*e*n iordh,
sa ath ha*n* taledh aller siden ordh.
H*er*re Ywa*n* giømen herre*n* redh,
som løwen giør, nar ha*n* er wredh,
han felde the folk a bode hender,
och sparde th*er* hwerke*n* we*n*ner heller frender.
Th*et* ka*n* jngen lewind*is* troo,
hwre møget folk ha*n* neder slo,
hwadh man seyer aff Rolandh,
ha*n* giorde ey mere m*et* sin handh
aff Rwndzefal, tha ha*n* war th*er*,
en h*er*re Ywa*n* giorde her.
Thy ridder och swe*n*ne, th*er* m*et* hanom ko*m*me,
dierwedes alle a hans fro*m*me,
the ropte alle aa a*n*nen tha:
»wij mowe alle dierweligh fra*m* gaa,
wij skwlle her ante*n* døth bliwe,
heller wij skwlle th*e*m aff la*n*ned driwe.»
H*er*re Ywan och th*e*n th*er* ba*n*nereth førde,
the th*e*m sa ønckeligh rørde,
och giorde th*e*m jen wey sa bredh,
th*et* h*er*ren gladeligh effth*er* redh.
The frwer och the høwske qwi*n*ne
ginge a the høwe thi*n*ne,
hwer hos hin a*n*nen stode,
och sa appa the ridder gode.

Digitized by Google

H*err*e Ywans hielm the giørligh kiende,
hware ha*n* segh a marken wende,
the frwer och the iomfrwer lo tha alle,
th*er* the sa thiere w we*n*ne falle,
th*et* matte do lide*n* glede were,
ath myste bode we*n*ner och fre*n*ner there.
H*err*e Ywa*n* war jen ridder th*er*
som jen falk blant fowel her,
sa angesteligh m*et* swerdeth sloo,
som falke*n* rywer m*et* sin kloo,
hwo segh ey wille gierne giwe,
ha*n* matte th*er* døth for hanom bliwe.
Tha sawde the alle, th*er* sa appa,
hwer til a*n*nen och sawde saa:
»h*err*e Gwdh tha segne th*en* mand,
th*er* sa sit swerdh røre kand!«
Th*en* frwe ma wel were blide,
th*er* slegh jen ridder legger wid sin side,
thy hwer th*et* si*n*ne the hanom seer,
thiere hierte mwnde aff glede lee:
»wij see ath bode ridder och swe*n*ne
dierwes alle widh hanom ie*n*ne,
thy bør th*et* h*err*e och fyrste til,
hwem th*et* retteligh thencke wil,
hware the finer jen from mand,
th*er* ridder skab och ere kandh,
the holde hanom werdigh oc hawe hanom kier,
this hawe j bode pris och ere,
thy ath offte ko*m*mer th*en* tidh,
th*et* ma*n* tørff ridder och swe*n*ne widh,
och tøcke th*et* ey aff møget were,
hwadh ma*n* ka*n* them giøre til ere.

Digitized by Google

Hwo hawer seet je*n* ridder fare,
heller saa kiøn j stridh ath were,
hwilke*n* ma*n* ha*n* hwgge wil,
ha*n* ho*m*mer hanom sa bradeligh til,
och ko*m*mer hanom ath sowe saa,
ath ha*n* aldrigh wogne maa.«
Je*n* ridder ka*m* tha ridinde thidh,
th*er* Ierlandh hawde a ath lidh,
ha*n* war j sit hierte froo,
sa sare han h*er*re Ywa*n* sloo,
th*et* hans skioldh gik all j stycky.
Tha nødh h*er*re Ywa*n* gode lycke,
th*et* ha*n* bleff hwerke*n* lam heller saar,
och skadde hanom ey iet haar.
H*er*re Ywa*n* hawer sin skioldh myst,
nw tager ha*n* til ie*n* a*n*nen list,
ha*n* togh sit glawinde j sin handh,
och stak th*e*n ridder aff fremede landh,
sa ath ørs och ma*n* fieldh døth nedh,
th*er* war ey got ath sidde wedh,
hwadh ha*n* hawde h*er*re Ywan giordh,
th*et* hawer ha*n* hanom sa hiem førdh,
och wrecked aff hanom tølligh w mage,
ath hanom th*et* angred alle dawe.
Wille j tro, jech seyer eder mere,
h*er*re Ywa*n* brødh th*er* skafft en flere
føre th*e*n dagh ath qwelle ledh,
en alle andre a th*e*n hiedh.
Th*e*n edle ridder, stalt och godh,
ha*n* kw*n*ne jcky worde moodh,
ha*n* togh tha til sit gode swerdh,
som offte bøtte for hans ferdh,

hwgger tha, som ha*n* war godh,
alt th*et* neder, for hanom stodh.
Hans wabe*n* war aff blodh rødh,
thy mangen mandh bleff th*er* for døth,
mange th*er* j blodh sø*m*me,
som hawde myst bode liff och ly*m*me,
hawde ha*n* hawdh to andre th*er*
tøligh som ha*n* selwer er,
tha hawde th*et* wered lide*n* riidh,
och halwe stecker stande*n* j stridh.
Striden begy*n*nes nw aff nyy,
thy ey ere døde, the mowe nw flyy,
e hwer som mest ma wnde*n* fare.
H*er*re Ywa*n* fwlde effth*er* m*et* sin skare,
jngen thiere matte liwedh holde,
aff th*em* ha*n* faar, ha*n* ma th*et* gialde.
H*er*re Ywan Ierlandsz waben kiende,
hware som ha*n* pa marke*n* rende:
»jech wil fylige hwadh jech maa,
thw skalt megh icky ko*m*me fra,
thw worder her anten døth ath bliwe,
heller thik fonge*n* for megh giwe.«
Ierlandh hawde bode angest och sorigh
ha*n* wilde tha gierne til sin borigh,
han er ey lenger føør ath ride,
do ha*n* ey wilde, tha skwlle ha*n* bide,
jnge*n* hans men ware hanom neer,
tha h*er*re Ywa*n* ka*m* ridinde th*er*
m*et* drawene swerdh, och wille hanom slaa:
»min kiere h*er*re, j giører ey saa,
ower landh och gosz tha skwlle j wolde,
for Gwsz skyldh lad*er* megh liwedh holde.«

Digitized by Google

»Om jech giører m*et* thik saa wel,
tha skal th*et* were m*et* tøligh skiel:
hwadh jech ma th*et* wil jech giøre,
jech skal eder for my*n* frwe føre,
th*et* staar til he*n*ne och ey til megh,
hwadh nade hw*n* wil giøre m*et* thik.
Th*et* lower jech eder a myne tro,
ath iech wil gierne giøre saa,
were alt effth*er* he*n*nes wilie,
sa ath os skal jnth*et* ath skilie.«
Herre Ywa*n* hans wabe*n* aff hano*m* togh,
th*et* giorde th*e*n h*err*e for ha*n* war klogh,
och førde hanom giensten dede*n* borth
fonge*n* for th[*e*]n frwes porth.
Th*e*n frwe redh hanom selwe j gien,
m*et* iomfrwer och mør, ridder och swen,
och fwlde hanom jndh m*et* mygel ere,
thy bade hanom Gwdh wel ko*m*men were.
Aff tøligh pris tha staar hans loff,
e hware h*err*er søger hoff.
H*err*e Ywa*n* m*et* th*e*n frwe gik
och Ierlandh he*n*ne j hend*er* fek:
»ower godsz och liff tha ma j rade,
ha*n* bedes do gierne aff eder nade,
ha*n* ke*n*nes ha*n* hawer eder giordh j modh,
thy byder ha*n* eder tølligh bodh,
peni*n*gh och godsz, me*n* han ma leste,
och worde eder mand, th*et* er th*et* beste,
och wil eder all th*e*n wisse faa,
th*er* eder selwe nøwes aa,
och aldrigh mere modh eder bryde,
om ha*n* ma eder nade nyde,

wille j th*et* giøre for myne sage,
tøligh bodh aff hanom ath tage,
th*et* er th*e*n bøn, th*e*r jech nw bed*e*r,
och alle thisse gode ridder.«
Th*e*n frwe swarede, som j ma høre:
»hwadh j megh rader, th*et* wil jech giøre.«
»Frwe, nw wil jech orloff hawe,
th*et* tager jech for rige gawe,
jech ma ey lenger dwelie,
jech wil megh fra eder skilie,
thy ath lenger wey megh for star.«
Th*e*n frwe kierer segh sa sare,
ath ha*n* wilde sa bradeligh deden fare,
och matte th*e*r ey lenger were,
och seyer hwer til a*n*nen tha:
»o wj th*et* ha*n* ey were maa
m*et* myn frwe here,
th*et* mowe wij sare kiere.«

6. Ivan vinder sin tro Løve.

Orloff togh ha*n* och dede*n* redh,
och affth*e*r a th*e*n sa*m*me liedh,
th*e*r ha*n* hawde føre redet thidh.
A jngen man tha hawde ha*n* lidh,
thy ath ha*n* redh deden ie*n*ne,
sa ath ha*n* hawde jngen swe*n*ne.
Th*e*r ha*n* hawde ridet jen longh stwnd,
tha hørde ha*n* j grønæn lwndh
møget bongh och ønckeligh lade,
han wiste ey hwadh th*et* hawde at sede.
Je*n* leon och orm bordes bode,
och wilde hwer thiere aned skade,

Digitized by Google

ha*n* redh th*er* neer och sa th*er* aa,
hwre ormen hiolt løwen tha,
ath th*et* segh jcky matte røre
och jnge*n* skade matte th*et* giøre.
Ha*n* tencker th*et* m*et* rette skiel,
hwilke*n* thiere ha*n* hielpe wil,
hanom worte tha til rade saa,
th*e*n løwe ath hielpe hwadh ha*n* maa.
M*et* natwrligh skiel ma ma*n* ey lade
orme j alle stedh ath hade.
H*er*re Ywa*n* stey tha aff sin hest
och bant hanom som ha*n* kw*n*ne best
fier th*e*n orm och icky ner,
foor th*et* eder aff hanom gier.
Th*er* ha*n* stander j th*e*n skow,
listeligh ha*n* sit swerd wt droff
och raskeligh treder ormen til,
m*et* sin skiold ha*n* seg werie wil
for ield och ieder och ander meen,
th*er* ormen skywder hanom j gien.
Ha*n* hwgger hanom fyrst synd*er* j too
och siden j stycky all sa sma,
th*et* jngen diel hoos a*n*nen laa.
Wil løwen hanom skade giøre,
ha*n* wil segh werie th*et* skalle j høre.
Th*et* fyrste løwen th*ett*e saa,
th*et* dragien døth for he*n*ne laa,
tha gik hw*n* for h*er*re Ywa*n* at ligge,
som hw*n* wille nade aff hano*m* tigge,
och tegner hano*m* th*et* beste hw*n* maa,
ret som hwn wille seye saa:
th*et* lader jech eder, my*n* h*er*re, høre,

Digitized by Google

hwadh j megh bed*er*, th*et* wil jech giøre.
Han droff sit swerdh wth aff sin slide
och wille tha ey lenger bide,
th*en* løwe sin hale wt for hanom ratte,
han hioff th*er* aff th*et* mynste ha*n* matte.
Ha*n* matte ey a*n*ned en giøre saa,
hawde han ey skyld hanom wid th*en* nød,
tha ware løwen giensten døth.
Th*er* h*er*re Ywan th*et* for stodh,
th*en* løwe war aff dygd sa god,
han wille hanom tha gierne thiene,
for th*en* hielp ha*n* giorde wid he*n*ne,
tha thøtte hanom th*et* were wel,
th*et* ha*n* slo ormen j hiel.
Ha*n* strøgh sit swerdh och satte th*et* jnd
och redh sin wey th*et* sa*m*me sindh.
Hwort h*er*re Ywa*n* fore rider,
løwen føliger hanom, th*et* seyer jech eder,
…il segh aldrigh wid hanw*m* skilie
…ne eyen wilie,
oc… a ner hanom giek,
til …*wn* weder aff dywren fek.
Tha dreff he*n*ne honger til,
th*et* hw*n* aff dywren hawe wil,
och springer hanom raskeligh fra,
ha*n* wndrer, hwy ha*n* giorde saa,
stod siden qwer och bidde ham,
th*er* han dywren for segh fandh.
Th*er* h*er*re Ywan wille och ride,
tha wille løwen ey lenger bide,
wille ha*n* och noge*n* stwndh dwelies th*er*,
mange dywr hw*n* hanom faar.

Digitized by Google

Tha h*er*re Ywan dywren saa,
ha*n* thegner henne fram ath gaa,
hw*n* giører alt som sin h*er*re beder,
bradeligh løb j daled neder,
th*e*n fyrste hiort for he*n*ne stodh,
hw*n* kaste hanom neder oc swed hans blodh,
och wille were hans h*er*re thryg,
hw*n* kastet th*e*n a sin rygh
och dweldes icky lenger th*e*r,
giensten for sin h*er*re ber.
Dagen mon fast ath qwelde lide,
ha*n* wiste ey hwort ha*n* wilde ride:
wij ma her j nat ower bliwe
widh th*e*n nade Gwdh wil os giwe!
H*er*re Ywan mwnde hiorten flaa
och togh alt th*et* j hanom laa,
lewer och lwnge och hierte blodh
gaff th*e*n løwe, hoos hanom stodh,
ha*n* slar segh ieldh och reder segh madh,
siden ha*n* th*e*r skiødeligh aadh,
jen stor stegh aff hiorten skier
och siden fram til ielden ber,
ha*n* reff th*e*n a ie*n* stor thien
och stecte bode kiødh och been.
Ha*n* hawde th*e*r ey wiin heller brødh,
ha*n* drak th*e*r wandh, th*et* war hanom nødh.
Meden h*er*re Ywan sadh widh bordh,
for hans fødder aa th*e*n jordh
th*e*n løffwæ alth hoos ha*nu*m loo
och wildhæ jckj theden gaa.
Th*e*r han haffdæ edhet, men han will,
tha togh han alt th*et* th*e*r war til,

my*n*næ och meræ hwadh th*e*r war,
alt samen for sin løffwæ baar.
Han laffdes nedh*e*r pa th*e*n moldh
och hwiltæ sægh pa sin skiold,
til th*e*n nath for gongæn ær.
Løwen haffdhæ ha*num* saa kiær
och lodh sægh th*e*r til wæræ vspard,
th*e*n natt ow*e*r ha*num* holdhæ wardh
och giømæ ha*num* th*e*r mædh sin fromæ,
sa ath enktæ maa ha*num* til skaddhæ ko*m*me.
Hwadh jech th*e*r meeræ [skal] seyæ fra,
th*et* fyrstæ th*e*r hån dawæn soo,
tha redh han deden, hwadh han kundhæ,
och leffdæ i th*e*n sa*m*mæ stundh
wedh the dywr, th*e*r løwæ*n* fek,
til fiorttan natt*e*r segh for gik.
Th*e*n fæmtindæ dagh ath qẘellæ
tha kam han ridindæ til th*e*n kieldæ,
th*e*r aff i føræ haw*e*r saffd hørdh,
hwadh vndh*e*r th*e*r haw*e*r wæredh giordh.
Ther herræ Jwan kielden saa,
tha meltæ han och saffdæ sa:
»all myn gledhæ hawer jech myst,
hwad duær mægh læng*e*r liffs fræst?
th*e*n æræ jech hæræ føræ fæk,
mæd sorigh han bradelig mægh for gik!«
Aff ang*e*r fæk han sa mygel qwallæ,
han fæk i vwedh och loo i dwalæ,
hans swerdh skiød sæg aff slidhæn thaa,
och skar hans bryni syndh*e*r i too,
paa hans axel fæk han jeth saar
och i hans bryst jet anet war.

Digitized by Google

Tha løwen th*ett*e ath see fæk,
th*et* blodh*et* i giømen hans bryny gik,
tha lodh hwn ildhæ och saræ skalff,
hwn thenctæ, han wildæ sæg dræbæ sielff,
jngæn man th*et* seye maa,
hwr*æ* ønkælig hwn lodh tha,
hwn saa sin h*er*ræ blødæ,
tha wildhæ hwn hell*er* tallæ døth,
och listeligh fram ath jordæn skredh,
føræ hun mattæ th*er* komæ aa leedh,
th*et* hwn togh swærdh*et* m*æd* sin tandh
och drog th*et* fra th*en* edeligh mandh,
laffdæ th*et* langt bort a jen stien,
for th*et* skwldhæ ha*num* ey giøræ meen,
och løb*er* fram och afft*er* there,
som hwn mwndhe galn wæræ,
medh ja*m*merligh laddæ och skrig*er* saa,
ath th*er* war ønk ath høræ aa,
th*et* haffdhæ fongh*et* saa møgel wandæ
ath th*et* mattæ hwærken leghæ heldh*er* standæ.
Th*er* han haffdæ leyeth jen stundh i dwalæ,
tha fæk han widh och mattæ tallæ,
han lawdes widh jen bierghe lidhæ,
och hwiltæ sægh jen stundh th*er* widh.
Fyrst løwen th*et* ath see fæk,
th*et* tha giensten til ha*num* gik,
for hans fødd*er* th*et* lawdes tha,
och giørlig a sin h*err*e saa.
Th*er* han war hwil och han op stodh,
hans hiertæ war aff ang*er* moodh,
tha ka*m* hanwm affth*er* i howæ,
han haffdhæ ey holdeth th*en* frwe,

Digitized by Google

th*et* han haffdæ hindhæ jet,
och hawdhæ th*et* brot tha sa sleth.
Hans ang*er* byries tha aff nyy:
»hwadh duer mægh nw læng*er* for dødæ*n* at fly,
jech wil mægh dræbæ och giøræ saa,
men jngen man her seer appa,
thy al myn gledhæ ær nw ændh,
och saarligh mægh til sorigen wendh,
sidæn jech myste th*en* hyweligh eræ,
jech haffdhæ m*æd* myt hiertens kiæræ.
Hwem wil jech hæræ for giwæ sagh,
jech wolde mæg sielff th*en* vmagh,
aff godhæ effnæ tha for jech ildhæ,
th*et* woldhæ mægh myn eyen vsnillæ,
th*et* ær nw myn mieste kieræ,
th*en* sorigh the*n*ne løwæ for mægh bæræ,
jech wildhæ langt hell*er* wær*æ* dødh,
æn see pa hindhæ th*en* storæ nødh,
obe*n*baræ jech th*et* thier,
och wil jech th*er* til seye mieer,
jech wil mæg her sielff for dærwæ,
skullæ diefflæn ey seellæn erwæ.«

7. Ivan lover at kæmpe for Lunetas Ære.

Den jomfrw war th*er* ey langt fra,
hwn sadh th*er* nedh*er* och lyddæ th*er* aa,
j th*et* capælle hoos kielden stod,
hwn kallede aa th*en* ridd*er* godh,
och bad ha*nu*m giernæ til sægh gaa,
th*et* hwn matte hans tallæ faa.
Æn doo h*er*re Jwan war ey gladh,
han gik til hi*n*næ tha i stadh.

Digitized by Google

Th*en* jomfrw sawdæ wid sægh jenæ:
»hwem skal jech h*ær* m*æd* meenæ,
hwad godhæ man mon the*n*ne wæræ,
th*er* jech hør sægh saa saræ kieræ?«
H*er*ræ Iwan til th*et* capellæ goor:
»how æst thu, h*ær* jndhe ær?«
»Jech wil edh*er* th*et* gierne seye,
jech maa th*er* om ey leng*er* thye,
jech ær th*en* vslestæ qwi*n*ne je*n*,
for allæ th*er* sollen ow*er* skie*n*.«
»Thw mattæ wel tye och tallæ ey saa,
myn sorigh ær støræ æn thinæ too.«
»Edelæ man, hwi seye i saa,
th*et* maa jngen lewindis tro,
thy ath i ær ledigæ borth ath riddæ,
jech wordh*er* alt ath h*ær* jnddæ ath biddæ,
ey nw bedræ stor myt mool
i morigen skal jech brindhæ i bool.«
»Maa jech ed*er* spør*e* til,
om i mægh th*et* seye wil,
hwadh sagh hawe the til thik,
hwi skalt thu brændhæ sa bradælig?«
»Sa skywd*er* jech til Gudh myth mool,
sa hielpæ han mægh [til] liff och seel,
jech aldrig giordhæ til th*en* sagh,
som thy seye a myn bagh,
the seyæ jech skullæ myn frwe for raddæ,
drosten och hans brød*er* bodhæ,
myt liff jech jckj løssæ maa,
vdæn jech kan th*en* riddh*er* faa,
th*er* the tre tørff jene bestandhæ,
och løssæ saa myn storæ wandhæ.«

Digitized by Google

Th*en* ridd*er* swaredæ: »jech for stoor,
myn sorig ow*er* thin gaar,
thy ath thu matte wæl hielp fongæ,
och myn sorigh sienth for gong*er*.«
Jomfrwen swaret: »jech wed ey til
th*en* i wærdhæn, mægh frælsæ wil,
soo hob*er* jech æn til ridd*er* too,
o h*err*æ Gud, matt jech th*em* noo!«
»Edelæ jomfrw, lad mægh th*et* høræ,
how th*et* wildhæ for edh*er* giøræ,
th*er* sægh tordhæ tagæ slikt til handhæ,
je*n*ne modh tre brødh*er* adh standhæ.«
»Th*et* seyer jech edh*er* sa*n*neligh,
for wdh*en* falsk och wdh*en* swigh,
th*et* æræ myn h*err*æ h*er* Gawian
och koni*n*gh Vrians søn herræ Ywan.
Th*et* haw*er* jech for h*er* Jwans sage,
jech skal i morgæn myn døt op tage.«
»Hwadh seyær thu mægh, selligæ møø,
th*et* thu skalt for h*er* Iwan døø?«
»Saa mendh wedh, th*et* gaar saa,
th*er* fong*er* jech sa*n*neligh røn aff.«
»Nw hørær jech, hwadh i seyer here,
om Gudh wil, skal th*et* ey wæræ,
thy ath jech ær th*en* th*er* hied*er* saa,
jech wil edh*er* hielpæ, hwad jech ma,
om i æræ th*en*, mægh halp tha,
th*er* jech mellom porten laa
j Wadians hus hin rødhæ,
th*er* jech haffdhæ ha*nu*m slawed til dødhæ,
jech røntæ tha m*æd* fuld goth skiel,
j halp mægh dydæligh och wæl,

thy jech war th*er* komen saa,
jech haffdæ tha jngen ath lidhæ aa,
hwadh i giordæ tha i mod mægh,
th*er* wil jech nw for lønæ thik.
Sey mæg, kieræ, hwadh edh*er* ær skieedh,
sidh*en* jech fra edh*er* redh.«
»Jech wil edh*er* gierne seye th*er* fra,
om edh*er* th*er* lyst*œr* ath høræ [a],
jech kindis th*et* jech halp edh*er*,
tha i tørffte mægh wedh*er*,
i worttæ och ow*er* je*nn*æ bodhæ,
myn frwe och i m*œd* myne radhe,
th*et* wedh wæl Gudh i hemerigi,
ath th*et* fromædhæ alt hindh*er* meræ æn mæg.
Jech trøstær mægh æn ath giøræ saa,
om jech hindhæ wenskab maa faa,
ath j fong*er* affth*er* i stakedhæ fræst
myn frwe, som i haw*er* mist.
Tha th*et* aar sa for giek,
ath hwn ey bwdh fra edh*er* fæk,
tha wittæ th*et* myn frwe mægh,
th*et* jech haffdæ rad hindhæ swigh,
och gaff mægh th*er* for hywelig sag,
ath th*et* woldæ jngen vdh*en* jech.
All fyrstæ jech th*en* skadhæ beedh,
th*et* my*n* frwe wortæ mægh wred,
och drostæn th*et* giørligh for stodh,
han war mægh wnd och jckj god,
thy ath han th*et* giørlig fandh,
hwn trodhæ mægh alt bedh*er* æn ham.
Tha rønttæ jech th*et* sa*nn*elig
th*en* awindhæ, ha*n* føræ haffdhæ til mæg,

Digitized by Google

han kierdhæ aa mægh saa obenbaræ,
th*et* jngæn tordhæ mægh for swaræ.
Han badh mægh tha th*en* ridd*er* faa,
th*er* the tre brødh*er* tordhæ bestaa,
j*n*nen fiortan dage skullæ jech th*em* faa,
hell*er* jech skullæ til dødæn gaa.
Sidhæn søgtæ jech mark och hoff,
om nog*er* willæ giøræ for frwer loff,
myth ærindhæ tage seg til handhæ,
och frælsæ mægh aff the*n*ne wandhæ.
Jech war ridhindhæ til koni*n*g Artus,
a Karidol appa hans hws,
jech spordhæ th*er* ath Gawian,
och hwærkæn edh*er* jech th*er* fand,
tha spordæ jech the nymeræ,
jen ridd*er* haffdhæ wæredh theræ,
han war sa stalt och aff hierth*et* bold,
han togh droni*n*ghen bort m*æd* woldh,
och snarlig bort m*æd* hindhæ rændhæ,
sa jinge*n* mand th*en* ridd*er* kiendhæ.
Koni*n*gen meltæ tha til Kieyæ:
»th*et* wil jech edh*er* bodhæ seye,
h*er*ræ Walewan och thu,
i skullæ thil redhæ wæræ nw,
och sparæ ey edh*er* ørs ath rændhæ,
ath i mowæ afft*er* fonge hindhæ.
Medh th*et* tha redh jech dedæn bort,
och jnth*et* haffdæ the til hindhæ spordh,
jech fandh th*er* jngen th*et* tordhæ til tage
ath weriæ myt mol for tølligh sagæ,
och ey mattæ and[*ær*]sted findhæ,
thy ær jech h*ær* fongen jndhæ.

Nw haw*er* jech saffd myt skrefftæ mool,
for hwad jech i morigen døø skal,
æn doo i willæ mægh hielpæ thie,
i mowe ey beries je*n*ne widh tre.«
Tha swarædhæ hindæ h*er* Jwan:
»jech seyer th*et* aa myn sandh
th*et* jech skal i morigen kome her,
føræ æn domen ow*er* edh*er* gaar,
och antigh dødh th*er* bliwæ skal,
hell*er* och weriæ thette maal,
e hwr*æ* th*et* mæg gangæ maa,
thu skalth th*er* jckj seye fra,
om nog*er* wil th*er* æfft*er* ledhæ,
hwadh mith naffn ær och jech mon hiedhe.«
Tha swaredæ ha*nu*m th*e*n høwske møø:
»æn wildæ jech held*er* bliwæ dødh,
føræ jech skuldæ nog*er* seye,
om i bad mægh th*et* thye,
æn doo thee edh*er* i hiel slaa,
jech komer th*e*m doo ey bort fra,
th*et* fyrstæ the hawæ dræbeth thik,
tha gaar th*et* sidhen ow*er* mægh.«
»Mægh tøk*er* th*et* weræ vnd*er*likt,
myn kier*æ*, ath i tall*er* slikt,
doo ath the waræ ti, som the eræ tre,
skulle i morigæn heræ wel see,
jech tørff th*e*m wæl i thend*er* slaa,
th*et* gong*er* sidæ*n* hwræ th*et* maa.«
»Skal jech th*er* ey thwiwel paa bæræ,
ath i afft*er* komæ heræ?«
»Th*et* willæ ey Gud i hemerigh,
ath jech skuldæ edh*er* sa illæ swigæ,

Digitized by Google

thy i haw*er* mægh saa wæl rønth,
jech faar th*et* aldrigh edh*er* lønth.
Jech wil nw hedhæn ridæ brath,
Gudh giwe edh*er*, jomfrw, godæ natt!
i the*n*ne mark wil jech ledhæ,
hwaræ myn hæst faar ath beddæ,
th*er* wil jech bliwæ til dagen ap gaar
och sidæn afft*er* kome her.«
»Gudh giøme ed*er*, h*err*æ, i hworth i faræ,
antigh lønlig hell*er* obenbaræ!«

8. Ivan og hans Løve komme til Gavians Søster.

H*err*æ Iwan giømen skowen redh
trongen wey och mørken ledh,
hans løwæ alt *mæd* ha*nu*m gaar
och wildæ ha*nu*m giernæ wæræ nææra.
Tha saa han i th*e*n ødæ mark
jeth kasstellæ, th*er* war bodhæ høff och stærk,
jen mwr om th*et* kastellæ stod,
som war bodhæ tøk och godh.
Th*et* landh th*er* til huset laa,
th*et* war th*er* sa saræ ødhæ,
ath jngen kwndæ sægh th*er* aff fødæ.
Tha h*err*æ Jwan thettæ saa,
han redh th*e*n wey til hwseth laa,
the a hwseth waræ, the mod ha*nu*m gingæ,
mæd blidæ ordh the ha*nu*m vnd fingæ,
och lodh windbroen nedh*er*.
H*err* Iwan wortæ th*er* glad wed*er*
och wildæ th*er* held*er* herbærig tege,
æn han wildæ vdæ lege.
Th*et* fyrstæ her Ywan gik ower th*e*n broo,

Digitized by Google

the baddæ ha*nu*m oc saffdæ saa:
»i ladh*er* løwen bindhæ hæræ,
ath th*et* os ey til skadæ wæræ.«
H*er*ræ Iwan swaredæ th*e*m tha:
»th*et* maa jcki wæræ saa,
wi hawæ th*et* hwer and*er* jet,
ath wi mowe ey skilies ath,
wi skullæ antig bodæ jnd,
ell*er* vdæ ath wæræ i th*ett*e sindh.
Jech wil lowæ for os bodæ,
ath th*et* skal jngæn wæræ til skadæ.«
Tha swarede rid*er* och swæne bodæ:
»th*er* mowe i sielff ow*er* radæ.«
Tha ha*n* kam fram i th*et* hws,
møttæ ha*nu*m frwær m*æd* boræ lyws,
och badæ swænæ tage hans hæst
och giømen som the kundæ bæst.
The frwær mwndhæ hans wabæn aff tagæ,
och skibedhæ ha*nu*m allæ maggæ,
och meltæ til ha*nu*m sidæn saa:
»i skullæ til myn h*er*ræ gaa,
ha*nu*m tøgk*er* th*et* wær*æ* jen gladælig stund,
ath i æræ komen aa hans fundh.«
The frwer och jomfrwer togæ hanw*m* th*er*
och leddæ ha*nu*m thidh thieræ h*er*ræ ær,
hosbwndæn tha modh ha*nu*m giek
och sattæ ha*nu*m hoos sielwær segh,
all th*e*n gleddæ man haw*er* aff hørd,
th*e*n wortæ th*e*m allæ til skiemtæn giord.
Th*er* the sadh allæ koddæ,
the fingæ tha sa jamerlig laddæ,
boddæ karlæ och sa qwinæ,

Digitized by Google

hwært jeth barn som ther war jnnæ,
the grædæ sa jamerligh tha,
ath th*et* war ønk ath see ther aa,
jen liddæn stund tha wortæ the kodæ
och annen stund tha mwndæ the grædæ.
    H*err*æ Iwan spordæ hosbwndæn ath,
ther the saddæ och fæk them mad:
»kier*æ* hosbwndæ, sey th*et* mæg,
om jech maa at spøræ thik,
medæn wi hawæ sa mygæn gamen,
hwi grædæ i stundum allæ samen?«
»Iech saffdæ edher giernæ th*et*, h*err*æ,
om th*et* kw*n*næ edher til skiæmtæn wæræ,
mæn fyrstæ i th*et* ath weddæ faar,
edher tøker th*et* wæræ tunkt ath tenkæ aa,
thy wil jech nw heller tye,
æn th*et* for edher ath seye.«
»Sey th*et* mæg, men wi hæræ siddæ,
jech wil th*et* storlig giernæ weddæ.«
»Jech wil mæg ey ther spar*æ* til,
ath seye eder hwadh i weddæ wil.
Jen reessæ hawer giordh mægh hywelig skaddæ,
jech maa myt land ey for han*u*m raddæ,
han dawlig her for huset gonger,
och giør mægh bodhæ sorig och anger,
myt gotz hawer han mæg taget fra,
och bed*i*s myn datter wdæn myn jaa.
Jech ottæ sex sønær m*æd* æræ,
the waræ mæg gantze kiær*æ*,
the waræ ridder raskæ och klogæ,
til then ressæ them fra mæg togæ.
Field-Skrepp*er* the hanw*m* neffnæ,

Digitized by Google

Gudh ma mægh ow*e*r ha*nu*m heffnæ,
han haw*e*r dræbet my*n* sø*n*nær too,
saa ath jec th*e*r sielff saa appa,
han mon i morigæn æn sa giø*rœ*,
the th*e*r æfft*e*r leffw*e*r hidh at føræ,
och dræbæ th*e*m saa jech th*et* seer,
slikt giør mæg i myt hierte wee..
Om jech giw*e*r ha*nu*m doott*e*r myn,
han wil hindæ ey hawæ selff til sin,
wdæn giwæ hindæ stegeræ swænæ,
the fulestæ och wrænæ,
th*e*r han haw*e*r i sin gord,
th*e*m ladh*e*r han hindæ wæræ vspard,
th*et* the skullæ hindæ skiændæ sa,
ath han forsmor hindæ sidæn at faa.
Jech haffdæ slot och storæ byy,
bodæ gamlæ och sa nyy,
aff th*e*m tha haw*e*r jech jckj meer,
æn th*ett*e her jene som i her seer.
Han haw*e*r mæg taget fra hws och land,
somt m*æd* swærdh och somt m*æd* bran,
th*e*n illæ resse Field-Skrepp,
han haw*e*r mæg weret alt aff stærk.«
H*er*ræ Ywan swaredæ theræ:
»mæg tøk*e*r th*et* jet vnd*e*r wæræ,
th*et* i ey søg*e*r ko*n*ni*n*gh Artus,
i fundæ th*e*r mangæ pa th*et* hus,
th*e*r ha*nu*m giernæ bestandæ
och frælset edh*e*r aff wandæ,
thy ath how th*e*r ledd*e*r ath tølligh saag,
doo ath th*e*n diwæl stærkær ær,
han findd*e*r wæl th*e*n th*e*r ha*nu*m bestaar.«

Digitized by Google

»Hwad skal jech heræ nw meræ om tallæ,
længi war løst all myn qwallæ,
om jech haffde fu*nn*et heræ Gawia*n*,
thy ath myn kieræ hosfrw och ha*n*
the æræ boddæ syskin too,
th*et* wil jech edh*er* seyæ nw,
mygel skaddæ jech tha beedh,
th*er* han æfft*er* dro*nn*i*n*gen redh,
thy ath hwn ær saa lankt komet bort,
ath wi fongæ ey til hindæ spordh,
wistæ han th*en* høwelig sorig,
th*er* wi haw*er* dawlig aa the*nn*e borg,
och sine syst*er* søner aff nød,
th*et* thy nw sa æræ død,
tha skiø*n*nedæ han sægh bradælig hiem,
hidh til os och hialp th*em*.«
Tha h*err*æ Iwan hørdæ the ord,
th*er* hosbundæn taleddæ ow*er* sith bordh,
tha swaredæ han och sukedæ saaræ:
»sa*nn*eligh th*et* skal ræt wær*œ*,
om th*en* ressæ ko*mm*ær heræ,
i morigæn føræ jech borth faræ,
tha wil jech ha*num* gierne bestaa,
e hwræ th*et* mægh gangæ maa,
do skal jech i morig*en* orligh riddæ,
jech maa ey langt a dawen biddæ,
thy ath jech haw*er* low*et* a mynæ tro,
th*et* jech skal endælikt giøræ saa,
jen kamp bestaa for jen jomfrwe,
th*er* fongæn leggær a liwedh nw,
ath medags timæ th*er* ath komæ,
hwad hell*er* th*et* wordær mæg til skadæ hell*er* frome.«

Digitized by Google

Hosbwndæ*n* saffdæ: h*e*r Ywan, thaa,
th*e*t lønæ edh*e*r Gudh som alt for maa!
och hwert jet barn, som th*e*r war jndhæ,
takedæ ha*nu*m i th*et* sindæ.
Siddæn sa han jndh for th*e*m gaa
th*e*n we*n*nistæ jomfrw, man fi*n*næ maa,
hindæ modh*e*r giek m*æd* hi*n*næ jndh,
the skywledæ thieræ anlet m*æd* thieræ skindh,
th*e*n frwæ och the staltæ qwi*n*næ
haffdæ all blegæ kindhæ,
och wildæ th*et* ey obenbaræ thiee,
th*et* man skuldæ th*e*m grædindæ see.
Tha hosbwndæn wortæ th*et* war,
ath the frwer feldæ taar,
tha saffdæ han: »i tørff ey grædæ,
och ey sa ønkælig laddæ,
Gudh hawæ[r] os sændh jen edælig mand,
th*e*r edh*e*r ang*e*r wæl løssæ kand,
han wil m*æd* th*e*n resæ stridæ,
och løssæ th*e*r m*æd* wor qwidæ.
The frwer gled*is* allæ wedd*e*r
och feldæ ha*nu*m til fodæ nedd*e*r,
han bad th*e*m ap standæ allæ:
»j skullæ ey mægh til fodæ fallæ!«
Th*e*n edelæ ridd*e*r stalt och godh
han ap mod the frwær stodh:
»jech wil th*et* jckj hawæ aff thik
ath [i] skal fallæ a knæ for mægh,
ey bør edh*e*r th*et* wedh mægh ath giør*æ*,
jech wil th*et* ey see held*e*r høræ,
jech wil ed*e*r th*et* allæ radæ,
edlæ frwer och jomfrwær bodæ,

Digitized by Google

j wæræer gladæ och giøræer saa,
til morigæn i th*er* see appa,
om Gud wil mæg th*en* lyckæ sændæ,
han bliw*er* dødh for myne hændhæ.
Th*et* skal doo orligh wæræ
thy jech duelis jckj længy heræ,
i foor th*et* wæl h*æ*ræ æffth*er* ath spøræ,
hwadh jech skal j morigæn giøræ,
jech kan ey meræ jettæ æn saa,
jech wil edh*er* hielpæ hwad jech maa.«
Han gaff th*em* allæ godh trøst,
ath thier*æ* ang*er* skwldæ wær*æ* løst,
siddæn giordæ the th*em* gledæ och gamen,
th*en* afftæn th*er* the sadæ samen,
och trøstæ aa h*er*ræ Ywan tha,
och saa a th*en* løwæ hoos ha*nu*m laa,
th*er* sægh rørdæ ræt ey jeth hoor,
th*et* laa saa qwer som jeth faar,
til h*er*ræ Jwan dedæn gik,
tha stod hw*n* ap och rystæ seg.
Th*er* h*er*ræ Jwan th*ett*e sa,
ath th*et* war tidh til sæng ath gaa,
tha stod han ap och sawdhæ brat:
»Gudh giwæ edh*er* allæ godæ nat!«
Frwer och jo*m*frwer m*æd* ha*nu*m gingæ,
och baræ lyws m*æd* ha*nu*m til sengæ.
H*er*ræ Ywan och hans løwæ boddæ
hwiltes om nattæn och hawæ nodæ.
Han laa th*en* nat, til dawen war lyws,
tha kam jen præst til th*et* hws,
klappædæ a døræn m*æd* fing*er* sin,
och badh h*er*ræ Ywan laddæ sæg jndh:

Digitized by Google

»nw ær th*et* wel time til,
om i mesen høræ wil!«
H*er*re Jwan tha presten bad,
ath han skuldæ klede sæg i stad,
han hørdæ mæssæ aff th*e*n hellig andh,
och wæbnes sidæn til fod och hand,
han kaledæ hosbwnden tha til seg:
»myn kier*æ* wæn, th*et* bedh*er* jech thik,
ath i willæ th*et* m*æd* mægh om bæræ,
jech ma ey leng*er* dweles h*æ*ræ,
och wed th*et* Gudh i hemerig,
hwr*æ* giernæ jæch waræ hæræ hoos thik,
om th*et* mattæ wæræ aff th*ett*e sindæ,
nw ladæ mæg Gud edh*er* hælbregt findæ.«

Han tog orloff och wildæ gaa,
tha th*e*n jomfrw th*ett*e saa,
aff angest hindæ hiertæ skalff,
hwn giek for herræ Iwan selff,
m*æd* sin fad*er* och modh*er* bodhæ:
»h*er*ræ, wi liddæ a edh*er* nadæ.«
Thy haffdæ ha*nu*m giernæ fallet til foddæ,
haffdæ th*et* ha*nu*m ey wæret i modh,
the bødæ ha*nu*m guld och gotz th*er* til,
ath han m*æd* th*e*m dweles wil.
»Gudh for bywdæ th*et* i allæ sagæ,
th*et* jech skwldæ gosz for æræ tagæ,
och ladæ th*et* all*er* h*er*ræ Gawia*n* høræ,
hell*er* andræ godæ mænd ath spøræ,
th*et* jech mægh sielw*er* sa for smoo,
ney, jech willæ ey giøræ soo!«
Th*e*n jomfrw sukedæ gansze saræ
och badh ha*nu*m tha m*æd* grædindæ toræ:

Digitized by Google

»j giøræ th*et* for hemerigs dron*in*gs æræ,
jen lidæn stund ath duelies heræ,
och for edh*er* frændæ h*er*ræ Gawia*n*,
edlæ ridd*er*, tenck*er* a ham,
ladh*er* mæg th*et*, h*er*re, fin,
ath han ær kiæræ mod*er* brod*er* myn.«
H*er*ræ Iwan stodh och tenktæ th*er* aa
och kwndæ jnth*et* til andswar faa,
ha*nu*m war th*e*n jomfrwes skadæ leed
och sarlig i hans hierth*e* swedh.
»Jech togh th*er* ey all wærildæn til,
th*et* jech myn ord ey holdæ wil,
hwad jech haw*er* Loneta jet,
ath th*et* skullæ jckj wæræ sæt,
æn jech hindæ ey lewindis find*er*,
th*et* ær th*e*n sorigh jech ald*er* for wind*er*,
jech word*er* mægh Gud i wold ath giwæ,
och jen lidæn stund heræ qwær ath bliwæ.«

9. Ivan og hans Løve fælde Jætten Fjeldskrepper.

Ther th*e*n jomfrw haffdæ fonget swar,
tha worttæ the th*e*n resæ war,
han komær sa galn farindæ th*er*,
han wil alt dræbæ th*er* for ha*nu*m ær,
thy han war bodæ stoor och lang,
han bar a sin axel jen stongh,
th*e*n war aff stol, bodæ twng och stærk,
hwar han lawdæn a th*e*n mark,
och wilæ nog*er* th*e*n stongh stellæ,
tha war han jckj godh ath fiællæ,
do ath thj mænd haffdæ komet theræ,
the mattæ th*e*n ey aff stedh bæræ.

Digitized by Google

Han haw*er* the ridd*er* mædh sæg førdh,
th*er* i aff føræ haw*er* sawd hørd,
bwndh*et* th*em* bodhæ hend*er* och fødd*er*,
the wintæ th*em* all*er* ath fongæ bødd*er*,
hwer a jen hæst m*œd* stærkæ rem
sa hordæligh bant han th*em*,
thwert om sadælen och howdh*et* nedh*er*,
slikt ær wndæ ma*n*ne seder,
engæn aff th*em* war sa righ,
jen hiel skiortæ haffdæ a segh.
Th*en* ræssæ hawdæ i sin handh
jen stor gisæl m*œd* try bandh,
storæ knwdh*er* war th*er* aa,
sa ønkæligh slo han tha
the fognæ ridd*er*, for han war wred,
man mattæ th*et* høræ sa langhe leedh.
The hæstæ, the ridd*er* waræ bwndæn aa,
waræ sa swltæn, the kw*n*næ ey gaa,
trættæ och jllæ mødæ,
ath gangæ han th*em* nøddæ.
Jen dwerig dreff the hæstæ fram,
han war bodæ hialt och lam,
slo the ridd*er* ow*er* howet och hals,
th*et* røntes th*em* for vdæn fals,
e th*et* offtestæ th*er* han for moo,
sa ath th*et* war ønk ath see th*er* oo,
m*œd* the gislæ han haffdæ i hændæ,
sa ath blodh rand ow*er* thieræ lændæ,
sorigh och ang*er* mon th*er* ey skortæ.
Th*er* the kam for the porttæ,
th*en* resæ tog tha høfft ath kallæ:
»heræ ær nw th*i*n sønær allæ,

thin dott*e*r skalt thw nw vd giwæ,
hell*e*r thu skalt død hæræ bliwæ,
tha ath thik tøk*e*r hindæ wær*æ* bold,
hwn skal æn do i mynæ wold,
jech lad*e*r mægh th*et* saræ for sma,
ath jech skal hindæ sielffw*e*r faa,
th*et* skal hindæ fad*e*r høræ,
jech wil skam aff hindæ giøræ,
the fulestæ swænæ i my*n* gordh
skal hwn allæ wær*æ* vspardh,
æn do hwn haw*e*r staltæ ladæ,
th*et* stor hindæ wæl til maddæ.«
   Hosbwndæn kiærdæ tha sin nødh:
»Gud gawæ, ath jech war nw dødh!
tha mattæ mæg ey th*e*n jamær skie,
th*e*r jech nw dawlig for mæg see.«
H*e*rræ Iwan swarede th*e*r til:
»sa*n*neligh jech th*et* seyæ wil,
jech hørdæ aldrig føræ th*e*n mand,
th*e*r sa v høwskælig tallæ kand,
Gud ladæ th*et* ald*e*r sa ildæ gaa,
ath thu skalt makt ow*e*r hindæ faa!«
H*e*rræ Ywan sit ørs tha kraffdæ,
och alt th*et* tøff som han th*e*r haffdæ:
»nw lad*e*r nedh*e*r th*e*n windæ broo,
jech wil ha*nu*m til a mynæ tro,
om mæg Gud th*e*n løkæ andh,
th*et* jech ow*e*r komær ha*nu*m,
wil han edh*e*r sønær affth*e*r faa,
och bødæ sidæn hwad han for maa,
och sægh i ed*e*rs wold ath giwæ,
tha skulle i, h*e*rræ, ladæ ham levæ.

Digitized by Google

Giømæ ed*e*r Gud, bodhæ karlæ och qwi*nn*æ,
jech wil nw hedhen i th*ett*e sindæ.«
Tha badæ the allæ th*e*r sa appa,
th*et* Gudh mattæ th*et* giøræ saa,
for thieræ bøn m*æd* sinæ nadæ,
ath frælsæ h*err*æ Iwan aff th*e*n wodæ,
th*et* han mattæ th*e*n løkæ faa,
th*e*n storæ resæ ned*e*r ath slaa.
Resen saa h*err*æ Ywan riddæ,
han øp[t]æ fast och badh ha*nu*m bidæ:
»sey om thu æst komæn heræ til,
ath thu m*æd* mæg stridæ wil,
jech seyær thik th*et* saneligh,
han raddæ thik bodæ falsk oc swig,
och war ey thin wæn th*et* seyer jec,
th*e*r thik wistæ hidh til mæg,
hwad thu haw*e*r ha*nu*m giord i gien,
han flyær th*et* saa, thu giell*e*r th*e*n æn,
th*et* thu æst komen mæg i mod,
th*e*n skadæ fong*e*r thu ald*r*igh bodh.«
H*err*æ Iwan swaredæ ha*nu*m tha:
»godæ man, hwi tal*e*r thu saa,
jech wil ey læng*e*r trædæ m*æd* thik,
thit tro ackt*e*r jnth*et* jech,
giør mægh hwad thik bæst legæ,
jech wil jen fodh ey for thik wigæ.«
Tha h*err*æ Jwan haffdæ talet sa,
sit ørs han fast m*æd* sporæ*n* hioo,
och red til ressen i th*et* sin,
stak ha*nu*m giømen sit biørnæ skindh,
th*e*r han for pladæn haffdæ aa,
sa ath blodh*et* mwndæ th*e*r giømen goo,

Digitized by Google

och rand fra ha*nu*m som jen strøm.
Th*e*n rese gaff th*et* jckj i giøm,
th*et* fyrstæ th*er* han blodh*et* kiendæ,
han togh th*e*n storæ stang i hændæ,
och slo h*er*ræ Iwan tha saa fast,
ath skiollæn allæ i styky brast.
Th*er* wed wortæ h*er*ræ Iwan wred,
och soor th*e*n ressæ je*n* hywelig jedh:
»th*et* skalt thu bradælig gialdæ,
om jech ma myt liff beholdæ.«
Han røttæ tha vd sit godæ swærd,
som offtæ bøttæ for hans færd
och hio aff ha*nu*m sa stor jen steeg,
th*et* giek Field-Skrepp*er* tha aff leeg,
sa ath tho vlffwæ hell*er* fleræ
gadhæ jeth mal ey edh*et* meræ.
Han trøstet sæg sa stærk at wæræ,
ath han for smodæ wabæn ath bæræ.
Tha th*e*n resæ hwggen fæk,
tha øptæ han sa rædælig:
»th*ett*e skal jech sa gialdæ thik,
ath thu skalt ald*er* glømæ mæg,«
och slo ha*nu*m sa fast m*æd* sin stong,
ath nær mun han aff sadælæn gong.
Tha halp Gud h*er*ræ Ywan,
ath th*et* hogh togh ey rættælig ham.
Haffdæ th*et* tagh*et* ham,
tha waræ død bodæ hæst och man.

Th*et* fyrstæ løwæn th*ett*e sa,
ath ressen tordæ h*er*ræ Iwan sla,
sa sarligh he*n*næ i hierth*et* swedh,
och bordæ sægh selff, til hwn war wred,

Digitized by Google

hwn spring*er* tha sa raskelig fram,
och lodh th*em* see, hw*n* war ey lam,
th*en* resæ hwn bodæ riwæ och biddæ,
och alt hans biørnskindh aff ha*num* slidæ,
hwar*æ* hwn raktæ m*æd* sin kloo,
th*et* gik alt aff th*et* moo i tro.
Hwn ha*num* sa jamerligi beedh,
bodæ sener och kiød aff ha*num* sled
fra hans hals och til hans lænde,
hwn wildæ ey føræ afft*er* wændæ,
han fong*er* th*en* legi ey i aar,
th*er* ha*num* leg*er* thesse saar.
M*æd* the mestæ nød man saa
reff ha*n* sægh th*en* løwæ fra,
och øptæ tha m*æd* mygæl kier*æ*:
»awi, awi, th*et* jech kam hæræ!«
Han løfftæ tha ap sin jernæ stong,
th*er* bodæ war stor och langh,
och thinktæ tha th*et* løwæ at slaa,
hwn sprang ha*num* sa raskelig fraa,
thij hwn rædis for sin sidæ
och tordæ jckj hoggen bidæ.
Th*et* hog tog melom th*em* bodæ,
och kam hwærken th*em* til skadæ,
wel ottæ allnæ j jordæn ned*er*,
soo hørdæ jech sawdh och sa seyer jech ed*er*.
Th*et* fyrstæ h*er*ræ Iwan th*ett*e sa,
ath sto[*n*]gen fast i jordæn laa,
han sprang fram och giordæ saa,
th*en* resæ sa jamerlig ha*n* sloo,
ath arm och axel aff ha*num* giek
aff th*et* hwgh, th*er* han tha fæk.

Digitized by Google

Jet a*nn*et slaff han ha*nu*m gaff,
ha*n* redes tha jckj for hans staw,
giømen hans how*et* och sa hans bryst,
th*en* resæ fæk tha illæ syst,
sa ath hoget greb i hierth*et* stadh.
Tha wortæ h*err*æ Iwan møgh*et* glad
och ræddes ey tha m*æd* allæ,
th*er* han sa th*en* resæ fallæ
for sin hand appa th*en* hiedæ,
man mattæ th*et* høræ langæ leed,
hwræ bierigh och dallæ skalff wedh*er*,
th*er* han feld a jordæn nedh*er*.
Th*er* resæn war fallæn och sam i blod,
tha løbe the allæ a hwset stodh,
bodæ karlæ och sa qwinæ,
hwært jeth barn th*er* war indhæ
allæ tiidh, som resæn laa,
thæ tackedæ h*err*æ Iwan och sawdæ saa:
»i haw*er* os frælseth aff th*e*nne nød,
Gud takæ edh*er* for th*en* mødhæ!«
    Hosbwndæn och frwæn ær nw gladæ,
th*et* the mowæ wær*æ* m*æd* nadæ
och løst ær thieræ storæ qwid,
th*er* the hawæ haffd jen lang tidh.
Tha meltæ bodæ th*en* h*err*æ och frwe:
»wi bedhæ edh*er* giernæ om th*et* maa dwe,
men i mowe ey nw m*æd* os bidhæ,
i komær heræ afft*er* jet a*n*neth sindh,
ath hwillæ edh*er* och hawæ magæ,
i giøræ th*et* och for woræ sagæ,
tha i th*et* erindæ hawe giord,
th*er* wi hawæ aff edh*er* hørd.«

Digitized by Google

H*err*æ Iwa*n* swaredæ hosbwndæn tha:
»for sanindæ jech th*et* ey jettæ maa,
thy th*et* alt a lyckæ stor,
hwr*œ* th*et* mæg i hændæ gaar.«
Æn bad h*er* Ywan hosbwnd[*e*]n tha:
»j ladh*er* edh*er* sønær giøræ saa,
och tage the*n*ne dwerigh och bort ha*nu*m føræ,
thidh som i h*err*æ Gawian ma spøræ,
thi tørwæ do th*er* jnth*et* om tallæ,
hwæm th*e*m haw*er* løst aff thieræ qwalæ.«
The swaredæ, the willæ th*et* giærnæ giøræ,
th*et* han th*e*m bed*er* fram ath føræ.
Ha*nu*m [er] loff och æræ i allæ stadæ,
thy han løstæ th*e*m aff wodhæ,
och saa for th*e*n grimæ død,
som th*e*m stod foræ och andræ nød.
»Tha wi findh*er* h*err*æ Gawian,
om han os ath spøræ kan,
hwad ridd*er* i mwndhæ wæræ,
hwadh skul wi ha*nu*m swaræ.«
»I ma ha*nu*m th*et* wæl seyæ,
och tørff th*er* jckj om thye,
ath **løwens riddher** for hans sag
frælsedhæ edh*er* aff allæ vmagh,
och seyer, jech kindh*er* ha*nu*m ful wæl,
och giøræ*r* ha*nu*m th*er* for ey meræ skiel,
jech rædes ath th*et* mæg til skadæ goor,
th*et* jech sa længy haw*er* wæret hær.«
The riddh*er* mwndæ ha*nu*m swaræ:
»wi willæ, h*err*æ, m*et* edh*er* faræ,
weriæ edh*er* æræ, men wi maa lewæ,
hell*er* død hoss edh*er* ath bliwæ.«

Digitized by Google

Tha swaredæ th*e*m h*err*æ Iwan:
»Gud takæ edh*er*, sawdæ han,
th*et* i willæ mægh sa høwæligh æræ,
ath th*ett*e si*n*næ ma th*et* ey wæræ.
Gudh hielsæ edh*er* allæ same*n* æn,
frwær och jomfrwær och godæ mænd.«
Han ridh*er* nw dedæ*n*, th*et* mestæ han maa,
th*e*n gieneste wey til capelle*n* laa.

10. Ivan og hans Løve overvinde Drosten og hans to Brødre.

Thet war middagh och æn meræ,
føræ han kam ridindæ theræ,
tha hawdæ the taget th*e*n selligæ qwi*n*næ,
[som ther war fangen i kapellen innæ,]
och bwndh*et* hindæ m*æd* stærkæ bond,
bodhæ om fodh och sa om ha*n*d,
sa skiendelig pa jen flagæ,
th*et* giordæ the hindæ for vdæn sage,
th*et* baal war th*er* til redhæ tha,
th*er* the wildæ hindæ bre*n*næ aa.
Tha the mwndæ hindæ til ildæn bæræ,
tha kam h*err*æ Jwan rændindæ theræ,
och øptæ fast och badh th*e*m bidhæ:
»jech wil th*e*n jomf*rw* løssæ aff qwidhæ,
th*et* wil ey Gud i he*m*merig,
ath hwn skal død for edh*er* swig,
i hawæ hi*n*næ jngæn skyld ath ke*n*næ,
for ed*er* løwe*n* skal hwn ey bre*n*næ.«
Ha*n*s hiertæ haffdæ til Gudh jen trøst,
th*et* hindæ ang*er* skuldæ wordæ løst,
Gud willæ ey, ath hwn for derwedes theræ,
thy han wistæ hindæ vskyldigh wæræ.

Digitized by Google

H*er*ræ Iwan hog*er* sit ørs pa bodæ sidd*er*,
och wildæ ey tha læng*er* biddæ,
raskæligh fram til ildæn rændæ
och willæ ey ladæ ath frælsæ hindæ.
Førstæ folket th*ett*e saa,
tha wigedæ the ha*nu*m allæ fra,
och giordæ ha*nu*m jen wey sa bred,
the sowæ th*et* wæl, ath han war wred.
Tha øptæ h*er*ræ Jwan och sawdæ saa:
»hwaræ ær nw th*e*n he*n*næ tal*er* aa,
jech skal hindæ weriæ, om jech maa,
kom nw fram, mæg tørff bestaa.«
H*er*ræ Iwan sægh allæ wegnæ om saa,
och wortæ tha war, hwaræ hwn laa
a knæ och giordæ sit skrefftæ maal,
och gaff sigh Gudh bodæ liff och siel.
Hwn haffdæ ey fleræ kled*er* aa,
sa*n*nelig jech th*et* seyæ maa,
æn jen reffnæ særk appa sit liff,
sa stodh hwn th*er* th*e*n selligæ wiff.
The armæ qwi*n*nær, th*er* komen waræ,
feldæ allæ for hindæ thoræ:
»hwæm kan os nw til hielp wær*æ*,
wort bwdh til myn frwæ ath bæræ,
th*et* mowæ wi allæ soræ kiær*æ*,
hwn ær belowen aff sin æræ.«
H*er*ræ Iwan fram til hindæ gik,
m*æd* blidæ ordh han hindæ vnd fæk:
»myn hiertæ kiæræ, sey th*et* mæg,
hwaræ ær the nw som lyw*er* a thik,
jech wil hær*æ* weriæ thinæ sagæ,
the skwllæ ther*æ* ordh afft*er* tagæ,

Digitized by Google

heller dødh for mæg adh bliwæ,
sa framt som jech ma lewæ.«
Tha Lwneta herræ Ywan saa,
hwn hielsedæ hanum och sawdæ tha:
»wær Gud wæl komen i hemerigh,
wæl ær mægh thet jech seer thik,
hawdæ i nw sienær komet hæræ,
tha mwndæ myt liff til ændæ wæræ,
nw hobes mæg til eder trøst,
thet al myn anger maa wordhæ løst,
the tre æræ nw heræ til redhæ,
ther mægh hawer wolleth thennæ wredæ.
Gud styrkæ edher i dag sa hæræ,
som jech wedh mæg orsag wæræ!«
[T]he drost och hans brødre to
the hørdæ hindæ tallæ saa,
the øptæ høfft och badh hinnæ tyæ:
»thu tørfft ey tro hwad hwn wil seyæ,
os tøker thik wæræ jæn galn mand,
om thu wilt dødh for hindæ vsand,
thik ær bedræ bort ath ridæ,
æn jenæ modh os tre ath stridæ.»
Herræ Iwan swaredæ ther i modh:
»jech wil ey fly fra edher jen food,
thy jech hawer ey hæræ myn frænder,
jech trøster pa Gud och mynæ hendher,
jech wil eder dierwelig gaa i giæn,
do ath i æræ tre och jech ær jen,
thet skal edher føræ gaa til leedhæ,
føræ jech skal fly aff thennæ hiedæ,
medæn jech ær hiel och jckj saar,
jech ackter edher thrwgh ey widh jet haar,

Digitized by Google

jech seyær th*et* edh*er* m*æd* rættæ skiel,
sa framt som jec wil faræ wel,
i skullæ the ordh her affth*er* tagæ,
th*er* i Luneta haw*er* giw*et* til sagæ,
for thy jech wed th*et* sa*n*neligh,
hwn raddæ sin frwæ æn aldrig swig,
thy wil jech weriæ hindæ maal,
jech wedh th*et* Gud mægh hielpæ skal,
th*er* allæ rætwish*et* och sa*n*ni*n*dæ ær,
medh*en* jech for sa*n*ni*n*dæ stridh*er* hær.«
Aff møgh*et* howmodh the swaredæ tha
och badh ha*nu*m løwæn bort fra sæg slaa:
»medhen thw wilt ey hedhæn faræ,
wi skwllæ ey dødæ*n* widh thik sparæ.«
H*er*ræ Iwan swaredæ th*er* som han stoor:
»jec ær th*er* til komen her,
ath jech wil edh*er* jenæ bestandæ,
kan th*et* doo sa komæ til handhæ,
ath løwen wil edh*er* noget skadæ,
weri edh*er* th*et* wil jech radæ,
for hindæ wil jech jckj swaræ,
th*et* seyer jech edh*er* obenbaræ.«
»Ladh then løwæ bwndæn wær*æ*,
om thik lyst*er* ath stridæ hær*æ*,
wi willæ ey wedh edh*er* bodhæ stridæ,
hell*er* mattæ thu wæl heden ridæ.«
Tha swaredæ th*em* h*er*ræ Iwan:
»o h*er*ræ Gud, tha sawdæ han,
jech skal frælsæ thi*n*næ møø,
skullæ jech th*er* om bliwæ døø.«
H*er*ræ Iwan til sin løwæ saa,
och bad hindæ giensten fra seg gaa:

Digitized by Google

»thu skalt nw giøræ, som jech thik bedh*er*,
gak nw bort och legh thik nedh*er*.«
Løwen gik tha bort i stad,
och giordæ som hi*n*næ h*er*ræ bad.
Th*er* the haffdæ talet saa,
h*er*ræ Iwan th*em* rændæ fraa
och raskelig han sin hielm bant,
och wildæ tha alt seye th*em* sant.
Han haffdæ sit glawindæ i sin hændæ
och hordæligh modh the ridd*er* rænddæ,
drosten och hans brødræ bodæ
komæ nw och wil ha*nu*m skadæ,
sa vmadæligh the h*er*ræ Iwan rørdhæ
m*æd* the storæ skafft, the førdæ,
sa hordæligh stwngæ a hans skiold,
han gik i syndh*er* a th*en* wold.
H*er*ræ Iwan giordæ som i moo høræ,
han wildæ sith glawinæ ey brat røræ,
och for drogh th*em* th*et* paa th*en* tidh,
thy han wintæ sægh æn horder strid.
Han rændæ til th*en* a*n*nen ændæ
och raskelig han sit ørs om wændæ,
han togh tha drostæn giørligh waræ,
hwaræ han foor i th*en* skaræ,
och rændæ ha*nu*m sa raskælig aff,
th*et* han kwndæ ey til weriæ faa.
Han stak drostæn, th*et* seyer jech edh*er*,
th*et* han field a jordæn nedh*er*,
och lengy th*er* i swimæ la,
th*et* han hwærken hørdæ hell*er* saa.
The røttæ thieræ swærdæ allæ same*n*,
th*et* gik th*em* tha aff gamen,

Digitized by Google

och slowæ h*err*æ Iwan ønkælig,
han wildæ doo giernæ weriæ sæg,
do ath the waræ too och han war jenne,
han war do rask och jckj siene,
do the[ræ hwg] war*æ* ma*n*nigæ och smoo,
hans jenæ war støræ æn thieræ too,
han wordæ sæg do ath th*et* sindhæ,
th*et* the mattæ jnth*et* aff ha*nu*m windhæ.
Tha drostæn haffdæ for si*n*nedhæ sæg,
han sprang tha ap sa raskelig,
bant sin hielm och trad ha*nu*m til:
»nw skalt thu see ath jech wil
legæ thik th*et* sa næær,
th*et* thu thesse aldrigh bodhæ faar,
hwad thu haw*er* føræ giordh mæg,
th*et* wil jech nw alt gialdæ thik.«
Nw ær h*err*æ Iwa*n* stand*en* i wandhæ,
thessæ tre leggæ ha*nu*m til handhæ,
och giør ha*nu*m sa møgel nød,
th*et* han haffdæ angest for sin død.
Th*er* th*en* løwæ th*ett*e saa,
hwn sprangh aff sted och ey læng*er* laa,
th*et* han tørfftæ hindæ hielp wedh*er*,
och ryttæ drosten giensten nedh*er*,
tha som han war standen til food,
for hans wredæ hwn ey th*et* lod,
hwn riwer sa sma hans bryny ringe,
th*et* hwær thieræ mwn fra anden springe.
Skal jech th*er* aff seyæ meer,
hwadh th*et* war pladæ hell*er* platener,
th*er* hwn ragedæ m*æd* sin tand,
th*et* reff hwn aff th*en* selligæ mand,

Digitized by Google

bodhæ kiød och senær aff hans sidhæ,
sa ath han war ey før ath stridhæ.
Tha mattæ the see obænbaræ,
hwræ han jnnen skapt waræ,
hans lewer och longæ och hierte rodh
drogh then løwæ mæd sin fodh.
Hand feld tha nedher pa then jordh,
och taledæ siden aldrig ord.
Allæ the ther sawæ appa,
loffdæ Gud och sawdæ saa:
»Gud mæd sin nodhæ
frælsæ then ridder aff wodhæ,
ladæ ham ey hære døø,
men han wil frælsæ then sagløs møø!«
The badhæ mæd hanum, som i maa høræ,
ther ey matte annet mæd hanum giøræ.

Drostæn liger nw och ær døød,
herræ Iwan ær do ey for vden nød,
hans brødæræ the effter lewe,
sa storæ slaw the hanum giwe,
hwad han hawer føræ fongen i stridh,
thet acter han ey i then same tid,
ey alt samen wed jet haar,
for the storæ hwg han ther faar.
Tha hans løwe thette saa,
ath the hanum sa ner gaar,
hwn wilde ey tha længer bidæ,
hwn løbær fram i then same tidhæ,
griber the ridder bodæ too,
och kaster hwer hin annen fraa.
Tha fæk then løwæ i the same stundæ
jet sa jamerlig dypt wndhæ,

Digitized by Google

ath th*et* he*nn*æ næær til dødæ gik
aff th*et* hwgh th*er* hwn fek.
Th*et* fyrstæ h*err*æ Iwan wortæ th*et* war,
ath hans løwæ war worden saar,
tha wortæ han sa jamerlig wred
och hordælig mod the ridd*er* red,
han twing*er* th*em* om the wil lewæ,
ath the skullæ th*em* fonge*n* giwæ.
Æn do hans løwæ hwn ær saar,
hwn hielper ha*nu*m tha som hwn stoor.
Hwadh the Lwneta hawe talet til,
sanelig jech th*et* seye wil,
the toge th*et* alt afft*er* theræ,
th*et* mattæ ey tha a*n*net weræ.
Thy fingæ tha th*en* same ræt,
th*er* the hawæ Lwneta jæt,
sa ath the brændis pa jet baal,
sa hæffnedhæ Gud th*en* jomfrwes maal.

11. Ivan og hans Løve finde Pleje for deres Sår.

Nw ær h*err*æ Ywan glad och blid,
thy han haw*er* løst Lwnetas qwid,
han sørig*er* tho soræ, hwaræ han ær,
for the soor hans løwæ bær,
th*er* hi*nn*æ nw sa nær gaa,
ath hwn ær næpellig før ath staa.
Sin egne saar han icki kiendæ,
for th*en* sorig han bær for hendæ,
the waræ tha mangæ, bodæ storæ och smaa,
do han aktedæ th*em* lidh*et* tha.
Frælsedæ ær Lwneta nw
och haw*er* wenskab aff sin frwe,

Digitized by Google

th*e*n frwæ h*err*æ Iwan jcki kiendhæ,
och takedæ ha*nu*m ath han halp hindæ,
jngen kiendæ h*err*æ Iwan theræ,
ey hans egen hiertens kier*æ*.
Hwn bad ha*nu*m tha hiem mæd sæg faræ
och hans løwæ men the ær saræ:
»i hwillæ ed*e*r hæræ och hawe nadhæ,
til i ær wæl hielæ bodhæ!«
»Gud take edh*e*r, frwæ, for ed*e*r æræ,
ath th*ett*e si*n*ne ma th*et* ey wæræ,
thy ath jech kan jckj wordæ glad,
hwærken hær hell*e*r i nog*e*r stad,
føræ jech fong*e*r wænskab aff th*e*n frwe,
th*e*r aldrig gonges aff my*n* howe.«
»Th*et* tøk*e*r mæg nw illæ wæræ,
at i ey læng*e*r dweles h*æ*ræ,
th*e*n frwe tenk*e*r ey ræt appa,
som sligen ridd*e*r wil for smaa,
hwadh i hawæ he*n*næ giord i modh,
th*e*r ma i och wæl radæ bodh,
th*et* kwnæ ey wæl sa myget weræ,
ath hw*n* skwllæ th*e*r ow*e*r kieræ.«
»Myn frwe, th*e*r m*æd* nøwes mægh wel,
th*et* ordh i tallæ, th*et* ær m*æd* skiel,
th*et* maa jech edh*e*r ey nw seye,
hwadh jech brød, th*et* skal jech thye.«
Tha badh hwn ha*nu*m sa my*n*neligh:
»edlæ ridd*e*r, seyer th*et* mægh,
widh th*et* ey fleræ æn i too,
hwadh i brød i modh th*e*n frwe?«
»Jaa, my*n* frwæ, th*et* seyer jech edh*e*r,
j æræ th*e*n tridi, th*e*r kienes jech wed*e*r.«

Digitized by Google

»H*err*æ, lad*er* mæg th*et* for staa,
hwræ th*et* maa wæræ swo,
om ed*er*s naffn och hwadh i hiedæ,
th*et* ær th*en* ting jech æfft*er* ledhe.«
»Jech wil th*et* giøræ for ed*er* bøne,
myt naffn ey læng*er* for edh*er* ath-lønæ,
th*et* wil jech, frwæ, seye thik,
»løwe*n*s ridd*er*« mænd kallæ mæg,
sa*n*nelig jech th*et* seye wil,
th*en* ær ey i werildæn til,
hwærken ridd*er* hell*er* swænæ,
th*er* sa hied*er* vdæn jech jænæ.«
»Jech wil ed*er* spøræ, om jech maa,
hwi lystæ edh*er* ath hiedæ saa?
os tyck*er* th*et* wæræ vnderlikt,
hwi edh*er* naffn mwn wæræ slikt,
thy ath wi aldrigh saffd hørdæ
aff løwens ridd*er*, hwadh han giordæ.«
»Th*et* mowæ i, frwe, wnd*er* standhæ her,
ath jech jckj fromer ær,
hawdæ jech giord i nog*er* ridh
[i] torney, i dyst hell*er* noger stridh
ridd*er* skab *mæd* myne hendh*er*,
tha war jech, frwe, bedh*er* kiender.«
»Æn wil jech, h*err*æ, bedhæ thik,
dwelies i nat h*æ*ræ *mæd* mæg.«
»Ney jech thet jcki mowæ,
føræ jec ær for likt *mæd* myn frwæ,
och haw*er* th*er* wissæ a til redæ,
th*et* hwn for lad*er* mæg sine wredhæ.«
»Gud ladæ ed*er* faræ wel,
och lewæ bodhæ heel och seel!

Digitized by Google

Gud ladæ edher then æræ faa,
ther i swo myget effter traa!«
»Gudh høræ, frwe, edher bøn,
och ladæ mægh ther aff fongæ røn!«
Han meltæ lønlig widh sigh je*nn*æ:
»Gudh wedh wel, hwadh jech mienæ,
ath then frwe here effther ær,
hwn nygel til myt hiertæ bær,
och mæg hawer sa sarligh bespent,
jech frycther th*et* worder ey snarligh end.«
    Ther han haffdæ taledæ thissæ leed,
han tha giensten dedæn redh.
Lwnetæ a weyen m*æd* ha*nu*m riiddher,
och taker ha*nu*m th*et* seyer jech edher,
han bedher hindæ hwad han maa,
ath hwn skal ey seyæ ther fraa,
hwadh ridder han mwndæ wæræ,
ther hindæ frælstæ thæræ.
»Myn herræ, th*et* wil jech lowæ thik,
th*et* skal jngen sporæ aff mæg.«
»Æn tha jech edher bedhæ wil,
j naar i fongæ ther timæ til,
j glømæ th*et* ey, ath hawæ i howe
ath for ligæ mægh m*æd* my*n* frwæ.«
»Jech wil th*et* storligh giernæ giøræ,
th*et* skullæ i bodhæ spør*æ* och høræ.«
Th*et* swaredæ ha*nu*m then jomfrw klog,
och orloff siden aff ha*nu*m togh.
    [N]w er noget ath seye ther fra,
hans løwæ ær ey før ath gaa,
och ey gider wæl m*æd* ha*nu*m gangen,
for the mange saar, ther hwn hawer fonge*n*,

Digitized by Google

hwad skal han til radhæ tage,
th*e*r th*e*m mattæ wæræ til magæ?
han gik i skowen, th*e*r han fand
bladæ och moss, th*et* tog han,
jen liden sæng han th*e*r aff giordæ,
pa sin skiold han m*æd* sægh førdhæ,
han giek tha thid hans løwæ laa,
och lawdæ hindæ aa sin skiold tha,
løfftæ hi*nn*æ sidæn pa sin hæst
och førdæ hindæ som han kwndæ bæst,
stwndwm han hindæ sielffw*e*r bar,
th*e*r til om siden wortæ han war
jen mwret gordh, for ha*nu*m stodh,
han war tha bodæ træt och modh,
han slo tha pa th*e*n stærkæ port
och wildæ nødigæ ridhæ borth,
thy ath th*et* war langt aa nath*e*n tha,
hans ørs war træt och kwndæ ey gaa.
Th*e*n portener kam gangind*is* th*e*r
och spordæ, hwem th*e*r wdhæ war.
»Lad*e*r mæg jnd, th*et* bedh*e*r jech edh*e*r,
jech tørff i nat wel herberig wedh*e*r.«
Tha swaredæ ha*nu*m th*e*n edle mandh:
»i æræ wel komen,« sawde handh,
och løb tha fram, som han mest gadhæ,
th*e*n porth giensten op for ha*nu*m ladhe,
ridh*e*r och swene modh ha*nu*m gingæ,
the ha*nu*m allæ m*æd* æræ vndfingæ,
somæ tage hans ørs i tømæ,
och somæ mwndæ ha*n*s waben giøme,
tha kam hosbwnden som gordæn otte
och fongnedæ ha*nu*m th*et* bestæ han mattæ,

Digitized by Google

hans søner och hans døtt*e*r too,
hans kieræ hosfrw giorde och soo,
toge ha*nu*m th*e*r th*et* same sindh
och leddæ hanwm i herberigidh jndh.
Hans løwe the effth*e*r ha*nu*m bæræ,
och sårligh hindæ skadhæ kieræ,
th*et* giør th*e*m allæ samen wee,
th*e*n jamer the aa hinde see.
Hosbwnden meltæ til h*er* Ywan,
thy ath han war jen from mand:
»i skwllæ, h*er*ræ, dwelies heræ
th*e*r til i wel til reghe æræ,
edh*e*r løwe och i bodhe,
mand skal edh*e*r skibæ allæ nadhæ.«
Hosbwndens døtt*e*r m*æd* Gusz radhæ
the beste legiær waræ bodhæ,
th*e*r man wistæ i th*et* landh,
the bwndæ thieræ saar m*æd* hwide*n* hand,
och gawe th*e*m dryk sa mange lwndhe,
th*et* the worte hielæ i snaren stundæ.

Digitized by Google

III.

Ivan og Gavian.

---

1. Villum den Riges Døtre trættes om Arv.

Then time h*er*ræ Iwan laa thæræ,
tha finge the ath spøræ the nymeræ,
ath jen righ ridd*er* theræ
i sit hws laa sywgh thiss wæræ.
Han war jen for weyen mand,
h*er*ræ **Wilom hin rigæ** hiede hand.
Aff the*n*næ sot tha bleff han dødh,
th*et* tøttæ hans we*n*ner mygen nødh,
æfft*er* løffdæ hans døtt*er* to,
the wenestæ mand m*æd* øwen saa.
The toge tha om thieres gosz at trætæ,
hwilke*n* th*et* skwllæ holde m*æd* rættæ,
th*en* eldræ syst*er* meltæ saa,
th*et* then yngræ skulde ey faa
aff th*et* gosz ret ey jeth hoor,
føræ hwn wil til howæ faar,
och fonge segh th*er* jen mand,
th*er* th*et* for hindæ weriæ kand.
Tha then jomfrw th*et* for stodh,
ath hindher syst*er* war sa howmod,

Digitized by Google

hwn thenktæ m*æd* sægh ath th*et* si*n*næ,
ath hwn skwldæ føræ ko*n*ni*n*g Artus fi*n*ne
och sin nød for ha*num* ath kieræ,
føræ æn hindæ syster ko*m*me thæræ.
Hw*n* sty a sin hæst oc red
til Karidol th*e*n gienestæ ledh
ath kier*æ* for sinæ nød.
Hwn taber do sine mødhæ,
thy ath føræ hw*n* komer th*er*,
hi*n*næ syst*er* th*er* for hindhæ ær
och haw*er* sit mool til howe førd,
sa ath ridd*er* och swene haw*er* th*et* hørd.
H*er*ræ Gawia*n* haw*er* hinde jeth,
han wil hinde weriæ, om hwn haw*er* set,
oc byd*er* do hinde th*et* at thye,
th*et* for jng*e*n mand ath seye,
»om jech skal for edh*er* stridhæ
och løssæ edh*er* storæ qwidhæ.«
Hwn swarede ha*num*: »th*et* wil jec giøræ,
aff mæg skal th*et* ræt jngen høræ
och jng*e*n jech th*et* seye wil,
føræ ed*er* williæ ær ther til.«
Effth*er* th*et* kam farindhæ thæræ
th*e*n yngræ syst*er* och willæ sæg kiæræ,
jen mantel hawdæ hwn aa
aff brwnt skarlogen, jech seyer saa,
foreth wel m*æd* hermelin,
saa giek hwn for kongen jnd.
    Th*e*n tridiæ dag th*er* foræ endh
kam droni*n*gen afft*er* gien,
och the m*æd* he*n*ne war tagen borth,
ridhindæ for Karidols port,

Digitized by Google

och war tha ledigæ och affter fry
aff then fængsel hwn war i,
ther Malegrans hawdhæ henne giord,
som i jen diel føræ hawer hørdh.
Allæ the, fongne wortæ mæd them,
æræ nw affter kommen hiæm,
bodhe ridder och swenæ,
wden Lanszelar all jene,
thet kam tha til aff falsk och swigh,
ath han bleff affther, thet seyer jech.
Then same dag man thet for staar,
ath then yngeræ jomfrw komen ær,
och Field-Skrepper han ær slawet i hiel,
them tøttæ thet allæ weræ wel.
Herræ Gawians syster søner too
aff them mand thesse tidindæ fra.
The hielsedhæ herræ Gawian tha i stad,
som »løwens ridder« han them badh,
och sawedæ them i then same tidh,
hwræ han hawde løst thieræ qwid.
Then jomfrw, som thieræ syster war,
hwn hielsede herræ Gawian obenbaræ:
»myn modher brodher, thet seyer jech thik,
ath »løwens ridder« han frælste mæg,
thet giorde han for edher sage,
han frelsed os aff allæ v mage,
mange gode natter han edher sende,
han sawede, thet i hanum fuld wel kiende.«
Herræ Gawian swarede then jomfrw tha:
»løwens ridder jech aller saa,
och aldrig hawer jech til hanum spordh
føræ æn nw, hwad han hawer giord.«

Digitized by Google

Th*en* jo*mfrw* jec fø*ræ* sawde fra,
hu*n* stodh th*er* næær och hørdæ th*er* aa
och kierdæ sægh sare, th*en* seligæ qwi*n*ne,
th*et* hwn kw*n*næ jng*en* th*en* ridd*er* fi*n*ne,
for hi*n*ne skyld willæ giøræ saa,
the*n*næ kamp sægh tage aa.
Hwn badh h*er*ræ Gawian m*æd* gredinde thare:
»myn kieræ h*er*ræ, om th*et* ma weræ,
giøræ th*et* for all jomfrwer æræ,
weriær myt mall, mæn jech ær hæræ.«
Tha swaredhæ hindhæ h*er*ræ Gawian:
»jech giordhæ th*et* giernæ, sawdhæ han,
haffdæ jech ey jen kamp tageth til handæ,
th*er* jech skal joo endelig bestandæ,
thy word*er* i th*er* wedh ath lidhæ,
th*et* seyer jech ed*er*, th*et* skul i wedhæ.«
Th*er* th*en* jomfrw th*et* for stodh,
hw*n* kw*n*næ ey faa th*en* ridd*er* godh,
tha gik hwn for ko*n*ni*n*g Art*us* at stande
och kierde aa nyy th*er* sinæ wandæ:
»mægh tøk*er* th*et* wæræ vnd*er*likt,
jech hørdhæ aldrig føræ slikt,
th*et* jech skal here ey findhæ
th*en* sægh tørff vndh*er* windhæ,
[wærie mit maal, mæn jech hawer ræt,
meden wy gytæ ey sælffue sæt].
Jech wil th*et* myn syst*er* radæ,
ath hwn lod mæg bliwæ m*æd* nadæ,
och ladhæ mægh hawæ th*et* mægh bør til
effter myn fad*er* m*æd* rættæ skiel.
Willæ hwn, dog hwn ær bold,
ey giøræ mæg slig ow*er* wold,

hwadh hwn wildæ hawe aff th*et* [iech] aa,
hw*n* mattæ th*et* alt bedræ faa
for vd*en* allæ trettæ,
om hwn wildæ lewe m*æd* rættæ.
Æn doo jech jngen hielpæ here faar,
meden jec ær komen hær,
i skullæ th*et* sporæ om jech ma lewe,
jech wil myn ræt do ey ap giwe.«
Ko*n*ni*n*g Art*us* swaredæ th*en* jo*mfrw*e:
»som jen wis qwi*n*næ talæ i nw.«
Han lod hindæ syst*er* i*n* for sæg kallæ:
»nw wil jech høræ edh*er* ordh allæ
och ladæ th*et* høræ ridd*er* oc swænæ,
jec wil edh*er* giernæ giøræ ow*er* jene,
jech bedh*er* och bydh*er* hwad jech maa,
i ladh*er* hi*n*næ hawæ hwad hwn aa.«
Th*en* eldre jomfrw swaredæ tha:
»ney, wed mend, jech giør ey sa,
ey for trwsel, och ey for bøn,
th*er* aff skal hw*n* fonge røn,
tho ath hw*n* kwndæ tusind winth*er* lewe,
jech wil hindæ aldrig jen pæni*n*g giwæ,
vd*en* hwn kan th*en* ridd*er* faa,
th*er* my*n* kiemppe tørff besto.«
Ko*n*ni*n*g Artus swaredæ hi*n*næ tha:
»jomfrw, i tenker ey ræt appa,
do ath edh*er* tonge fall*er* slet,
i wi*n*ner ey ed*er* syst*er*s ræt,
hw*n* haw*er* æn fyri tywæ dawe til
ath lede efft*er* th*en* hindhæ hielpæ wil.
Th*en* dom moo wi ey wæl brydhæ,
om hwn skal here ret nydhæ.«

Digitized by Google

Th*en* jomfrw wortæ tha brath til swaræ:
»skal th*et* joo th*et* same wæræ,
jech ma edh*er* jckj tallæ a modh,
do ath jech finge dis aldrig bodh,
i hawe ed*er* land oc log at radhæ,
th*et* staar nw, h*err*æ, til ed*er*s nadhæ,
wil hw*n* th*et* bedhæ sa i th*et* høræ,
for ed*er* skyld wil jech th*et* giøræ.«

Th*en* jomfrw sin syst*er* gierne bad
och foor theden bort istadh,
hwn tenktæ m*æd* segh i allæ si*n*næ,
hwaræ hw*n* mattæ løwens ridd*er* finnæ,
til ha*num* stor all hindh*er* lidh,
th*et* Gud matte hindæ wissæ thidh.
Hwn redh til mange h*err*æ rigi,
hw*n* wildæ tha for jngh*en* afft*er* wige,
høwe bierigh oc dybe dallæ
hw*n* ka*m* th*er* ey ow*er* vdh*en* qwalæ,
och spordæ hwær th*en* mand hwn fand:
»ær her nog*er* mæg wissæ kand
th*en* som jech faar effth*er* ath ledhæ,
»løwens ridd*er*« mon han hiedæ.«
The swaredhæ hindæ och sawdæ: »ney,
jomfrw, th*en* ridd*er* kienæ wi ey,
och aldrig haw*er* hørd saffd fra,
ath nog*er* ridd*er* skullæ hiedæ saa.«
Hwn fæk th*er* aff sa mygel qwidæ,
ath næpælig war hwn føør at ridæ,
hwn wortæ tha myget blid,
ath hw*n* war komen i th*en* tidh,
som hindæ frænd*er* foræ æræ
och we*n*ner som he*n*næ hawæ kiæræ,

Digitized by Google

man mattæ wæl aa he*n*ne see,
ath hi*nn*æ war i hierth*et* wee,
och lawdes seg i sottæ sæng,
hi*nn*æ pi*nn*æ war bodæ twng oc langh.
Jen møø lod hwn til sæg kallæ,
som hwn trodæ bæst for allæ:
»myn kieræ lege, jec thik bedh*er*
ath thu wilt th*er* tage wedh*er*
och faræ nw ath th*ett*e si*nn*æ
efft*er* løwens ridd*er* at fi*nn*æ,
och ladæ myt ærindæ ey for gaa,
meden jech sielff ey faræ maa.

2. Gavian og Ivan vil kæmpe for hver sin af to Søstre.

Th*en* jomfrw redhæ sæg tha til,
och seyer hwn giernæ faræ wil:
»jech skal ey afft*er* komæ her,
føræ æn jech ha*nu*m fund*en* faar.«
Hwn tog orloff och bord hwn red,
hw*n* war ey wel kiend th*en* ledh,
th*en* jomfrw redh sa wodeligh,
hwn hawdæ jngen swend m*æd* sæg,
th*et* mestæ hesten faræ maa,
alt til dawen mw*n*dæ for gaa,
och naten trad hindæ til,
hwn wed ey giørlig, hwad hw*n* wil,
nw ær hw*n* komen i dywben dal,
weyen ær trangh, hwn ridæ skal,
reyn och hawel th*et* giør hinde wee,
th*er* war sa myg*et* hw*n* kw*n*næ ey see.
Th*et* war mygh*et* yngelig,
th*en* nat war hinæ pinelig,

sare søriger then jomfrw,
thy hwn ær standen i wode nw,
hwn wed sæg jnthet til radæ,
vdhen bedher Gud sægh nadhæ:
ath han wilde thet skibæ saa,
hwn matte then nat god herberig faa,
och skiliæ hinnæ widh vlffwe sang,
aff them hørde hwn sa mygel bangh.
Effther thet jen lidhen riidh
tha løstes jen diel aff hindhæ qwidh,
jen borg la ther ey langt fra,
then wekther qwadh ther høfft appa,
hwadh han qwad och han giordhæ,
then jomfrw thet saa giørlig hørde,
och tha effther røsten redh,
then hwn wistæ wæræ then giensten ledh,
hwn fand jent kors appa jen bro,
tha meltæ hwn och sawdæ saa:
»mægh hobes til Gud, som alt for maa,
jech skal i nath got herberigh faa,
jech kindis nw wedh sannelig,
ath thennæ wey han ledher mæg
thidh som jech hørdæ then wekter qwede,
mæd søden røst och mygen gledhe.«
Then wey war tha godh och sleth,
hwn kindis weder ath hwn hawdæ ræt,
och redh then wey for hennæ laa,
til thet hws hwn for sæg saa.
Om thet hws gik grawær tre,
the weneste man wildæ *mæd* øwen see,
ther ower ganger lønlige spangæ,
the æræ bode smale och lange,

th*en* jomfrw giek tha bort
ow*er* the grawer til th*en* port,
th*et* giordhæ hwn m*æd* føwe list,
hw*n* kam th*er* ow*er* sa jngen th*et* wiste,
tha mwnde hw*n* a the weckt*er* kallæ:
»woge i ell*er* sowe allæ?«
Tha swaredæ jen wecth*er*, a wern*en* stod:
»i æræ wel kome*n*, jomfrw godh,
medhe*n* i æræ komen ow*er* thesse spangæ,
h*æ*ræ skwlle i got herberig fongæ.«
Th*en* jomf*rw* swaredæ: »Gud tacke edh*er*,
jech tørff th*et* nw fuld wel wedh*er*.«
Han gienste*n* porten ap for hindæ lodh,
och gik hindæ blideligh i modh:
»j skwllæ, jomfrw, m*æd* mægh gonge,
jech wil edh*er* allæ redhe fangæ.«
Han leddæ he*nn*æ i ien warm stowe:
»hæræ skullæ i, jomfrw, j*n*nen sowe.«
Han skibede hinde allæ nadæ,
til dryk och til edindæ bodhæ,
och bødh hindæ siden godæ nath:
»ær ed*er*, jomfrw, nogh*et* fath,
lad*er* mæg th*et* seye til,
th*et* er th*en* bøn jec bede wil.
Arligh om morigen, dawe*n* ap gik,
th*en* jomfrw tha gienste*n* kledde segh,
och hielser th*em* allæ i th*en* same thidæ
och seyer, hwn wil gienste*n* ridæ.
Hosbwnden swaredæ hindæ tha:
»jech spør ed*er* giernæ, om jech ma,
seyer mæg, om th*et* ma weræ,
hwi willæ i sa bradelig hedh*en* faræ?«

Digitized by Google

Hwn swaredæ: »jech wil th*et* gierne giør*æ*,
om edh*er* lyst*er* th*er* aa ath høræ,
jen ridd*er* jech effth*er* ledhe,
»løwens ridd*er*« mon han hiede,
jech haw*er* sa myget aff ha*nu*m hørd,
hwadh ridder skab th*er* ha*n* haw*er* giord,
mæg hobes, om jech maa ha*nu*m findæ,
th*et* jech skal my*n* nød for wi*n*næ,
th*et* wed wel Gudh och gode mend,
jech sa ha*nu*m ræt all*er* endh.«
Hosbwnden swaredæ hindæ tha:
»th*et* wed wel Gud, ath th*et* ær saa,
wedh*er* th*et*, mit hiertens kieræ,
th*et* ær ey lengy sidh*en* ha*n* war her*æ*,
och jech th*et* m*æd* myn øgen saa,
Field-Skrepp*er* resse han dødh sloo,
och frelsede mægh aff mygel nødh,
th*et* løne ha*nu*m Gudh so*m* all ting bød,
tha i ridh*er* heden borth,
th*et* mowe i see for wor port,
hwaræ han ligh*er*, jech seyer ed*er* fra,
jen led*er* trold jech ald*er* saa.«
»Edlæ ridd*er*, a ed*er* tro
for ed*er*s dygd i giøræ sa
och for allæ jomfrwer æræ,
seyer mægh, h[w]aræ ha*n* mwnde wæræ?«
»Gudh wedh, jech th*et* ey seye kand,
hwaræ i mowe fine ha*nu*m,
do wil jech edh*er* wisæ th*en* ledh,
th*er* th*en* ridd*er* heden red.«
Ha*n* fyliger hindæ vde*n* th*en* port,
thidh skwllæ i ridæ bort

Digitized by Google

th*e*n wey a edh*e*r høgræ hand,
han ledh*e*r edh*e*r til fræmdæ land.«
Hwn tog orloff tha i stad
och giordæ som th*e*n ridd*e*r bad.
[H]wn ridh*e*r tha th*et* mestæ hw*n* ma,
til hw*n* th*e*n kieldæ for sæg saa,
tha bad hwn Gud aff hiertæ och sinde,
th*et* hw*n* mattæ »løwens ridd*e*r« findæ.
Hwn ridh*e*r tha fram jen stw*n*d
giøme*n* jen lidh*e*n grøn lwnd,
jet edle hws hwn for sæg fand,
tha spordæ hwn at hw*e*r th*e*n ma*n*d,
th*e*r hw*n* møtte och th*e*r hw*n* saa,
om nog*e*r ha*nu*m kienæ maa,
th*e*n hw*n* efft*e*r ledh*e*r och haw*e*r kier,
th*e*r »løwens ridd*e*r» neffned ær.
The swaredæ hine i sa*m*me ridh:
»wi sowe hanwm i stakedh tidh,
han jene bestod her ridd*e*r tre,
och giordæ th*e*m allæ samen wee.«
»Jech bedh*e*r th*et* for edh*e*r æræ,
seyer mæg, hwaræ han mon weræ.«
The swaredæ allæ och sawde: »ney,
hwaræ han ær, th*et* wede wi ey,
om edh*e*r lyst*e*r och i willæ ha*nu*m fi*n*næ,
tha wilæ wi wisæ edh*e*r th*e*n same qwi*n*næ,
th*e*r sist aff oss th*e*n ridd*e*r saa,
som i sa myget effth*e*r traa.«
Th*e*r the haffde sa talet wedh*e*r,
Lwnetæ kam tha gongindis nedh*e*r
aff th*et* capelæ, som th*e*r næær stod,
och hielsædhæ tha th*e*n jomfrw godh.

Digitized by Google

Thæ*n* jomfrw badh Lwneta tha:
»for edh*er* dygd i giøræ saa,
vedhe i, hwaræ løwens ridd*er* ær,
i wissæ mægh th*et*, men jech ær her.«
Lwneta swaridæ sa th*er* til,
ath hw*n* th*et* gierne giøræ wil:
»jech wil edh*er* fyligæ aa my*n* sandh
tidh so*m* jech sisten skildis fra ha*num*.«
The jomfrwer reddæ bodhe samen,
taledæ mant och giordæ th*em* gamen.
Lwneta saffdæ th*en* jomfrw fra,
hwræ løwens ridd*er* hialp he*n*næ tha,
th*er* hwn skwllæ bre*n*næ i ieth baal,
och hwræ han wardæ he*n*næ maal.
Th*er* the haffdæ lengy taledh wedh*er*,
Lwnetæ tha th*en* jomfrw bedh*er*:
»the*n*næ wey skullæ i faræ
och tage th*en* fwld wel waræ,
til i findh*er* nogh*er* mand,
th*er* edh*er* aff ha*num* seye kand,
sist*en* time jech ha*num* fandh,
skildis jech heræ widh ham,
hwadh han haw*er* sidh*en* giord,
th*er* haw*er* jech jnth*et* aff spord,
men thu haw*er* ræt ath dielæ,
Gud ladæ thik ha*num* findæ hielæ,
och nw bradeligh ath th*ett*e si*n*ne,
tha word*er* ed*er* ang*er* m̃yndæ.
Nw far thik wel, myt hiertens kieræ,
jech maa ey leng*er* dwelis hæræ,
och ladh*er* mægh th*et*, jomfrw, fregnæ,
i hielsær ha*num* a myne wegne.«

[L]wneta for segh affth*e*r i gien,
th*e*n jomfrw riddh*e*r dedæn jen,
th*e*n same wey hw*n* hindæ badh,
han leddæ hindæ i th*e*n same stadh,
som h*err*æ Ywan och hans løwæ bodæ
hwiltis om nath och haffdæ nadæ,
och wortæ hielæ aff thieræ saræ,
føræ the mwndæ dedæn faræ.
Hosbw*n*dh*e*n gik hindæ sielff i gien,
han kaledhe snarligh a jen swend:
thw skalt tage hindæ hæst,
giømæ ha*nu*m som ha*n* kwndæ bæst.
Ha*n* fwldæ th*e*n jomfrw ap m*æd* sægh:
»i wæræ wel komen Gud och mægh!
om i willæ her j nat bidhæ,
hell*e*r seyer, hwort i willæ ridæ.«
Th*e*n jomfrw swaredæ ha*nu*m th*e*r til:
»myt ærindæ jech nw seye wil,
jech farer effth*e*r jen riddh*e*r ath ledæ,
løwens ridd*e*r mwn han hiedæ,
jech bedh*e*r edh*e*r for allæ æræ,
seyer mæg, hwaræ han mwn wær*æ*.«
»Jaa wed men, saffdæ ha*n*,
jech wil edh*e*r wissæ th*e*n edlæ ma*n*,
wilæ i ey dweles ath th*ett*e si*nn*æ,
tha mowe i ha*nu*m i afft*e*n fi*nn*æ,
thy han redh nw her hedh*e*n i stadh.«
Tha wortæ th*e*n jomfrw i hierth*et* gladh
och takedæ ha*nu*m for sine gawe:
»Nw wil jech edh*e*r orloff hawæ,
och ridæ til ha*nu*m hwadh jech maa.«
»Jech rad*e*r edh*e*r, ath i giøræ saa.«

Digitized by Google

Hwn stigdæ tha pa sin hæst
och redh deden, som [hwn] mattæ mest
at th*en* wey for hindæ laa,
hwn lodh ey aff, føræ hwn ha*nu*m saa.
Ther hwn ha*nu*m ath see fæk,
tha sawdhæ hwn wed selw*er* sæg:
»h*er*ræ Gudh m*æd* sin nadæ
giwæ the*n*næ riddh*er* th*et* til radæ,
ath han wildæ fylligæ mægh,
tha bliw*er* jech halpæn sa*nn*elig,
held*er* tab*er* jech mynæ stwndæ
och mynæ mødæ saa mange lwndhæ,
om han mægh sa saræ for smor.«
Hwn ridh*er* raskeligh fram til ha*nu*m
och hielser ha*nu*m th*et* bæstæ hw*n* kand:
»wæl ær mægh ath jech haw*er* edh*er* seeth,
th*en* jech haw*er* lengi effth*er* leeth.«
H*er*ræ Iwan til then jomfrw saa,
ha*n* swardhæ hindæ, so*m* han bæst maa:
»Gudh hielsæ edh*er* nw och allæ tidhe
och løsæ edh*er* angest och qwidhæ!«
»Gud høræ, h*er*ræ, edh*er* bøn
och ladhæ mægh th*er* aff fongæ røn,
næst Gudh mowæ i th*et* woldhæ,
om jech skal myn æræ beholdæ.«
Th*er* the redhæ samel too,
tha sawdhæ til ha*nu*m th*en* jomfrw godh:
»willæ i mægh høræ och maa th*et* wæræ,
myn nødh tha wil jech for edh*er* kieræ,
dagh och nath tha haw*er* jech rændh,
sidh*en* jech wortæ til edh*er* sænd,
signedh wæræ th*en* godhæ stwnd,

Digitized by Google

th*er* mægh sendhæ hidh a edh*er* fwndh,
jen jomfrw bodhe høwsk och righ
haw*er* mægh heræ sændh til thik,
edlæ h*er*ræ, betenck*er* edh*er*
och giøræer th*et* myn jomfrw bed*er*,
th*er* mangen dagh efft*er* edh*er* redh
ow*er* bierig och dalæ sa langæ jen ledh,
til hw*n* lawd*is* i syge sænghe
och war ey føør ath ridæ hell*er* gangæ,
hwn willæ doo edh*er* tienæ giernæ,
thy wistæ hw*n* mægh sin egen thernæ
hidh a ed*er* nadhæ,
thy ath hwn haw*er* fonget skadhæ,
hendhis gotz ær hindæ tagh*et* fra,
th*er* hwn for Gudh m*æd* rættæ aa,
th*et* haw*er* hindæ egh*en* syst*er* giordh,
jech winth*er*, i hawæ th*et* ey føræ hørd,
willæ i th*et* giøræ for hindæ bøn
och tag*er* aff Gudh i hemerigi løn,
och for ed*er* ridderlig æræ
heffner th*en* last, hwn hawær ath kieræ,
h*er*ræ, nw ladh*er* mægh th*et* høræ,
om i willæ th*et* for Gutz skyld giøræ,
lyst*er* edh*er* och hell*er* ath hawe magh,
æn i wil weriæ myn jomfrw saghe,
tha ær hw*n* swigh*en* aff th*en* ackt,
hw*n* hørdæ føræ aff edh[*er*] sagt.«

Her*r*æ Iwan mwndæ hindæ th*er* til swaræ:
»mægh dwgher ey længy m*æd* mag ath wæræ,
tørff edh*er* jomfrw my*n* tieniste wedh*er*,
tha wil jech giernæ fyligæ edh*er*,
thy ath th*en* faar sielden loff til howe,

Digitized by Google

th*er* ideligh wil hiæmæ sowæ,
jech wil hindhæ hielpæ hwadh jech maa,
for allæ the hindhæ tal*er* aa,
om Gudh giwæ mægh th*er* løcke til,
th*et* seyer jech edh*er* m*æd* rætæ skiel.«
Th*en* jomfrw wortæ tha gladh och fro,
hwn hørdæ th*en* ridd*er* talæ saa,
och talet til ha*nu*m blideligh thaa:
»th*et* lønæ edh*er* Gud som bæst for maa!«

3. Ivan kommer til Pine-Borgen.

Th*er* the haffdæ lengi talet wedh*er*,
tha kam the fram om sidh*er*
til jet rigth hws for th*em* laa,
Py*n*nende borigh th*et* hiedhæ saa,
th*et* war tha langt a dagszens thidæ,
the ware ey leng*er* før ath ridhæ,
tha sawdhe the aa hwset æræ:
»jldæ wordæ thu kom̄*en* heræ,
th*en* gaff thik jen krank a lidh,
th*er* thik til herberigh wistæ hidh,
meden thw æst komen heræ til wor,
sorigh och ang*er* thu heræ foor,
om thu ridh*er* ey raskeligh bort
hedh*en* fra wor adel porth.«
H*err*æ Jwa*n* swaredhæ th*em* vden gam*en*:
»Gud wordæ edh*er* wredhæ allæ sam*en*,
man ma th*et* wæl a edh*er* kindhæ,
ath i æræ allæ vndæ her*æ* jnde,
nar brødh jech th*et* wedh nogher aff eder,
ath i sa jllæ for mægh bedh*er*?«
»Ridh*er* thw ey hedh*en* brat,

Digitized by Google

thu findh*er* th*et* føræ a*n*nen nath,
komer thw i hwset fram,
th*et* skalt thu rønæ, thw faar th*er* skam.«
H*err*æ Ywa*n* wildæ ey ridhæ bort,
han rendhæ tha for thieræ port,
badh sægh giensten lade jndh:
»hwadh th*et* wordh*er* mægh til skadhæ ell*er* frome,
jech wil heræ jndh, om jech kan komæ.«
Th*en* kwræ øptæ appa the thi*n*næ:
»godhe mand, hwadh wilt thu heræ jndæ,
th*et* ær stor jamers nødh,
thu wilt sa skyndæ thik til thin død,
heræ fong*er* thu last och jnghe*n* æræ,
thy mattæ thu hell*er* vdhæ wæræ.«
H*err*æ Ywan talledæ til th*em* endh:
»hwi ladhæ i sa, i seligæ mændh,
hwadh haffue i mech tiill sag at giffue,
hwi willæ i mægh bort fra ed*er* driwæ?
sa mangæ landhæ jech haw*er* leet,
sa whøwskæ folk haw*er* jech ey seet,
som mægh tøck*er* weræ heræ,
th*et* tørff jech om Gudh wæl swæræ.«
Th*er* han haffde talet saa,
jen frwæ mwndhæ modh ha*nu*m gonge,
hwn war jen høwsk gamel qwi*n*ne,
och hielsedæ ha*nu*m m*ed* twct och sindhæ:
»i tørff ey, h*err*æ, wordhæ wredh,
hell*er* mødhæ ed*er* nog*er* ledh,
sa*n*nelig jech th*et* seye wil,
hwadh the hawæ ed*er* talet til,
th*et* ær ey for vdh*en* skiel,
the vndæ ed*er* allæ samen wel

Digitized by Google

och wardhæ ed*er* nw ath th*ett*e sindh,
th*et* i skuldhæ ey i hwseth jndh,
giøræ i th*et*, jech seyer edh*er* saa,
th*et* ang*er* ed*er* aa myne tro,
the tordhæ ey and*er* lwndhæ waræ ed*er* wed*er*,
æn m*æd* [vndæ] ordh wndh fonge ed*er*,
th*et* ær thieræ sedh ath giøræ saa,
m*æd* sligh ord allæ vndh faa,
thy ath the willæ th*et* nødwgæ see,
ath nog*er* skullæ th*er* fongæ wee.
Æn wi heræ vdh*en* foræ boo,
oss ær widh liw*et* for bodh*et* saa,
ath aldrigh ær th*et* sa godh jen mandh,
th*et* wi tørff herberigh ham,
vdh*en* wi kienæ, hwed*en* han ær,
ney sa*n*neligh th*et* maa ey wær*æ*,
nw haw*er* jech edh*er* saffd sedh wonæ woor,
hwræ th*et* here a hwseth stoor,
jech wil ed*er* ey for menæ jndh ath ridæ,
doo radh*er* jech edh*er* hell*er* vdhæ ath bidæ.«
    H*er*ræ Ywan swaredhæ hi*n*næ tha:
»th*et* ær nw natter timæ aa,
æn doo jech ridh*er* hedh*en* brath,
hwaræ skal jech tha ligæ i nath?«
Th*en* frwæ swaredhæ ha*nu*m til:
»giør nw som thu sielw*er* wil,
komær i thedæn vdh*en* skadhæ,
tha maa i Gudh tackæ bodhæ,
Gudh ladhæ mægh æn th*en* lyckæ skiee,
jech mattæ eder lewindis affther see!«
»Gudh lønæ ed*er* th*en* dygd, frwe,
allæ thidhæ och sa nw!

Digitized by Google

my*n* how bywdh*er* mægh tha saa,
ath jech th*et* jckj ladhæ maa,
hæræ skal jech ændhæligh jndh,
ath wowæ myth liff i th*ett*e sindh.«
»Gudh ladhæ edh*er*, h*err*æ, faræ wæl!«
han swaredæ: »leff hiel och seel!«
Nw redh h*err*æ Ywan thede*n* bort
och kam for thieræ adel porth,
hans løwæ alt m*æd* ha*nu*m gik
och th*en* jomfrw th*et* seyer jech,
han klapedæ a porthen m*æd* fingere sin,
och badh th*en* portenær ladhæ sæg jndh:
»ladh ap porten skiøth for mægh,
jech wil heræ jnd, th*et* seyer jech thik.«
Tha swaredhæ ha*nu*m th*en* portenær:
»hwadh [skal] jech edh*er* seye mier,
skynth thik hedh*en*, th*et* snarestæ thu kant,
hell*er* thu sett*er* heræ thit liff til panth.«
H*err*æ Ywan swaredæ ha*nu*m th*er* til:
»myth liff jech heræ wowæ wil!«
The lawdæ sidh*en* nedh*er* th*en* windæ bro:
»ridh nw jndh om thu wilth saa,
medh*en* thu sa mygh*et* th*er* efft*er* trar,
och see sidh*en* hwræ th*et* thik gaar.«
Han redh tha jnd om th*em* allæ
och acth*er* ey hwadh the kallæ.
Jeth storth hws wortæ han th*er* war
myth a wolden, hwaræ th*et* stor,
th*er* vdh*en* ær jen stoor sletæ,
han wistæ ey, hwadh sligt hawdæ at settæ,
th*er* om goor jeth hawel wærk,
th*et* war boddæ høwt och stærk.

Th*er* war i th*e*n gordh je*n*næ
tre twsindh møør och staltæ qwi*n*næ,
the spwndæ guldh och weweth ladh,
jng*e*n aff th*e*m war doo gladh,
the mwndæ allæ sørgindhæ wæræ
aff th*e*n nødh, the hawdhæ theræ.
Blialdh och bollæ kienæ,
th*et* rigestæ man ma fi*n*næ,
och allæ handhæ dyræ tingh
laa th*er* allæ wegnæ om kringh,
th*er* man aff guldh och silki giøræ,
som i ma heræ i bogen høræ,
the armæ frwer th*er* sadhæ,
saa ynkeligh war thieræ ladhæ,
jngen aff th*e*m war sa righ,
jen hiel kiortel hawdhæ a segh,
kindern swangæ och halsen smalæ,
sa mwndhe the th*er* gongæ allæ,
thieræ farigh war bodhæ gullæ och blegh,
th*et* war aff hong*er* och ey aff legh,
a thieræ kledh*er* war mangæ boodh,
fra thieræ hals och til thieræ foodh,
hwer klwdh wedh th*e*n a*n*nen sadh.
    H*err*æ Ywan gaws th*er* jllæ ath:
»slikt ær nødh och stoor v æræ
ath frwær skal sa twangh*e*n wæræ.«
The frwer begyndhæ allæ ath grædhæ
och sa ynkeligh ath ladhæ
och slowe allæ thieris how*et* nedh*er*,
the gawis th*er* sa illæ wedh*er*,
ath th*er* war ønk ath see th*er* aa,
aff th*e*n jamer the hawdhæ thaa.

Digitized by Google

Th*e*r han hawdhæ lengi hørd thieræ grad
och thieræ ønkeligi ladh,
han wændhæ sægh a jen anen ledh
och giensten tha til portæn redh.
Th*e*n portener tha til hanwm gik,
sa wnd*e*rligh han tha til ordz fæk:
»thu matte hæræ ey deden faræ,
thu skalt alt nw hæræ j*n*næ wæræ,
th*et* wil jech seye thik a myn sandh,
thu giordhæ som jen galn mandh,
th*et* thu lodst thik th*e*r æffth*e*r langæ,
th*e*r thu kwndhæ jng*e*n æræ aff fongæ,
vdh*e*n skam och skadhæ bodhæ,
thw wildæ ey føræ lydæ myn radhæ,
tha jech badh thik hedh*e*n ridæ,
nw skal thu hæræ j*n*næ bidhæ.«
»Myn kieræ wæn, hwi tal*e*r thu slikt?
mægh tøcker th*et* wæræ vnd*e*rlikt,
jech tenctæ th*e*r æn aldrigh aa,
ath jech willæ hedh*e*n faræ saa,
jech spør thik ath andræ sagæ,
th*e*r myth hiertæ giør vmage,
hwæm ær thessæ selligæ qwi*n*ne,
th*e*r heræ gioræ gulleth jndhæ,
och aff hongh*e*r ær thwongeth saa,
ath the ær næppæligh før ath gaa?«
»Th*et* wedh wæl Gudh, th*et* seyer jech thik,
thu fongh*e*r th*et* aldrigh ath wedhæ aff mægh,
sporæ th*et* aff jen anden mandh,
th*e*r thik th*et* ewentyr seye kandh.«
»Jech findh*e*r, jech haw*e*r ey a*n*neth til,
sa framth som jech th*et* wedhæ wil.«

Digitized by Google

Han redh til gordh*e*n nw som føør
och wortæ tha war jen lidh*e*n døør,
han stegh aff och banth sin hæst
wedh th*e*n gordh som han kw*n*næ bæst,
och sidh*e*n jndh for [the] frwær giek,
m*æd* blidæ ordh han th*e*m vndfæk:
«Gudh hielsæ edh*e*r bodhæ gamlæ och vngæ,
han løsse edh*e*r angh*e*r och edh*e*r thwange,
och skiliæ edh*e*r wedh sorigh och wodæ,
th*et* giør Gudh m*æd* sin nodhæ.«
Tha swaredæ ha*nu*m jen gamel frwæ:
»Gudh høræ edh*e*r bøn och ladh hinæ dwæ,
mægh tøck*e*r i æræ th*e*r for kome*n* hæræ,
ath i willæ wedhæ, hwo wi æræ,
th*et* skullæ wi ey lønæ for thik,
medh*e*n thu oss hielser sa my*n*neligh.«
»Th*et* willæ jech giernæ for standhæ,
hwræ the*n*næ nødh kam edh*e*r til handhæ.«
»Th*et* war jen ko*n*ni*n*g righ och koodh,
jen stwndh fors ha*nu*m fwld wæl adh,
han wildæ sield*e*n hiemæ wæræ
i sith landh som wi aff eræ,
til torney och dyst war han jen mandh,
mangæ landhæ tha søktæ handh,
effth*e*r ewintyr ath fi*n*næ,
tha kam han jeth si*n*næ
til the*n*næ borigh farindhæ hæræ,
th*et* ma wi allæ saræ kieræ,
for hans howmodh och hiemskæ sagh,
th*e*r for lidhæ wi mygh*et* vmagh,
jech redis th*et* skal æn nw sa gangæ,
jen diels skal i th*e*r røn aff fangæ,

Digitized by Google

i wordh*e*r hans howmodh nw at gialdæ,
doo ath i kwndhæ th*e*r ey i woldæ,
vd*e*n Gudh m*æd* sine nadæ
frælsær ed*e*r aff the*n*næ wodhæ,
som jech føræ sawdhæ ed*e*r,
ath han hæræ kam indh om sidh*e*r.
Thy th*ett*e hws haw*e*r ath radæ,
th*et* ær too diewelæ søner bodhæ
how ma slikt vnd*e*r myndæ,
th*e*n jene war fødh aff jen qwi*n*ne
och th*e*n anen aff jeth foor,
th*et* seyer jech edh*e*r obenbaar.
Th*e*r han hawdhæ leyeth her jen nat,
om morigen han ey deden mattæ,
føræ han hawdhæ jenæ stridh i mod th*e*m bodæ,
hell*e*r giwæ sægh fong*e*n aa thieræ nadhæ.
Th*e*n vngæ koni*n*gh och h*err*æ war
han war ey fullæ tywæ aar,
thy war han ey før modh th*e*m ath stridhæ,
han mattæ segh giwæ i th*e*n same tidæ,
och effth*e*r thieræ myndæ ath bliwæ,
sa framt som han willæ lewæ,
han tingedhæ fast for liw*et* tha,
sa ath ha*n* skwllæ hwær thieræ faa
halff a*n*neth tusindh staltæ møør.
Tha nogh*e*r aff the*m* borth døør,
sa mangæ skal han sændhæ hæræ,
th*et* the skal jckj færæ wæræ,
e men thesse dieffwelæ lewæ,
tha skal han the*n*næ skat vdh giwe,
th*e*r til Gudh wil giøræ sa wel,
th*e*r nogh*e*r slar th*e*m bodhæ i hiel,

Digitized by Google

tha waræ wi frælsedh aff the*nn*æ wodæ
och mattæ sidh*e*n lewæ m*æd* nodhæ.
Wi wedhæ th*et* doo m*æd* rættæ skiel,
ath th*e*n man hittis jckj til,
th*e*r je*nn*æ kan th*e*m bestandæ hæræ,
thy mowe wi os sa saræ kieræ,
thy seyer jech selligæ qwi*nn*æ saa,
jech wedh th*et* all*e*r wæræ maa,
ath wor sorigh kan fongæ jen endæ,
føræ os ma dødæn hændæ,
wi word*e*r here widh ath talæ nødh
aff hongh*e*r och tørst widh wand och brødh,
och th*e*r til wi sa nag*e*n gaa,
ath th*et* ær skam ath see th*e*r aa,
aldrigh fongæ wi sa myget thient,
ath th*et* wordh*e*r ey fra os hinth,
hwadh held*e*r wi giøræ mieræ hell*e*r myndæ,
th*et* nydæ wi ey seligæ qwi*nn*æ,
blant os ær aldrigh jen
th*e*r til sin gierni*ng*æ ær sa sien,
ath hwn giøræ om vgen myndæ æn saa,
th*et* tywe skielingh gialdæ maa,
th*e*r aff fongæ wi jckj mieræ
æn firæ pæni*ng*h ær giordh [aff] jeer.
Th*e*r til skwllæ wi allæ lidhæ
bodhæ til fødhæ och sa ath slidhæ.
Jen koni*ng*h mattæ wæl righ aff wæræ,
skwldæ han tøligh skath ap bæræ,
som thissæ diewlæ aff os faar,
th*e*r os saa ønkeligh for smor,
the twingæ os til och saræ trwe

Digitized by Google

meræ ath giøræ æn wi mowe.
Kan th*et* och nogh*er* tidh wordæ saa,
ath wi armæ qvi*n*næ hawæ roo,
tha trwe the oss bodhe stege och sydhæ,
om wi ey giøræ som the bydæ,
thy ka*n* wi aldrigh hawæ nadhæ,
medh*en* thesse dieffwelæ ma ow*er* os radhæ,
hwadh hielp*er* th*et* mægh sa saræ ath kieræ,
medhen th*et* skal joo th*et* samæ weræ,
th*et* wedh wæl Gudh all werd*en* bødh,
jech kan ey seye aff halff th*en* nødh,
th*er* the os giøræ sa mangæ lwndhæ,
och wi hæræ tolæ i allæ stwndhæ.
Th*et* gong*er* os allæ mest til meenæ,
wi seer dawligh ridd*er* och swænæ,
som hidh a ewentyr komæ,
the mistæ liff och thieræ fromæ,
for thesse ledhæ diefflæ too,
sa ath wi th*er* allæ see appa.
Jech redis th*et* gong*er* och ow*er* thik,
th*et* wedh wæl Gudh th*et* ang*er* mægh,
ath thu skalt modh th*em* stridhæ,
føræ æn thu mat hedhen ridhæ.«
Tha swaredhæ hindhæ h*er*ræ Iwan:
»Gudh frelsæ edh*er* allæ, sawdhæ han,
och giwæ mægh th*er* til sin nadhæ,
ath jech mattæ dræbæ the dieffwelæ bodhæ,
til Gudh ær myn høwestæ lidh,
nw wil jech giensten gangæ didh
til th*et* storæ hwss, hæræ stor nær,
Gudh giømæ edh*er* allæ her j*n*næ ær!«

Digitized by Google

4. Ivan og hans Løve fælde to Djævle.

Han redh nw deden och giordæ saa
til th*et* hwss jech sawdhæ fraa,
och fandh th*er* jng*en* jndhæ,
hwerken mendh hell*er* qwi*nn*æ,
th*er* ha*nu*m kwndhæ nogh*et* giøræ,
thy redh han dedæn, som i ma høræ,
til th*en* gordh, som th*er* næær laa,
hans løwæ och jomfrw*n* giordhæ oc saa.
Tha kam ha*nu*m gangindæ i gien
hosbwndæn m*æd* rid*er* och swenæ,
the togæ hans ørss i tømæ
och lodh th*et* fuld wæl giømæ,
och wedh th*en* gonger the giordæ och saa,
th*er* th*en* jomfrw war ridindæ aa,
och sawdhæ hwær til andh*en* tha:
»the skullæ th*em* aldrigh affth*er* faa.«
Tha herræ Iwan i gord*en* gik,
jen gamlæ ridd*er* han ath see fæk,
hwar ha*n* sadh och wildæ lydhæ,
hwræ jen jomfrw løstæ sinæ tydhæ,
vnd*er* ha*nu*m war bredh boldæ kindh,
th*et* rigestæ man mattæ findh,
th*en* jomfrw læstæ for ha*nu*m romanz,
jen bogh som sa hiedh*er* a franz.
Jen frwæ th*en* wenestæ th*er* mand saa
sadh th*er* hooss och lydæ th*er* aa,
th*en* jomfrw som læs i th*en* tidæ bogh,
hwn war bodhæ wiss och klogh,
jen aff the wenestæ, th*er* Gudh hawer giord,
hell*er* noger mi*nn*eskæ hawer seet hell*er* hørdh,

Digitized by Google

til twct och dygd och edlæ si*n*næ
war hwn for andræ qwi*n*næ,
æn doo ath andræ waræ rigæ,
the mattæ doo ey wæræ hindæ ligæ,
hwn war som sool for andræ stiernæ,
the thentæ hi*n*næ allæ giernæ.
Th*e*n jomfrw hwn ey eldræ war,
som hæræ seyess aff, æn fæmtan aar.
Æn doo waræ, ath Cupidoo
waræ th*e*r til han giordhæ saa,
th*e*r man kall*e*r alskiønæ gudh,
han th*et* giordhæ m*æd* sith bwdh,
th*e*n allæ man meene
for vdh*e*n sægh sielff jenæ,
ath jngh*e*n skullæ hinæ faa,
sa*n*neligh han giordhæ saa,
och sin guddom for ladhæ,
och thentæ hi*n*næ til allæ madhæ.
Th*e*n gamlæ [ridder], jech sawdhæ fra,
sa offtæ han til hindhæ saa,
ha*nu*m tøttæ th*et* stor gledhæ wær*æ*,
th*e*r han hawdhæ hindhæ kieræ,
han ottæ ey barn i werild*e*n fleræ,
thy war hans gledhæ mygh*et* this meræ,
och han sa offtæ aff hindæ hørdæ,
hwadh mest*e*rskab hwn th*e*r giordæ.
Nw skullæ i th*et* for standhæ,
hwadh the togæ th*e*r til handhæ,
th*e*r the waræ for ha*nu*m j*n*næ,
the stodhæ allæ ap ath th*et* si*n*næ,
badhæ ha*nu*m Gudh wæl komen wæræ,
och allæ the th*e*r komen æræ,

Digitized by Google

jech kan th*et* jckj seye for sandh,
aff hwadh hiertæ the hielsedhæ ham,
hwadh hell*er* thy giordhæ ha*nu*m th*et* til spot,
hell*er* the willæ ha*nu*m nogh*et* goth,
han war sa wæl vndfong*en* th*er*,
th*en* staltæ møø sielff modh ha*nu*m gaar,
och tienær ha*nu*m til allæ føwæ,
saa ath han sielff lad*er* sægh nøwæ,
hwn vndh webnær sielff th*en* ridd*er* godh,
och høwskælig for ha*nu*m stodh,
hwn giordhæ ha*nu*m mieræ til æræ,
towdæ hans anledhæ theræ
m*æd* hwidhæ handh och fingh*er* smaa,
th*en* staltæ jomfrw giordhæ saa.
Sidh*en* lodh hw*n* ha*nu*m kledh*er* faa,
the rigestæ man m*æd* øg*en* saa,
m*æd* hermelin och skarlogæn rødh,
the giordhæ allæ hwadh th*en* jomfrw bødh.
Th*en* jomfrw bodhæ høffsk och bold,
hi*n*næ dygd war saa manghæ fold,
th*et* tøttæ hi*n*næ alt aff lidh*et* wæræ,
hwadh hw*n* kw*n*næ ha*nu*m giøræ til æræ.
Skal jech th*er* meræ seyæ fra,
th*en* frwæ och jomfrw bodhæ to
villæ ey fra ha*nu*m gangæ,
føræ the fuldæ ha*nu*m til sengæ,
och bødhæ ha*nu*m godhæ nath.
H*err*æ Ywan soffnedæ sidh*en* brath,
hans løwæ widh hans fødh*er* laa,
thy th*et* war waan ath giøræ saa.

Th*et* fyrstæ dawæn giordis lyss,
h*err*æ Ywan kleddis i th*et* hwss,

Digitized by Google

tha kam affther then jomfrw
och ledher herræ Jwan dedæn nw
j jeth lidhet capællæ ther nær war,
jen præst ther til redhæ staar,
han hiolt mæssæ tha istadh
aff then heligh andh, som jomfrwen badh.
Ther messen war vdhæ och allæ tidhæ,
han togh orloff och willæ ridhæ,
hosbwnden kam tha sielwæ ath swaræ
och sawdæ, han mattæ ey hedhen faræ:
»myn kieræ ven, thet ær heræ sedh
och hawer vereth jen langh tidh,
jckj maa jech ther om woldhæ,
jech worder nw hanum app ath holdhæ,
och hwilkæn man hæræ giæstæ maa,
tha skal han stridhæ mæd diewlæ to,
jech vil the diewlæ heræ ledhæ jndh,
thu mattæ thik æn weriæ ath thette sindh,
hwadh heller the giwæ thik rættæ sag,
heller slar thik a thin bagh,
sa framth som thu wilt lewæ,
thu skalt thik fonghen for them giwæ.«
Doo ath herræ Ywan [war] ey glad,
han webnedis tha i stadh.
Tha swaredhæ then gamlæ mand,
til herræ Ywan sawdhæ hand:
»om Gudh wil giøræ mæd thik sa wæl,
ath thu slar them bodhæ i hiel,
tha skalt thu jen herræ wæræ
ower allæ the frwer, thu sa heræ,
bodhæ landh och borigæ skwllæ i radæ,
och standhe alth siden til eder nadhæ.

Digitized by Google

Th*e*n al venistæ dott*er* my*n*
hw*n* skal veræ kieristæ thin.«
H*er*ræ Juan swaredhæ ha*nu*m th*er* til:
»sa*n*neligh jech th*et* seye wil,
Gudh giwæ mægh hostrw hwæm ha*n* ma,
jech vil hi*nn*æ jckj kiøbæ saa,
th*et* vedh jech doo sa*n*nelig,
ath kieszeren aff Rom ær øwerth righ
och kronæ skal th*er* bæræ,
han mattæ hi*nn*æ hawe m*æd* æræ.«
Hosbwndh*en* sawdhæ til h*err* Iwan:
»om Gud thik th*en* æræ andh,
th*et* thu th*em* bodhæ ow*er* ko*m*mæ
m*æd* thinæ stærkh*et* och fro*m*mæ,
thu skalt my*n* datt*er* ændeligh faa,
Gudh ladhæ mægh see th*et* gong*er* saa!
nw webnæ thik, h*er*ræ, snart m*æd* æræ,
the dieffwelæ komær nw farindhæ heræ,
thu skalt th*em* endeligh bestandæ,
hwræ th*et* gong*er* thik til handhæ.
Mægh tøk*er* th*et* thu jen angest bæræ,
th*et* ma my*n* datt*er* saræ kieræ,
thu tenk*er* naar th*en* kamp sægh for gange,
ath thu skalth ey my*n* datt*er* fongæ,
ney, mæn vedh, th*et* gaar ey saa,
thu skalt hi*nn*æ ændeligh faa.
Nw haw*er* th*en* sedh veret i langh tidh,
ath hwilkæn man som komær hidh,
bliw*er* anth*en* for th*em* dødh,
hell*er* giwæ sægh fongh*en* m*æd* stor nødh.«
H*er*ræ Iwan swaredhæ ha*nu*m th*er* til:
»jech th*em* giernæ bestandæ wil,

Digitized by Google

doo ath jech wildhæ seye ney,
mægh tøck*er* ath th*et* halp ey,
m*eden* th*et* skal ey ow*er* jene wæræ,
tha ladh*er* the diefflæ komæ hæræ.«
Thoo diefflæ sønær kamæ tha fra*m*m,
Gudh giwæ th*em* bodhæ last oc ska*m*m,
the ware bodhæ vndhæ och ledhe,
th*en* faræ søn war mygh*et* vredh,
hwær thieræ hawdhæ jen stang
aff abild træ, bodhæ stoor oc la*n*g,
jen stor kiøluæ sadh th*er* owen aa,
sa hwassæ pighæ aff hi*n*næ gaa,
aff stol giordh æffth*er* thieræ sedh,
th*er* mattæ jnth*et* stedis vidh,
hwadh han m*æd* th*en* kiøluæ slaar,
th*et* gaar alt for som jnth*et* var.
Thesse dieffle sønær too
haffdhæ storæ panszer aa,
siddæ til myt aa thieræ bien,
til stridh tha war the ey seen,
baar war thier*æ* how*et* och fodh.
Th*er* the kamæ herræ Iwan i modh,
jen skioldh hawdhæ hwær thieræ,
och sidh*en* ey til wabæn mere,
the ware bodhæ stærkæ och ful,
kringh lwcktæ nedh*en* som jet hywel.
Tha løwen wortæ war th*er* wed*er*,
han gri*n*nedhæ ath och lawdhæ sæg ned*er*,
och krømpædhæ sægh samen som je*n* bold,
th*er* hwn laa pa th*en* vold
som jeth pind swin pleyer ath giøræ,
fyrst han seer th*et* han wil ey høræ,

Digitized by Google

och skalff som jeth espæ bladh,
for hwn war wredh och jckj gladh
och slo jordh*e*n m*æd* sin hallæ,
hwn reddis for sin h*er*res qwalæ,
och sa th*et* vel, ath the bodhæ
vildæ h*er*ræ Ywan skadhæ.
Tha sawdhæ the diefflæ too:
»thu skalt th*e*n løwæ fra os slaa,
wi wilæ hindhæ ey hawæ her,
hell*e*r sey nw, th*et* thu fong*e*n ær,
th*et* skal thik nw jnth*et* dwe,
ath th*e*n løwe wil os trwæ,
ladh hindhæ bindhæ sa fasteligh,
ath hwn kan os ey giøræ swigh
och ey til hielpæ komæ thik.
Lyst*e*r thik sidh*e*n, tha kom til mæg,
nw hidh aa the*n*næ woldh,
sa ath thw aldrigh bodhæ for,
medh*e*n thu i werdh*e*n ær.«
Tha swaredæ ha*nu*m h*er*ræ Iwan:
»thu trwær mægh fast, sawdæ han,
mægh tøcker aa edh*e*r ordh saa,
i reddis for løw*æ*n bodhæ too
wil ed*e*r nog*e*r tienistæ thie,
mægh lyster th*e*r fuld væl aa ath see.
Th*e*n diefflæ th*e*r fødh war aff foor,
han war tha brad til swar:
»nw leedh thin løwe giensten borth,
thu skuldhæ th*et* længy sidh*e*n hawæ giort,
th*et* maa jckj weræ nw her nææр
i the*n*næ mark, men wi stridhæ her,
thu mattæ ey hielp aff hi*n*næ faa,

Digitized by Google

hwræ thit maal mwn sidh*en* gaa,
tha waræ i too j modh os too,
th*et* jckj nw sa wæræ maa,
thu skalt jenæ stridhæ i modh os bodhæ,
hell*er* giwæ thik fongh*en* a woræ nadhæ.«
»Hwar*æ* skal jech hi*nn*æ jndh ladhæ,
sa ath th*et* wordh*er* edh*er* til madhæ?«
The wistæ ha*nu*m tha jen liden kowæ:
»leedh hi*nn*æ her jndh ath legæ oc sowe,
læs sidh*en* døræn affth*er* i gien,
saa ath th*et* os jckj giør mien.«
»Th*et* wil jech giør*æ* aa mynæ tro,
Gudh han mægh doo hielpæ maa.«
Han togh sin løwæ ath th*et* sindh
och leddæ hi*nn*æ i kowen jndh,
læser døræn, som han bæst kan,
togh saa nygelen och kastæ han
i anledhet aa th*en* vndhæ fiendhe:
»nw giøm ha*nu*m sielff, thin ledhæ skiendhæ.«
The lodh hans ørs nw til ha*nu*m ledhæ,
th*et* sadlet war och alt til redhæ,
han sprang a th*et* ørs, for han war wredh,
och tha modh the diefflæ redh,
han stak th*en* jenæ tha nedh*er*,
sa ath han laa och stwndhæ wedh*er*,
han sprangh ap och rystæ sægh:
»hwadh thu haw*er* hæræ borget mægh
th*et* skalt thu nw saræ gialdhæ,
om jech maa liw*et* holdhæ.«
The slowæ h*er*ræ Jwan bodhæ nw,
the vndhæ diefflæ too,
sa ath han nær a jordh*en* gik.

Digitized by Google

aff the storæ slaw, han fik.
H*er*ræ Ywan haffdhæ jen hordh legh,
som man pleyer ath weriæ stegh,
th*e*n jenæ til och th*e*n a*n*nen fra,
saa ønckeligh the ha*nu*m slaa,
ath hielmen bognær som jeth ledh*er*
och skioldh*e*n brast høfft ap i th*et* vedh*er*,
storæ stycki aff skiolden springæ,
th*er* dwgdæ tha ey for liwet ath tinghæ.
H*er*ræ Ywan war tha standh*e*n i wandhæ,
hwadh ha*nu*m war førræ komen til handhæ
i stridh hell*er* i a*n*nen nødh,
som han offtæ saa sin dødh,
th*et* tøttæ ha*nu*m tha jnth*et* wæræ,
for the slaw, som han fæk thæræ.
H*er*ræ Ywan warer sægh, men han maa,
for the diefflæ sønær too,
han hoger fast aa bodhæ hendh*er*
th*e*n foræ søn for ha*nu*m standh*er*
och gialt ha*nu*m affth*er* th*e*n vmagæ,
th*er* han haffdæ for thieræ sagæ,
m*æd* jeth hwgh sa twngt och sterk,
ath han feldh nedh*er* aa th*e*n mark
m*æd* th*e*n kiøluæ, han haffdhæ i hændhæ,
saa ath han til sin arm jnth*et* kiendhæ.
Mattæ hans løwæ ha*nu*m hielp giøræ,
th*et* ladh*er* bogen edh*er* nw høræ,
sani*n*dhæ vil jech seye edh*er*,
th*et* tørfftæ h*er*ræ Iwan nw wel vedh*er*,
willæ i nw høræ, jech seyer edh*er* fra,
hwadh løwen giordhæ som hwn laa.
Hwn te*n*k*e*r th*er* a saa mange lwndhæ,

Digitized by Google

huræ h*err*æ Iwan halp hi*nn*æ i th*e*n stwndhæ,
th*e*r ormen villæ dræbæ hi*nn*æ,
och leedh*e*r sidh*e*n allæ vegnæ,
om th*e*r war nog*e*r hool appa,
th*e*r hwn mattæ i giømen gaa,
hwn høræ*r* h*err*æ Ywan storæ slaw fonghæ
aff the diefflæ, modh ha*nu*m gonge,
och tenk*e*r tha i th*e*n samæ tidh,
ath han tørff hi*nn*æ hielpæ widh,
och wildhæ ha*nu*m giernæ affth*e*r gialdhæ,
om hwn mattæ th*e*r i woldhæ,
ath han hawdhæ hi*nn*æ holppet wel,
th*e*r ormen wildhæ hi*nn*æ slaa i hiel.
Nw th*e*r løwen th*et* fandh,
hwn mattæ ey komæ vdh til ham,
sa mygel harm hw*n* th*e*r aff fæk,
ath hwn nær aff wedh*et* gik,
och feldh tha nedh*e*r for th*e*n dør,
hwn wortæ th*e*r war jet lidh*et* boor,
vndh*e*r syldhen som hwn laa
och graw*e*r sidh*e*n hwadh hwn maa,
alt til grawen war saa stoor,
ath hwn th*e*r wel i giømen gaar.
H*err*æ Iwan wortæ tha mødh om sidh*e*r
aff the stærkæ dieffwelæ han bordis vedh*e*r,
han skiermedhæ wæl aa bodhæ hendhæ,
hwær thieræ skiold war wæl kiendæ,
the waræ hordh*e*r æn noget stol,
th*et* war jeth wnd*e*rlikt maal,
the storæ hogh, h*err*æ Iwan slar,
th*et* biedh pa them ræth eyy jet haar.
For tølligh ow*e*rwettis nødh

Digitized by Google

tha redis h*err*æ Iwan for sin død,
thy ath hwerken thieræ haffdæ fong*et* saar,
wdh*en* th*en* jenæ lam war.
H*err*æ Ywan haffdæ mangæ wndh*er*
och bløddæ fast i allæ stwndh*er*,
th*et* giek ha*nu*m sa hordelig,
han haffdhæ full næær giweth sægh,
tha kam hans løwæ i th*en* samæ tidh
och løstæ jen diel aff hans qwidh,
tha løb hans løwæ sa raskeligh fram
och greb th*en* diefflæ th*er* ey war lam,
kastæ ha*nu*m tha nedh*er* til jordh,
saa ath han sægh jckj rørdæ tordh,
ma han ey bradeligh hielp fongæ,
tha ka*n* han aldrigh bort gongæ.
Hwært jeth barn th*er* komen war tha,
bodhæ storæ och sa smaa,
tackedhæ løwen allæ,
th*er* the saa diefflen fallæ.
Th*en* anen diefflæ togh høfft at øbæ
och willæ til sin stalbrodh*er* løbæ,
th*er* som han ønkeligh fallæn laa
och wildæ th*en* løwæ fra ha*nu*m slaa:
»hwadh skal mech leng*er* liffsens fræst,
men jech myn stalbrodh*er* haw*er* mist?«
Th*et* fyrstæ h*err*æ Iwan th*ett*e saa,
ath diefflen wendis hanwm fra,
han raskeligh til ha*nu*m rændhæ,
m*æd* th*et* swerdh, han haffdhæ i hendhæ,
och hio pa hans hals, som han war sterk,
th*et* hans how*et* fløw a th*en* mark
och guben størtæ for ha*nu*m nedh*er*.

Digitized by Google

H*er*ræ Ywan stegh aff sin hæst och gledis wedh*er*.
Tha sawdhæ the th*er* waræ nææer:
»th*et* wedh vel Gudh i hemerighi ær,
sa mangæ landhæ jech haw*er* leet,
jeth bed*er*æ hogh haw*er* jech ey seet,
som the*n*ne diefflæ han fæk nw,
th*et* lønæ ed*er* Gudh och sa wor frw!«
H*er*ræ Jwan han løbær bradeligh tha,
som løwen och th*en* a*n*nen laa,
och willæ hi*n*næ tha hielpæ aff vee.
Th*er* løwen fæk th*et* ath see,
hwn sledh bort axelen aff hans liff,
som th*en* war skoreth m*æd* jen kniff.
Th*et* han farer til Ma*m*peler,
bywdh*er* th*er* guld och sylff och æræ,
han ka*n* th*er* ey th*en* mester faa,
th*er* ha*num* thisse saar hielæ maa.
Th*en* diefflæ han badh tha nodæligh:
»sla th*et* grymæ dywrr fra mægh,
th*er* mægh haw*er* sa saræ skiendh,
doo ath jech war ey m*æd* edh*er* kiendh,
jech kiendis doo h*er*ræ giørligh wed*er*,
th*et* jech haw*er* mygh*et* brot i modh edh*er*
och sa vidh andræ fleræ,
thy ær myn sorigh nw thiss mieræ,
jech bedis nw edh*er* nadhæ,
ladh*er* mægh ey fa mieræ skadæ.
Man skriw*er* th*er* aff och seyer saa,
th*en* ær ey wærdh nadhæ ath faa,
th*er* ey nadhæ wil giwe,
lad*er* mægh doo h*er*ræ lewe,
men jech mægh sielff ey weriæ maa,

Digitized by Google

jech kan doo aldrigh hedhen gaa.«
Herræ Ywan swarædhæ hanum til:
»om mægh lyster och om jech wil,
thw sey thet fyrst obenbaræ
for thennæ frwer skaræ,
och allæ the hæræ seer appa,
ath thw nw jckj meræ for moo,
sidhen wil jech tagæ løwen til mæg,
hwn skal ey meræ skadhæ thik,
mattæ thu sidhen lewæ och wordhæ hiel,
thet andh jech thik aff hierthet wel,
skalt thu døø och æræ thet saa,
tha wordhæ thet ther om, hwræ thet maa.«

5. Ivan frir de fangne Kvinder i Pineborgen.

Nw kam folkedh løbindhæ theræ,
hwært jeth barn i hwset æræ,
hosbwndhen sielff, som gordhen ottæ,
takedhæ hanum hwadh han mattæ,
och kiøstæ hanum sa mynneligh:
»thet wil jech lowæ Gudh och thik,
ath thu skalt myn datter faa,
och alt thet gosz ther jech for maa,
ath wæræ herræ ower borigh och landhæ,
thet wil jech alt fonge edher i handhæ.«
Herræ Iwan tha aff hierthet loo
och sawdhæ tha til hanum saa:
»mattæ jech hinnæ til hosfrw hawæ,
thet toge jech for rigæ gawæ,
thy maa jech mægh saræ kieræ,
ath thet maa jckj wæræ,
for then sagh taler jech jckj saa,

Digitized by Google

th*et* jech wil hi*nn*æ th*er* m*æd* for smaa,
jech vedh jngh*e*n h*err*æ sa rige,
hwn mattæ ey wæræ thieræ lighæ.
Jen bøn wil jech edh*er* bedhæ,
om i willæ mæg th*e*n wedhæ,
ath thisse seligæ qwi*nn*æ,
th*er* hæræ war fongh*e*n jndhæ,
j giwæ th*e*m ledugæ och lad*er* th*e*m faræ
til th*et* land, thy føræ i waræ,
thy ath i wedhæ th*et* sa*nn*eligh,
jech haw*er* th*e*m frælset vdh*e*n swigh.«
Hosbwndh*e*n swaredhæ m*æd* ræ̈ttæ skiel:
»jech ladh*er* th*e*m giernæ faræ wæl,
i haw*er* nw dræbeth the diewlæ too,
som allæ thieræ twangh stodh appa,
th*et* wil jech seye aa myne sandh,
thu haw*er* th*e*m frælsedh som jen mandh,
nw radh*er* jech edh*er*, ath i th*et* giøræ,
som jech haw*er* om bedh*et* føræ,
i tag*er* myn dott*er* och giøræ saa,
thær skal i høwæligh æræ aff faa.
Tøcker edh*er*, hwn ær ey øwert righ,
jech skal æn tænkæ m*æd* sielwæ mæg,
leghæ th*er* sa mygh*et* til,
som thu sielwær hawæ wil,
om thu myst*er* hi*nn*æ her,
thw wedst ey, hwaræ thu bedh*er* faar,
th*er* twckt och si*nn*æ kan sa giømæ
och sin æræ ey for glømæ.«
H*err*æ Ywan swaredhæ ha*nu*m th*er*:
»i wedh ey, hwræ th*et* m*æd* mæg ær,
och tørff jech edh*er* th*et* ey seye,

Digitized by Google

thy ladh*e*r mægh nw faræ my[n] weye,
for jech ma ey ath th*ett*e si*nn*æ
hi*nn*æ faa hell*e*r andræ qwi*nn*æ.
Th*e*n jomfrw, th*e*r mægh fuldhæ hidh,
til mægh staar hi*nn*æ mestæ lidh,
hwn wil ey læng*e*r æfft*e*r mægh bidhæ,
i ladh*e*r mæg nw h*err*æ hedh*e*n ridæ,
hwadh th*et* wordh*e*r mægh til gaw*n* hell*e*r skade,
jech vil hi*nn*æ fylige, om jec ma radæ.«
»Ney, th*et* skal ey sa gongæ,
jech vil thik holdhæ for myn fonge,
emen thit howmodh ær saa,
ath thu wilth myn datt*e*r for smaa,
doo jech thik th*et* bywdh*e*r mæd mygel æræ,
th*et* skal thik angræ, th*et* thu kam hæræ.«
»Gudh wedh th*et* wel, som alt for maa,
ath jech wildhæ hi*nn*æ gierne faa,
ey maa th*et* weræ ath th*ett*e si*nn*e,
do ath i mægh fongæ h*er* jndhæ,
tha ma th*et* ey thy hell*e*r skie,
th*et* wil jech nw for edh*e*r thie,
nw ladh mægh faræ, th*et* bedh*e*r jech thik,
ath frælsæ th*e*n jomfrw, th*e*r fylig*e*r mæg,
jech wil edh*e*r lowæ aa mynæ tro,
th*et* jech wil ændeligh giøræ sa,
om Gudh vil giwæ mægh th*e*n trøst,
th*et* jech faar hi*nn*æ ang*e*r løst,
tha skal jech affth*e*r kome her,
om th*et* edh*e*r til viliæ ær,
th*et* i wilæ mægh he*nn*æ giwæ,
tha wil jæch hos edh*e*r bliwæ.«
»Gud giwæ them v maghæ,

v sa*n*næ wil aff thik tagæ,
thu skalt mægh jckj swigæ,
far nw, hworth thik lighæ,
myn dott*e*r ær mægh ey sa vkier,
th*et* skalt thw wæl for standhæ h*er*,
ath jech willæ nødhæ thik hi*n*næ ath faa,
ney sa*n*neligh jech giør ey saa,
nw far thik hedh*e*n och wer ey seen,
doo ath thu komer aldrigh i gien,
th*et* acth*e*r jech ey widh jet haar,
nw skalt thw th*et* wedhæ obenbar.«
    H*er*ræ Ywan far nw dedh*e*n borth,
the fattuge frwer, som ha*nu*m war jeth,
allæ wdh for ha*nu*m gaa
j p*ro*ces to och to.
Tha tøckis allæ weræ righæ,
hwaræ man fi*n*ner slighæ,
sa mangæ frwer samen faræ,
th*et* ma wæl weræ jen høwelig skaræ.
Sidh*e*n ginghæ ha*nu*m i modh
ridd*e*r och swenæ, feeldh til fodh
och bedhæ ha*nu*m th*e*r giernæ til,
th*et* han for Gusz skyld giøræ wil,
for giwæ th*e*m m*æd* rættæ sandh,
ath the sa jllæ vndh fingæ ham.
The for vdh*e*n hwset boo
sa*n*neligh the giordæ och saa,
fuldhæ ha*nu*m aa hans leedh,
thid so*m* ha*n* selwe foræ redh.
H*er*ræ Ywan swaredhæ: »th*et* seyer jec,
hwadh i hawæ taleth til mægh,
th*et* wil jech gierne edh*e*r for giwe,

Digitized by Google

Gudh ladhæ edh*e*r allæ hielæ bliwæ,
thy ath i hawæ mægh ey taleth i gien,
th*et* mægh tøck*e*r wæræ til noghet meen.«
The tackedhæ ha*nu*m m*æd* blidhæ anth swaræ
och badhæ Gudh ha*nu*m wel bewaræ.
Tha ginghæ fram the fattuge qwi*n*næ
och togæ allæ orloff i th*et* si*n*næ,
the badhæ Gudh sa j*n*nerligh
giwe hanwm løn i hemerigh,
thy han haffdhæ th*e*m frelsedh aff wandhæ
och sidh*e*n fooræ the hiem til landhæ.

6. Ivan møder ukendt ved Artus' Hof.

H*err*æ Ywan foor nw dhedh*e*n brat,
bodhæ om dagh och sa om nath,
til ottæ dage for gongen ær,
th*e*n nindhæ ath qweldhæ kam han th*e*r,
til th*et* hws jech seyer fra,
th*e*r th*e*n jomfrw sywgh i laa,
och dawligh effth*e*r ha*nu*m mo*n* lange,
th*et* hwn mattæ hans talæ fonghæ.
Th*e*n jomfrw th*et* ath spøræ foor,
ath th*e*n ridd*e*r komen ær,
hi*n*næ sot sa brat for giek,
aff th*e*n gledhæ, th*e*r hwn fæk
j sith hiertæ sa ma*n*ghe lwndhæ,
tha tøttæ hi*n*næ i th*e*n stwndhæ,
som hwn war ap standh*e*n aff dødhæ
och løst fra allæ hindhæ mødhæ.
Thy nw wenth*e*r hwn sægh hielp ath faa,
saa ath hi*n*ne syst*e*r ey maa
hi*n*næ arff fra hi*n*næ ath thage

Digitized by Google

m*æd* sinæ wrangæ sage.
Blegæ war hinæ ki*nn*æ,
th*et* mattæ the wæl aa hi*nn*æ fi*nn*æ,
doo lodh hw*n* sin tienistæ veræ vspard,
hw*n* gong*er* modh h*err*æ Iwan
och hielser ha*num*, th*et* bestæ hw*n* kan.
Mægh tøck*er* wæræ langt ath seye thik,
hwræ leweligh hw*n* ha*num* vndh fæk
m*æd* blidhæ ordh och stalte ladhæ,
th*er* hi*nn*æ stodh wel til madhæ.
The lowe th*er* th*en* same nath,
om morigen redh the hedh*en* brat,
h*err*æ Iwan och th*en* jomfrwe,
thiidh the ko*nn*i*n*g Artus fi*nn*æ mowe,
i Karidols hws, th*er* ha*n* tha ær,
han haw*er* nær fyritywæ dawe veret th*er*,
wocth*er*, om nog*er* komæ skal,
th*er* weriæ skal th*en* jomfrwes maal.
Th*en* elderæ syst*er* til howæ alth war,
och bedis aff ko*nn*i*n*gen dawligh swar:
»i mowæ wæl the*nn*æ sagh ap giwæ,
hw*n* ka*n* ey, men hwn maa lewe,
nog*er* th*en* ridd*er* mægh ath faa,
th*er* myn kiempæ tørff bestaa.«
Hi*nn*æ syst*er* ær ey saa langt fra,
som hwn tha tenktæ och sawdhæ saa,
th*en* same affth*en* kam hw*n* th*er*
oc »løwens ridd*er*« m*æd* hi*nn*æ ær.
Nw ær ey meræ effth*er* æn saa
aff th*en* tidh, th*et* mowe i troo,
æn jen dagh, naar han for gaar,
komær th*er* jngen tha til swar,

tha hawer hw*n* myst *mæd* rættæ skiel
sin faders arff, som hi*n*næ hørdæ til.

Han togh nw hærbærigh, th*e*n ridd*er* godh,
j jeth lidh*et* hws, th*er* nær stodh,
for wdh*e*n th*e*n borigh the giordhæ saa,
th*e*n jomfrw och h*er*ræ Iwan bodhæ too
herberigedz th*er* th*e*n samæ nath,
til affth*er* komer dagen brath,
sa ath jngh*e*n man ha*nu*m kiendhæ,
hwærken wen hell*er* frændhæ,
thy ath hawdhæ han redh*et* til th*et* hws
th*e*n affth*e*n, men dagen var lys,
tha haffdhæ han wereth bradeligh kiendh th*er*æ,
hwadh ridd*er* han mwndhæ wæræ.
Tha the*n*ne nat for giek,
stod han ap och webneth sægh
och redhæ thedh*e*n lønligh too,
th*e*n ridd*er* och jomfrw,
saa nææ*r* th*e*n stadh, th*er* foor th*em* stoor,
och hwilis th*er*, til soolen ap gaar.
H*er*ræ Gawian waræ føræ redh*e*n bort,
saa ath jngh*e*n hawdhæ til ha*nu*m spordh,
och jng*e*n wedh th*et*, vdh*e*n han jenæ,
nar han komær affth*er* hiæm,
hwærken ridd*er* hell*er* swænæ,
for vdh*e*n th*e*n jomfrw jænæ,
th*er* han skuldhæ kampen for bestaandæ,
som han haw*er* tageth sægh til handhæ.
Han ka*m* sa lønligh afft*er* til howe,
sa jngh*e*n thieræ kw*n*næ th*et* prøwe,
aff allæ the th*er* foræ æræ,
hwadh ridd*er* han mwndæ wæræ,

Digitized by Google

thy han haffde ey thy waben theræ,
th*er* han war førræ waan ath bæræ.
Tha saffdhæ th*e*n jomfrw renæ,
th*er* sin syst*er* willæ illæ rønæ
och hi*n*næ villæ tagæ fra
th*et* gosz, th*er* hw*n* m*æd* rættæ aa:
»jech bedh*er* edh*er* giernæ, koni*n*gh Art*us*, end
j giøræ*r* th*et* bodhæ for Gudh och mænd,
lad*er* mægh hæræ ey længh*er* bidhæ,
th*et* lidh*er* nw fast ath dawsens tidæ,
th*e*n sistæ dagh nw komen ær,
myn syst*er* skullæ nw wæræ hæræ
m*æd* then ridd*er*, hwn sawdhæ fra,
th*er* myn kiempæ skullæ bestaa,
mægh tøck*er*, th*et* ær jen krank alidh,
ath myn syst*er* komer ey hidh,
thy maa i th*et*, h*err*æ, fi*n*næ,
th*et* jech haw*er* reth ath th*ett*e si*n*næ,
dømer mægh th*et* gosz til och ladh*er* mægh faræ,
thy ath th*et* skal doo th*et* samæ wæræ,
jech seyer th*ett*e edh*er*, th*et* gong*er* alt saa,
th*et* low*er* jech edh*er* a mynæ tro,
thy ath i wedhæ th*et* sa*n*neligh,
ath jech haw*er* hæræ wæret vdh*e*n swigh
fra th*e*n fyrstæ dag och til the*n*næ tidh,
sidh*e*n i, h*err*æ, badh mægh bide,
och tabeth sa mynæ stwndhæ
och mynæ mødhæ sa mangæ lwnde,
thy tørff i ey th*er* vndræ aa,
h*err*æ, ath jech wil giøræ saa,
faræ hiem och hawæ magh
och actæ ey hindis vrongæ sagh

Digitized by Google

æffth*er* sligh mødhæ, som i haw*er* hørdh,
th*er* myn syst*er* haw*er* mægh giordh,
doo ath hw*n* ær i ordh*en* dierff,
hw*n* fong*er* ey aff vor fad*er*lig erff
soo mygeth ey, som jen fodh ær bredh,
hwadh hell*er* hwn ær blidh hell*er* wred,
thy ath mægh til bør *mæd* ræth,
ath jech faar th*en* arff al sleth.«

Nw th*er* ko*nn*i*n*ge*n* th*et* for stodh,
ath hwn war sa howmodh,
och hwn wildhæ alt *mæd* wreth faræ,
tha swaredhæ han hi*n*næ obenbaræ:
»i skwllæ æn, jomfrw, bidhæ jen stwndhe,
thy ath jech maa th*et* ladhæ jngh*en* lwndhe
aff koni*n*gligh woldh, th*er* Gudh gaff mægh,
ath giøræ ræth, th*et* seyer jech thik,
th*et* seer wæl allæ godhæ mæn,
ath th*et* ær ey middagh ændh,
hæræ maa æn mygh*et* føræ skie,
th*et* wi nw lidh*et* til see.«
Tha ko*nn*i*n*gen haffdhæ taleth saa,
th*en* jomfrw och h*err*æ Ywan bodhæ too
komær raskeligh ridhindhæ th*er*,
saa ath jngh*en* wedhæ, how han ær,
thy ath hans løwæ æffth*er* laa
j th*et* hws, jech saffdhæ fra,
som han om natth*en* hwiltæ sæg
och th*en* jomfrw, th*et* seyer jægh.

Th*et* fyrstæ ko*nn*i*n*gen wortæ th*et* war,
ath th*en* ynghræ jomfrw war komen th*er*,
han kiendhæ hi*nn*æ tha i stad,
och wortæ tha i sith hiertæ glad,

Digitized by Google

thy ath hwn wildæ nødhæghæ trettæ,
om hwn mattæ lewe m*æd* rættæ.
Han talet til hi*nn*æ sa blideligh:
»j wærær wæl komen Gudh och mægh!«
The ridd*er* løfftæ hi*nn*æ aff sin hæst,
vnd fingæ hi*nn*æ som the kwndhæ bæst,
th*et* fyrstæ hi*nn*æ systær th*ett*e saa,
ko*nn*i*n*gh Art*us* mwndæ hi*nn*æ sa wæl wndh faa,
och hwn haffdhæ førdh th*en* ridd*er* thidh,
th*er* hwn hawdhæ aff mygh*et* lidh,
tha wortæ hwn sorth som jen jordh
och stodh och talet ey jeth ordh.
    Th*en* jomfrw tha for ko*nn*i*n*gen gik,
sa høwskeligh hwn til ordz fæk:
»wi æræ hidh komen aa edh*er* nadhæ,
the*nn*æ ridd*er* och jech wi bodhæ,
Gudh tackæ hanwm for sin æræ,
th*et* han wildhæ komæ hæræ
och hielpæ mægh, hwadh han for maa,
til th*et* gosz, jec rættæligh aa,
han giordhæ wæl so*m* jech ha*nu*m bad,
dogh haffdhæ han jæth sægh jet anet stad,
thidh han haffdhæ nogh ath giøræ,
th*et* faa i wæl hæræ æfft*er* ath spøræ,
sa ær han høwsk aff sinæ si*nn*æ,
ha*n* fwldhæ mægh hidh jen fattugæ qwi*nn*æ,
och wedh ey æn giørlig, how jech ær,
dogh wil han stridhæ for mægh hær.
My*n* h*err*æ, jech bed*er* myn syst*er* th*er* til,
om hwn th*et* nw giøræ wil
for hi*nn*æ dyghd m*æd* edh*er* radhæ,
ladhe mægh hawæ mith gosz m*æd* nadhæ,

jech bedis jnth*et* aff th*et* hwn aa,
om hw*n* wil mægh ey for sma.«
    Th*e*n eld*er*æ syst*er* swared th*er* til:
»sa*n*neligh jech th*et* seye wil,
jnth*et* wil jech hawæ aff thit,
thy ath thw haw*er* hwærkæn mygh*et* hell*er* lith,
thy maa thw wæl gongæ ath sowæ
och ladh th*e*n snak thw driw*er* til howæ,
all*er* kanth thu pridikæ saa,
th*et* thu skalt thy meræ faa.«
    Th*e*n yng*er*æ syst*er* swarædæ thæræ:
»th*et* maa man soræ kieræ,
ath tølligh to ridd*er* for woræ saghæ
skwllæ stridhæ och hawæ vmagæ,
och ær th*et* doo jet lidh*et* maal,
th*er* my*n* ridh*er* for stridhæ skal,
mægh tyck*er* th*et* wæræ jen ønkeligh tingh,
ath thw wilth mægh th*er* til twinghæ,
th*et* jech skal myth gosz saa mistæ
for thinæ swegh och klogæ listæ,
jech wil myn ræth doo ey ap giwæ,
om my*n* ridd*er* han maa lewæ,
j mowæ th*et* mærkæ m*æd* selwæ ed*er*,
jech tørff my*n* ræt ful wæl ved*er*,
thy willæ jech giernæ takæ thik,
om thw wilt giøræ sa nadæligh,
ladh mægh hawæ th*et* jæch aa,
och ey m*æd* vræt fra mægh faa.«
    Th*e*n eldræ syst*er* swaredhæ aff wredhæ:
»th*et* skal thik føræ gaa til ledhæ,
Gudh ladhæ mæg førræ bræ*n*næ,
førræ nog*er* skal th*et* kie*n*næ,

Digitized by Google

thet thu skal jen pænningh faa,
førræ thissæ ridder to
ath skiliæ woræ træetæ,
hwadh jech aa mæd rættæ.
Gudh ladhæ mægh aldrigh lewæ,
om jech wil thennæ stridh ap giwæ.«
Tha swaredhæ then yngeræ jomfrw:
»o herræ Gud, thet bedher jech nw,
myth hob stander til thin nadhæ,
thw fræls myn ridder aff wodæ,
ther for rættæ sagh stridhæ skal,
och weriæ wil sa myt maal,
doo hawer jech thet ey aff hanum thent,
thy jech ær lidhet mæd hanum kiendh.«
Ther the haffdhæ talet saa,
tha gingæ fram the ridder too,
folket trændis ther til
och allæ thet giernæ see wil,
huilkæn aff them som mest for maa,
och hin annen moo neder slaa.

7. Ivans og Gavians Tvekamp.

Megh tøcker thet wæræ jen vnderlig tingh,
thet werdhen gonger sægh sa om kringh,
the føræ godhæ wænær waræ
skullæ samæn stridæ saræ,
føræ willæ hver hin annen wæl,
nw willæ the hwær anen sla i hiel,
hwær thieræ tenker aa,
ath han annen skadhæ maa,
the hio thieris ørs pa bodhæ sidhæ,
hwær tordhæ wæl hin annen bidhæ,

Digitized by Google

saa ønkeligh the sa*m*men kiørdhæ
m*æd* the储 storæ skafft, the førdhæ,
hwær stak hin a*n*nen sa fast,
ath thieræ skafft i syndh*er* brast.
Hawdhæ hwær hin a*n*nen kiendh,
tha hawdhæ the jc'kj samen rændh.
The røttæ thieræ swærdhæ och fooræ same*n*
th*et* gik th*em* tha bodhæ aff gamen,
the slowæ hwær ane*n* angestligæ,
hwerken willæ for a*n*nen wigæ,
ey sa bret som jen food,
th*et* wolleth thieris howmodh,
thieræ godhæ swærdhæ saa fast biedh,
the tryktæ vdh th*en* rødhæ swedh,
giømen hielm och bryni ringhæ
sa man thieræ blodh vdh springhæ,
thieræ anledhe och thieræ kienæ
trodnedh fast ath th*et* samæ si*n*næ,
thieræ swærdhæ war sløwæ och willæ ey biddhæ,
the wildhæ tha ey læng*er* aa th*em* lidhæ.
Tha røttæ hwær sin kniff,
th*et* stodh om begis thieres liff
och slar hwær a*n*nen ønkkeligh,
saa ath ildh aff thieræ hielm giek,
man tenkthæ thieræ hielm skuldæ bræ*n*næ,
the kwndhæ hwærkæn hin a*n*nen kie*n*næ,
thieræ newæ war so hordæ,
hwærken thieræ hin a*n*nen spordhæ,
the bordis nææ r jen halff dagh,
sa ath hwilken hin a*n*nen gaff jeth slaff,
tha war th*en* a*n*nen ey seen,
han gialt ha*nu*m th*et* snarth i gien,

Digitized by Google

thieræ skioldhæ war saa for slawen,
ath the mattæ th*e*m ey gaffne,
the hawæ fonget sa mangæ saar,
jech redhis th*et* th*e*m til dødhæ gaar,
vdh*e*n Gudh th*et* føwær saa,
th*et* nogh*e*r th*e*m ath skylliæ maa.
Doo ath the helledhæ waræ godhæ,
the wortæ bodhæ same*n* modhæ,
th*et* kw*n*næ jngh*e*n lewindis kienæ,
hwilkæn aff th*e*m th*e*r skwllæ wi*n*næ,
och mowe wæl pris bodhæ bæræ
for th*e*n stridh, the haffdæ thær*æ*,
och tradhæ bodhæ samen til bagæ,
the tørfftæ wedh*e*r jen hwillæ ath tagæ,
och sattæ th*e*m nedh*e*r aa th*e*n jordh,
the talledhæ hwærkæn til a*n*nen jeth ord.
Th*e*r the haffdhæ th*e*m hwileth jen ridh,
thy begyndhæ th*e*r affth*e*r jen hordh stridh
och slowis tha sa ønkæligh th*æ*r,
ath hwært jeth barn, th*e*r war næær,
och allæ the, th*e*r saa appa,
taledh til a*n*nen och sawdhæ saa:
skullæ thissæ ridd*e*r sægh for dærwæ
for thissæ jomfrwer thieris ærffwe,
th*et* tyck*e*r os wæræ mygel nødh,
om the skwllæ th*e*r for bliwæ dødh,
th*et* kan th*e*m aldrigh wordhæ lønth
th*e*n mandom, th*e*r the hæræ rønt,
och ær jeth myget ønkelig maal,
th*et* hwær a a*n*nen giøræ skal
tølligh nødh och mygel vmaghæ,
och hwærken for thieræ egen sagæ.

Digitized by Google

Then jenæ hawer then annen saa kieræ,
ath haffdæ han wist, how han man wæræ,
han wildhæ ther antigh død bliwæ,
heller sægh fongen for hanum giwæ.
Thissæ ridder hær byries saa,
lyddæ til och hørdhæ aa,
ath folketh, ther stodæ vden wedher,
tog til ath talis widh om sidher:
»willæ konningen giøræ saa wæl
ath dømmæ i melom them ræth och skiel,
doo ath thet war ey thieræ wiliæ,
och ladæ the ridder ther mæd ath skiliæ!«
    Then yngeræ jomfrw swaredhæ tha til:
»ther mæd nøwis mægh ga[n]tze wæl«.
Then eldræ jomfrw sawdhæ: »ney,
thet wedh wæl Gudh, jech giør thet ey,
jech wil ey myn ræt ap giwæ,
medhen jech seer myn ridder lewæ.«
Dronningen badh konningen saa wæl giøræ:
»for mynæ bøn ladh mægh thet høræ,
then yngræ syster mattæ jen triding faa,
om thet ey meræ wæræ maa,
om hwn kan ey meræ fongæ
aff thet gosz, hennæ mon æffther lange,
och ladher them ther mæd wæræ sath,
ath thissæ ridder mattæ skilies ath,
mægh tøker thet fuld illæ wæræ,
ath anten them skal dødh hæræ.«
    Tha swaredhæ hinnæ koningh Artus:
»j hørdhæ thet wæl i thette hws,
ath then eldræ syster ær sa illæligh,
thet hwn wil jckj lydhæ mægh,

Digitized by Google

medh*en* hwn wil joo hawæ th*et* saa,
tha skifftæ sægh sielff th*et* bæstæ hw*n* maa.«
Alth th*et* folk, th*er* komen war thæræ,
the vndredæ aa, hwræ th*et* mattæ wæræ,
thy ath jngh*en* aff th*em* th*et* førræ saa,
saa jeffnth too ridd*er* i mellom gaa,
thy ath hwilkæn th*er* sattæ fram sith bien,
hin a*n*nen sloo ha*nu*m strax i gien.
Tha sawdhæ bodhæ armæ och rigæ:
»man find*er* jckj thissæ ridders ligæ,
wistæ wi hwæm the mwndhæ wæræ,
th*er* sa ma*n*neligh stridh*er* hæræ,
th*et* ær jeth wnd*er* the ridd*er* godhæ
ath the kwndhæ aldrigh wordhæ modæ.«
Natten mon th*em* nw til goo,
sa ath næpæligh hwær hin a*n*nen saa,
the waræ soræ mødæ och trættæ,
the kw*n*ne ey thieræ armæ ap lættæ
ow*er* thieræ how*et* m*æd* thieræ swærdhæ,
thy war thieræ slaff tha lidh*et* werdh,
for gangh*en* war tha allæ thieræ makt
aff stoor mødhæ, saa hørdhæ jech sawdh,
och blodh*et* veldh i thieræ saar,
som th*en* kedel ow*er* jeldh*en* staar,
hwær jen redis for a*n*nens skadhæ
och wildhæ tha giernæ væræ m*æd* nadæ.
Mægh tøck*er* th*et* ey wndh*er* wæræ,
ath th*em* løstæ ath hwillis thæræ,
for thessæ thwi*n*næ handhæ saghæ,
thy hioldæ the ap och hawdhæ magæ,
førræ the skyldis aff th*en* stad,
tha worthæ the bodhæ i hierth*et* glad.

Digitized by Google

H*err*æ Ywan mwndhæ tha æffth*er* ledhæ,
hwadh th*en* a*n*nen ridd*er* hiedhæ:
»edlæ ridd*er*, jech spøør thik nw,
hwadh ær thith naffn och hwem æst thw?«
H*err*æ Gawian kiendhæ hans røst ey thæræ,
th*et* tøck*er* mægh ey wnd*er* wæræ,
thy han hwiskedhæ och kwndhæ ey talæ,
th*et* hawdhæ han aff blodzens qwalæ,
th*er* ha*nu*m randh aff til mygel twangæ,
han kw*n*næ ey wæl røræ sin tongæ.
Tha meltæ h*err*æ Ywan:
»edlæ ridh*er*, sawdhæ han,
os kan th*er* jng*en* skyldh for giwæ,
th*et* vi ma heræ ey læng*er* bliwæ,
th*et* wi nw skal skiliæs ath,
th*et* giør os the*n*næ mørkæ nat,
jech wil th*et* seyæ aa mynæ sandh,
th*et* thu æst jen th*en* fromestæ mandh,
th*er* jech haw*er* seeth i mynæ dagæ
oc sa ridd*er*ligh tørff liweth wowæ.
Jech fæk aldrigh i nog*er* tidh
jen saa hordh jen lidæn stridh,
th*er* wedh ki*n*nes jech sa*n*neligh.
Aff the slaw, som thw gaff mægh,
jech wænth*er* mægh næppæligh ath fongæ bødh*er*,
hwærke*n* aff hindh*er* hell*er* fødh*er*,
jech ka*n* mægh nw nøwæ røræ,
th*et* mowæ i bodhæ see och høræ,
jech seyer thet aa mynæ tro,
ath i kw*n*næ edh*er* røræ saa,
th*en* skal sægh fuldh wæl akthæ,
som sægh skal for edh*er* woktæ.

Digitized by Google

Jech tenktæ aldrigh ath fi*nn*æ th*e*n,
blanth hiednæ hell*e*r *chr*istenæ mendh,
th*e*r mægh sa længy striddis wedh*e*r,
th*et* jech ha*num* jckj slowæ nedh*e*r,
thy maa jech wæl th*e*r ki*nn*es wedh,
thw haw*e*r mægh kiændh jen a*n*nen sedh.
Thinæ storæ slaw giør mægh sa wee,
ath jech kan hwærken høræ hell*e*r see,
h*er*ræ, i mægh væl tro maa,
i mynæ dawæ jech aldrigh saa
nogh*e*r tidh sa from jen mandh,
th*e*r sith swærdh saa røræ kandh,
och sægh sa ma*n*neligh bewisæ,
thissæ wil jech edh*e*r prissæ,
nw seyer mægh, h*er*ræ, hwadh i hiedh*e*r,
th*et* ær th*e*n tingh jech effth*e*r ledh*e*r,
aff hwadh slekth thw komen æst,
och hwadh frændh*e*r thik ær næst?
vistæ jech hwæm thik mwndhæ fødhæ,
tha haffdæ jech wæl stedh mynæ mødæ.«
    H*er*ræ Gawian swaredhæ tha medh skiel:
»jech wedh th*et* for sa*n*ni*n*dhæ wel,
ath jech fæk fleræ slaw aff thik,
th*et* kind*is* jech *mæd* sielwæ mægh,
jech ma th*et* seye *mæd* sani*n*dhæ nw,
thith jenæ war støræ æn myne to,
jech reddis, jech skullæ for thik fly,
th*e*r jech slo jeth, tha slost thu try.«
H*er*ræ Iwan mwndhæ ha*num* swaræ:
»Gudh gawæ jech wistæ how i war*æ*!
th*et* ær th*e*n tingh jech æffth*e*r ledh*e*r,
ed*e*rs naffn och hwadh i hiedh*e*r.«

Digitized by Google

Her*r*æ Gawian loo och sawdhæ saa:
th*et* wedh wæl Gudh, th*er* alt for maa,
haw*er* jech thik giw*et* nog*er* slaw,
thu haw*er* mægh gialledh th*em* i dag,
och skrew*et* th*em* aa myn hielm saa,
ath jech th*et* aldrigh glømæ maa,
tha wil jech giernæ thik nw seye
och wil jech th*et* ey længh*er* tye.
Jech hiedh*er* **Gawian** for vdh*en* spot,
myn fadh*er* war kaleth ko*n*ni*n*gh Lot.«

Th*et* fyrstæ h*err*æ Ywan th*ett*e hørdhæ,
willæ i høræ hwadh han giordhæ?
han kastæ fra sægh bodhæ swærdh och skiold,
langh wey borth pa sorten mold,
och kierdhæ sægh sa har*m*mæligh:
»owi, wlyckæ wil swighæ mægh,
hwadh vndhæ stwndh mon wæræ the*n*næ,
ath jech skuldhæ thik ey føræ kie*n*næ,
hawdhæ jech wist, how thw waræ,
tha wildhæ jech giensth*en* obænbaræ
mægh giernæ for thik giwæ
och æffth*er* thin myndhæ bliwæ,
thy ath for allæ wærdsens æræ
willæ jech ey wabæn modh thik bæræ,
sa framth som jech thik kiæ*n*næ,
h*err*æ Gawian, myn kieræ frændhæ.«

Tha h*err*æ Gawian th*et* for stodh,
tha sawdhæ han til th*en* ridd*er* godh:
»mægh tøck*er*, th*et* wæræ vnd*er*likt,
hwadh man thw æst, hwi taler thu slikt?«
»Jech hiedh*er* **Iwan**, frændhæ thin,
ko*n*ni*n*gh Jørian hiedh*er* fadh*er* myn,

Digitized by Google

jech andh thik wel for allæ mendh,
thy jech wedh wæræ i wærdh*e*n ændh,
thw haw*er* mægh bewist dygdh til howæ,
thy ær jech skyldugh thik ath lowæ,
thu i allæ stadhæ æredhæ mægh
yder meræ æn selw*er* thik,
hwadh jech haw*er* giordh modh thik,
th*et* wedh wæl. Gudh th*et* angerer mægh.
Jech bywdh*er* thik th*er* for bodh,
for th*et* jech haw*er* thik giordh i modh,
jech ki*nn*es, ath jech ow*er* wo*nn*eth ær
for alth th*et* folk som nw ær h*ær*.«
Mæd twcth swaredhæ h*err*æ Gawian:
»Gudh for bywdhæ, th*et* sawdæ han,
ath jech skal nog*er* tidh for tølligh sage
pæni*n*gh hell*er* bodh th*er* for tagæ,
thy jech kienis th*er* wedh*er*,
mægh a*n*ger th*et* jech giordhæ edh*er*,
th*et* i bywdhæ mægh til æræ,
sa*nn*eligh th*et* skal ey wæræ.«
H*err*æ Ywan swaredhæ th*er* til: »ney,
sa*nn*eligh th*et* skieer ey,
thy jech ær træth och kan ey standhæ,
th*et* haw*er* jech fongh*et* aff thi*nn*æ handhæ,
thy ær jech skyldugæ mægh ath giwæ
och æffth*er* thi*nn*æ myndhæ ath bliwæ.«
H*err*æ Gawian meltæ och soor om Gud:
»sa hielpæ ha*n* mægh m*æd* sith bwdh,
som jech kam aldrigh widh tøligh wandhæ
aff nogh*er* lewindis mansz handhæ,
som thu haw*er* nw giord mægh,
th*et* seyer jech for sa*nn*i*n*dhæ thik,

jech seyer th*et* ey for tølligh sagh,
th*et* jech thik roser aa thin bag,
æn doo ath thu mægh w kwni*n*gh waræ,
jech sawdhæ th*et* doo obenbaræ,
jech willæ ey wedh thik stridæ mer,
hell*er* och skyfftæ m*æd* thik hogh fleer.«
Th*er* han haffdæ taleth saa
tha gik the same*n* bodhæ too
och togh hwær a*n*nen om hals,
the myntes lewæligh vdh*en* falsk,
hwær thieræ gaff hin a*n*ne*n* pris,
the giordhæ th*et* for the waræ wis.

8. Ivan genkendes som „Løvens Ridder".

Men the ridd*er* her om kiwæ,
hwær thieræ wildæ a*n*nen priis giwæ,
tha ka*m* ko*n*ni*n*gen ridindæ thæræ
och alth th*et* folk, som th*er* war nææ*r*,
the vndredhæ allæ th*er* appa,
hwi the mwndhæ giøræ saa,
ath the waræ tha blidhæ
effth*er* tøligh hordh stridhæ,
hwadh ridd*er* mwn th*ett*e wæræ,
th*er* allæ dagh*e*n stridh*er* heræ,
ath jngh*en* man th*em* ath skiliæ mattæ,
och nw ær wordh*en* sa bradeligh sattæ.
Koni*n*gen sawdhæ tha thæræ:
»jech wil edh*er* spøræ meræ,
hwadh ridd*er* æræ i bodhæ,
th*er* hwær wildhæ a*n*nen skadhæ
och sa skiødæligh wordh*en* ow*er* jenæ,
th*et* wndred ridd*er* och swænæ.«

Digitized by Google

H*er*ræ Gawian swaredhæ ha*nu*m til:
»myn h*er*ræ, jech edh*er* gierne seye wil.
mygel vlyckæ tha war the*n*næ,
ath hwærkæn os skwldhæ a*n*nen kienæ,
do wil jech giøræ som i radhæ,
och seye, how wi æræ bodhæ.
Th*ett*e ær myn frændhæ h*er*ræ Ywan
och jech edh*er* frændhæ Gawian,
jech kiendhæ ey th*en* edlæ mand,
førræ æn om sidd*er* sawdhæ han
och spordhæ, hwadh man th*er* jech war,
om sidh*er* fæk jech sa til swar,
som Gud m*æd* sin nadhæ
han wildæ os frælsæ bodæ,
och sawdhæ hwær os a*n*nen fra,
hwadh mendh wi waræ bodhæ too.
J th*en* same tidh wi kiendis vidh,
haffdæ tha længi standh*et* th*en* stridh,
tha mattæ jec ændhæligh døø
for wrangæ sagæ th*en* eldræ møø,
thy wil jech mægh hell*er* giwæ
wo*n*nen man æn dødh bliwæ,
och myn frændhæ skullæ hawæ th*en* mødhæ
hell*er* sørigæ nogh*et* effth*er* myn dødhe.«
Th*er* wedh wreddes h*er*ræ Ywan tha,
han hørdhæ h*er*ræ Gawian tale saa:
»myn kieræ h*er*ræ, th*et* hawæ i hørdh,
han legh*er* mæg til th*et*, han haw*er* giord,
th*et* wedh wel Gud i he*m*merigh,
ath jech maa jckj weræ hans lige.«
H*er*ræ Gawian swaredhæ ha*nu*m tha:
»jech wedh ey hwræ th*et* wæræ maa,

Digitized by Google

ther wil jech aldrigh kiennes veder,
thet jech hawer noghet pris for edher.«
Jech kan ther jckj seye fraa
aff al then twkt, man ther saa,
och hwær aff them hin anen bødh
vdhen twangh och vdhen nød.
Tha konningh Artus hørdhæ thieræ dygd,
hans hierthæ fæk aff gledhæ jen frygd:
»jech wil eder vel for ligæ,
sa ath hwerken skal hin annen swige,
jech ær thissæ i myth hierthe glad,
thet jech seer i thennæ stadh
eder lewindis bodhæ,
for vdhen liffsens wodhæ.
Konningh Artus sawdhæ meræ:
»ladher kome folket fleræ,
jech wil them thet allæ visæ,
hwræ jech wil thissæ ridder prisæ,
hwadh her ær skiedh for snimæ
j thennæ dagsens timæ,
j skullæ thet allæ høræ,
hwadh thissæ ridder mwndhæ giøræ,
do ath the waræ bodhæ høwskæ och boldhæ,
the vildæ them do giwæ i myth voldhe,
ower allæ then kiæræ them mellom ær,
och for then sagh the stridher her,
jech skal them for ligæ bodhæ
mæd mynæ wisæ radhæ.
Høræer, hwad jec seyer nw,
hwaræ ær then yngeræ jomfrw,
ther sægh heræ hawer kierdh sa soræ,
ladher hinnæ komæ nw til swaræ,

Digitized by Google

jech wil hi*n*næ giøræ ræth,
om th*et* gosz, the hawæ i træth.
Th*en* eldræ jomfrw swaredhæ th*er*:
»my*n* h*er*ræ, jech til redhæ ær!«
och gienst*en* fram til koni*n*gen rændhæ.
Th*et* fyrstæ ko*n*ni*n*gen hi*n*næ kiændhæ,
tha melthæ han och sawdhæ saa:
»thw tørfft ey sa næær gaa,
dog at thu hold*er* thik klog for allæ,
jech lodh thik jckj jndh kallæ,
thu skalth thine syst*er* faa
alth th*et*, hwn m*æd* rættæ aa,
och jnthet aff th*et* holdhæ,
sa framth som jech maa woldæ.«
»Kier*æ* h*er*ræ, jech bedh*er* edh*er* ændh,
j giøræ th*et* bodæ for Gudh och mendh,
tal*er* jckj længh*er* slikt,
mægh tøck*er* th*et* wæræ vnd*er*likth,
thy ath jech ma th*et* ey høræ
och æn halwe sidh*er* giøræ,
do ath jech mægh for glømdhæ,
sa ath jech myne ordh ey giømde,
th*et* stoor doo edh*er* vel til madhæ,
ath i skullæ mægh ey hadhæ,
hell*er* mægh i ordh*en* tagæ
for nogh*er* tølligh handhæ saghæ.
Edh*er* bøør th*et* til aff koni*n*ghligh æræ,
reth ath giøræ, the th*er* kiæræ.«
»Jech kienes th*er* sa*n*neligh vedh*er*,
reth ath giøræ, th*et* seyer jech edh*er*,
thy wil jech edh*er* ath skilliæ,
reth twerth i modh thin williæ,

Digitized by Google

thy ath jech haw*er* th*et* for Gudh jeth,
th*et* jech skal allæ giøræ reth,
j sa th*et* vel, jomfrwe,
willæ i th*et* hawæ i howe,
h*en*ne ridd*er* och saa thin
gingæ bodhæ same*n* til myn,
och gawe thieræ trette j myth voldh,
æn do ath i ære i hierth*et* boldh.
Jech maa ey giøræ som thu wilth,
hvadh th*et* giør thik goth hell*er* ilth,
thy ath vi wedhæ th*et* allæ sleth,
th*et* thw tal*er*, th*et* ær ey ræth.
Skal jech mellom edh*er* dø*m*me,
tha ladh*er* edh*er* bodhæ th*er* til søme,
hwer edh*er* skal hin a*n*nen jettæ,
ath lewe m*æd* nadhæ och veræ settæ,
hell*er* och vil jech seyæ brath,
th*et* jech wedh wæræ for Gudh sath,
myn syst*er* søn for wo*n*nen æræ
for thin sagh och wrangæ kieræ.
For liges i ey ath th*ett*e si*n*næ,
tha skalth thu fongæ halwe myndhæ.«
Han giordhæ th*et* aff dygdh och ey aff bradhæ,
och willæ then jomfrw th*er* m*æd* radhæ.
Th*en* jomfrw swaredhæ ha*nu*m th*er* til:
»jech seer th*et* gaar ey som jech wil,
j skullæ, myn h*err*æ, th*er* for radhæ,
th*et* staar til edh*er* nadhæ,
hwadh i giør m*æd* reth och skiel,
th*er* skal os bodhæ m*æd* nøwes wel,
och th*er* skullæ vi ath lidhæ,
sa ath th*et* skal jngh*en* syndh*er* slidhæ.

Digitized by Google

J mowe wel for mægh lowe,
førræ jech ridh*er* her fra howe,
hwadh i giøræ, h*err*æ kiæræ,
th*et* skal alt stadugth veræ.«
»Jech seyer edh*er* th*et*, jomfrw, nw,
ath i skullæ wæræ hi*nn*æ frw,
och alth th*et* gosz hw*n* erwe maa,
th*et* skal hwn aff ed*er* vndh faa
och thienæ edh*er* th*er* aff sa gierne,
som hwn war edh*er* egh*en* tærnæ,
til allæ madhæ och giøræ saa,
do skullæ i hi*nn*æ ey for smaa.«
Ko*nn*i*n*gh*en* skyffte mellom th*em* saa,
ath th*em* bodhæ nøwes tha,
the tackedhæ ha*nu*m hwadh the mattæ
och redh sidh*en* thedh*en* satte.
Ko*nn*i*n*gen meltæ til Gawian:
»kieræ frændhæ, sawdhæ han,
ladh h*er* Jwans waben aff tage
och skibe edh*er* bodhæ mage,
j skullæ nw veræ blidhæ
effth*er* tøllig jen hordh stridhe.«
The giordhæ alt som ko*nn*i*n*gen badh
och togh tiere waben aff j stadh,
the gingæ th*em* bodhæ samen
m*æd* gledhæ och sa m*æd* gamen,
jngen matte fi*nn*æ theræ,
th*et* jen wildhæ pris for anen bæræ.
Tha the herer dedh*en* ginghæ,
jeth vnd*er* the ath see finghæ,
ath jen løwe kam ga*n*gindhæ thæræ
och løbær som hw*n* galn æræ,

Digitized by Google

hw*n* lette m*æd* føwe listæ
efft*er* sin kieræ h*err*æ, th*er* hw*n* haffde myst.
Th*er* the sowe th*e*n løwe løbæ,
tha togh folk*et* til ath øbæ,
the redis for th*e*n vodhæ,
ath løwen skulle th*em* skadhe.
Th*et* fyrste løwe*n* sin h*err*æ saa,
hwn feldh for hans fødh*er* och la
och worte saa glad ath [hwn] ha*nu*m fandh,
hwn fogner ha*nu*m, th*et* bæste hwn kandh.
H*err*æ Ywan badh thy folk bidhæ:
»j tørff ey for løwen qwidhæ,
jech tørff th*et* lowæ aa myn sandh,
ath hwn skal skadhe jng*e*n mandh,
thy ath hwn haw*er* mægh giw*et* sægh
och ær mægh lydhygh, men hwn ær qweg,
wi æræ to godhæ vener bodhæ,
och vi lyde gierne hwer aners radæ.«
Tha kie*n*nes the allæ samen wedh*er*,
th*et* seyer bogen for sa*n*nen edh*er*,
hwad the hawde førræ hørdh,
th*et* »løwens riddh*er*« hawdhæ giørd,
ath th*et* war jngh*en* a*n*nen mandh
for vdh*e*n h*err*æ Jwan.

H*err*æ Gawian sawdhæ til Jwan tha:
»th*et* wedh vel Gudh, som alt for maa,
ath jech haw*er* thik th*et* jllæ lønth,
th*e*n dygd, th*er* jech haw*er* aff thik rønt,
tha thu giordhæ sa mygeth wel,
thw slost th*e*n storæ resæ i hiel
och frælsedæ myne syst*er* børne,
wi æræ thik skyldugh ath tiene gierne,

thw halp th*e*m ath holdhæ landh oc borige,
och frelsedhæ th*e*m aff høwelig sorige,
jech haw*er* th*er* offte tenkt appa,
hwræ th*et* matte veræ saa,
sidh*e*n jech aff myn syst*er* hørde,
hwadh »løwens ridd*er*« for he*n*ne giordhæ,
jech spordhæ, hwadh ridd*er* var the*n*ne?
hwn sawdhæ: jech mwndhæ ha*nu*m kiendhæ.
Jech kw*n*næ thik do ey fi*n*næ,
førræ æn nw ath th*ett*e si*n*næ.«
Effth*er* thissæ same ordh
the toge wandh och gik til bord,
man skibedhæ th*e*m allæ nadhæ
til dryk och til edindhæ bodhæ.
Tha the allæ mette waræ,
the lodhæ tha bindhæ thieræ saræ,
the ginge for ko*n*ni*n*gen tha ath standhæ,
och spordhæ hwad the skullæ tagæ til hande.
Tha lodh ko*n*ni*n*gen kallæ thidh
jen mest*er*, han haffdhæ a mygh*et* lidh,
och prissedhæ war th*er* all*er* meest,
han war aff thy legiær bæst
och lodh bindhæ thieræ vndhæ
i the same stwndhæ,
the blewe sa længy thæræ,
ath the wel hielæ æræ.

9. Ivan drager ud at forliges med sin Frue.

Th*et* førstæ her Jwan var for gonge*n*
the saar, han haffdæ th*er* fonge*n*,
tha kam ha*nu*m affth*er* i howe
kierligh*et* til sin hosfrwe,

hwræ han kwndhæ i stakket fræst
fonge th*et* affth*er*, han haffdæ myst,
han matte ey leng*er* m*æd* tøllig mødæ
tolæ th*e*n twangh for vdh*e*n dødhæ,
han tenktæ th*er* sa stadelig aa,
hwræ th*et* matte worde saa,
ath han kw*n*ne sa hedh*e*n faræ,
th*et* jngh*e*n skvllæ th*et* wordhæ waræ.
Til th*e*n kieldæ ha*nu*m togh ath lange,
som han toldhæ for sa mygel twangæ
och willæ th*er* antten bliwe dødh,
hell*er* giøræ th*e*n frwe sa mygel nødh,
th*et* hwn skullæ ha*nu*m for giwe
om hwn villæ m*æd* nadhæ bliwe,
hwadh han haw*er* hindhæ giordh a modh,
och bywdhæ hindhæ all*er* a*n*nen bodh.
Wil hw*n* ey sin wredhæ for ladhæ,
tha villæ han hi*n*næ sa sarlig hadhæ,
hwadh han for maa reth allæ si*n*næ,
wdh*e*n mwr och vdh*e*n thi*n*næ,
th*er* til hwn sielff wil kiend*is* vedh*er*
och giøræ giærnæ hwadh han hi*n*næ bed*er*.
    Th*er* han haffdhæ th*er* tenkt aa
ath willæ ændeligh giøræ saa,
han gadhæ tha bodhæ redh*et* och gonget
aff the saar, han haffdhæ th*er* fonget.
[Saa] redh han jenæ aff th*et* hws
[om] morigen stwndh, føræ dagen war lyws,
[ras]keligh han tha thedhæn redh,
[til th]*e*n kieldæ th*e*n gieneste leedh,
[och] hans løwe m*æd* godhæ williæ,
th*er* sægh willæ all*er* fra ha*nu*m skiliæ,

Digitized by Google

hw*n* gik m*æd* ha*nu*m jene,
ha*n* haffdæ ey flieræ swæne.
Allæ the vndh*er* wortæ th*er* giord,
th*er* i aff førræ haw*er* sawd hørdh,
m*æd* frost, hawel och jse,
for vdh*en* allæ lissæ,
løgne jeldh, hagel och torden
hørde man th*er* for vdh*en* skiøn,
saa ath allæ the, a hwseth æræ,
mowæ th*em* jamærligh kiæræ,
for th*en* ønkeligi nødh,
the hawe angest for thieræ død,
thy ath torn och mwr skielwe wed*er*,
som the skullæ giensten fallæ nedh*er*,
allæ the, som th*er* war j*n*næ,
waræ hell*er* vdhæ ath th*et* si*n*næ,
och sa langt dedh*en* kometh bort,
ath jngh*en* fingæ til th*em* spordh.
The ba*n*nedæ ve*n*nær och frændh*er*
th*er* hwsedh bygeth m*æd* sinæ hændh*er*
j*n*nen, sa pineligh jen stadh,
som the sa offtæ skullæ wæræ v glad
och th*er* mødhæ lawdæ aa,
thy ath jen man ma th*et* wel giøræ saa,
th*em* allæ th*er* til twinge
a modh thier*is* egen wiliæ ath tinghe,
hell*er* och tolæ tøligh v mage,
jngen for thieræ egen sage.
Lvneta taleth til sin frwe:
»jech bedh*er* edh*er* ath i hører mæg nw,
hwadh jech nw wil seyæ edh*er*,
mæg tøk*er* i tørffwe th*et* fuld wel wed*er*,

Digitized by Google

om i kunnæ then finnæ,
ther sægh tordhæ thet vndher vinnæ,
anthen ridder heller swændh,
ath veriæ edher landh for tølig mend,
jech redis do then finnes jckj til,
ther thet for eder skyldh giøræ vil,
thy ath hæræ ær jngen i eders landh,
ther sægh tørff tage thet til handh,
eders landh sa voctæ och giømæ,
som eders æræ søme,
thy søriger jech i hierthet saræ,
om han skal sa hedhen faræ,
men han os giør sa mygel wandhæ,
om jngen man skal hanum bestandhæ,
tenker ther a, myn kieræ frwe,
och hawer thet stadelig i edher howe,
hwad hæræ wordher bæst til radhæ,
och frælser os aff thenne skadhæ,
heller och myster i then æræ,
ther mange ar hawer veredh hæræ.«
»Nw sey thet mægh, myn hiertens kieræ,
hwadh thik tøker thet bæstæ ath wæræ,
ath wi skullæ til radhæ tage
modh tølligh jen høwelig sage,
thu skalt giøræ som jech thik bad,
leggæ megh nw for noger rad
mæd thine kloge liste.«
»Gudh ladhæ mægh them ey mystæ,
thet ladher jech edher myn frwe høræ,
jech kiennes, jech ær thet skyldig ath giøræ,
hwadh jech vedh j werdhen veræ,
ther edher kan kome til eræ,

Digitized by Google

tha wedh jech wel for vdh*en* swig,
j hawe alt wiser radh æn mægh,
th*er* edh*er* kan vise til allæ made,
hwadh i skulle giøræ hell*er* ladhæ,
jech wil en hell*er* tolæ her
tøligh nødh, som ow*er* os goor,
æn noger skal fa th*er* effne til,
ath seye th*et* *mæd* rætte skiel,
th*et* jech skullæ edh*er* weræ vtro,
ney sa*n*neligh jech giør*er* ey saa,
kwnne th*et* [æy] effth*er* edh*er* wiliæ gaa,
jen høweligh skadhæ tha matte jech faa,
saa ath jech arme qwi*n*ne
kw*n*ne th*et* all*er* for wi*n*ne,
thy skwllæ i th*er* æffth*er* vocte
och edh*er* giørlig th*er* om acte,
ath her ku*n*ne kome nog*er* th*en* man,
th*er* edh*er* angest løse kan,
th*et* ma do ey i dagh skie,
th*et* giør mægh i myth hierth*e* wee.«
[T]hen frwe swaredhæ: »th*et* seyer jec thik,
the ridd*er* hæræ ær nw hos mæg,
om them tørfft thu jnth*et* tale,
the kw*n*ne ey løsæ myne qwalæ,
thy ath jech wedh th*et* *mæd* rettæ sandh,
ath jngh*en* aff th*em* ær th*er* til mandh,
jech lidh*er* nw til thine radæ,
thu skalth mægh frelse aff wodhe,
wise mendh the seye saa:
j trongh skal man wener tro.«
»My*n* frwe, matte th*et* sa gaa,
ath vi kw*n*ne then ridd*er* faa,

Digitized by Google

th*er* tre riddh*er* jene bestod,
th*et* sa i wel, my*n* frwe god,
han giordhæ æn och mere vel,
han slo th*en* store rese i hiel,
jech vedh ey giørligh hwad ha*n* hiedh*er*,
th*er* myth hierte effth*er* ledh*er*,
om jech tha retteligh mynes kan,
»løwens ridd*er*« tha hiedhæ han.
Jech æn meræ seye wil,
th*en* frwe ær jckj i werdh*en* til
och jnghen h*err*æ ær sa righ,
th*et* skullæ i wedhæ sa*n*nelig,
th*er* ha*num* matte sa mygh*et* gywe,
th*et* han wildhæ hos ha*num* bliwe,
førræ han for liges m*æd* sin frwe,
th*er* aldrigh gong*er* aff hans howe,
vdh*en* th*et* wordh*er* ha*num* jeth,
man skal th*em* bodhæ giøræ setth,
sa ath hwn skal ha*num* for ladhe en,
hwadh han haw*er* hi*n*næ giordh i gien.«
Th*en* frwe swaredhæ Loneta tha:
»thw skalt th*en* ridd*er* th*et* ladhæ for staa,
bedh ha*num* giøræ th*et* for sin æræ,
ath han bradelig komer heræ,
vil han sa ødmyge sægh,
ath han vil ko*m*me hidh til mægh,
jech vil m*æd* makt och mowe
for lige ha*num* och sin frwe,
och wil jech wisse giøræ heræ,
ath th*et* skal alt stadwgt veræ,
och th*et* skal jngen brydæ,
om jech moo liwedh nydhæ.«

Digitized by Google

Lwneta worte tha bradh til swar:
»førræ jech skal hedh*e*n faræ
effth*er* th*e*n ridd*er* nog*er* leedh,
tha vil jech hawe edh*er* iedh,
i skullæ [æy] th*e*r wredes vedh*er*,
ath jech bedhes th*et* aff edh*er*.«
»Jech wil th*et* giøræ gierne,«
sawdhæ frwen til sin terne.
Lwneta feeld aa knæ nedh*er*:
»my*n* frwe, i giører som jech bed*er*!«
Hw*n* fæk hi*n*næ helligdom there,
th*e*r th*e*n frwe skullæ aa sweræ
och th*e*r til jen messe bogh,
th*et* giordhæ hw*n*, for hw*n* war klog:
»j legg*er* edh*er* handh th*er* a j stad!«
Frwen giordhæ, som Lwneta badh:
»th*et* wil jech vndh*er* skiliæ,
gaar th*et* modh edh*er* wiliæ,
j skullæ mæg aldrig giwe sagh
lønligh appa myn bag,
hell*er* och obenbaræ,
hwadh th*et* helst kan weræ,
for thy th*et* ær alt giordh for ed*er*,
oc ey for andræ, th*et* kienes jech ved*er*.
J skwllæ, myn [frwe], sweræ saa:
sa hielpe mægh Gud th*er* alt for ma,
ath jech skal th*ett*e holdhe,
sa framt som jech maa woldhæ!«
»Jech wil Gudh oc thik th*et* jette,
ath jech skal giøræ th*e*m bode satte,
løwens ridd*er* och hans frwe,
som the varæ leweste too.«

Digitized by Google

Th*er* then frwe haffdæ soredh saa,
Loneta hiemeligh ath hi*nn*æ loo
och tordhæ th*et* ey obenbaræ,
ath th*en* frwe skuldhæ worde th*et* waræ.
Lwneta haw*er* m*æd* fower føwe
fongeth the visse, th*er* hi*n*ne vel a nøw*er*,
krew*er* bradeligh sin hæst,
och rid*er* theden, som hwn maa meest,
sa raskeligh th*en* frwe fra,
th*en* giensten vey til kieldh*en* laa.

10. Ivan genvinder sin Frue.

Lwneta bradeligh ath see fæk,
at løwe*n* hoss th*en* kielde gik,
hw*n* worte i sith hierte glad
och stodh aff hesten tha i stad,
och wiste th*et* giørligh tha for sandh,
ath th*et* mw*n* weræ h*er* Jwan.
Hwn takedhæ Gud ath th*et* same sinnæ,
ath hwn skuldhæ ha*num* sa bradeligh fi*nn*æ,
hwn acht*et* sægh alth lengh*er* at fare,
førræ hwn worte th*en* ridd*er* ware.
[T]ha h*er*ræ Jwan hi*nn*æ saa,
han kiende hi*nn*æ gienste*n* tha,
han gik aff stadh, som han stodh jene,
sa gladhælig th*en* jomfrw igien:
»veræ Gud vel komen i hemerigh,
myn hiertæ kiæræ oc sa mægh!«
The vndh finges lewelig too,
tha taleth til ha*num* th*en* jomfrw:
»thiss tack*er* jech Gud giernæ,
ath jech fandh edh*er*, sellige terne.«

»Jomfrw, ma jec sporæ thik,
hwar for lidh*er* i efft*er* mægh,
lad*er* mægh th*et* høræ,
hwadh tidindæ hawe i mægh at føræ?«
»Jaa, wed men, sa*n*neligh
jech wil edh*er* aldrigh swige,
meræ gledhæ ær mægh ey tiedh,
æn th*et* jech haw*er* edh*er* hæræ seet.
Th*en* aldræ we*n*nestæ frwe my*n*
hw*n* skal nw affth*er* wordhæ thin,
och vil nw th*er* aff ladhæ,
edh*er* ey læng*er* ath hadhæ,
hi*n*næ nadhæ skullæ i nydhæ,
wil hwn sin jedh ey affth*er* brydhe.«
Tha h*err*æ Jwan th*ett*e hørdhæ,
willæ i hørræ hwadh han tha giorde?
Han worthe sa gladh ow*er* madhæ,
for hwn wildhæ sin wredhæ for ladhæ,
han tenkthe th*et* skullæ ey sa gange,
ath han skullæ tølligh tidindhæ fonge,
han togh th*en* jomfrw tha til sin:
»vedh i th*et* nw, kieræ myn,
om jech i werdh*en* lewe,
j edh*er* tieniste skal jech bliwe,
jech wedh togh wel, ath th*et* ær saa,
ath jech sa længi ey lewe maa,
th*et* jech fongh*er* edh*er* th*et* fullelig lønt,
th*en* dygd, jech haw*er* aff edh*er* rønt.«
»Myn h*err*æ, i tørff th*er* ey thwiwel pa bæræ,
j hawe nw fongh*et* sa høweligh jen æræ,
j mowe mægh fuld wel løne,
mægh hobes jech skal th*et* røne,

Digitized by Google

th*et* jech haw*er* tenkth aff edh*er* nade,
hell*er* nogheth giordh, th*et* i mægh badhe.
Sa*n*neligh jech th*et* seye maa,
jech redes do, th*et* ær ey saa,
thy ath aldrigh, men jech i werden lew*er*,
kan jech th*et* for skyllæ m*æd* ed*er*,
for th*en* hielp, jech fæk aff thik,
th*er* the villæ bræ*n*ne mægh.«
»Th*et* ær mægh lønth meræ æn M si*n*næ,
th*et* tacke ed*er* Gud, stalte qwi*n*ne!«
Lwneta swaredhæ i th*en* same ridh:
»mæg tøck*er* th*et* veræ nw til tidh,
wi willæ nw ey leng*er* bidhæ,
wi willæ nw til hwsset ridhæ.«
»Lwneta, jech th*et* spøræ aff ed*er*,
vedh th*en* frwe hwad jech hiedh*er*?«
»Jngen aff th*em*, i hwsseth æræ,
kie*n*ner edh*er*, myn h*err*æ kieræ,
the aa hwsseth æræ allæ
»løwens ridd*er*« the edh*er* kallæ.«
The taledhæ manth och giorde th*em* gamen,
th*er* the redhæ til hwsseth same*n*,
hans løwe gik alt hoss hans side,
och villæ th*er* jckj affth*er* bidhæ,
hwn willæ segh allær wed ha*nu*m skiliæ,
om th*et* gaar effth*er* hi*n*næ viliæ.
The varæ sa tyst i thieræ ladhæ,
th*er* the redhæ a the stradhæ,
th*et* seyer bogh*en* edh*er* for sandh,
the taledhæ til jngen lewind*is* mandh.
Tha the kam i hwseth jnd,
jomfrwen taledhæ til sin wen:

Digitized by Google

»wi skullæ nw for myn frwe gonge,
tage th*e*n nadhæ, som wi ma fange.«
H*err*æ Jwan for th*e*n frwe gik,
sa lewelig hw*n* ha*num* vndh fæk,
han sa høwskeligh hielsedæ hi*nn*æ,
hwn kwnde ha*num* ey for vaben kie*nn*æ,
haffdhæ hw*n* wjst th*et* forsandh,
ath th*et* hawdhæ weredh h*er* Jwa*n*,
sa*n*nelig m*æd* rettæ skiel
hwn hawdhæ ha*num* ey vndh fongh*et* sa wel.
Lwneta sawdhæ til sin frwe:
»nw ladh*er* ha*num* ed*er* hielp dwe
til th*e*n frwe, ha*n* wel andh,
th*et* wil for tiene th*e*n edlæ mandh,
ladh*er* ha*num* ey leng*er* standhæ for ed*er*,
sett*er* ha*num* hoos edh*er* nedh*er*
och giører ha*num* i hans hierte glad,
th*et* ær th*e*n bøn, jech ed*er* bad,
jngh*e*n ma*n* ha*num* hielpæ maa,
myn frwe tenck*er* th*er* appa,
ey frwer, ey jomfrwer, ey ridd*er* ell*er* swene,
for vdh*e*n i all jene.
»Jech wil ha*num* gierne giøræ fro*m*mæ,
och alth th*et* ha*num* til æræ maa ko*m*me.«
Th*e*n frwe sawdhæ til th*e*n ridd*er* tha:
»j skullæ m*æd* mægh ath siddæ gaa.«
Tha sawdhæ nw th*e*n jomfrw skiøne:
»hwi skal jech th*et* nw leng*er* løne,
jech wil th*et* nw obenbaræ,
men th*et* skal jo th*et* same veræ,
th*e*n ridd*er*, her nw komen æræ,
han ær edh*er* egh*e*n hi*er*tens kieræ,

Digitized by Google

och haw*er* ey anen frwe æn ed*er*,
giørær wel, th*et* han edh*er* bed*er*,
th*et* ær th*e*n stalte h*er* Jwan,
ko*n*ni*n*gh Vrians søn, th*e*n edlæ man,
hwad han broth, th*et* skullæ i for giwe,
han wil effth*er* edh*er* my*n*ne bliwe.«
[T]ha th*e*n frwe th*ett*e hørdhæ,
willæ i høræ hwadh hwn tha giorde?
for wredhe matte hwn segh ey stillæ:
»Lwneta, nw haw*er* thu giordh jllæ,
thw wilt mægh jo th*er* twinge til,
th*et* jech aldrigh giøræ wil,
ath jech skal ælskæ th*e*n mandh,
th*er* mægh ey wel aff hierth*et* andh,
och allæ stedhæ haw*er* mægh for smod,
och giordh aff mægh bodhæ spot och haadh,
nw kie*n*nes jech th*er* ved sa*n*nelig,
thw haw*er* mægh affth*er* giordh swig,
thw mattæ alth hell*er* hieme weræ,
æn tølligh jen giest førdh mægh hæræ,
hell*er* wil jech allæ myn dawe
løwe vedh nødh och tølligh awe,
æn jech willæ wæræ hans wen.
Varæ mægh jckj for jedhæ myn,
tha wil jech th*e*n jngen lwndh brydhæ,
sa framt som jech maa liw*et* nydhæ,
jech wildhæ ha*nu*m aldrigh wenskab giwe,
meden jech matte i werdh*e*n lewe,
ey for tieniste och ey for bøn,
th*er* skullæ han fonge aff sa*n*nen røn,
thy ath jech haffdhæ th*et* stadeligh jeth,
ath vi skuldhæ aldrigh wordhæ sath,

Digitized by Google

men han ær komen a mýne nadhæ,
ha*nu*m skal reth jnth*et* wordhæ ath skadhæ,
jech haw*er* ey nw aneth til,
jech wordh*er* ath giøræ, hwad han wil,
m*æd* reth hiertens godhæ wiliæ
os maa jngh*en* vdh*en* dødh*en* skiliæ.«
Tha swaredhæ hi*nn*æ h*er* Iwan:
»Gudh tacke edh*er*, frwe, sawdhæ han,
brødh jech nogh*et* i the*nn*æ stadh,
th*er* haw*er* jech standh*et* for manth jeth badh,
Gudh ladhe mægh lewe, men jech maa,
och aldrigh fleræ tølligh faa,
jech wil nw edh*er* æræ giøme,
och aldrigh mæg sa saræ for gløme.«
Frwen swaredh sith hiertens kieræ:
»jech wil tage edh*er* i gien m*æd* æræ,
Gudh giømæ os fra allæ nødh,
os ma jngh*en* skiliæ adh vdh*en* død.«
The ginge samen i th*en* same stwndh
och myntes tha aff hierte*ns* grwndh,
hwær togh hin a*n*nen om sin hals,
och myntes leweligh vdh*en* falsk.
H*err*æ Iwan sawdhæ, som han stodh,
th*en* edlæ ridd*er* stalth och godh:
»all*er* wil jech modh edh*er* brydhæ,
medh*en* jech ma liwedh nydhe!«
Nw ma h*err*æ Iwa*n* were gladh och blid,
och lewe for vd*en* angest oc qwid,
thy ath all hans sorigh ær nw endh,
och ha*nu*m til gledhe och skiemte*n* wend.
Lwneta bad sa jnd*er*ligh:
»o h*err*æ Gud i hemerigh

m*æd* sin segnede nadhæ
giøme ed*er* samen bodæ
och ladhe edh*er* her*æ* lewe sa,
ath i ma hemeriges gledhe faa
och nade for vdh*en* endhe,
th*er* edh*er* skal dødh*en* hendhe!«
Nw haw*er* Lwneta alth fongh*et*,
th*et* hw*n* haw*er* lengy effth*er* longh*et*,
forlikt th*en* h*er*ræ och sin frwe,
sa ath the æræ we*n*ne nw.

Nw haw*er* jech sawdh aff Iwan,
alth hwadh jech aff ha*nu*m skrew*et* fand,
och aldiels jnth*et* lawdh th*er* til,
ladhe veræ, how th*et* ey tro wil,
jnth*et* lodh jech th*er* effth*er* staa
aff th*et*, jech skrew*et* for mægh saa.

Tha twsindh vinth*er* try hwndreth aar
sidh*en* Gusz fødszels timæ war,
och thry aar til the*n*ne timæ,
war the*n*ne bogh giordh til rimæ.
Ewfemia droni*n*gh, th*et* mowe i tro,
lodh the*n*ne bogh om windhæ saa
aff walskæ twnge och pa wort mall.
Gud nade th*en* edlæ frwes siel,
som dro*n*ni*n*gh ow*er* Norigæ waræ
medh Gusz nadæ i xiij aar!

Digitized by Google

Nw ær the*n*ne bogh til ændhæ,
Gudh han os sin nodhæ sende,
och giømæ ha*nu*m, th*e*r hi*n*næ giorde,
och allæ the th*e*r bogen hørdhæ,
hemerigis gledhæ for thieræ mødhæ
och frælsæ os allæ fra hilwidis nøde!
amen!

Digitized by Google

HERTUG FREDERIK AF NORMANDI.

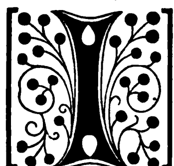
Digitized by Google

Digitized by Google

Hertug Frederik af Normandi.

---

1. Hertug Frederik møder Dvergekongen Malmrikt.

eth ewentyr tha begynes heræ,
willæ i høræ hwræ th*et* æræ,
tha ma i hæræ for standhæ,
hwadh the haffdhæ th*er* til handhe,
thy aff ko*n*ni*n*gh Art*us* seye kw*n*ne,
j hans daghe man th*et* fw*n*ne,
th*et* man jngh*en* h*err*æ wistæ
meræ ewentyr ath fræstæ.
Tha willæ Gudh ha*nu*m hedh*en* kallæ,
borth fra the*n*ne werdh*en* allæ,
koni*n*gh Art*us* th*er* jech mene,
th*en* edelæ stalte, th*en* rene,
tha leffdhe th*er* effth*er* hans tidh
ridd*er* och swe*n*ne, the waræ blidh,
j Engelandh och i Bretania,
j Franckerighy och i Jspania.
I No[r]mandy th*en* same tidh
war jen hertwgh, hiedhe **Frederik**,
han war tro och tycteligh,
for hans troskab bleff han righ
och th*er* for eres han i hemerigh.

Digitized by Google

Th*e*n tidh then edelæ hertwgh Frederik
leffdhe i werdh*e*n sa ønckeligh,
tha skiedhæ saa pa jen stwndh
han redh ath jeyæ i jen lwndh.
Th*e*m tøtte th*et* weræ jeth høweligt game*n*,
the slowe thier*is* hwndhæ, the løbæ same*n*,
the løbe jckj vdh*e*n jen agers bredh,
the wendhe th*e*m affth*e*r th*e*n sa*m*me leedh:
»wi jeyer jckj mere ath th*ett*e sin*n*æ,
faræ wi hie*m*, wi maa th*et* wel fin*n*æ«.

Ha*n*s hws kalledh ha*n* Kallidæs,
som man i bogen skreff och læss,
th*e*n skoff, th*e*r for hwseth laa,
th*e*n hiedhe Asya, th*et* war saa.
Th*e*n affth*e*n the til hwseth redh,
the giordhæ th*e*m gladhæ och waræ blidh.

Orligh om morigh*e*n, dagen war lwys,
han redh segh jene aff th*et* hws
the edelæ hertwgh Frederik,
han haffdhæ tha for webnedh segh,
jeth halsbondh haffdhe han fyrst aa,
th*et* rigeste ma*n* m*edh* øwen saa,
th*e*r til too hwoser, the war hwidhe,
the war giordh m*edh* mygel flydhæ,
hans hielm war hwidh aff stol och hordh,
th*e*n herræ haffdhæ sith liff vspardh,
som jech for sa*n*nen haw*e*r hørdh,
th*e*n h*err*æ i sin skioldh førdhe
jen trindh bøghel aff guldh sa bredh,
ow*e*r andræ skioldhæ war han tiedh,
th*e*n righ*eth* aa hanwm laa
th*et* ær mægh sienth ath seye fra.

Digitized by Google

Tha togh hertogen aff Normandhy
i sin han jeth glawindhi (aff nyi,)
han stey aa sin hæst och deden redh
til Asianth th*e*n gienste*n* leedh,
han redh i weye the war smaa,
som han war won ath giøræ saa,
m*edh* jeth wandh och modh je*n* hiedhe,
som han førræ i berssen redh.
Hans hest war rødh som jeth blodh,
hans hielm aff gwldh øwerth godh.
Th*e*n wey han war ridhindh aa,
hw*n* wendhis hanw*m* bradeligh fraa,
saa ath han war vkiendh there
och wiste ey, hworth han kome*n* waræ.
Tha th*e*n wey wendis ha*num* fra,
jeth bierigh i skowen for segh saa,
thidh war hans acth ath ridhæ,
han melthæ tha ey vdh*e*n qwidhe:
»nw radhe mægh Gudh, ha*n* ær my*n* lidh,
aa ewentyr tha kam jech hidh«.
Han redh th*et* meste han for maa
til th*et* bierigh, han for segh saa,
giømen torne och tøcke qwiste,
han kam th*e*r giømen m*edh* føwe listæ.
Th*e*r han ap ath bierigh*et* foor,
tha worthæ ha*n* war jeth lidh*et* fod spor,
och effth*e*r ma*n*ne lighe:
»nw wil mægh jeth ewentyr swige«.
Th*e*r stodh jen lidh*e*n witte hest,
wedh jen bwsk tha war han fæst,
han sawdhe widh segh je*n*ne:
»hwadh skal jech h*e*r m*edh* meene?«

Digitized by Google

Han worthe tha i sith hierthe froo,
jen dwerigh i skowen han for segh saa:
»wel mægh th*et* ewentyr mægh ær skiedh,
th*et* jech i dagh i skowe*n* redh.«
Th*er* herttoge*n* holte th*er* jene,
dwerigen kam ha*nu*m ridhindhe i gien,
han haffde jeth glawindhe i sin hende,
hertwgh Frederigh ha*nu*m jckj kiendhe,
hans ørs th*et* war føwe storth,
ændh mynde æn jen do hiorth,
hans waben rok, han aa segh bæær,
dyræ stienæ th*er* i ær,
th*er* ow*er* haffdæ ha*n* jeth halsbierk,
th*et* halsbondh war saa mesterligh giord,
som nogh*er* haw*er* saffd hørdh.
Hans hwosse war hwidhæ som filsbien,
pa hans howeth jen hielm skien,
hw*n* war righ m*edh* edlæ stiene,
listen war aff guldh hinth renæ,
the stienæ war th*er* fæst aa,
bodhæ storæ och saa smaa,
framerste pa hans hielm skien
jen lyws karbwnkel stien,
j hans nakæ jen jackanth,
th*er* priseth war for rige pant,
amentist och rwbin,
twrkus och saphir,
smaragdws och granathe,
the stodh th*er* wel til madhe,
och mange dyræ stiene,
the th*er* klaræ ær och rene,
the war th*er* satte m*edh* effne,

Digitized by Google

fleræ æn jech kan neffne.
Th*et* førdhe aa segh th*e*n lidlæ dwerig,
th*e*r mange høwe pæ*n*ni*n*gh war werd.
Hans skiold och hans ørse redhe
th*et* war priseth æn for meræ,
hwar man fi*n*ner tøligt fall,
v twsindh mark th*et* gieldhe skal.
Hans glawindhe, han førdhe i sin hand,
th*et* war nær tre alne langh.
Th*e*r hertwgh Frederik dwerige*n* saa,
han melthæ tha och sawdhæ saa:
»Gudh hielsæ thik, h*err*æ, th*e*r bæst kan!«
Tha swaredhæ ha*num* th*e*n lidlæ man:
»Gudh tacke edh*e*r, h*err*æ aff Normandy,
jech redes, i ær vwen my*n*.«
»For hwi? hwadh haw*e*r jech ed*e*r giordh?
th*et* ær mægh vkwnigth, jech haw*e*r th*et* ey hør[dh].«
Tha togh dwerigen til ath sware:
»jech wil mægh for edh*e*r obenbaræ,
medh*e*n jech haw*e*r edh*e*r h*e*ræ seth,
mægh ær mygel ønk skiedh.
Jech war jen ko*n*ni*n*gh øwerth righ,
sa ath mægh thiente dawligh
xij kongh*e*r andræ sligh,
th*e*r til vi hertwgh righe,
xij grewer holthe thieres landh
nadeligh aff myn jeneste handh.
Jech er for drewen aff landh och eræ,
thy maa jech mæg saræ for edh*e*r kieræ.
Jech bedh*e*r edh*e*r for Gudh i hemerigh,
ath j willæ fyllige mæg,
och hielpæ mægh myth landh ath werie,

the ko*m*me och bre*n*ne och wil mægh heriæ.«
Tha swaredhe hertogen dygdeligh:
»jech wil gierne fylige thik,
och hielpæ edh*e*r hwadh jech for maa,
om jech ka*n* th*e*m jene bestoo,
jech gierne wil fyllighe williæ thin,
— tha takedhe ha*nu*m th*e*n dwerigelin —
myth liff wil jech wowe heræ,
for edh*e*r nødh och for my*n* æræ.«

2. Dværgekongens Rigdom.

Ther the haffdhe sa taleth widh,
for hertogen redh th*e*n lidhen dwerigh,
ha*nu*m weyen ath kiene,
th*e*m tøtte alth som bierigh*et* mon bre*n*ne
aff the stiene, som dwerighen førde
j skioldh och hielm, th*e*r han segh rørde.
The fw*n*ne jen porth giømen bierigh*e*t sa bred,
ath hertogen madeligh i giøme*n* red,
the sowe vdh*e*n bierigh*et* jen fow*e*r grøde,
och jet hws skiendhe som jeld hin røde,
th*e*m tøtte tha were fowerth ath ridhæ,
for the war kome*n* i dwerigens rige.
Tha melte hærtwgh Frederik:
»h*e*rræ, wil i seye mægh,
hwe*m* aa th*ett*e hws heræ stoor?
Th*e*n lidlæ dwerigh war bradh til swar:
»th*et* ær **Karlefinth** myn feste,
th*e*r skal wi i affth*e*n gieste,
jngh*e*n hws i th*ett*e rige
maa segh wedh Karlefinth lige.
The andræ koni*n*ger haw*e*r nw myt wold,

Digitized by Google

landh och rigi borth fra mæg sold,
jech haw*er* jckj meeræ beholeth end
aff alth myth folk æn fyretywe mendh,
fyritywe ridd*er* haw*er* standh*et* segh,
liff och gosz wil wowe m*edh* mægh,
th*er* til to legg*er* och **vi** qwi*n*næ,
the ær th*er* nath och dagh j*n*ne.
My*n*ne vwe*n*ner komer om too dags fræst
til Karlefinth och wordhe my*n* giest,
the wi̕llæ mægh tage fra liff och æræ,
thy maa jech mægh sare for ed*er* kieræ.«
Hertogen swaredh m*edh* wedh och skiel:
»jech skal edher hielpe och ænd fuld wel.«

Th*et* feste laa th*et* bierigh fuldh næær,
th*er* the skwllæ th*e*n afften wær.
Dagen fast ath qwelden leedh,
dwerigen togh orloff och borth ha*n* red:
»jech wil for til hwsedh ridhæ,
j skwllæ mægh, h*err*æ, h*er* vdhæ bidhe,
jech wil my*n* ridd*er* och swene ath ware,
ath the hawe for edh*er* jngen faræ,
fong*er* the edh*er* vwardh ath see,
tha wordh*er* th*em* allæ i hierth*et* wee,
the æræ smaa allæ, som jech er,
the hawe modh edh*er* lidh*en* vern,
j siønes jen rese blanth th*em* ath weræ,
æn do ath the war twsindh her.«

Dwerige ko*n*ni*n*gh han til hwseth redh,
hertwgh Frederik han th*er* vdhe bedh,
han mwndhe th*er* jckj længi weræ,
han wortæ vndhfongen m*edh* mygel æræ,
bodhæ aff ridd*er* och saa aff swe*n*ne,
som ko*n*ni*n*gh **Malmerikt** m*edh* troskab tiente.

Digitized by Google

Han lodh sith folk alth samen kallæ
och bødh them sidhen allæ
thiere ørs ath redhe och jckj bidhe
och vdh modh hertwgh Frederik at ride.
The ware thiss allæ samen gladhe,
och fuldhe koningen tha i stedh,
aff thet hws for nedhen thet biergh
vndfinge hanum mange staltæ dwerigh
och legger medh sødhe tone.
Jen grewe hiedhe Belone
nedher medh koningen redh
och andræ herræer sam[e]ledh,
wel fyritywe ridher och ey feræ,
the førdhæ then herræ medh mygel eræ
ap for thieræ adel porth,
thet windwgh war ey saa storth,
han kwndhæ ther giømen ridhe,
thy matte hans ørss ther vdhe bidhe.
Konningen kalledh jen dwerigh hiedhe Klarianth:
»hans ørs anth wordher jech thik i handh,
men thet maa jckj giømen porthen gaa,
tha ladhæ wi thet her vdhe staa,
thet skal fuld wel worde giømdh,
dogh thet ær vdhe, thet bliwer ey glømd.«
Firæ dwerige han kalleth och badh,
the firæ skullæ giøræ jeth radh
ath pleyæ thet ørs til madhe
medh wand och foor bodhe.
Føræ the sadelen aff ørseth kwnne faa,
jen stol to dwerige hintte tha,
ther medh for længde sægh then lidlæ mand,
førræ han sadelen aff ørseth wandh.
Konningen togh hertwgh Frederik:

Digitized by Google

»j skullæ nw h*err*æ fyllige mæg.«
Han fuldhe ha*num* giøme*n* th*e*n portelin,
th*e*r the redhe bodhe vdh och jndh,
the selligæ dwerige allæ tide,
th*e*n porth war th*e*m øwerth widh,
sa ath the kwnde jndh bodhæ ridhe oc gonge,
hans ørs och skioldh matte vdhe standhe.
Han giek m*edh* ko*n*ni*n*gen i hvsseth jnd,
tha sa han th*e*r m*edh* mygel windh
allæ handhæ righeth,
th*e*r hwseth war m*edh* j*n*nen bredh,
rige pel och saa dameth,
tribalth och sameth,
for th*e*n porth och til th*e*n dør.
Th*e*n we*n*ne droni*n*gh **Gunidor**,
saa hiedhe th*e*n stalte frwe klare,
th*e*r sinæ twcth kw*n*ne wel beware.
Ko*n*ni*n*gen h*err*æ Klarianth bad:
»thw skalt gonge nw i stadh,
dro*n*ni*n*gen hawer th*et* ey for nometh,
ath hertwgh Fredherik ær her komet.«
Klarianth gik bort och warde hi*n*næ wed*e*r,
hwn gik tha giensten ned*e*r
medh the frwer hwn haffdhe th*e*r,
the mwndhe doo jckj mange weræ,
the waræ fæm och th*e*r til jen,
tha the ginge hertogen i gien.
Dro*n*ni*n*gen aff th*et* paladz tradh,
hertug Frederik han segh hielpæ badh,
aff sith harnske tha worte han førdh,
føræ han wid dro*n*ni*n*gen taledh jet ordh,
tha han haffdhæ vndwebnedh seg,

Digitized by Google

tha gik han sa skiødeligh
ap ther som dronningen staar,
hwn badh hanum Gudh wel komen weræ,
tha tackedhe hinnæ høwskæligh
then edlæ hertwgh Frederik.
Skal jech seye vndher fleræ,
then dronning war jckj meeræ
æn halff tridi spanne langh,
guldh aa hinnes mantel klangh,
och edlæ rige stienæ,
the ther bodhæ ær skieræ och renæ,
jen krone aff guld ower hindhæ haar,
rige stiene ther i war,
jeth beltæ haffdhæ hwn om seg,
thet war myghet kosteligt.
How hin annen gaff tølligt fwndh,
thet war wel werdh twsindh pwnd.
Konningen och dronningen then herræ vndfinge
och medh hanum i thieris paladz ginge,
thet war bygdh aff malmer stien,
firæ hwndreth lyws ther jnnen skien,
ther war gledhe och mygel roo,
myne talæ skullæ i ey wontroo,
jeth hundredh lyws war hwidhæ som sne,
thet aneth grøne thet matte man see,
thet tridi war bronæ farige godh,
thet fierdhe war rødh som jeth blodh,
the windugh war aff cristallæ allæ,
the benkæ aff cypres oc the pallæ.
The hintte for the herrær jndh
dryk bodhe mødh och win,
klareth och ther til morath,
for the herer war jnthet fath.

Digitized by Google

Thier*is* kost redes wel til madhe,
the ginge til bordh och giorde th*em* glade,
man skibedhæ th*em* th*er* allæ nadæ
aff willæ tingh och tame bodhe.
Haw*er* i hørdh th*er* sawdh fra
aff th*en* rigdom th*er* **Joen præst** aa,
th*er* konge ow*er* Jndia landh ær,
man seyer aff th*en* righ*eth*, th*er* ha*n* haw*er* th*er*,
borde, stolæ ær aff fils bien,
v*n*dh*er* hwer diskæ staar jen stien,
th*en* th*er* hiedh*er* amantist,
the ær th*er* satthe m*edh* føwe listæ,
thisse natwræ haw*er* th*en* stien,
th*et* seyer os stien bogen je*n*,
hwn dwg*er* och wel for drwcenhet,
the hawe hi*n*næ kier, how th*et* wedh.
Bordh*et* alth aff smaragdws giordh,
th*er* vndh*er* to stolp*er* aff amantist førdh,
how th*er* aff edh*er* for tølligh sage,
aff dryk ma han ey fonge v mage.
Do ath thisse tingh waræ rige,
thy matte th*et* bordh jnth*et* liges,
th*et* bordh for hertwgh Frederik staar,
th*et* twsindh foldh riger ær.
Th*en* lidelæ dro*n*ni*n*g Gwnidor
sa høwskeligh hw*n* th*er* om soor,
han skulde seg th*er* giøræ gladh,
th*et* war then bøn hw*n* ha*nu*m badh.
Man skibedhæ th*em* th*er* allæ nadæ
til dryk och edindhæ bodhæ.
Tha thier*is* edinde je*n* ændæ fæk,
hertwgh Frederik ha*n* ath sowe gik

Digitized by Google

j jen sengh, war øwerth righ,
th*er* i sow hertugh Frederik,
jene i th*et* storæ hws
alth til morigen, dage*n* war lyws.
Th*er* dagen kam, han ap stodh,
tha kledhe segh th*en* hertwgh goodh,
jen lidh*en* dwerigh, hiedhe Artibanth,
to molliug*er* aff guldh haffdhe han i sin handh,
han war je*n* k*am*mermeræ,
och andræ dwerigh fleræ,
handkledhe och wandh til rede war tha,
th*er* hertoge*n* skullæ sægh tørræ appa.
Man tiedhe ha*nu*m klenodia mange lwnde,
ha*nu*m til skiemth*en* i allæ stwnde,
skafftawel war th*er* vnderligh,
och war tawel war th*er* øwerth righ,
jeth vnd*er*ligh skafftawel han th*er* saa,
som han sidh*en* offte sawdhe fra.
Th*et* sawdhe th*en* stalte hertwgh Frederik,
ath th*et* war aff stiene saa rig,
m*edh* alth th*et* han i Normandi aa,
th*et* tawel han ey for giellæ maa.
Jeth wartawel war och theræ,
th*er* priseth war for høwe æræ,
listen aff smaragdws grøne,
th*et* wil jech ey for edh*er* lø*n*ne,
tawledh halfft aff rwbin
sa rødh som solen om morige*n* skien,
th*en* a*n*nen diel aff jaspis war,
grawen m*edh* mange sielsøne par,
mesterlig och vnd*er*ligh
th*et* bordh war vdh*en* och jndh*en* righ,

Digitized by Google

som ewentyr seyer fra.
Pa jeth grønth berigh th*er* hwset laa,
man haw*er* jeth wener hws ey seeth,
sa seyer the th*er* widhe haw*er* leeth.
Jen mwr om th*et* hws som jen ringh,
th*et* war och alth begraweth om kring,
jeth wand vdh for hwseth flødh
saa th*et* man aff mwren skiødh,
och ewentyr seyer os th*et* for rette,
th*et* laa for vdh*en* jen fower slette
m*edh* alskiøns gledhe, som han th*er* fek,
tidh*en* ha*num* th*er* skiødeligh for gik.

3. Hertug Frederiks Kamp med Dværgene.

Then tridiæ dagh worte the war,
hwræ fi*n*nen kam drawin m*edh* thier*is* h*æ*r,
han gik for skiemth*en* pa th*en* wern,
tha sa han mange dwerige h*er*,
hwræ the droge alt ow*er* jet bierig,
j th*en* skaræ war mange*n* dwerigh,
the drowe alt vdh m*edh* waneth tha,
och lawdis aa th*e*n engh th*er* vde laa.
Bierigh och dallæ skalff widh,
saa mange dwerige kam for hwset ned,
the slowe th*er* mange pawlon och rige,
the h*err*ær war stalte och wilde ey wige.
Saa lawdis th*en* dwerige h*æ*r theræ,
th*et* sowe the giørligh, pa hwseth mo*n* weræ,
mange gylte tieldh th*er* stoor,
ko*n*ni*n*gen laa sielff hwseth næær,
th*en* th*er* war h*err*æ for th*en* h*æ*r
och førde th*et* folk m*edh* mygel æræ,

th*et* rigeste tieldh, jech haw*er* aff hørd,
haffde th*e*n ko*n*ni*n*g tidh m*edh* seg førd.
Gres dwggen all aff bollæ kindh ær,
snoren all aff silki skier,
knapen ær aff guldh sa rødh,
jen arn th*er* aa, som koni*n*ge*n* bød,
lige som han fløwæ willæ,
for ko*n*ni*n*gens pawlon man th*et* skildhe.
Tha segh hawdhæ lawdis th*e*n h*æ*r,
tha saa mandh bodhe hissedh och her
mangen jeldh braskeligh læthæ,
the reddhæ th*e*m madh och ginge ath edhe.
Ko*n*ni*n*gh Malmerikt melte tha:
»h*er*ræ, wi willæ ath edhe gaa.«
Tha the war mette, lodh han kallæ
si*n*ne tiener ap och badh th*e*m allæ
tha ath webnes strax j stadh.
The giordhæ allæ som han th*e*m badh,
hertogh Frede*r*rik drog sin waben aa,
alth th*et* snareste han for maa,
och gik til sith ørs som ha*n* th*et* fandh,
sadeleth th*et* sielff th*et* bæste han kandh,
och giordhe th*et* sa fasteligh,
ath han wildhe for jngh*e*n wige.
Nw worte til radhe th*e*n ko*n*ni*n*gh righ,
han redh til hertwgh Frederik,
sa jnerligh han ha*num* badh:
»nw ær th*et* komen i th*e*n stadh,
th*et* i mægh wel hielpe maa,
jech seyer edh*er*, h*er*ræ, jech tenk*er* th*er* aa,
hielpe i mægh m*edh* edh*er* hand,
saa ath jech beholl*er* borigh och land,

Digitized by Google

gul och sylff gyw*er* jech ed*er* til,
saa mygh*et* som i sielff hawe wil.«
Hertogen sawdhe: »maa os i dag løcke*n* skiee,
for guldh och sylff tha seyer jech ney,
edh*er* guld och sylff skwllæ i mægh ey faa,
dogh wil jech hielpe hwadh jech (for) maa,
førræ the*n*ne dagh jen ændhe faar.«
»Gudh tacke edh*er*, h*er*ræ, ehwræ th*et* gaar.«
Tha sawdhe jen swendh pa th*e*n wern:
»nw edh*er* folketh i kongens h*ær*.«
Th*er* kongen hørdhe ha*nu*m talæ saa,
til hertwgh Frederik han sawdhe tha:
»h*er*ræ, jech willæ foræ ridhe,
j skullæ mægh heræ bidhe
och giøræ th*et* jech seyer edh*er*,
th*et* haw*er* offte wereth my*n* sedh*er*,
jech haw*er* th*e*m tikt kometh i wande,
th*et* x tørff mægh jckj jene bestande,
th*er* sterkeste ær aff allæ th*e*n h*ær*,
och wede the alth fyrst, hwo jech ær,
j skullæ th*et* see, jech mægh weriæ kandh,
the priser mægh for jen from mandh,
jech wil nw ridhe ath th*ett*e si*n*næ
for ko*n*ni*n*gens pawlon maa i fi*n*næ,
ridd*er* och swe*n*ne the effth*er* mægh jeye,
thier*is* liiff for æræ tørff the wel wowe.«
Tha sawdhe hærtwgh Frederik:
»h*er*ræ, th*et* wil jech radhe thik,
j giøme edh*er* wel, men i ær jene,
hellers gaar th*et* ower edh*er* ridd*er* och swe*n*ne.«
Tha swarede ha*nu*m ko*n*ni*n*g Malmerikth:
»h*er*ræ, jech wil nw trøste mægh,

Digitized by Google

jech haw*e*r nw heræ vdh i myn handh
th*et* beste ørs aff manige landh,
jech skal th*e*r appa ridhe,
thy tørff jech jnth*et* qwidhe,
th*e*r ligg*e*r jeth kobertyw owe*n* appa,
giordh aff orme hwdhe too,
sa horth och sterk i allæ stwnde,
man maa th*e*r ey i giømen stinge.
J skullæ i the*n*ne hawe bidhe,
til i seer th*e*m effth*e*r mægh ridhe,
tha skwllæ i mægh til hielper ko*m*me
ridderligh m*edh* edh*e*r fro*m*me,
th*et* skal jech edh*e*r tacke och løne.«
Th*e*n hertwgh giømdhæ sægh wnd*e*r je*n* røne.
Th*e*r ko*n*ni*n*gen haffdhæ taleth thisse leed,
han tha giensten deden redh
och trycte efft*e*r sin hiertens lyst
sith glawindhe hordeligh for sith bryst,
och rendhe som jech sa och hørdhe,
sa ath aldrigh ridd*e*r bedræ giordhe,
blanth rid*e*r skab for frwer æræ,
æn the*n*ne dwerigh giordhe thæræ.
Percefal och sa Gawian
the aldrigh meræ pris wandh,
och alth ko*n*ni*n*gh Artws kompani,
æn th*e*n lidelæ dwerigh, sa war han fry,
th*e*r ha*n* kam reni*n*dhe pa th*e*n hiede,
for ko*n*ni*n*gens tield th*e*n same ledh.
Ther the fyrst sadh ow*e*r bordh,
the taleth saa manth jeth gamels ordh.
Ther the saa ko*n*ni*n*gh Malmerikth faræ,
hans skioldh togh the giørligh til waræ,

Digitized by Google

the webnedis bodhe arme och righe,
hwær som matte, skiødelige.
Bogen seyer os æn meræ,
the tolff ridd*er* war strax til redhe,
the ko*n*ni*n*g Malmerikth giørligh kiendhe
och strax the wdh modh ha*nu*m rændhe,
th*e*n fyrste ridd*er*, th*er* han møtte,
han hordeligh m*edh* sith glawindh støtte,
och stak ha*nu*m tha giensten saa,
ath ørs och mandh pa jordh*e*n laa,
och rycte sidh*e*n sith godhe swerdh
th*er* offte bøtte for hans ferdh,
han hoger fast pa bodhe hendh*er*,
och spardhe hwerken we*n*ner hell*er* frænd*er*.
Nw kam sa manige dwerige theræ,
han trøste segh ey jene modh th*em* ath weræ,
och wiger vndh*e*n m*edh* føwe listæ,
thidh han hertwgh Frederik wistæ.
Effth*er* ha*nu*m worte sa mygel trangh,
aff brodhn skaffte sa mygel bongh,
appa hans liiff [brast] i styky,
Gudh halp ha*nu*m deden m*edh* lycke
thidh, han hertwgh Frederik for segh fandh,
han hialp ha*nu*m tha som jen mandh.
Th*et* fyrste han ha*nu*m ath see fæk,
han wendhe sægh om saa skiødheligh:
»j hielpe mægh, edelæ h*err*æ rige,
ath jech skulle ey skameligh wige.«

Hertwgh Frederik redh i th*e*n dwerigh skaræ,
v mageligh mwndhæ han m*edh* th*em* faræ,
han togh th*em* same*n* to och too
och kaste hwer hin anen fra,

Digitized by Google

dogh ath the haffdhe wereth twsindh h*er*,
the haffdhæ modh ha*nu*m jng*e*n wern,
jen kaste han her och a*n*nen ther,
saa ath jngen hendhe hin a*n*nen næær.
Tha matte the th*e*m allæ giwe,
sa framt som the willæ lewe,
och fongen tha widh halsen th*er*,
wdh*e*n the nadhe aff ha*nu*m faar.
Tha the aff hwseth th*ett*e see,
saa skyødeligh tha kome the
och fongedhe th*er* mange*n* stalte dwerigh,
th*er* prisedh war for høwe werdh.
Th*er* worte fongh*e*n adh th*et* si*n*næ
sextan hwndhreth och jckj mynde,
the haffde och wel fongen fleræ,
men ko*n*ni*n*gen wildhe jckj meeræ,
»thy ath jech holl*er* nw wel æræ och landh,
men jech haw*er* thessæ vndh*er* my*n* handh,
the rigeste och edelestæ heræ
th*er* i alth myth landh mwn weræ,
th*er* mægh wildhe førræ for driwe,
om Gudh wil, the skwllæ ey lewæ«.
Hertwgh Frederik badh ha*nu*m sendhe i stadh
jen swendh, han giordhe som han badh,
jen liden dwerigh han badh ey fly,
hell*er* for sin wredhe sky.
Dwerigen tordhe jckj ridhe,
sidh*e*n ko*n*ni*n*gen badh ha*nu*m bide,
th*et* war aff angest och ey aff dygdh,
saa seyer os bogen for sa*n*nen leedh.

Digitized by Google

4. Dom over Oprørerne.

Nw ær th*e*n stridh for gonge*n*,
mange h*err*ær worte th*er* fonge*n*,
th*et* ed*er* alt vkw*n*nigt ær,
førræ æn ewentyr neffner th*em* her:
jen ko*n*ni*n*gh hiedhe Otthrik,
th*e*n a*n*nen war je*n* hertwg righ,
jen h*err*æ worte fongen, hiedhe Vrpion,
han war ko*n*ni*n*gh Malmerikts syst*er* søn,
th*e*n tridi hiedhe Malszer,
sa seyer os ewentyr her,
th*er* til je*n* grewe righ,
th*et* seyer jech edh*er* sa*n*neligh,
for vd*e*n falsk the h*err*ær fem
skiødeligh tha [aff] webnede the th*em*.
Th*er* war och fongne meræ,
ko*n*ni*n*gen, hertwger och grewer fleræ,
mange th*er* jech kan ey neffne,
for thy jech th*em* ey kienæ,
manghe mwndhe th*er* och liw*et* miste
for thier*is* swigh och falske listæ.
Hertwgh Frederik sawdhe til ko*n*ni*n*gen tha:
»skwllæ wi fleræ i hiel slaa?«
»Ney, jech ladh*er* th*em* liwet beholde,
men jech maa ow*er* th*em* woldhe.

[Th]en lidelæ ko*n*ni*n*g han tente med seg,
och melte til hertwgh Frederik:
»nw spøræ i thesse godhe h*err*æ,
myne mend som heræ mon weræ,
hwadh sagh the haffdhe mægh at giwe,
hwi the wildhe mægh sa for driwe.
Kwne the bewisæ th*et* m*edh* skiel,

jech hawer them handled anneth æn wel,
tha bydher jech mægh heræ til swaræ
bodhe lønligh och obenbaræ.
Jech bedher edher, hertwgh Frederik,
ath i rette fyrst ower mægh,
kwne the thet jckj for edher thee,
tha ladher m[æ]gh, godhe herræ, thet see,
thet edher ær myn skadhe leedh,
och retter ower them sammeledh,
ath the gioræ ey tølig falskhet,
do ath the willæ mægh for derwe,
jech er io thieræ ræte herræ.«
    Hertwgh Frederik sattes tha nedher:
»j giøræ, herræ, som jech bedher,
the segh kan ey orsagh faa,
ladher them jngen vdhen døden gaa.«
Tha swaredh jen grewe i then stwnd,
han war kalledh Fredelwndh:
»jech wenter, herræ konningh, eder kwningt ær,
jech haffdhe edher gierne stanneth nææer,
Ottrig twingde mægh vden wern,
ath jech skwldhe hanum hyldeskab sweræ.«
Konningen melte och sawdhe: »jaa,
sannelig thet ær saa,
jech kan edher jngen skyld giwe.«
Hertwgh Frederik ladher then herræ lewe,
konningen badh sa jnerligh:
»i flyer mægh ræth ower Erik,
han hawer mægh wolleth thenne vmag,
jech skal hanum gialde for then sagh,
han wedh thet wel medh rætte skiel,
jech vnte hanum aff hierthet wel,

jech lædhe hanum landh och giorde hanum rig,
och ærædhe hanum lige wedh sielffwe mægh.
Myn syster søn, for thine sage,
tha ær mægh skiedh all thenne wmage.«
Then fongne konningh han melte tha:
»Gudh wedh, herræ, ath thet ær saa,
thet landszens folk til konningh togh mægh,
thet wolte jngen vdhen Errik.«
Tha worte the ower jene,
bodhe ridder och swene,
han skwlde sin liiff ter myste
for sin falske listæ.
Jen lidhen dwerigh war øwert stærk,
han hio hans howet aff aa then mark,
sa giordhe han och wedh the hertwg too,
ther bogen sawde førræ fra.
Otte grewer øwert werdh
the foræ ther then same ferdh,
ther til andræ herræ rige
saa man ther til døden wige.
Ther heffnde han sin mygel vræth
a them modh hanum haffte treth.
Tha melte hertwgh Frederik:
»hwi rætte wi ey ower Ottrik,
ther thik togh thit landh fra?«
»Ney, jech ladher mægh thet for smaa,
thet hawer nw guldhet Irrik,
ther han til herræ togh ower mægh
och thieræ stolbrødher fleræ,
thy ær thieræ skade meræ,
aa hans liiff ær mæg jngen makt,
jech hawer aa hanum jngen akt,

Digitized by Google

jech wil hanwm ladhe lewe her,
om han wil mæg troskab swer,
th*et* hertwg dom han føræ ottæ.«
Ottrik th*et* ydmygelig vdh ath jette
och tackæ ha*nu*m nadeligh,
ath ha*n* giordhe sa dydeligh.
[N]w sattis nedh*er* ko*nn*i*n*gh Malmerikt:
»ladh*er* my*n* men allæ kallæ hidh,
the m*edh* mægh haw*er* weret,
jech haw*er* edh*er* alt aff lidh*et* eridh,
her til th*ett*e si*nn*æ,
nw skwlle i th*et* bedræ fi*nn*æ,
th*e*n troskab jech haw*er* aff ed*er* rønt,
th*et* skal edh*er* fuldh wel worde lønt,
landh och gotz wil jech edh*er* giwe
och æræ edh*er*, men jech maa lewe,
gange nw fram myne tro mend,
vndfonge bodhe landh och lææn,
saa ath i æræ rige allæ ed*er* dawe
och hielpe edh*er* frændh*er* och mage.«
Ko*nn*i*n*gh melte til hertwgh Frederik:
»th*e*n æræ i hawe bedrewedh m*edh* mæg,
th*et* lønæ edh*er* th*e*n best for maa,
ladh*er* edh*er* th*et* ey for smaa,
ow*er* landh och gosz tha skwllæ i rade,
th*et* standh*er* edh*er* alt til nadhæ,
e medh*e*n jech i werdh*e*n lewer,
tha ær jech skyldwgh ath tiene ed*er*,
och wil jech th*et* gierne giøræ,
th*et* skwl i bodhe spøre och høræ.«
Tha swaredh ha*nu*m hertwgh Frederik:
»sa*nn*eligh wil jech seye thik,

Digitized by Google

th*e*r ær mæg lefft aa myne tro,
haw*e*r jech edh*e*r holpeth, thiss er jech froo,
ath mægh skwldhe th*e*n æræ kome til hande,
jech matte edh*e*r frælse aff wandhe.«
Tha meltæ ko*n*ni*n*gh Malmerikt:
»taler m*edh* mægh hiemeligh,
jech bedh*e*r edh*e*r saa j*n*nerligh,
j giøreth for Gudh i hemerik
och seye th*et* obenbaræ
for allæ the*n*ne dwerigh skaræ,
ath i hørdhe th*et* i hemerig kier*æ*
th*e*n vræth, myne mendh giorde mægh heræ,
th*e*n tidh Gudh han th*et* hørdhe,
ed*e*r han mæg til hielper giorde,
han badh edh*e*r hidh kome
och frælsæ mægh m*edh* edh*e*r frome.
Om noger tal*e*r mægh i gien,
anth*e*n ridd*e*r hell*e*r swene,
meden the ma lewe,
han skal th*e*m th*et* ey for giwe,
seyer, wor H*err*æ skal sende heræ
tølligh tywe som i æræ,
och ladhe th*e*m bodhe stege och sydhe,
om the ey giøræ hwadh jech th*e*m byde.
The wordhe sa redde aff tølligh hadh,
the tørff mægh jckj giøræ i modh.«
Han jette ha*nu*m ath giøræ saa,
the lidelæ ko*n*ni*n*gh war glad och froo.
Nw redhe [the] til th*e*n dwerigh her
och fw*n*ne th*e*m allæ vdh*e*n wern,
han lod th*e*m strax for segh kallæ,
the redes hertwgh Frederik allæ.

Digitized by Google

Ha*n* sawdhe tha m*edh* widh oc skiel:
»hører allæ och for stor mægh wel
och giømer wel, hwadh jech seyer ed*er*,
jech ær sendh aff hemerigh ned*er*,
th*et* ynkede Gudh i hemerigh
th*en* vtroskab, i heræ begiek,
th*er* i edh*er* rætte h*err*æ for smadhe,
och dreff ha*nu*m for spoth och haadhe,
j togh fra ha*nu*m land och æræ,
han war joo ed*er*s rætte h*err*æ,
giøræ i nogh*en* tidh efft*er* saa,
tha skwllæ i wæræ th*er* wisse appa,
han sendh*er* tølligh tywe her
mygh*et* støræ æn jech ær,
och ladh*er* edh*er* allæ dræbe och fonge,
sa ath aldrigh skal jen vnd gonge.«
The swaredhe ha*nu*m allæ th*er*:
»giører nadhe m*edh* os her
och ladh*er* os nw liw*et* beholde,
medh*en* j maa ow*er* os wolde,
wi willæ th*et* bode lowe och skriwe,
ha*nu*m ath tiene, men wi maa lewe,
m*edh* liff och gosz och saa m*edh* effne,
allæ hans last m*edh* ha*nu*m ath heffne.
The soræ ha*nu*m jedhe och giordhe saa,
ath the skulde ha*nu*m weræ tro.
Tha meltæ hertwgh Frederik:
»h*err*æ, nw wil jech faræ hiem fra thik.«
Ko*nn*i*n*gh Malmerikth badh ha*nu*m th*er* bidhe,
j the*nn*æ dagh skullæ i ey ridhe.«
»Ney th*et* maa ey sa weræ,
myt folk ær alt i kieræ,

Digitized by Google

th*et* th*e*m alt vkw*n*nigt ær,
hwræ myne ærindhe mægh staer.«
Th*er* ko*nn*i*n*gen worte th*et* war,
ath ha*n* wildhe ey dwelis th*er*,
han gaff ha*nu*m orloff hiem ath ridhe,
om han wildhe th*er* ey leng*er* bidhe.
Th*et* war orligh och dagen war lyws,
th*er* the redhe til th*et* hws,
hertwger och grewer mwndhe ey skorte,
th*er* the redhe til the porthe.
Hertugh Frederik i th*et* palasz giek,
frwe Gundhor ha*nu*m m*edh* ær vndfæk,
han wildhe th*er* jckj siddæ nedh,
thy ath th*et* liddæ fast ath dawsens tidh.
Ha*nu*m badh th*e*n lidelæ dro*n*ni*n*gj*n*næ
m*edh* høwske ladhe och fogre si*nn*æ:
»j dweler i nath och giøræ saa.«
»Ney, frwe, th*et* ey weræ maa,
thy myne mendh mægh haw*er* fwld kieræ,
the wedhe ey hworth jech komen æræ.«
»Wi kwne ey take edh*er* som wi wil,
vdh*e*n wi bedhe Gudh th*er* til,
ath han wil giwe ed*er* lycke och æræ,
for th*et* i hawe bedrew*et* heræ.«
Tha bad ko*nn*i*n*gen hinthe th*er*
th*et* tawel, th*er* førræ aff skrew*et* ær.
[Tha hertugh Frederik thet tawel sa,
tha meltæ han och sawdhe saa:
»huath skal thette thydhæ?«
»Herræ, wi edher biudhæ
at taghæ thet och føræ hiem.«
»Men wedh ney, meltæ han til them,
iech ær hiemæ wel sa righ,

Digitized by Google

at iech tørff engen gaffwer aff thik,
ey gull æller dyræ stene
badhe储oræ och klene.«
Man skenktæ them medh dyræ kar,
miødh och win man for them bar,
klaret och marat
war ther hwer manne vspart.

5. Hertug Frederik tager Afsked med Kong Malmrikt.

Han togh orloff och bort han redh,
konningen fwlgde hanum a hans ledh,
och ther til ridderæ och swene,
han redh ey deden jene,
giømen thet bergh han redh,
sidhen fandh han en wey sa bredh,
oc kendis, huart han komen war.
Han bad konning Malmrikt hiem faræ:
»Ney, iech fra edher ey ridher,
før weyen wordher bedhræ kunugh edher.«
Konning Malmrikt badh sit folk alt bidhæ:
»jech vil enæ medh hanum ridhæ,
jech hanum fylligher, thet skal skie,
gennom then skogh, wi foræ os see,«
til iet wandh, war øwerth bredh,
ther han offtæ ath berssen redh.
Tha hertugh Frederik wandhet fandh,
tha meltæ han til then lidlæ mandh:
»jech wil heræ ey længhre bidhæ,
herræ, ij ma nu wel hiem ridhæ,
æller bliffue hos megh thennæ nat.«
»Jech wil hiem, som iech haffwer ieth,
skowen ær mørk, hardh och thrang,
manghen nat haffuer iech leghet heræ saa lang
a wedherspil och ewentyr,
ther oftæ ær wordhen dyr,
iech hafuer edher wedherspil manghæ sinnæ
spilt, at ij mægh skuldhæ finnæ.
Nu haffue ij, herræ, holpet mech,
thet lønæ edher Gud i hemerig!

Digitized by Google

jech gifuer edher jeth fingergull,
ther priseth ær aff dygdher full,
thet ær høghe skatte wærdh,
edher ma aller skadhæ swerdh,
the stundh the stenæ æræ hos thek,
tha skulæ ij, herræ, tro thet mægh.
Then anner stens naturæ ær saa,
for wisse mowe ij thet tro,
thet sigher iech edher obenbar,
tho ien mand lowe ij tywe ar
nedher a hafsens grundhæ
och hafdhæ han ij the stundhæ
thennæ sten at beræ,
han thorftæ sik aller kæræ,
tho han hafdhe hwærken klædhe æller fødhæ,
wandhet matte hanum inthet mødhæ.
Then thridiæ sten hafuer sa mygel makt],
th*et* ladh*er* jech edh*er* weræ for sa*n*ne*n* sawdh,
dogh th*et* størstæ hws, i werdh*e*n staar,
bræ*n*ne i lowe och jeld saa saar,
th*e*n jeldh matte edh*er* jnth*et* skade,
hell*er* nogh*er* tingh kome til wodhe.
Th*e*n fierdhe ær bedræ æn the tre,
mærker giørligh, hwræ jech th*et* seyer,
th*e*n stien ær førdh aff Jndia landh,
how ha*nu*m lwcker i sin handh,
do ath ha*n* for **m** mendh standh*e*r,
och haw*er* han stienen i sin handh,
hwadh hell*er* th*e*m ær wel hell*er* wee,
the fonge ha*nu*m reth jnth*et* ath see.
Th*er* ko*n*ni*n*gen haffdhæ taledh saa,
j sin hand lwcte ha*n* stiene*n* tha,
hertwgh Frederik jnth*et* til ko*n*ni*n*gen fandh,
førræ ha*n* affth*er* ratte ha*nu*m fram.
Th*er* hertwg Fredærik sa th*e*n makt,

Digitized by Google

hwilke dygd och hwilke*n* krafft,
han togh th*er* fuld gladeligh wedh:
»tacke edh*er* Gudh i hemerigh!«
Ha*n* wendhe th*em* offtæ til och fra,
sa giørligh han aa stiene*n* saa,
the waræ fogræ och øwerth rige,
man fi*n*nær jckj mange i werdh*en* slighe.
Hwer om th*em* jen samli*n*gh laa
j th*et* skierestæ guld th*er* weræ maa.
»Om stienens dygdh tha skullæ i thyæ,
j skullæ th*er* jngh*en* lewind*is* aff seyæ.«
Tha badh och ko*n*ni*n*g Malmerikt:
»j giøme th*em* wel m*edh* mygel flydh.«
»Men wedh, th*et* skal ræth weræ,
jech wil th*em* hiederligh och wel bewaræ.«
Hertwgh Frederik kiøssedhe ko*n*ni*n*gen tha,
och sidh*en* redh hwer hin a*n*nen fra.
Ko*n*ni*n*gen ær nw i sith egeth rigi,
han tørff nw for jngen wige,
allæ the dwerige i rigeth æræ,
the hawe ha*nu*m allæ i hierth*et* kieræ,
the tienæ ha*nu*m i løst och nødh
allæ same*n* til thieræ dødh.

6. Hertug Frederik frir en fangen Ridder.

Hertwg Frederik deden redh
hwadh ha*n* kw*n*ne th*en* giensten ledh,
dagen togh tha fast ath wighe,
tha hørdhe th*er* th*en* hertwgh rige
jen qwi*n*næ røst m*edh* ja*m*merligh skregh,
hw*n* gaff sægh alth sa saarligh wedh:
»awi, awi for the*n*ne mødhe,

Digitized by Google

hwi mwndhe Gudh hawe lath mægh fødhe!«
Tha hertwgh Fredærik hørdhe th*e*n røst,
han gaff sith hiertæ je*n* fuldh godh trøst:
»jech skal wedhe hwadh th*et* ær,
hwadh hell*e*r th*et* mægh til frome hell*e*r skade gar.«
M*edh* sporæ ha*n* sith ørs rørdhæ,
thidh som han røsten hørdhe,
th*et* aldræ skiøderstæ han for maa.
Jen resæ om sidh*e*r ha*n* for sægh saa,
han haffdhe fongh*et* jen ridd*e*r righ,
han foor m*edh* ha*num* saønckeligh,
han haffdhe bw*n*neth han[s] fødh*e*r bodhe
wndh*e*r hesten, th*et* war ha*num* til skadhe,
och sa hans hendh*e*r sameledh,
aa hans liiff ey kledh*e*r beedh
vdh*e*n jen skiorthe, war all i trefflæ,
sa haffdhe th*e*n resæ ha*num* sleth och reffne.
Han haffdhe aa sin axel jen stangh,
hw*n* war bodhe stor och langh,
j a*n*nen handh jen birki riiss,
ha*n* sloo th*e*n ridd*e*r vdh*e*n priiss,
saa ath blodh*et* randh ow*e*r alt hans liiff,
thy sørigh*et* saræ th*e*n stalte wiiff,
th*et* war hinæs hiertens kieræ,
th*e*r bwndh*e*n førdis theræ,
hw*n* wildhe sægh all*e*r fra ha*num* skiliæ,
om th*et* matte gaa effth*e*r hi*n*nes wiliæ.
Tha hertwgh Frederik th*ett*e saa,
til th*e*n resæ han meltæ tha:
»thw wndhe resæ, thw sey th*et* mægh,
hwadh haw*e*r the*n*ne ridd*e*r brøt imod thik,
th*e*r thw giøræ*r* tøllig wandhæ?

ladh mægh th*et* nw for standhæ.«
Th*e*n resæ mwndhe th*et* myged for smaa,
th*et* hertwgh Fredærik taledhæ saa:
»doræ, kom thw hidh til mæg,
tha mattæ thw for søge m*edh* sielw*er* thik,
om thw ha*nu*m hielpæ maa,
och see sidh*e*n, hwræ th*et* mwndhe thik gaa,
jech wedh, wlycke ær thik næær,
medh*e*n thw hidh til mægh ko*m*men ær,
maa jech thik och gribæ,
jech skal saa m*edh* thik slibæ,
i skullæ th*et* bodhæ worde varæ,
hwræ jech skal m*edh* thik faræ.«
Tha swaredhe hertwgh Fredærik:
»th*et* setter jech til Gudh i hemerigh,
myth liiff wil jech nw heræ wowe
for the*n*ne ridd*er* och th*e*n frwe.«
Th*e*n frwæ gleddes och fæk jen trøst,
ath hi*n*næ ang*er* skullæ wordhe løst.
Han rytte sith swerdh snarligh th*er*,
th*er* som rese*n* for ha*nu*m staar,
han greb ath ha*nu*m saa skiødeligh,
och wende ørsedh om kringh fra segh.
Han slo effth*er* m*edh* sin stangh,
th*er* bodhe war stoor och langh,
och recte aa hans skioldh saa fast,
ath hwn all i styckiær brast.
Haffdhe th*et* retteligh tagh*et* ha*nu*m,
tha haffdhe weredh dødh bodhe ørs oc ma*n*d.
Tha sa hertogen aff Normandi
sa offthe pa hans fingerlin,
han wendhe stienen i sin handh,

Digitized by Google

tha gleddes th*e*n frwe aff fremedhe land,
th*e*n resæ sa jnth*et* til ha*num* tha,
han redh ha*num* nææer och giorde saa.
Ther frwen myste hertwg Frederik,
sa ath hw*n* ha*nu*m ey ath see fæk,
tha øptæ hwn sa jamerlig:
»hwad mwnde nw skal worde aff mægh,
medh*e*n the*n*ne ridd*er* tordhe ey bide,
och i modh the*n*ne rese ath stride,
medh*e*n han th*e*n rese ey tordhe bestaa,
tha wordh*er* th*et* ow*er* myn h*err*æ ath gaa.«
Hertwgh Frederik kam tha skiødeligh
och hioo th*e*n resæ sa saarligh,
jeth hogh saa storth fæk han tha,
th*et* handh*e*n och stongen paa jordh*e*n laa,
jeth aneth hogh th*e*n resæ fæk,
sa ath axelen fra hans liiff giek.
Ha*n* øptæ tha m*edh* redæligh kier*æ*:
»awi, awi, th*et* jech kam heræ!«
och til th*e*n fongne ridd*er* saa,
han haffdhe ha*num* gierne falleth aa,
sa ath the matte bodhe død bliwe,
th*er* han saa, han kw*n*ne ey lewe,
bierige och dalæ the skwlwe wedh*er*,
th*er* resen fieldh paa jordh*e*n nedh*er*.
Th*er* han fallæn for ha*num* laa,
hans howeth hio han ha*nu*m fra
m*edh* th*et* swerd, han haffde i handh:
»lige nw th*er*, thin fulæ skandh.«

Th*e*n resæ haw*er* mist liiff och æræ,
och frelsedh ær th*e*n frwes kieræ,
tha wendhe han om th*e*n fingerlin

och stiene*n* gaff sin fogræ skien,
tha sowe the hertwgh Frederik bode,
the tackedhe ha*nu*m for mygel nadhe,
th*e*n frwe bøwdis nedh*e*r for ha*nu*m
han reste hi*n*næ ap, th*e*n edelæ mand,
the ginge same*n* bodhe istadh,
th*e*r som th*e*n ridd*e*r bwndh*e*n sadh,
the skaræ hans bondhe i stycky,
och løstæ allæ hans wlyckæ.
The sattes th*e*r aa gressedh nedh*er*,
th*et* seyer bogen for sa*n*ne*n* edh*e*r,
thỳ haw*e*r glømdh allæ thieres nød,
ther the førræ baræ for thier*es* dødh.
Th*e*r the war wisse pa thier*es* liff,
th*e*n h*er*ræ och th*e*n staltæ wiff,
the tackede ha*nu*m for allæ nadhe,
for han haffdhe th*e*m frælsedh bodhe:
»myth liiff skal edh*e*r til tieneste staa,
men jech i werdh*e*n lewe maa.«
Th*e*n tidh the h*er*ræ*r* sadhe samen,
the taledhe myghe*t* gledhæ och game*n*.

7. Den Skotske Kongesøn og den Engelske Kongedatter.

Tha sawdhe hertwgh Frederik:
»h*er*ræ, wil i nw seyæ mægh,
ed[*e*]rs naffn willæ jech gierne wede,
th*et* ær th*e*n løn, jech effth*e*r ledh*e*r,
och hwad slekth i aff kome*n* æræ,
men wi sa hie*m*meligh siddæ hæræ.«
»Jech wil th*et* storligh gierne giøræ,
om edh*e*r løst*e*r th*e*r aa ath høræ:
my*n* fadh*e*r hiedh*e*r Leweonj,

Digitized by Google

och sielff hiedher jech **Gamieri**,
han ær jen ko*nn*in*g* ow*er* Skotte landh,
the tiene allæ vndh*er* hans hand.
Hwad wi for ma bode,
th*er* skullæ i ow*er* radhæ,
bodhe ow*er* folk och saa ow*er* landh,
the skal alt tiene til ed*er* handh,
j medh*en* wi maa lewe.
Jech ær edh*er* skyldug ath giwe
pris och æræ i allæ stadhe,
for i os halp fra skadhe,
i hawe os frelsedh fra nødh,
som os war tiedh th*en* gri*m*mæ dødh,
aff th*en* som jech nw legind*is* seer.«
»Edelæ h*err*æ, jech spør ed*er* meer,
seyer os th*et* for game*n*,
hwræ ka*m* the*n*ne rese och i same*n*?«
»Jech war ridindhe i goor for snimæ
pa ewentyr, som i maa nw for ny*m*mæ,
jech haffdhe jen wey, war øwerth bredh,
ow*er* bierigh och dalæ th*en* giensten leedh,
jech redh th*en* wey pa myne sandh,
sa ath jech jnth*et* lewind*is* for mægh fandh.
Dagen fast ath qwelden ledh,
the*n*næ frwe alt m*edh* mægh redh,
jen lidel ængh worte wi ware,
os worte til radhe tidh ath faræ,
och th*er* th*en* nath ath bliwe,
m*edh* tøligt wi haffde th*er* widh ath lewe,
wi haffdhe m*edh* os brødh och wiin,
aff raa och daa och wilde swin
och allæ handhe nadhe

Digitized by Google

til dryk och edendhæ bodhæ.
Wi sadh th*er* och giordhe os gladh,
tha ka*m* th*e*n rese th*er* i stadh,
sa ath wi worte ha*nu*m jckj war,
førræ han giensten greb os th*er*.
Snarligh tha greb han mægh
och banth han mægh sa hordeligh
widh jeth træ m*edh* sin makt,
th*er* stod jech all th*e*n lange nath,
han banth och the*n*ne frwe, j see,
wedh jeth a*n*neth træ, th*et* giorde mæg wee,
sa ath wi hwer andræ giørligh saa,
och hwerken hin a*n*nen hielpe maa.
Madh och brøø och th*er* til win
th*et* togh th*e*n resæ alt til sin,
han aadh och drak for vdh*e*n hoff,
sidh*e*n lawdhe han sægh nedh*er* at soff
woræ heste ginge som jech th*e*m banth
om affth*e*n m*edh* myn egen handh.
Han taledh ey jeth ord til mægh,
førræ i dagh, th*er* sollen ap gik,
sa togh han myt ørs thæræ,
och leddæ th*et* hidh til mægh hæræ,
han løste mægh bodhæ handh och foodh,
dog war th*et* mægh til lidh*e*n boodh,
myne waben togh han mægh allæ fra,
saa ath jech haffdhe aldiels jnth*et* aa,
vdh*e*n jen skiorte, war all reffne,
saa haffdhe han tagh*et* fra mægh my*n* kled*er*,
m*edh* sorigh soff jech th*er* th*e*n nath,
myth ørs tha leddæ han til mægh brat,
jegh mattæ tha siddæ pa ørsens bagh,

Digitized by Google

han banth mægh for wde*n* all sagh
myne fødh*er* wndh*er* hestens qwidh,
sligt ær wndhe ma*n*ne sidh.
Tha han haffdhæ giordh mægh th*en* qwide,
han løste th*en* frwe och badh hi*n*næ ridhe,
th*en* edelæ frwe willæ ey sægh
for sin hiedh*er* skielles fra mægh,
førræ hwn matte ath see fonge,
hwræ myt maal mwndhe gange.
Han handledhe mægh jldhe, th*et* seyer jech thik,
sa længy til i, h*err*æ, frelsede mægh.«
Hertwgh Frederik meltæ tha m*edh* si*n*næ:
»trøste i edh*er* tingh ath fi*n*næ?«
»Jaa, h*err*æ, th*et* maa wel weræ,
th*et* wi maa th*et* fi*n*næ thæræ.«
Han togh th*en* frwes mantel aa,
til hertugh Frederik han saffde saa:
»wi skullæ ey lengh*er* bidhe,
wi willæ nw strax ridhæ.«
Ther the haffdhæ sa taledz wedh,
th*et* worte sa myrk om nattens tidh,
the worte wedh ath bidhæ th*er*,
til dagen affth*er* komen ær.
Orligh om morigh*en* the borth foor,
tha fuldhe the th*et* same fodh spor,
som the haffdhe førræ redh*et* aa,
til th*en* ængh jech sawdhæ fra,
han sinæ waben th*er* allæ fandh,
tha webnedh sægh th*en* edlæ mand.
Tha melte han Gamiorin:
»Gudh for allæ nadhæ thin
giwe edh*er* lyckæ ath woldhæ,

Digitized by Google

th*e*r mægh halp liiff ath holdhe,
wiste jech, how th*et* mwndhe weræ,
th*e*r mægh haw*e*r sa holpedh heræ,
tha togh jech th*et* for rigæ gawe,
ed*e*r kyndskab wildhæ jech giernæ hawæ,
ladh*e*r mægh, h*err*æ, ey leng*e*r ledhæ,
ed[*e*]rs naffn wildhæ jech gierne wedhe.«
Tha swaredh ha*nu*m th*e*n h*err*æ righ:
»myth naffn wil jech giernæ seyæ thik,
aff Normandy hertwgh Frederigh,
saa ær jech kalledh sa*n*neligh.«
Tha th*e*n frwe th*et* for stodh,
ath th*et* [war] hertwgh Frederik godh:
»wel mægh th*e*n lycke mægh ær skiedh,
ath jech haw*e*r edh*e*r m*edh* øwen seeth,
myn kieræ [frændæ] hertwgh Frederik.«
Hw*n* myntæ ha*nu*m sa my*n*neligh,
och tiedhæ ha*nu*m sidh*e*n th*e*r,
aff hwadh slekt hw*n* kome*n* ær:
»i skullæ wedhe th*et* for sa*n*ni*n*dhe her,
ath ko*n*ni*n*gen aff Engelandh my*n* fad*e*r ær.«
Tha melte och th*e*n hertwgh godh*e*r:
»han ær och myn fadh*e*r brod*e*r.«
Tha saffde och hertwgh Frederik:
»th*et* seyer jech for sa*n*ni*n*dhæ thik,
jech wil edh*e*r tienæ aff all myn mowe,
for wiliæ jech haw*e*r til the*n*næ frwe.
Th*et* ær wæl tolff aar æn meræ
sidh*e*n jech hi*n*næ saa och frwer fleræ
j Ængelandh m*edh* fadh*e*r sin,
nw ær for gangen hi*n*nes blancke skin,
sa ath jech hi*n*næ neppeligh kienæ maa.

Frwe Bilaphir, jech seyer saa,
i skullæ nw giøræ hwadh jech bedh*e*r
h*err*æ Gamiorin och sa edh*e*r,
myth landh th*et* ligg*e*r oc hæræ næær,
tidh skullæ i ridæ och weræ th*e*r
jen stwndh och haw*e*r roo oc nadhæ,
edh*e*r skal reth jncth*e*t wordæ ath skade.«
»Gud tacke edh*e*r, h*err*æ, for th*e*n æræ,
ath th*ett*e si*nn*æ maa th*et* ey weræ,
thy jech skal endelig weræ giest
j jen kosteligh stadh och fest,
th*e*r skal jen torney weræ,
mange h*err*ær komer thæræ,
j Engeland och i Britan,
pa jen mygh*et* fow*e*r plan,
man maa th*e*r see mange fog*e*r skaræ,
the aff Bretania th*e*r faræ,
th*e*r komer och aff Fra*n*kerigi
stalte h*err*ær, the villæ ey wige,
aff Engelandh ko*m*mer oc mange th*e*r,
och sa the h*err*ær aff Irlandh ær,
th*et* komer oc aff Kompani
mange h*err*ær, the æræ frii,
th*e*r komer och Skotter, jech seyer m*edh* skiel,
the mægh kie*n*ner gantze wel,
th*et* ær langt siden the mæg saa,
hell*e*r noger tidindhe til mægh fraa,
sex aar ær th*et* och æn meræ,
sidh*e*n jech borth fra th*e*m redh,
nw ær mægh wordh*e*n sa til madhæ,
ath jech th*et* nødigh vildhæ ladhæ,
ath jec i th*ett*e si*nn*æ

Digitized by Google

j torney skullæ ey mæg fi*nn*æ,
wi mowe nw ey leng*er* bidhe,
wi willæ nw til la*n*neth ridhæ,
the*n*ne frwæ och saa jech,
th*er* so*m* wi ma hawe magh,
my*n* fadh*er* vedh th*er* jncth*et* til,
ath jech ær qwent, jech seye wil.«

8. Herberget hos Greve Askalies.

Tha hertwgh Frederik th*et* forstod,
han saffde til th*en* h*err*æ godh:
»Gud ma myt landh bewaræ,
jech wil m*edh* edh*er* til torney faræ.«
»Th*et* ær mægh lefft, saffdhe Gamiorin,
wer Gudh velkome*n*, kieræ wen.«
»Kw*n*ne i och vel th*en* same leedh?«
»Jaa, th*en* vey, th*er* jech hidh redh,
th*er* skullæ wi hedh*en* faræ,
tha wordhæ wi skiødeligh waræ
jeth hws, th*er* wi skullæ herberiges i nath,
th*er* word*er* wi fuld vel vndfoth.
Th*en* borigh hiedh*er* Bromwndant,
wedh*er* th*et* wesseligh for sandh,
th*en* borigh ær stærk och ønkelig,
jen grewe Askalies h*err*æ righ
eyer the*n*ne borigh och festæ,
th*er* wi i affth*en* skullæ gieste,
han bad mægh tha jech deden redh,
jech skullæ th*et* lade jngen leedh,
ath jech skullæ til ha*nu*m afft*er* ridæ,
han saffdæ, han wilde mægh hie*m*me bidhe.«
Dagen fast ath qwelden leedh,

Digitized by Google

han tha vd aff skoffwen redh,
giensten th*er* han hwseth saa,
th*er* jech førræ sawdhe fraa.
The herberigedh th*e*n nath thæræ,
och worte vndfongen m*edh* mygel æræ,
man skob th*e*m allæ nadhe
til dryk och edinde bodhe,
och th*er* til høwske snak och game*n*,
th*e*n affth*e*n th*er* the sade same*n*.

Tha th*et* moltidh ien ændæ fæk,
j jen rosens gordh the h*err*ær giek,
och sa th*e*n frwe klaræ,
th*er* sin twkt ku*n*ne wel bewaræ,
och grewens staltæ døtter too,
frwe Bilapher hw*n* giordhe och saa.
Han bar for th*e*m bodhæ mødh och vin,
hosbwnden meltæ til Gamiorin:
»hwræ haw*er* th*et*, h*err*æ, standh*et* m*edh* thik,
sidh*e*n j sist i redh fra mægh?«
»Jech haw*er* haffdh sa mygel mødhe
och stoor angest for my*n* døde,
sa ath mægh aldrigh ka*m* før[ræ til han]dh[e]
j allæ myne dage saa mygel wandhe.«
Han saffdhe ha*nu*m sameledh,
hwadh ha*nu*m war i skoffwen skiedh,
och hertwgh Frederik giordhe saa wel,
ha*n* sloo th*e*n storæ rese i hiel.
»Wel mægh, th*et* ær gongen saa,
saa godhe giestæ th*er* wi nw fa,
i haw*er* mægh æredh i mange stycky,
och holpeth mægh fra my*n* vlycke.«
Tha saffde th*et* th*e*n grewe righ:

Digitized by Google

»wedh*er* th*et*, hertwg Frederik,
then rese giordhe os mange stwnde
jdeligh mødhe sa mange lwndhe.«
Th*e*n grewe j*n*næ hørdhe th*er* appa,
sa jamerligh gredh hw*n* tha,
och saa hi*n*nes døtt*er* bodhe,
sa ath the haffdhe jng*e*n nadhe.
Th*e*n grewe saffdhe til gieste sin:
»j wedhe th*et* ey, wen myn,
hwadh vlycke mægh ær skiedh,
th*et* giør*is* mægh i myth hierthe vee.
J tørff th*er*, h*err*æ, ey vndh*œ*r appa,
hwi thisse frwer the gredh*œ*r saa,
och hwi jech sielff sa sørgindis ær,
och mægh sa saræ for edh*er* kier,
jech haffdhe jen søn, jen vngh mandh,
th*et* seyer jech edh*er* aa myne sandh,
ath hwe[r]th th*et* si*n*næ ma*n* mwndhe ha*nu*m see,
hans hierte mon aff gledhe lee.
Han war kysk for vd*e*n qwidh,
jen heledh from aff alt sith liiff,
th*er* til mildh och øwerth vis,
aff frwer och jomfrwer bar han pris.
Jeth aar och tretten vger my*n*ne
war ha*n* vdh redh*e*n ath th*ett*e si*n*næ
i thi*n*ne skoff pa ewentyr,
th*er* ha*nu*m worte alth aff dyyr.
Han war ey fuldh tywe aar,
th*er* han til ridd*er* slawen war,
tha mægh war saffdh han borth redh,
sa wistæ jech effth*er* then same leed
myne ridd*er* och sa swene,

Digitized by Google

the wortæ tha alth aff siene,
han war th*em* komen saa langt fra,
ath the ha*nu*m jnth*et* hielpe maa.
The worte ha*nu*m war vndh*er* jen lidh,
hwræ han m*edh* rese*n* hiolt jen stridh,
the saa, ath rese*n* ha*nu*m neder slo
m*edh* th*en* storæ stongh, han aa segh droff,
sa ath ha*n* gienste*n* død laa,
the kw*n*ne ha*nu*m jng*e*n hielpe faa,
aldrigh worte jeth rener liiff
nog*er* tidh dræben i kiempe kiiff.«
Sa meltæ hans fadh*er* m*edh* gredinde taræ
och suckedh i sith hiertæ sa saræ,
sa hordeligh han sinæ hendh*er* wred
och kierdhe sægh sa mange leedh.
The fyri tywe riddh*er*, han haffdæ vdh sendh,
allæ worte the aff resen skiendh,
sa ath aldrigh nog*er* aff th*em*
nog*er* tid kam affth*er* hiem,
»vdh*en* to, war illæ saræ,
th*er* mægh thisse tidinde baræ.«
Tha swaredhe hertwg Frederik:
»h*err*æ, th*et* wil jech radhe thik,
ladh*er* faræ edh*er* qwidhe
och giør*er* edh*er* gladhe och blidhe,
th*et* ær th*et* aller bæstæ«,
saffdhæ hans godhe giestæ,
»j skullæ jckj effth*er* tra
effth*er* th*en* ting i kw*n*ne jckj faa,
j skullæ edh*er* jckj mieræ kieræ,
han ær wrekedh m*edh* æræ,
jech slo th*en* storæ resæ i hiel,

th*er* edh*er* haw*er* giordh sa mygel vskiel.«
Ha*nu*m tackede ridd*er* och frwer bodhe
och giordhe th*em* sidh*en* allæ gladhe:
»wi tørff ey meræ effth*er* lange
th*et* wi kan aldrigh fonge.«
The lodæ tha faræ allæ qwide,
och taledhe manth och giorde th*em* blide
th*en* affth*en*, th*er* the sadhe same*n*,
the snackedæ manth gledhæ och game*n*.

9. Ridder Lefant og den skønne Arilla.

Th*er* hwiltes the th*en* same nath,
om morigen redhe the dedæn brath,
æn hosbwndh*en* laa och haffdhe nadhe,
th*en* frwe och th*en* ridd*er* bodhæ,
h*er*ræ Gamiorin han foræ redh,
thy han wistæ bæst th*en* ledh,
och bedræ war han kiendh thæræ,
æn hertugh Frederik mwndhe weræ.
Tha saffde th*en* hertugh dyræ:
»seyer os ewentyre,
th*er* os til skiemth*en* kan weræ,
medh*en* wi ridhæ nw sa heræ,
my*n* kieræ wen, h*er*ræ Gamiorin,
hwadh edh*er* ær timdh i hweriæ sindh.« —
»Jech kan ey aff ewentyr seye
hwadh mægh ær timdh, thy maa jech tyæ,
do skieddæ mæg snimestæ th*er* jech borth redh,
jech ka*m* i jen skoff sa bredh,
j mellom Skotten och Engelandh,
jech fandh jeth lidh*et* bierigh aff sand,
th*er* i sadh jen frwe sa my*n*nelig,

Digitized by Google

hw*n* haffdhe jen dødh ridd*er* hos segh,
th*er* tha war nyligh slawen i hiel,
hw*n* vnthe ha*num* aff hierth*et* wel,
til sith bryst hw*n* kryste ha*num*,
hwn kiøstæ sa offtæ th*en* dødhæ mandh,
hw*n* øptæ fast m*edh* hiertens skregh,
th*et* hw*n* skuldhe nog*er* tidh wordhe qweg:
»ath jech jckj nw dødh maa,
th*et* war nw tidh ath døø appa!«
Hwn kierdhe sægh sa saræ
m*edh* suk och gredhindhæ tharæ,
hi*n*næ kledh*er* war m*edh* blodh*et* strødh,
sa war och hi*n*nes kledh*er* rød.
Tha jech th*en* frwe sidindæ saa,
jech spordhe hi*n*næ, hwi th*et* war saa,
ath th*en* ridd*er* han war slaw*et* i hiel,
th*er* hw*n* vnttæ sa hierteligh wel?
»Th*et* haw*er* mægh giordh jen vsel mandh,
th*en* jech jckj sielff neffnæ kan.«
»Jech wil effth*er* ha*num* ridhæ.«
Th*en* frwe ropte och badh mægh bidhe:
»ney, myn kieræ h*err*æ,
han ær edh*er* alth aff fierne,
j ku*n*ne ha*num* jckj fi*n*næ,
aa xv milæ ath th*ett*e si*n*næ,
jech bedh*er* edh*er* for frwer æræ,
j hielp*er* mægh, men i ær heræ,
saa ath jech mattæ kome til landhe
och wordhe frelsed aff al my*n* wande.«
Wi toge th*en* dødhæ ridd*er*, th*er* laa,
th*en* frwe och jech wi giordhe saa,
och førdæ ha*num* hwadh wi matte,

Digitized by Google

thidh som frwen hieme ottæ.
Jech sporde th*e*n frwe j*n*nerligh:
»hwadh hiedhe the*n*næ ridd*e*r righ?«
Hw*n* swaredæ: han hiede **Lefanth**,
han war jen hertugh aff Irlandh,
thy ma jech sørige, arme wiff,
ath han sa bradeligh miste sith liff,
hwræ ønckeligh jech sidd*e*r her,
myn modh*e*r brod*e*r jen ko*n*ni*n*gh ær,
weldwgh ow*e*r allæ Irlandh,
the tiene allæ til hans handh,
myth naffn wil jech jckj løne,
jech hiedh*e*r **Arillæ** hin skiøne.
Jech bedh*e*r edh*e*r saa j*n*nerligh,
ath jckj skiliæs fra mægh,
førræ the*n*ne skoff for jen endhe,
allæ myn sorigh maa i borth wende.«
»Jech wil mægh jckj fra ed*e*r skilliæ,
th*et* skal alt skie efft*e*r ed*e*rs williæ,
førræ i komer theræ,
som i gierne wil weræ.«
Wi redhe tha deden brath,
och kam tha j th*e*n sa*m*me nat
til je*n* stadh th*e*r for os laa,
hosbwnden kam och saffde saa:
»j æræ fuldh wel komen bodhæ.«
Han skibede os th*e*r allæ nade,
m*edh* allæ th*e*n tingh, th*e*r jech kw*n*ne radæ,
wi matte th*e*n frwe giøræ glade.
Orligh om morigen, dagen war lyws,
th*e*r ka*m* je*n* wogen for th*et* hws,
th*e*r wi th*e*n ridd*e*r lawdhe appa,

Digitized by Google

hosbwndh*en* skickede os heste too,
och iiii gode swene,
th*er* wognen skullæ tiene.
Wi foræ deden, hwadh vi for maa,
th*en* gienestæ wey til Irland laa,
hans ørs behiolt hosbwndh*en* thæræ,
for th*en* kost wi mwndhe th*er* thæræ.
Tha xx dage for gongen waræ,
tha hørdhe wi i Irlandh saræ
ridd*er* och frwer gradhe
och sa ja*m*merligh mwn the ladhe.
Bodhe arme och sa rige
kierde th*en* h*er*ræs død ønckeligh,
han worte begrawen m*edh* mygel æræ,
aff alt th*et* folk, som ko*m*men war theræ.
Jech wildhe ey tha lengh*er* bidhe,
jech bedes orloff bort ath ridhæ.
Ko*n*ni*n*gen wilde jng*en* lwnde,
th*et* jech skwldhe faræ i th*en* stwndhe:
»j skwllæ heræ bidhe i otte dage,
man skal edh*er* skibæ allæ nadæ,
j hawe for waræ sage
giordh edh*er* stor vmage,
thy willæ wi m*edh* liff och rigi
tiene edh*er* ewi*n*nelige.«
The pleyedhe mægh i allæ stwndhe,
tha worte mægh andræ tidinde kwnde,
th*et* ko*n*ni*n*gen haffdhe dott*er* jen,
th*en* we*n*niste th*er* solen ow*er* skien,
hwn war pa jeth feste,
he*n*ne saa ey frænd*er* hell*er* giestæ,
frwer och jomfrwer ær hi*n*næ næær,

Digitized by Google

saa ath jngen a*nn*en ko*mm*er ther,
naar ko*nn*in*g*en lyster hi*nn*e ath see,
tha gang*e*r han tidh m*edh* frwer tre,
dro*nn*in*g*e*n* sielff m*edh* ha*nu*m gaar,
th*e*n jomfrw ær jckj wdh*e*n xv aar,
th*e*n we*nn*istæ ær th*e*n jomfrw godh,
th*e*r ee war føødh aff kiød och blod,
hell*e*r nog*e*r mand wedh i werdhen lewe,
han wil hi*nn*æ jngen giwe.
Han haw*e*r jckj døth*e*r fleræ,
thy elsker han hi*nn*æ disz meræ.»
Tha tencthe hertwgh Frederik
sa j*n*nerligh m*edh* sielwer segh,
han tenckte pa sit fingern aff guld,
th*e*r han aff hierte haffde hwld:
»Gudh maa mægh th*e*n lycke giwe,
hwn wordh*e*r æn myn, om hwn ma lewe.«

10. Turneringen i Barna.

The rede tha fast hwadh the maa
til jen stadh hiedh*e*r **Barna**,
th*e*r jeth hoff weræ skal,
man findh*e*r th*e*r mange vnd*e*r fal,
sa myghe*t* folk ær ko*mm*en th*e*r
aff fremede landhe, bode fiern och næær.
Th*e*n tridiæ dagh the kame theræ,
som the*t* h*e*rræ hoff skulde veræ,
th*e*n storæ stadh war ow*e*r allæ,
thy h*e*rrær redh ow*e*r bierigh och dalæ,
store stredhe bredhe och lange
om the herberigh war mygel trange
aff the*t* folk th*e*r løber och gaa

Digitized by Google

och willæ allæ gierne herberigh faa.
H*er*ræ Gamiorin han wel kiende
hwar jen skioldh vdhe hendhe
aff hans egen faders rigi.
Tidh redh th*e*n frwe och hertwgh Frederik:
»h*e*ræ skullæ i jndh faræ
och see th*e*n pris och th*e*n æræ,
man skal edh*e*r pleye alt fuld wel,
och giøræ edh*e*r fuldh goth skiel.«
The redhæ tha til the porte storæ,
th*e*r jerne naglæ war j*n*nen foræ,
m*edh* listæ och føwe si*n*næ
th*e*r kam och jngen lewindis jnd
vdhen the herberigh hørdhe til,
heller och hwem han m*edh* segh bywde wil.
Tha saffde h*er*ræ Gamiorin:
»ladh ap porten, jech wil heræ jnd.«
Jen ridd*e*r kam ha*nu*m ga*n*ginde i gien,
m*edh* ha*nu*m sa mange stalte swen,
thy kiende hans skioldh sa giørligh,
th*e*r th*e*n h*er*ræ førde m*edh* segh,
ko*n*ni*n*gens waben aff Skottelandh.
Wel os th*e*n glede os ær komen til hand,
nw ær myn kieræ h*er*ræ Gamiorin
ko*m*men hiem til lande sin!«
The løbe allæ sa raskelig:
»werær Gudh wel ko*m*me*n* i he*m*merigh,
wel os wi haw*er* nw fongh*et*
then h*er*ræ, os haw*er* lengi effth*e*r langeth.«
The ridd*e*r och swe*n*ne, th*e*r war j*n*næ,
vndfæk th*e*n frwe m*edh* høwske si*n*næ,
jen swendh mod h*er*ræ Gamiorin rende,

Digitized by Google

th*e*r ha*nu*m giørligh kiende,
han haffde ha*nu*m førræ tienth,
twct och eræ ha*nu*m kiendh,
han halp ha*nu*m aff ørsedh nedh*e*r,
»wel mægh th*et* jech haw*e*r fw*n*neth edh*e*r,
ther al myn glede och lycke til stor,
ath i ær nw komen her.«
The ledde th*e*n h*er*ræ och frwe bode
j jet herberigh, man skibede th*e*m nade,
the breddæ for the h*er*rær tha
rige kled*e*r, the skulde aa gaa,
sengien war och th*e*r til redhe,
th*e*r tecked war m*edh* silky th*et* brede.
The kleddæ th*e*n h*er*ræ aff waben tha,
och bad th*e*m siden ath sidde gaa,
vin och mødh man for th*e*m bar
j mange rige guld kar.
H*er*ræ Gamiorin badh æn meræ
jen swendh hans waben skulde rede,
hans baner och hans kobertwr
aff th*et* rige samit dyr,
ee hwad th*e*n h*er*ræ th*e*m giøre badh,
th*et* worte alt giordh tha i stad.
Willæ i høræ æn meræ,
heræ komer folk æn mygh*et* fleræ,
heræ ka*m* snime*n* j the*n*ne stad
mange stalte ridd*e*r och glad
aff hertugh Frederiks kompani,
the war kome*n* aff Normandi.
H*er*ræ Gamiorin han melte th*e*r:
»hwræ næær ær hertwg Frederik [læs: Beuiand] her?«
»Han ær ey heræ fra jen milæ.«

»Wi tørff ey lenger hwile,
wi wille giensten modh ha*nu*m ride,
och jngen aff os hie*m*me bidhæ.«
The droghe the rigestæ kled*e*r aa,
th*e*r nog*e*r mand m*edh* øwe*n* saa,
the redhe allæ modh ha*nu*m theræ,
och vndh finge ha*nu*m m*edh* mygel æræ.
The fuldhe ha*nu*m i stadh*e*n jndh,
ridd*e*r och swe*n*næ och høfske qwi*n*næ,
om the h*err*ær war mygel trangh,
the legeræ giordhe saa mygel bang,
th*e*m tøttæ ey weyen weræ lang
for mygel mesterligi sangh,
som man th*e*m til skiemten giørde,
saa lang wey man th*et* hørde.
[Belaphir then dronning righ,
hwn war vndfangen hedherligh,
tha hwn then hertwgh sa,
ther jech førræ sawdhe fra,
ther komen war aff Skotland,
then herræ han heet Beuiand.]
I th*e*n dyræ stad och fæstæ
herbergdes th*e*r mangæ gode gieste,
th*e*r thid til torney wilde faræ
m*edh* ridd*e*rskab i skaræ,
aff norde*n* och aff veste*n*,
mange stalte fremedhe gieste,
aff synden och sa aff øste*n*,
mange stalde ridd*e*r trøste.
Thy kame th*e*r allæ wegne,
jech wil jen diels aff th*e*m ap neffne:
aff Bemen kam je*n* h*err*æ rig,
try hwndrede ridd*e*r haffde han m*edh* segh,

Digitized by Google

tidh førde ko*n*ni*n*gen aff Engelandh
iiii hwndret ridd*er* pa th*e*n strand.
Skal jech æn nw seyæ meræ,
heræ ko*m*mer æn nw h*er*rær fleræ,
th*er* ko*m*mer try c Portegalæ,
the kw*n*næ vidh fuld faa mend talæ,
th*er* ka*m* och aff Franckærigi
th*e*n staltæ h*er*ræ och th*e*n rigæ,
sex c ridd*er* fuldæ ha*nu*m jene,
och th*er* til mangen stalte swene
aff th*et* gamlæ kompani,
th*er* førræ war m*edh* kongæ Art*us* frii,
sa mange so*m* lewindis effth*er* ær,
thid kam m*edh* ko*n*ni*n*gen aff Franckerigi th*er*
h*er*ræ Melios och h*er*ræ Tenebrok,
haffde hwer jen rødh wabe*n* rok,
th*er* kam och h*er*ræ Gawianth,
th*er* sin twckt wel bewaræ kand,
h*er*ræ Segremors och h*er*ræ Orilus,
thy kam th*er* ridindæ for th*et* hws,
h*er* Lenix och h*er* Miserath
th*er* aldrigh wildhe vdh*e*n ræt,
h*er*ræ Orilws, th*e*n h*er*ræ godh,
th*er* sieldh*e*n kunde worde modh,
h*er*ræ Wigilos war och thæræ,
the tolff kam th*er* m*edh* æræ
aff the*n* taffelrwndæ skaræ,
och mange ridd*er* m*edh* th*e*m faræ.

11. Hertug Frederik bortfører den irske Kongedatter.

Tha saffde hertwg Frederik:
»jech bedh*er* edh*er* saa j*n*nerlig,

Digitized by Google

myn kieræ h*err*æ Gamiorin,
jech wed i ær wen myn,
ath i ladh*er* mægh edh*er* ridd*er* skaræ,
jech wil mægh til Jrland faræ.
Tha swaredhe h*err*æ Gamiorin:
»fuld giernæ, kieræ h*err*æ myn,
tywe skib skal m*edh* edh*er* faræ,
th*er* til mange ridd*er* i skaræ.
The bødh hwer a*n*nen gode nat
och skildis fra a*n*nen deden brath.
Ko*n*ni*n*gens søn aff Engelandh
kam fuld gladh i si*n*næ landh,
sa hans dro*n*ni*n*g Bilapher,
the vndfinge hindhe m*edh* æræ och hiedh*er*.
Hertwgh Frederik wilde th*er* ey lenger wer*æ*,
han lod sin ting til skibedh bæræ,
han seyledh til Irlandh th*en* gieneste ledh,
skibedh snarligh vndh*er* th*em* skredh,
tha kam i fuld stackedæ stwnde
skibedh pa Irlandsz grwndhæ,
til jen kosteligi stadh och fæstæ,
ko*n*ni*n*gens datt*er* vilde the giestæ.
The saa ap i skyen j gien,
th*er* blinckedh jet torn m*edh* for gyllæn skie*n*,
th*er* war ko*n*ni*n*gens datt*er* j*n*næ
m*edh* mange staltæ qwinæ.
Tha saffde hertwgh Fredrik dyræ:
»j høræ mægh wel, i skullæ mægh lyde,
ladh*er* os nw sa lewe heræ,
th*et* jngen wedh, hwedhen wi kome*n* æræ.«
The toge herberigh i th*en* stadh,
the leffde hiederlig och giorde th*em* glad.

Digitized by Google

Hertug Frederik ap til tornedh saa
som ko*nn*in*g*e*ns* dott*er* j*nn*æ laa:
»Gudh hielpæ mægh i th*ett*e si*nn*æ,
ath jech mattæ komæ i tornedh j*nn*æ!«
Dro*nn*in*g*en til sin datt*er* gik,
hertugh Frederik th*et* ath see fæk.
Han fulde hi*nn*æ hiemelig som jen qwi*nn*æ,
til han kam i tornedh jndh,
h*er*ræ Gud gaff ha*nu*m th*e*n nadhe,
th*et* matte hans godhe fingern radæ.
Han fæk tha jomfrw **Florie** ath see,
hans hierte th*et* mon aff gledæ lee,
hw*n* war th*e*n we*nn*istæ jomfrw ræn,
th*er* solæn mattæ ow*er* skien.
J tre dage han i tornedh waræ
hoos th*e*n staltæ jomfrw klaræ,
alt th*et* han hørdhæ och alt th*et* ha*n* saa,
twcth och æræ i hweriæ wroo.
Then fierdhæ dagh kleddæ jomfrwen sægh
j silky och guldh saa hied*er*ligh,
jen kronæ aff guld ow*er* hi*nn*es haar,
rigæ stienæ th*er* i war.
Th*er* hw*n* war kledh saa hied*er*lig,
tha tog hærtwgh Frederik
hi*nn*æ i sin armæ too,
til sith skib bar han hi*nn*æ tha,
antwordh*et* hi*nn*æ frwer och jomfrwer i skar[æ],
th*er* hi*nn*æ m*edh* twct skullæ bewaræ.
Han badh th*e*m i th*e*n sa*m*me stwndhe
ath seylæ m*edh* hinæ til Skottela*n*dz grwnde
och antwordhæ dro*nn*in*g*en th*e*n jomfrw reen,
thy hw*n* war hertwg Frederiks gode wen.

Hertwgh Frederik we*n*de sin fingerlin,
stienen gaff sin fowræ skien,
jomfrwe*n* fæk tha ha*nu*m ath see,
hi*n*nes hierte mwndhe aff glede lee.
The seyledæ glade aff th*e*n stad,
thy giordhæ som hertwg Frederik bad.
Hertwg Frederik wildhe i gien bliwe,
och see hwad ladæ the wilde gribæ,
m*edh* jeth skib och ey m*edh* fleræ,
hertwgh Frederik reddes ey meeræ.

12. Hertug Frederik forfølges, men undslipper.

Orlig om morige*n* solen ap gaar,
tha wortæ kongen wed*er* waar,
th*et* ha*n*s datt*er* bortæ ær.
Th*e*n wredhe, th*er* han tiedhe th*er*
widh the selligæ qwi*n*næ,
som th*er* war i torneth j*n*næ,
han tiede sin wrede sa ma*n*ge lwnde,
han wilde tha reth i th*e*n sa*m*me stw*n*dæ
lade th*em* allæ sla i hiel,
haffde jckj dro*n*ni*n*ge*n* giord sa wel,
hwn war tha m*edh* bøn til redæ,
och saktedæ konge*n*s wrede.
Han lod sit folk alt kallæ th*er*
och hosbwndh*e*n, som the til herberigis mw*n* wer*æ*,
han sporde ha*nu*m ma*n*ge lwnde
aff wrede i th*e*n same stw*n*de:
»hwadh haw*er* thw til th*e*n h*err*æ hørd,
th*er* myn datt*er* haw*er* borth førd,
och aff hwad slekt ha*n* komen ær,
och hwad landhæ ha*nu*m effther staar?

Digitized by Google

haw*er* thw och wereth i th*et* radh?«
saffdhe ko*n*ni*n*gen, thy han war bradh.
»Thy h*err*æ leffde saa heræ,
ath jngh*e*n mandh wedh, hwede*n* ha*n* ær.«
»Nw skalt thu th*et* seye mæg,
hwræ skildis han wid thik?«
»Han bad mægh faa sægh hæræ
jet skib, th*er* wel kunde bæræ
hwndrede mænd och ænd fleræ,
jech for stodh ey aff ha*nu*m mieyræ,
jech giordhe alt som ha*n* mægh bad,
th*et* fæk han redæ i stad.«
Om liiff och siel ha*n* for kon*in*ge*n* soor,
ath han wistæ ey, hwort ha*n* foor.
Kongen badh ha*nu*m hiel lewe:
»jech wil thik jngen skyld giwæ.«
Sidhe*n* lodh han til segh kallæ
the ridd*er* och swe*n*næ allæ,
th*er* j*n*nen hwseth och staden ær,
the haffdæ ha*nu*m allæ sa*m*men kier.
Tha lod han strax rede
tywe skib och æn fleræ,
the reddæ th*em* sa skiødelig th*er*,
hwndred mend aa hwert skib [ær].
The seyledh th*em* i hawedh sa widh,
bodhe m*edh* swerd och sa m*edh* spywdh.
Han jette sin drost thæræ:
»om thik maa timæ th*en* æræ,
ath thu kant th*em* fonge,
ladh jngh*en* vd*en* død*en* gangæ,
ladh mægh th*et* spøræ m*edh* skiel,
ath thw slar th*em* allæ i hiel,

Digitized by Google

jech wil thik giøræ sa riigh,
thu och thith slekt ewi*n*neligh
skal allæ dawe h*er*ræ bliwæ,
sa mygh*et* wil jech ed*er* giwe.«
    Th*et* war for meddax tidæ
the worte tha i same ridhæ
war widh hertwg Frederik.
Thy wortæ allæ wnd*er*ligh,
hwræ han sadh saa i th*e*n siø,
th*et* ha*nu*m jckj skaddæ i tøllig nødh,
dogh allæ the fiske i hawed mon weræ
haffde ha*nu*m allæ i hierth*et* kieræ,
th*et* haffdæ ey holped i th*et* si*n*næ,
haffde ey wereth hans fingerlin.
Tha styrma*n*ne*n* worte th*et* war,
hwaræ hertug Frederik i bøllige*n* far,
[ha]n styrede thid sa skiødelig,
jen hage greb jen ridd*er* rig,
th*e*n kastæ han hertwg Frederik aa,
strax han j*n*nen skibs bord laa,
th*e*n siø hwn giorde ha*nu*m jnge*n* mien,
vdh*e*n twodæ ha*n*s kled*er* reen,
aff siøen war ha*n* lidh*et* wodh
och sielff war han øwert kodh.
Jen swendh badh hertwgh Frederik tha
snarlige til drosten gaa,
th*er* drosten saa hertwgh Fredrik,
tha saffdæ han sa wredeligh:
»sey mægh, hwaræ myn jomfrw ær,
th*er* thw me*dh* styld vndfø rdæ her.«
»Th*et* wedh Gudh, jech seyer saa,
jech wedh th*et* ey, th*et* maa i tro.«

»Th*et* skal thith liff kostæ i stadh.«
Jeth swerdh ha*n* tha strax hentæ bad,
th*et* war skarp och wel til redæ,
th*er* halp tha hwerke*n* ord hell*er* eedæ,
ha*n* matte sin hals tha rekæ fra*m*,
jen stærk swen, th*er* ey war lam,
hio pa hans hals hordeligh tha,
hans hals dogh jnth*et* skade maa.
Th*et* swerd kw*n*næ ey bidde a kiød ell*er* bien,
och ey giøræ ha*num* nog*er* mien,
hell*er* ha*num* nogh*et* ko*m*me til skadhe,
th*et* matæ ha*n*s godhe fingern radhe.
Strax th*en* drost th*ett*e saa,
ath swerdh*et* ha*num* jckj skadæ maa,
tha lod ha*n* strax hintte th*er*
th*et* største hals jern, i skibed ær,
th*er* lod han i læssæ ham
och m*edh* ha*num* jen a*n*nen mand,
the waræ tha redhæ allæ th*em*
och foor sidh*en* affth*er* hiem.
The sporde ha*num* mange lwndhe
aff wrede i th*en* sa*m*me stw*n*dhe,
hwar th*en* jomfrw mw*n*dæ wer*æ*.
Han swaredæ them allæ theræ,
th*et* hw*n* war drognedh i th*et* haff,
»the hi*n*næ fulde swkæ i qwaff,
allæ vdh*en* jech je*n*ne,
jech kalled pa Gudh hin rene,
jen liden stundh ath ladhæ mæg lewe,
och hendhæ hwad nade, ha*n* wil mæg giwe.«
Tha swarede ha*num* th*en* droste righ:
»thw est ey æn vnd slwpen mæg,

thw skalt død, th*et* skal jech see,
jech skal thik lidh*en* glede thie.«
Ha*n* wiste ey aff hans fingerlin,
th*er* ha*num* haw*er* holpen sa mange sindh
aff th*en* hordhæ bieskæ dødh
och sa aff mange andræ nødh.
The seyledhe th*em* til stadh*en* tha,
vdh*en* byen man bræ*nnæ* saa
jeth stort bool, tha worte th*er* giord.
Hertogh Frederik worte th*er* til førdh,
tha sawdhe drosten til ha*num* saa:
»heræ skull i, h*err*æ, bræ*nn*æ appa,
medh*en* man ey edh*er* for derwe [ma]
medh wabe*n* och haff, the døde too,
thik hielp*er* ey længh*er* diefflsens list,
jech giw*er* thik ey lenge*r* liffsens fræst.«
Jldh*en* brændhe *medh* mygel trøst,
th*en* a*n*nen man worte fra ha*num* løst.
The kaste ha*num* i th*et* brenynde baal,
th*et* hindrede ha*num* reth ey jeth haar,
hans kledh*er* aff ha*num* brændhe,
sa ath jngh*en* til ha*num* kiendhæ.
Han wendhe sith fingern tha om kring,
tha feldh fra ha*num* th*en* arm ringh,
han haffdhe om sin hindh*er* too,
sa ath jngen man ha*num* saa.
Th*et* vndrede allæ so*m* th*er* mon weræ,
ath han sa snarligh brændhe [theræ].
Drosten rid*er* theden th*er*,
thidh som koni*n*gen for ha*num* ær,
heræ tage*r* th*et* fyrst til maal,
ath hertwg Frederik ær brænd i bool.

Han haffde held*e*r tidinde sligh
æn guldh hell*e*r sylff hell*e*r stiene righ.
Tha koni*n*gen th*et* for stodh,
the fooræ ey effth*e*r hans datt*e*r godh,
tha worthæ ha*nu*m æn mieræ wee,
æn ha*nu*m war nogen tidh førræ skiedh.
    Hertogh Frederik tøtte th*et* wæræ goth
i th*e*n jld, som han stodh,
som th*et* war jeth bad vdh woldh,
til madhe wel bodhe hiedh och koldh.
Dagen fast ath qweldh*e*n ledh,
hertwg Frederik ha*n* ey leng*e*r bed,
han gik segh giensten pa th*et* hwss,
som han sa bre*n*ne mange lyws,
och j jeth herberigh, som th*e*r war nær,
som ko*n*ni*n*ge[*n*]s kled*e*r j*n*næ ær.
Han kledhæ sægh i th*et* same sindhe
j th*e* bæstæ kledh*e*r, han kwndhe findhe,
th*e*n gordh war øwerth righ
m*edh* dyræ ørs och kosteligh,
thy sadlæ war och th*e*r til redhæ,
som th*e*n h*er*ræ skwlde i ridhe,
jnd gik hertwgh Frederik,
th*et* beste ørs vdwolde sægh,
han satte segh th*e*r sielff appa,
sa ath jngh*e*n mand ha*nu*m saa.
Tha sawdhæ bodhe fattyg och rige:
»hwem mon os sa iamerligh swige,
wi hawæ jckj a*n*neth for nometh,
æn th*et* ær aff dieffwelskab ko*m*medh.«
Hwadh the taledh och hwadh the giorde,
hertwg Frederik th*et* alt samen hørde,

Digitized by Google

han haffde th*er* jngh*en* akt appa,
han redh th*en* wey til Skotteland laa.
Willæ i høræ hwad han giorde?
han haffdhæ m*edh* segh koni*n*gens sporæ,
och sa hans rige dyræ swerdh,
th*er* mange pe*n*ni*n*ge war werdh.

13. Hertug Frederik kommer hjem til Normandi.

Tha ha*n* kam til Skottelandh,
tha war løst alle sorigens bondh.
Th*et* ær mægh sienth ath seye fra
aff all th*en* gledhe jech th*er* saa.
Th*en* staltæ jomf*r*v Florie,
hwn war tha aff sorigen frij,
the redhe vd mod hertwg Frederik,
vndfinge ha*nu*m sa leweligh,
ko*n*ni*n*gen och dro*n*ni*n*gen bodhe,
the worte tha bodhe gantzē gladhe.
Tha saffde jomf*r*v Florie th*en* klaræ,
th*er* hw*n* sa hertwg Frederik faræ:
»meeræ gledhæ jech aldrig fæk,
æn nw jech seer hertwgh Frederik.«
Jen høgtidh begiøndis hæræ nw
medh ridd*er* och swe*n*ne och stalte jomfrwer,
th*er* aldrigh sligh*en* høgh tidh war
j Skotteland i twsindh aar.
Fiortan dage stod th*et* how,
førræ nogh*en* fæk ther orlow,
mange dyræ klenodyom rige
th*er* war och leger staltelige.
Tha saffde hertwg Frederigh:
»jech tack*er* ed*er*, h*err*æ, nodeligh

Digitized by Google

for all th*e*n dygd och æræ,
i haw*er* bewist i mod mægh hæræ,
nw wil jech hiem til landh*et* faræ,
ma th*et* m*edh* edh*er* my*n*næ weræ,
hiem til myt rige, som jech aa,
th*et* skal til ed*er*s nadhæ staa.
Ko*n*ni*n*gen swaredhe tha th*er* til:
»th*et* skal nw weræ, alt som i wil,
m*edh* alt th*et* rigdom, jech for maa heræ,
wil jech edh*er* til tieniste wæræ,
alt th*et* stwndh, th*er* jech maa lewe,
tha ær jech edh*er* skyldygh ath giwæ
pris och æræ i allæ madhæ,
for i mægh halp aff høweligh wodhe.«
Han lodh hertwg Frederik tha begawe
m*edh* ør[s] och rige hawe,
ha*n* lod oc fra[*m*] ledhæ thæræ
jen ka*m*mel, th*er* skulde bæræ
the klenodywm, man gaff ha*nu*m thæræ,
och ha*nu*m war send ow*er* mæær.
Aff the h*err*ær som ha*nu*m mon giwe
ær mæg sienth aff ath skriwe,
th*e*n stalte jomfrw Florie rige
hwn reddæ sægh sa kostelige,
the fæk hindhæ føretywe frwer klaræ,
th*er* skulde m*edh* hindhe til landh*et* faræ.
Ko*n*ni*n*gen fæk hertwg Frederik
hwndredæ ridd*er* stalte och rige,
the skullæ fyllige ha*nu*m hiem
och sydh*e*n afft*er* ko*m*mæ i gien.

Han giorde ha*nu*m och th*et* til æræ,
th*e*n stwndh ha*n* mon th*er* weræ,

Digitized by Google

too swe*n*ne han foræ sændæ,
th*er* wel war i hans la*n*d kiende,
och lodh th*em* kwnd giøræ thæræ,
hwad dag the wil hieme wæræ.
Thess wortæ ridd*er* och swe*n*ne glade,
the takede Gud for th*en* myglæ nade,
th*er* ha*n* haffde giordh th*em* i th*et* sinde,
ath the matte thiere*s* h*err*æ lewinde*s* findhe.
Tha landzens h*err*æ th*et* for stodh,
the sa*m*melede th*em* samen the ridd*er* godh
och vndfinge ha*nu*m m*edh* mygel æræ,
som the wel skyldug mon weræ.
Klerke och legmendh och sa qwi*n*ne
bodhæ myeræ och sa myndhæ,
alt th*et* folk i th*en* stadh
the wortæ tha allæ samen gladh.
The vndfinge th[*e*]m sa leweligh
jomf*r*v Florie och hertwg Frederik,
ow*er* alt landh*et* the tidinde fra,
th*et* hertwg Frederik war hieme tha.
Tha the*n*ne saghe*n* jen ende fæk,
hertwg Frederik tha i jet palladz giek,
th*et* war bodhe høfft och with,
th*et* war bygedh m*edh* mygh*et* flid,
wegien war hendh m*edh* bolde ki*n*ne,
th*et* rigeste, man kwnde i werden finde.
The h*err*ær och frwer gik til bordh,
the talede mange høwske ordh.
Th*en* h*err*æ och th*en* jomf*r*v i th*en* stwndhe
th*em* worte mange m lwnde
p*re*sentered my*n*nerlige
aff guld och edlæ stiene rige.

Digitized by Google

Th*et* giorde the aff staden æræ,
the haffde thier*es* h*err*æ mygh*et* kieræ.
Alt th*et* the til hertwg Frederik bar,
hwad hell*er* th*et* war guld hell*er* kaar,
th*et* skyffthæ han m*edh* sin mylde hand,
han gaff th*et* the ridd*er* aff Skotteland,
och sa the frwer mynelige,
sa ath the wortæ allæ samen rige.
Fiortan dage stod th*et* hoff,
saa tog the allæ orloff,
the h*err*ær och frwer th*em* fulde hiem,
thy foræ tha allæ afft*er* i gien,
efft*er* war jomf*r*v Florie
m*edh* hertwg Frederik i Normandy.

14. Hertug Frederik byder til Bryllup.

Th*et* war nw ko*m*men om winters tide,
hertwg Frederik biddæ th*en* same rid,
til somer afft*er* komen ær,
han sænd*er* bwd hist och hær
och ladh*er* th*et* h*err*æ och fyrstæ høræ,
ath han wilde sith brøllop giør*æ*.
Han bedh*er* th*em* allæ kome thæræ,
th*em* til glede och ha*nu*m til æræ.
Th*et* war nw om pindz dags tidh
the sa, pa th*en* hiedhe sa widh
the slowe manghe rige tieldhe,
th*er* høwe pæ*n*ni*n*gh kunde gielde.
Thidh kam ko*n*ni*n*gen aff Frankerigy
m*edh* ha*nu*m **v c** ridd*er* rige,
the vdh wolde och welbyrdig ær,
førde th*en* h*err*æ thid m*edh* sæg thæræ.

Digitized by Google

Thid førdhæ [Kongen aff S]kottelandh
ii hwndred ridh*er* aa th*e*n strandh,
ko*n*ni*n*gen aff Engeland kam och thæræ,
try hwndrede ridd*er* fuldæ ha*nu*m m*edh* æræ,
th*er* man kwnde bæst findhæ
jnen allæ Engeland j*n*næ,
han skreff och m*edh* sin ege*n* hand
breff och sendhæ til Jrland,
och badh hindæ fadh*er*, om th*et* mattæ weræ,
m*edh* sith ridd*er*skab ko*m*me thæræ.
Han worte wed thesse tidinde gladhæ,
sin ridd*er* och swe*n*ne kallæ badh,
han sawdhæ th*e*m allæ sa*m*men th*er*,
th*et* hans datt*er* lewind*es* ær,
han reddæ sæg saa kosteligh,
sin dro*n*ni*n*ge tog han och m*edh* sæg,
iiii c ridd*er* fulde ha*nu*m i skaræ,
th*er* thier*es* twkt kwnde wel bewaræ.
Saa foor ha*n* til Normandy
til sin datter Florie,
han war vndfonge*n* sa hiederligh
aff sin datter och hertwg Frederik,
th*er* til aff ridd*er* och swene,
the ha*nu*m m*edh* troskab miene.
Matte jech sa wndfongen weræ,
mæg tøtte th*et* wæræ jen høwelig æræ,
hwar jech i werilden ko*m*mer fram,
som han war heræ aff mangen mand.
Th*er* kam jen grewe aff Askomyn,
han war alt jen h*er*ræ fyn,
c ridd*er* haffdæ han m*edh* sæg,
han kam alt sa kosteligh.

Digitized by Google

Th*er* kam i th*en* same wold
glede meræ æn **m** fold,
allæ the herer th*er* komen ær,
fordæ thier*es* frwer m*edh* th*em* ther,
thier*es* biscop*er* och ka*n*nikær,
klerke och mwnkæ war øwert th*er*,
ka*m* allæ til th*en* høgtidh
hwer ærligh efft*er* thier*es* sidh,
sa mygh*et* folk man th*er* saa,
som jordh och wandh myest gribæ maa.
Nw kam th*er* jen ko*n*ni*n*g sa righ,
han haffdæ æn meeræ folk m*edh* sægh,
æn allæ the h*er*ræer, th*er* ko*m*men ær,
willæ i wede, hwo han ær?
    Th*et* war efft*er* poske otte dage
th*et* hertug Frederik redh i skowen ath jeyæ,
han haffde m*edh* sægh swe*n*ne **ii**,
han i skowe*n* for sægh saa,
hwræ **ii** hunde øbe
och m*edh* jen hiort løbe,
han haffde m*edh* sæg win och brød,
th*et* dug*er* wel i hung*er*s nødh.
Han red ap i modh jeth bierigh,
th*er* fand han jen liden dwerig,
han war komen aff Karlæ finckæ,
tha sa hertogen i weyen blinkæ,
som han red i tre dagæ
wild i skowen ath jawe,
th*en* fierdæ dag hitte han aa
th*en* wey, til dwerigis rigy laa.
Tha saffde hertwg Fredrik:
»nw wil jeth ewentyr swige mæg«.

Digitized by Google

Han wortæ war vnd*er* jen liid
jen hiort kam løbind m*edh* mygel qwid,
foræ to lidel sma rakæ
flyde ned*er* for jen bakæ,
hiorten war sa tret och modh,
th*et* han qwer for hertogen stodh,
och warde sæg, hwad han for maa.
Jen jeyer kam th*er* ridindæ tha,
th*et* matte høris ow*er* skow*en* all
aff hans horn sa mygen skaldh,
han rænde ap i mod jet bierigh,
th*et* war jen liden witte dwerigh,
hans hæst, th*er* han war ridinde aa,
war lidh*et* støræ æn jen raa,
th*et* han m*edh* sægh førde i th*en* stwnd,
th*et* war wel wær m p*un*d,
han haffde jen hwndh i sin hændhæ,
th*er* hertwg Frederik jcki kiendhe.
Tha hertog Frederik dwerige*n* saa,
tha meltæ han och sawdhæ saa:
»thu lidlæ dverig, Gud hielsæ thik,
thu skalt jckj wæræ redh for mæg,
sey mæg, th*et* jech wedhæ wil,
hwilken h*er*ræ høræ thu til.«
»Ko*n*ni*n*g Malmerikt myn h*er*ræ ær,
fuld snarligh tha ko*m*mer han hær,
han ær weldug ow*er* mange landh,
wi tiene allæ vndh*er* hans hand.«
»Sa*n*nelig ær th*et* saa,
thesse ær jech bodhæ glad och froo.«
»Th*et* horn wy høræ thæræ,
th*er* mon myn h*er*ræ wæræ«,

Digitized by Google

sawdhæ tha th*e*n lidlæ dwerigh,
och rende sa ap i mod jet bierigh,
sith horn han sa fasteligh rørdhe,
ath ko*nn*i*n*gen han th*et* giørligh hørdhe,
han rændhæ tha, hwadh han for maa,
thid som han hertog Frederik saa.
Hertog Frederik tha i modh ham redh,
hwerken thieræ tha leng*e*r bedh,
the vnd finge hwer and*æ*r sa leweligh,
ko*nn*i*n*gh Malmerekt och hertogh Frederik,
the sattess th*e*r ned*e*r bodhæ too,
th*e*r som hiorten fallen laa,
man tha for the h*e*rræ*r* bar
win och mød i dyræ kar.
Ko*nn*i*n*gen haffde *medh* sæg thæræ
try hwndredæ jeger och jckj færæ,
the reddæ th*e*r mad och giordhæ saa,
sidh*e*n the h*err*æ ath ede gaar,
the worte th*e*r pleyed ønskælig
m*edh* mange gode rætt*e*r righ.
Tha the h*er*ræ*r* war mætte
aff allæ handhæ rættæ,
tha saffdhæ hertog Frederigh:
»jech wil nw hiemeligh talæ m*edh* thik,
om ed*e*r h*err*æ tøck*e*r saa.«
»Mend wed, th*et* skal wæræ, jaa!«
Han saffde ko*nn*i*n*gen sielwe thæræ,
for hwad sagh han th*e*r komen waræ,
jech wil eder, h*err*æ, nw bedhe,
ath i wil hiem til mæg ridhæ.
Sidh*e*n kungiordhæ han ha*nu*m thæræ,
hwræ th*et* mwnde m*edh* ha*nu*m weræ,

Digitized by Google

och all th*e*n tingh, th*e*r ha*nu*m war skiedh,
sidh*e*n hertogen fra ha*nu*m redh.
Han takedhe ha*nu*m for th*et* fingerlin,
th*e*r han haffde haffd aff nadhæ sin,
allæ the*nn*e møglæ æræ
jech haw*er* nw sawdh edh*er* heræ.
»Jech wil æn meræ bedhæ thik,
ath i wil ko*mm*æ hiem til mægh,
nar myn høgtid skal wæræ,
och giøræ mægh th*et* til æræ,
m*edh* all th*e*n makt, th*e*r i for maa,
m*edh* ridd*e*r och frwer i giøræ saa,
willæ i mægh th*e*n æræ giøræ,
jech wel ed*e*r tiene, men jech maa lewe.«
»Herræ, skal th*et* weræ saa,
j skal mægh lowe pa ed*e*r tro,
ath jech ma felligh ko*mm*e th*e*r,
och alt th*et* folk, th*e*r m*edh* mæg ær,
jech wil saa kosteligh kome thid,
ath allæ the h*err*ær i hawæ pa lidh,
the æræ ey allæ saa rige,
ath the mowe mægh jene lige.«
»Th*et* skal i, h*err*æ, nw tro mægh,
ath jngen man skal giøræ thegh
vdh*e*n stor dygd och æræ,
som skyldygt ær ath wæræ,
i myth land ær saa godh fredh
och haw*er* th*e*r wered allæ tidh,
ath jngen tag*er* hin anden fra
th*et* jen pe*nn*i*n*g gieldæ maa.
J leger ed*e*r folk vd m*edh* th*e*n aa,
j skullæ th*et* wedhæ, jech bedh*er* saa,

Digitized by Google

th*et* ær fra myth hwss ii mylæ,
th*er* skwllæ i edh*er* hwilæ,
ko*m*me i th*er* och giøræ saa wel,
jech wil jeth bwdh m*edh* fuld got skiel
sændhe edh*er* i gien,
sa ath i skal fonge jngen mien,
och th*en* ed*er* skal kiene weyen wæl,
nw lewe i bode hiel och sææl!« —

15. Dvergekongen og hans Dronning komme til Bryllup.

Ther m*edh* skyldis the ath i sa*m*me ridh,
th*er* efft*er* strax om pindz dags tidh
tha kam ko*n*ni*n*gh Malmerikt ridindæ th*er*
m*edh* myghe*t* folk och stalth*en* her,
nw skullæ i bidhæ saa gierne,
ridd*er* och frwer och terne,
jech wil th*et* berætæ edh*er*,
hwræ stalteligh the ko*m*me ned*er*,
m*edh* stor stat tha ko*m*me the thæræ,
tha lawdis th*er* m*edh* mygel æræ.
Tha th*et* folk war samen ko*m*medh
ow*er* allæ la[*n*]dhæ war th*et* for nomedh,
tha giorde han saa dygdeligh,
th*en* stalte hertogh Frederik,
jen fredh lystæ han theræ,
som holden war m*edh* mygel æræ.
Orligh om morigen, dagen war lyws,
tha kam th*er* ridindæ for th*et* hws
ko*n*ni*n*gens marsk aff Karlefyncke,
me*dh* ha*nu*m saa mange skiolde th*er* blinke,
stegeræ och swe*n*ne och kamermeeræ,
mange wogne och sø*m*meræ fleræ.

The lodh tha giensten sla thæræ
mange staltæ tield m*edh* æræ,
th*e*r vnd*e*rligh war ath see th*e*r aa,
pa th*e*n hiedhæ, som ko*n*ni*n*gh Malmerikt laa,
allæ th*e*n mie*n*ni*n*ge h*ær*
vndredhæ, hwo th*et* m*wn* wæræ,
the stalte dwerige herberigh toge
och jngh*e*n wilde flyy til bagæ.
Tha sawdhe hærtog Frederik:
»nw ko*m*mer heræ jen koni*n*g sa righ
aff sith landh vdh gongh*e*n jeth bierigh,
m*edh* ha*nu*m ær mange*n* staltæ dwerigh,
jech bedh*e*r edh*e*r allæ i th*ett*e si*n*næ,
j giører th*et* allæ for tienistæ myne,
ath i giøræ*r* ha*nu*m jngen vmaghe,
hell*e*r och giøræ*r* ha*nu*m nogh*e*n skadhe,
th*et* bed*e*r jech ed*e*r my*n*nerlige,
bodhæ armæ och sa righæ,
j skullæ th*e*m bodhe prisæ och æræ,
th*e*n stwndh th*e*m lyst*e*r heræ ath weræ.«

Mellom hertogens slot och th*et* bierigh
herbergedis mangen staltæ dwerigh,
som elwe*n* dieltæ sæg synd*e*r i too,
jet kosteligh pawlon man th*e*r sloo,
wortæ th*e*r slawen och mange fleræ,
bogen seyer os æn mieræ,
th*e*r war saa dyræ stiene vdhi,
som regnes maa for stie*n*ne nyy,
saa mygh*et* lywss aff pawlon gier,
ath natt*e*n all*e*r sa myrk ær,
th*e*r ær ey lysen bodhe vdhæ och jndhæ,
th*et* tield ær giordh m*edh* lyst och sindhe,

Digitized by Google

som solen weræ maa,
th*er* vndh*er* mange*n* man appa.
Aa hwer th*e*n knap, th*er* war appa,
th*er* ær i karbwnkel stiene too,
th*er* til firæ godhæ rwbyn,
saa røde som sol om morigen skyen,
dog mange blwss war i th*et* hwss,
the gaff aff th*e*m jngh*e*n lywss,
for the edelæ rige stiene,
som lawdh war i th*et* tield hinth rene.
Pa th*et* storæ knap jeth barn man saa,
jen kro*n*næ aff guldh th*et* haffdhe appa
aff dyræ karbwnkel stiene,
th*er* klaræ ær och ræne,
tha natt*e*n allæ myrkest ær,
th*e*n krone skien som solen skier.
Jeth aneth tiel man th*er* vdh slar,
th*er* dro*n*ni*n*ge[*n*] sielff skuldhe i wer,
jen gress dugh war th*er* om kringh,
th*er* giord war m*edh* erligh ting,
aff th*et* edlæ samet th*et* renæ,
hwn war och sat m*edh* dyræ stiene.
The andræ h*er*ræ*r*, ha*nu*m fuldhe th*er*,
the herberdes ha*nu*m allæ nææ*r*,
th*er* til saa mange swe*n*ne,
th*e*n h*er*ræ han foor jckj jene.
Tha hertog Frederik th*et* for stodh,
ath th*er* war komen th*e*n h*er*ræ godh,
han jckj le*n*gh*er* hieme bedh,
han giensten vd i modh ha*nu*m redh
m*edh* mange h*er*ræ rige
och vndfinghe ha*nu*m saa hiederligh.

Digitized by Google

Willæ i høræ hwad bogen seyer?
to **m** ridd*er* for ha*nu*m redh,
th*er* til v tallige swe*n*ne,
th*en* h*er*ræ redh jckj je*n*ne,
man saa och th*er* faræ
mange frwer skaræ,
droni[*n*]gen sielff i skarlagen rødh
och allæ the frwer, hwn ow*er* bødh,
haffde och tølligh kledh*er* aa,
the stalte ridd*er* haffde och saa.
The gong*er*, the frwer redhe appa,
allæ war the abild graa,
the ridd*er* ørss waræ allæ godh,
allæ rødæ som jeth blod.
Th*en* dwerige koni*n*gh haffde appa
och hans dro*n*ni*n*g mantel too
aff guld giord sa vnd*er*ligh,
th*et* jngen man haw*er* a*n*nen sligh.
Aff alle the andræ h*er*ræ*r* righe
jngen war th*er* slige,
aff allæ the h*er*ræ*r*, the føræ saa,
the saffde allæ som saa,
thieræ harnskæ war dyræ och wnd*er*lig,
man find*er* jckj mange sligh,
th*en* rig hiedh pa thiere*s* hestæ laa,
th*et* ær mæg sient ath seye fra.
Basoner och bo*m*mer mwn for th*em* ridhe,
man maa th*em* høræ wegen widhæ,
alskiøns lieg*er*, th*er* weræ maa,
hørde man for the[*m*] tha.
Om the h*er*ræ*r* war mygel trong,
the lieg*er* giorde saa mygel bong.

Digitized by Google

Th*en* tid the h*err*ær møttis thæræ,
the worte vndfongen m*edh* mygel æræ,
the redhe i thieres herberigh nw,
the ridd*er* och the stalte frwer.

16. Hertug Frederiks og Jomfru Flories Bryllup.

I tywe dawe th*et* brøllop stodh,
han gaff the h*err*ær allæ nogh,
hwadh the h*err*ær wil ath skilliæ,
th*et* wortæ alt æfft*er* thiere*s* wiliæ,
the lowedhe th*et* brøllop allme*n*neligæ,
bodhæ armæ och saa rigæ,
th*en* stwndh the h*err*ær war til same*n*,
the haffde bodhe gledhæ och game*n*.
Tha the h*err*ær stodh fra th*et* bordh,
the taledh mange ga*m*mels ordh,
man saa th*er* h*err*ær pa marken faræ
m*edh* sa mange høweligh skaræ.
Wedh madh och øll th*em* lengdes wedh,
the begiøndæ tha jen anen sedh,
man saa th*er* frwer och jomf*r*ver dansze,
allæ i thiere*s* hwide swandzsæ,
saa frydeligh m*edh* thiere*s* gledhe,
th*er* mesterlig kwnde qwedhe.
The dysteredh al my*n*neligh,
bodhe ridd*er* och swe*n*ne righ,
th*et* hoff stod try vgh*er* om kringh,
man saa th*er* mangæ ærligh ting,
hwadh the giordhæ ath th*et* hoff,
the dwerige fæk th*er* priss och loff,
the finge loff alme*n*neligh
bodhe [aff] arme och saa righ,

Digitized by Google

ko*n*nin*g* Malmerikt beholtæ th*e*r jene
th*e*n priss bodhe for ridd*e*r och swene.
Nw gaff ko*n*nin*g*h aff Jrlandh
hertwg Frederik m*edh* sin egen handh
alt sit ko*n*nin*g*e rige
och th*e*r til andræ gawæ rigæ
och sin datt*e*r Florie,
tha war the bodhe aff sorigen fry.
Th*et* kundgiordhe han obenbaræ
for allæ th*e*n h*err*æ skaræ.
Her m*edh* the*n*ne høgtid for giek,
tha gaff koni*n*gh Malmerikt
sine klenodywm saa rigeligh,
ath allæ the h*err*ær giordhe han righ.
Th*e*r war jngen h*err*æ æn
han gaff ey guld och dyræ stien,
th*et* war werd m pwndh,
th*et* han gaff bort i th*e*n stwnd.
Ko*nn*in*g* Malmerikt tog orloff och bort ha*n* redh,
hertwg Frederik fwlde ha*num* aa hans ledh,
han takede ha*nu*m for th*e*n mygel æræ,
»ther i hawer giord i modh mægh hæræ.«
Ko*nn*in*g*en swaredhæ ha*nu*m leweligh:
»jech wil allæ dage tiene thik,
medh*e*n jech i werden lewe maa,
til ed*e*r tieniste och hied*e*r bestaa.«
The skyldes tha ath sa leweligh,
tha redh hertug Frederik
thil h*æ*ræn som for ha*num* ær,
och takede th*e*m for th*e*n møgele æræ,
som the haffde giordh ha*num* thæræ.
Nw skyldis the ath ath th*ett*e si*n*næ

Digitized by Google

och hwer foor tha hiem til sin,
m*edh* glede som the kame th*er*,
the*n*ne høgtid nw jen ændhæ faar.

17. Hertug Frederik bliver Konge i Irland. Hans Endeligt og Eftermæle.

Hertwg Frederik fæk sin land ath hende
jen h*err*æ, th*er* han giørligh kiendhe,
th*er* han haffde fullelig lidh appa,
th*er* landen kwnde wel for staa,
han foer m*edh* sin hostrw fadh*er* tha
th*en* gieniste wey til Jrlandh laa,
koni*n*gen antwordh*et* hertogen i handh
krone och rygy och alt sith landh.
Ko*n*ni*n*gen leffdhe sidh*en* jet aar,
hertwg Frederik nw for landh*et* staar,
ha*n* skybær sæg saa dygdeligh,
bodhe modh arme och sa modh rige,
ath allæ the i landh*et* æræ,
the hawe hanwm allæ i hierth*et* kieræ.
The gawe ha*num* gosz och hawe
och mange rige gawe,
han skyffte sith gotz sa myldeligh,
ath kyrky och klost*er* giordhæ han righ,
och jen diel for werdzens æræ
torde han och wel for tæræ.
Jen mylderæ h*err*æ wortæ aldrig boredh,
jeth leffned haffde han sægh vdh koredh,
th*er* man høwelig prisæ,
bodhe legmend och klerke wisæ.

Digitized by Google

Han war kiøsk th*en* edelæ mandh,
aff ha*nu*m fand mand all*er* v sandh
i hans mwnd i nogh*er* timæ,
th*en* sed skullæ allæ h*err*ær nyme.
Hwo sa*n*nen seyer ydeligh,
the worte i allæ æræ righ,
thy ath tro och sani*n*dh maa wel weræ
jen krone ow*er* allæ dyg ath bæræ.
Han war from aff al sith liiff,
hans liiff vspardh for stalte wiiff,
han war jen rett*er* æn fuld godh,
vndhæ mæn war han mygh*et* i modh,
røw*er* och tywe kam han aff liwe,
han wilde th*em* jngh*en* node giwe,
ehwadh han kwnde aff th*em* faa,
retten lodh han ow*er* th*em* gaa,
godhe mend war han myldh och blid.

Gud gaff ha*nu*m i th*en* same tidh
m*edh* sin hostrw skiøne
jen datt*er* och to sø*n*ner.
The takede Gud sa nadeligh,
the ow*er* gaff sydh*en* land och rigi,
fyræ clost*er* i th*et* landh
skyffte the thier*es* gosz i blant,
th*en* je*n*ne abedh haffde appa
sortte kape, th*en* a*n*nen graa,
the haffde allæ til ligæ
giordh the klost*er* rige,
sa ath wor H*err*æ lowis th*er*,
medh*en* nogh*er* lew*er* i werdh*en* hææ r.

Digitized by Google

Hertwg Frederik war ko*n*ni*n*g i xv aar
och tre manedh th*er* ow*er* ææer,
medh*e*n han leffdhe i werdh*e*n her,
Gud loffde han och æredh,
tha kam och th*e*n gryme død,
han ændhæ syth liiff ey vdh*e*n nødh,
døden kan jngen man besta,
hw*n* skal os allæ ow*er* gaa.
Gud gaff hans seel hemerigys æræ,
th*et* skullæ wij allæ tro nw heræ.
Sa leffde han i sinæ dawe,
ath han redys for jngh*e*n klawe,
aldrig giordhe han nogh*e*n vledh,
saa myghe*t* som je*n* har war bredh.
Hwort hans fyngern aff guld kam tha,
th*et* kan jech jckj seye fra,
hans elstæ søn ko*n*ni*n*g ær,
ow*er* Jrland han kronen bær,
th*e*n yngeste søn i sa*m*me tydh
han wortte hertwgh i Normandy,
thier*es* datt*e*r gyffte the,
hwn fæk ko*n*ni*n*gens søn aff Yspanya,
och allæ worte the rigæ och godhæ,
thier*es* land och rigy thy wel for stode.

Dro*n*ni*n*gh Florie gaff seg i klost*e*r tha,
som ko*n*ni*n*g Frederik begrawen laa,
jen abbattissze wortte hw*n* thæræ,
hwn leffde sit liiff m*edh* mygel æræ,
th*et* klost*e*r satte hwn m*edh* frwer skaræ,
hwem som lyst*e*r thid ath faræ,

Digitized by Google

han ma th*et* finde, at th*et* ær saa,
dro*n*ni*n*gh Florie jech seyer jaa,
hwn tenthæ th*er* allæ dage,
hi*n*næ siel fæk stor gawe.

Heræ m*edh* endes the*n*ne sage,
Gud giwe os i woræ dawe
the*n*ne werdh*en* wel ath endhæ,
j naar som os skal dødh*en* hende,
i blant hellige mend i hemerigi
at bliwe i gledhe ewi*n*nelige.

The*n*ne bog, so*m* i haw*er* hørdh,
th*en* haw*er* kieszer Otte giord
och wenden aff walskæ i tyskæ maal.
Gud nade th*en* edlæ fyrstæ hans siel.
Nw ær hwn wend i staked timæ,
jen anen tid sat i rymæ
aff tysk och i danskæ twnge,
he*n*ne maa for staa bode gamlæ och vnge.

Tha m wint*er* och try c aar,
syden Gusz søn[s] fødelsæ for gongen war,
th*er* til jet aar och moned to,
tha worte the*n*ne bog dict saa.

Digitized by Google

Jech wil nw boge*n* ænde,
Gud oss sin nadhæ sendhæ,
Gud gywæ th*e*m allæ som bogen hørde,
och sa th*e*n th*e*r hinde giordhe,
glede for vdh*e*n all ændhæ,
th*e*n tid som os skal døden hende!
Th*e*n he*n*ne skreff hwn saffde och saa,
och th*e*r til seye wi allæ jaa!
amen.

Digitized by Google

FLORES OG BLANSEFLOR.

Digitized by Google

Digitized by Google

1. Flores og Blanseflors Barndom.

om jech i bogen skrew*et* saa
och ewentyr the seye fra,
jen hiedne ko*n*ni*n*g foor m*edh* brand
ath øde s*ancte* Jacobs [landh],
th*et* war jen mygh*et* mektug mand,
Fenix aff Apples sa hiedhe hand.
Tha thier*is* skib war ko*m*men saa næær,
the lawde til land och dweldes th*er*
om sex vg*er*s tyme,
orlig oc sa s*n*ime,
hwad the m*edh* roff ku*n*ne thede*n* føre,
th*et* lod the alt til skybed kiøræ,
saa ath th*er* næær war ey tre
aa trøduge mylæ, hwerke*n* folk hell*er* fee,
alt th*et* th*er* matte i wæræ,
th*et* haffde thy for ødh saa saræ.
Thy bad ko*n*ni*n*gen allæ th*em*
ladhe thier*is* skyb och faræ hie*m*,
fyretywe ridd*er* ha*n* kallæ badh
och bødh th*em* allæ webnes i stad:
»i skullæ pa weyen faræ

Digitized by Google

och tage th*er* pilgrym til waræ,
hwadh hell*er* the gange hell*er* ridæ,
wi wille edh*er* jen stwnd bidhæ«.
Ow*er* jeth bierig th*er* weyen laa,
th*er* worte the war, hwaræ pilgrim gaa,
och rende ath th*e*m skiødeligh
och fongede th*er* bodhe arme och righ.
Blant thesse ridd*er* the finge th*er*
war jen ridd*er* [aff] Franckerigy her,
han skullæ til s*anct*e Jacobs land faræ,
hans dott*er* fyllig*er* i th*e*n skaræ,
th*e*n frwe war m*edh* barne vleth,
hwn haffde th*et* for sin hosbwnde jet,
th*er* han dødhe, ath hw*n* skullæ thit faræ,
thy fulde hwn th*e*n pilgrims skaræ,
hi*n*næ fadh*er* war jen fro*m*mer ma*n*d,
th*e*n fyrste th*er* dræbdes th*et* war han,
the fongede th*er* th*e*n fattuge qwi*n*næ
och foræ strax til skibs m*edh* hi*n*næ,
the gawe hinde ko*n*ni*n*gen tha i hend*er*,
hwn haffde th*er* hwerke*n* we*n*ner hell*er* fre*n*d*er*.
Giensten ko*n*ni*n*ge*n* hi*n*næ saa,
tha melte ha*n* oc saffde saa:
»kan jech merke th*et* wel m*edh* reth,
the*n*næ qwi*n*næ ær ko*m*men aff fuld god et,
førrer hi*n*næ hiem om hwn maa lewe,
jech wil hi*n*næ myn dro*n*ni*n*g giwe,
mæg my*n*nes, hwn bad mæg siste si*n*næ
ath føræ segh hiem jen criste*n* qwi*n*næ.«
The skynede th*e*m fast som hwer for maa
til skibs och lode theden gaa,
the waræ bodhe glade och kode,

the drewe th*er* skiemth i allæ made.
The waræ i siøen for vdh*en* vmagh
[trij netther oc fyre dawæ,
then femte dag for theris egh*et* land
the kaste there acker po hviden sand.
Tijl Aplas borg man tijende fraa,
at konge*n* vdhæ for la*n*net laa,
oc war met seyer ko*m*men hiem,
hwilket wel tottæ allæ them.
The fore mod hanum met prijs oc ære,
the bade hannu*m* allæ wel ko*m*me[n] wære.
Konghen for aff stæd met them,
the fuldhe alle hannu*m* hiem,
han lod th*em* genesten samme*n* kalle,
oc giorde th*em* stoor glæde alle,
han skiffthe th*et* gotz met th*em* til lijge,
saa the bleffue alle rijge.
Han sagde oc til sijn drotning tha:
»i sculle oc mijn gaffue vntfaa,
th*en* qvinne giffuer ieg edher til ternæ.«
Hun tog hennæ oc tacket hanu*m* gernæ,
meer en for dyre stene oc guld:
»meg hobes hun worder meg huld,
hu*n* ma wel holde sijn cristne tro,
om henne selffuer tycker soo.«
Then samme ædele vdlening qvinne
holt seg saa i alle sijnne,
at fattige oc rijge vnthe henne wel,
he*n*ne gerning oc ord wore met skiel.
Ther hu*n* hade wæret en stu*n*d til hoffue,
i thet hwss the inne loffue,
som hun war met drotni*n*gen innæ,

Digitized by Google

at foster mu*n*ne hu*n* ther kijnnæ,
hun glædes tha oc ey aff leg,
hu*n* war bade rød oc bleg.
Genisten drotning thet saa,
tha melthe hun oc sade tha:
»ieg seer at thu fødæ wil,
sie meg hwem thet hører til.«
Hu*n* sade he*n*ne bade stunt oc tijme
oc sandh*et* at thette synne.
Palme søndag i thet samme aar
drotning føde en søn so klaar,
oc en mø then cristen qvinne,
th*en* fyerste then man ku*n*ne fijnne.
The gaffue th*em* naffn i samme ijdh,
forthi the fødes mod sommerens tijd:
Flores kallede the then søn,
oc **Blantzeflor** then iomfrw skøn,
hans naffn en rød blomme lyder,
hennes naffn eth hwit blomster tyder.
The børn føde op th*en* cristne qvinnæ,
hun sijwntes at haffue fawre sinnæ,
hver there hafdæ hint anneth saa kær,
for vdh*en* alskens falsk oc alskens flær.]
— Jen tieniste qwi*n*næ neffnd var,
hi*n*næ bryst han drak aff nog*er* aar,
for vdh*en* falsk i allen ridh
han føddes ap wed kristen sid.
Th*et* war firæ winth*er* saa
the hver i sengh m*edh* a*n*nen laa,
the adhæ och drwke bode same*n*,
giorde th*em* legh, glede och game*n*,
th*er* fem aar for gangen æræ,

tha siøntes the meræ til wext at weræ
en andræ børn aff sa mange aar.
Th*er* ko*nn*i*n*gen worte th*er* wedh war,
tha lod ha*n* th*em* til skolæ føræ,
th*er* som the finge visdom ath høræ,
til Drwssenborigh th*en* gode stad,
jen mest*er* han segh kallæ badh,
han war th*en* høweste th*er* war,
th*en* wiseste aff allæ the th*er* ær.
Saa saffde koni*n*ge*n* m*edh* skiel
til sin søn, han vntæ wel:
»myn kieræ søn, th*et* radh*er* jech thik,
thw neme wel och ideligh,
ath thu time ey for spillæ kan,
tha bliw*er* thu rigeth jen mektug mand.«
Han swarede gredindæ: »th*et* seyer jech,
fadh*er*, ladh*er* Blanszeflor fyllige mæg,
vden hi*nn*æ jech ey ny*m*me maa,
ee hwad mæg skal th*er* efft*er* gaa.«
Hans fadh*er* swarede ha*nu*m th*er* til:
»jech th*et* gierne giøræ wil,
thu skalt ne*m*mæ m*edh* gode villiæ,
jech wil ey edh*er* nw ath skilliæ.«
Han bad th*en* mest*er* kie*n*ne th*em* bode,
the haffde til ne*m*mæ sa stor nadhe,
man haw*er* ey hørd seye fra
the børn th*er* bedræ ne*m*mæ maa,
the haffde hwær a*n*nen alt saa kier,
som jen sith egh*et* liiff ha*nu*m ær,
hwad th*en* je*n*ne ne*m*mæ maa,
han seyer gienstæn th*en* a*n*nen fra.
Owidiu*m* hawde the hørd i skole,

Digitized by Google

som kie*n*ner nød for elskow ath tolæ,
och elskow kie*n*ner for allæ tingh
th*er* werdhen gang*er* m*edh* om kringh.
Th*e*n sette winth*er* th*er* war fra,
tha haffde the bogen nomedh saa,
ath bodhe for klerke och sa for vale
ku*n*ne the thier*is* maal fuld vel talæ,
thieræ elskow øctes ee mieræ oc mieræ,
saa ath jngh*e*n ær glad vden a*n*nen seer.

2. Skilsmissen.

Ko*n*ni*n*gen th*er* fore ang*er* bææ*r*,
ath han haffde hi*n*næ sa hierteligh kier,
han tog th*er* jdeligh ath tenckæ aa,
ath han willæ hi*n*næ til hosfrw faa:
»jec skal th*et* wende om Gud wil.«
Han lod tha kallæ dro*n*ni*n*gen til
och sporde hi*n*næ til radæ,
hwræ han skullæ styræ th*e*n wodæ:
»wor søn elsker th*e*n fattyge møø
och wil for hi*n*næ løwe och døø,
om edh*er* tøck*er* th*et* wæræ til made,
wi willæ hi*n*næ for derwe ladhe,
th*et* ær bedræ wi giøræ saa,
æn han skal hi*n*næ til hosfrw faa,
han fongh*er* wel th*e*n hans jaffnlige ær,
tøck*er* edh*er* saa, myt hiertens kier?«
Dro*n*ni*n*ge*n* tenker th*er* stadelig aa,
hwad hwn skullæ til antswar faa,
ath hwn matte ha*num* th*et* bæstæ rade,
th*et* Blanszeflors liiff skulde ey skade:
»myn kieræ h*e*rræ, os bøør at acte,

Digitized by Google

ath wi woræ rigy giøme oc wocte,
th*et* wor søn for Blanszeflor
taber ey sin hiertens amwr,
thy tøker mægh radeligh weræ saa,
ath wi skiliæ hanum hinnæ fra,
saa hi*n*næ liiff ey skadhe,
th*et* torde jech wel rade.«
Ko*n*ni*n*ge*n* swarede hi*n*næ tha:
»jech haw*er* jen syst*er* ey langt her*æ* fra,
thiidh wil jech sendhe ha*nu*m jen tymæ,
och lade ha*nu*m th*er* jen stwnd ne*m*me,
til Sibilla aff Mantoiræ,
jec wed, hwn wil ha*nu*m gierne see,
grewen and ha*nu*m och fuld wel,
th*et* wed jech m*edh* fuld got skiel.
Fyrste the fonge ath merke th*er*,
for hwad sagh han th*er* ko*m*me*n* ær,
tha fi*n*næ the wel rad ath skyliæ
allæ thieræ gode williæ.
Hans mest*er* skall segh syg giøræ,
saa ath han kan ha*nu*m ey høræ,
the fattige qwi*n*næ skal och skriwe
til Blanszeflor, ath hw*n* maa ey lewe
och bedhe hi*n*næ ko*m*me snart til segh,
om hwn wil hi*n*næ fi*n*næ qwegh.
Tha hwn the*n*ne tidindæ faar,
sorig i hi*n*næ [hiertæ] gaar,
tha skal man ha*nu*m lowe saa,
ath hwn ko*m*mer afft*er* jnde*n* je*n* dag hell*er* too.«
Th*er* thete war redhæ m*edh* allæ,
ko*n*ni*n*gen lod sin søn jnd kallæ:
»thu skalt faræ ath th*ett*e si*n*næ

Digitized by Google

thid thu matte mieræ wisdom ne*m*mæ.«
Flores swarede ha*nu*m saa:
»jech wed ey, hwræ th*et* wæræ maa
ath skillies wed myn mest*er* och Blanszeflor,
som ær myth hiertens amwr,
mæg tøck*er* weræ ilt wed th*em* ath skiliæ,
jech worder dog ath giøræ ed*er* wiliæ.«
Ko*n*ni*n*gen bad sin søn wel faræ
och bad the swe*n*ne redhe wæræ:
»jech skal thik bradelig sende thin møø,
hwad hell*er* hi*n*næ modh*er* maa løwe hell*er* døø.«
Han fæk th*em* pæ*n*ni*n*ge saa til wone,
ath the tørffte ey wedh ath lone.
Efft*er* faa dage finge the ath see
th*en* stalte borigh Mantorie,
som grewe Gerit han war j*n*næ
och Sibillæ m*edh* sin stalte qwi*n*næ.
The vndfinge th*em* gansze hiederlig
bodhe arme och sa righe.
Thet tøtte alt Floress illæ wæræ,
ath han saa ey sin hiertens kieræ,
th*en* frwe leddæ ha*nu*m til skolen tha,
som han the stalte jomfrwer saa,
ath han skullæ th*er* nogh*er* fonge kier
och Blanszeflor worde ha*nu*m vmer.
Thesse fleræ jomfrwer han thær seer,
hans sorig yppes e meer och meer,
saa han ku*n*ne ey ne*m*mæ th*er*
aff nogh*er* mand som ha*nu*m war nææer,
hoos Blanszeflor hans hoff ær,
ha*n* foor ey roo hell*er* tol vdh*en* th*er*.
Jen halff moned war th*et* saa,

Digitized by Google

hwær dag mwn han efft*e*r hi*n*næ tra.
Tha th*e*n halff moned for gongen ær,
och Blanszeflor hwn kam ey th*e*r,
tha kiende Flores sa*n*nelig,
at hans fad*e*r haffde giord hanwm swig,
och redes ath hwn skullæ weræ død,
han fæk aff ang*e*r saa mygel nød,
ha*n* ku*n*ne ey edæ hell*e*r drikæ
for angest och sorig och vløckæ.
The swene hooss ha*nu*m waræ
lodh bodh til ko*n*ni*n*ge*n* faræ:
»sender ha*nu*m bod i gien
edlæ mænd, ridd*e*r och swen,
lade th*et* bradelig skiee,
saa framt i wil ha*nu*m lewind*is* see.
Tha ko*n*ni*n*gen thesse tidinde fraa,
han giek til dro*n*ni*n*gen och saffde saa:
»wee skal worde Blanszeflor,
th*et* myn søn fæk til hinde amwr,
vdh*e*n dieffwelskab th*et* ey ær,
th*et* ha*n* haw*e*r hi*n*næ saa kier,
ladh*e*r bradelig kallæ hi*n*næ,
man skal hi*n*næ i booledh bre*n*ne,
sidh*e*n han wed, hwn ær ey qwegh,
tha glø*m*mer han hi*n*næ skiødeligh.«
Dro*n*ni*n*gen swarede bradelig tha:
»nadige h*e*r*r*æ, wi giøræ ey saa,
jech wil ladhe edh*e*r høræ,
hwad wi willæ alt bedræ giøræ,
rige kiøbmend ligge hæræ,
th*e*r aff Babilon ko*m*men æræ,
them wil wy hi*n*næ selliæ

och os i gien for hinæ welliæ
guld och sylff och rige gawe,
slikt som wi willæ sielff hawæ,
the føræ hi*nn*æ saa langt borth,
ath wi fonge aldrig til hi*nn*æ sport.«
    Han lodh segh lengy bede til,
førræ han th*et* giør[*æ*] wil,
sidhen lodh han kallæ til seg
jen kiøbman ha*nu*m war hie*m*melig,
som kunde mange handhæ maal
och haffdæ tha th*en* jomf*rw* fal,
werdh willæ han for hi*nn*æ tage,
th*et* giordhe han ey for pæ*nn*i*n*g sage,
han lodh til skibs m*edh* hi*nn*æ løbe,
han fandh th*en* th*er* hi*nn*æ mwn kiøbe,
aff Babelonia jen kiøbmand righ,
i thieræ haffn war jngh*en* sligh,
trøduge mark guld han vd tolde,
och tywe peld the waræ vd wolde,
tywæ mark sylff ath th*et* si*nn*æ
och tywe mantel m*edh* sabel skinde,
tywe kiortel aff sayen widhe,
och tywe mantel aff blialt side,
jeth kar aff guld th*er* Walkas giorde,
jeth bedræ jngh*en* man aff hørde,
pa kared stodh skrew*et* saa
th*en* strid for Troyæ borig laa,
och hwræ Gryda mw*n*ne roo
ow*er* hawet i jen gamskloo,
owen pa kareth stodh skrew*et* saa,
hwræ Pallas Venus oc [Juno]
trette om guld eblæ jeth,

Digitized by Google

som th*em* war allæ sa*m*men thiedh,
pa knapen war jen carbwnkel stien,
saa lyws som solen om morigen skien,
ow[e]n pa knapen je*n* fowel aff guld,
hans klør aff dyræ stie*nn*æ fuld,
aff grøne farige tha ski*nn*æ the,
th*e*n fogel synt*is* lewind*is* hwo ha*nu*m mon see.
Th*et* kar war i Troyæ giord,
Eneas haffde th*et* theden førd
och gaff th*et* ko*nn*i*n*ge*n* aff Lwmbardi,
sidh*e*n war th*et* th*e*r lengy vdh i,
och th*et* togh keyseren man efft*er* mand,
til thesse jen tyff th*e*r liist til fand,
han stal th*et* fra keyszer Cesare
och solde th*et* jen kiøbmand, sa myste th*et* the.
    Th*et* gawe the for Blanszeflor,
the wintæ th*em* mieræ for hi*nn*æ amwr,
the wedhe th*e*n wel weræ til,
th*e*r mieræ for hi*nn*æ giwe wil,
th*em* blæste fower bøør fra strande,
the seyledh m*edh* hi*nn*æ hiem til la*n*de.
Aff Babelonia th*e*n ko*nn*i*n*g righ
kiøpte hin*n*æ for vii sligh
guld som hw*n* war stoor til,
han haw*e*r nok aff goszet hwad ha*n* wil,
lodh hi*nn*æ sidh*e*n hiem til segh føræ,
i stærke giø*m*mæ lodh hi*nn*æ bewaræ.
    Th*e*n hi*nn*æ haffde sold foor afft*e*r hiem
och giek sidh*e*n ko*nn*i*n*gen sielff i gien,
antwordh*et* ha*nu*m guld och hawæ,
th*et* kar m*edh* andræ rige gawe.

Digitized by Google

3. Flores Klage.

Jen graff aff guld lod ko*n*ni*n*ge*n* giøræ,
lodh th*e*r aa skriwe som i maa høræ:
»h*er* ligh*e*r th*e*n th*e*r døde*n* sloo i hiel,
Blanszeflor, th*e*r Flores vnte wel.«
Nw kam Flores farinde thæræ,
spør hwaræ Blanszeflor mwnde wæræ,
han hielser fadh*e*r och modh*e*r sin,
och spør ath Blanszeflor sin gode wen.
Han jngh*e*n antswar th*e*r nw faar,
thy giek han tid, hi*n*næ mod*e*r war:
»thu skalt mægh th*e*r aff giøræ skiel,
hwar ær Blanszeflor som jec and wel?«
»Matte jech th*e*r om tyæ,
tha wilde jech th*e*r jnth*et* aff seye,
— hw*n* swarede ha*nu*m m*edh* gredindæ taræ —,
jech gidh*e*r ey sawd, hwar hwn mw*n* weræ,
thy th*et* giør mæg mygel nød,
myn kier*æ* datt*e*r hwn ær død.«
»Hwræ lwndæ kam th*et* til?«
»For otte dage jech seye wil,
tha worte jordh*et* th*et* sellige lig,
thy ær jech arm och jckj rig.«
Om hi*n*næ død hwn saffdæ vset,
th*et* haffde hwn førræ konge*n* jet.
Th*e*r han th*et* for stodh m*edh* skiel,
ath hwn war dødh, th*e*r han vnte wel,
sa mygel sorig fek han tha,
han field i vwedh och laa.
Th*e*n qwi*n*næ worte redh och øpte saa,
th*et* ko*n*ni*n*gen sielff hørde th*e*r aa,
ko*n*ni*n*ge*n* och dro*n*ni*n*gen løbe thid bode,

Digitized by Google

the ja*m*merlig lode och felde til jorde.
Th*er* han haffde leyed jen stwnd i dwale,
han stod ap och tog til ath talæ:
»awi, jech kieræer ow*er* thik, dødh!
ath thu mæg gaff en tøllig nødh,
th*et* thu willæ os ath skilliæ
i modh begis woræ williæ.
Ledh*er* mæg thid, som jec ed*er* bed*er*,
til grawen som i lawde hi*n*næ ned*er*.«
Fadh*er* oc mod*er* fulde ha*nu*m tha
til th*en* graff, the saffde ha*nu*m fra,
th*er* ha*n* pa grawen skrew*et* fand,
ath hwn war død, som han wæl and,
tha mistæ han sin fogræ lyydh
och feld affth*er* nedh*er* i v wedh.
Han laa th*er* jen lang stwnd i dwale,
førræ han kw*n*ne afft*er* talæ,
han stod ap och tog til ath græde
och sa jamerlig ath ladhe:
»awi, myn hiertens Blanszeflor,
thin ælskow ær mægh wordh*en* swr,
jech war føød m*edh* the*n*næ møø,
hwi matte wi ey sa*m*men døø?
wi føddis bodæ pa jen timæ,
hi*n*nes død kam mægh for snymæ.
Hwad jech mieræ seye wil,
sa wen jen jomf*rw* ær ey nw til,
och aldrig hw*n* fødis men wi lewe,
thy maa jech mæg saræ giwe.
Jech haffde wæl mieræ m*edh* dødh*en* træt,
wente jech mæg aff ha*nu*m reth,
medh*en* jech kall*er* och han tyer,

Digitized by Google

och ey ko*mm*er medh*e*n jech bed*e*r.
Førræ qweld wil jech mæg sielw*e*r døde
och løsæ saa myn mygel møde,
tha ko*mm*er jech til P*ar*ædiis,
th*e*r ær Blanszeflor, th*et* ær jech wis.«
Ap stod Flores och droff sin kniff:
»thu skalt nw syndh*e*r skieræ myt liiff,
Blanszeflor, giiff h*e*re pa jen ende,
ath døden maa mæg til thik sende.«
Tha ha*n* kniwen til hierth*et* lawde,
hans modh*e*r greb om hans arm och sawde:
»mæg tøck*e*r thik weræ jen how*et* doræ,
thu kanth thith egh*et* liiff ey sparæ.«
»Ney, modh*e*r, mægh tøck*e*r bedræ wæræ døth,
æn lewe leng*e*r wed tølligh nød.«
»Myn søn, th*et* ær jen vwiss mand,
som ey for døden redis kand,
hwo seg sielff dræbær hæræ,
han ko*mm*er ey thid so*m* Gud mo*n* wæræ,
nw skalt thu thesse weræ wiss,
Blanszeflor ær ey i Parediss,
the segh sielff dræber skullæ th*et* fi*nn*æ
hilwidis jeld th*e*r i ath bræ*nn*æ.
Myn kieræ søn, jech tenk*e*r m*edh* mæg,
ath Blanszeflor hwn ær æn qweg
och hobis æn th*e*n legy ath faa,
som hi*nn*æ liiff wel hielpæ maa.«
Gredindæ hwn for konge*n* giek:
»myn kieræ, i nad*e*r mæg,
wor je*nn*estæ søn segh dræbe wil,
seyer os nog*e*r rad hær til,
ath wi skulle ey th*e*n storæ sorig faa,

Digitized by Google

thet han wordher os saa tagen fra.«
»Myn kieræ, wi willæ æn jen stwnd bide,
hans sorig maa hanum wel for lidæ.«
»Wi bide saa lengy for vdhen nødh,
wi wedhæ ey aff, førræ han ær død,
os wordher thet twngt ower landhet høræ,
wi matte thet weriæ och wil thet ey giøræ.«
»Wilt thu, frwe, wi seye hanum til?«
»Jaa, jech edher thet rade wil,
wi wordhe antigh ath hawe them bode,
heller myste hanum och hawe then skade.
Ladh hanum ther aff santh for sant for stande
och skiel os wedh thenne wandhæ.«
Dronningen bradeligh theden gaar
til sin søn ther sorigend war,
hwn taled til hanum saa lewelig:
»sidh her nedher och talæ wedh mægh,
thu skalt wede, myn søn kieræ,
ath thenne graff som thu seer hæræ
worte giordh for thin faders wold,
Blanszeflor ær for penning sold.
I thinnæ graff ær hwn ey jnnæ,
thy matte thu hinnæ æn lewindis finnæ,
thet war giord for thennæ sage,
ath thu skullæ for hinnæ ey hawe vmage,
och tage jen jomfrw sellige,
aff byrd matte ey wæræ thin lige,
wi willæ thet heller skibe saa,
thu matte jen konings datter faa.
Thet thw hinnæ fæk war ey ret,
thy hwn ær aff fattwge eth,
lad thik ey effter hinnæ lange,

Digitized by Google

thy thu matte hi*nn*æ jckj fonge,
hwn ær ko*mm*e*n* saa langt bort,
ath thw foor ey til hi*nn*æ sport.«
Han worte tha glad och war ey sien
och swarede hi*nn*æ saa i gien:
»[E]r th*et* sant i seyer mæg,
modh*er*, tha ær jech øwert rig.«
Han obnede grawen ath th*et* si*nn*æ,
och fand th*er* alz jnth*et* j*nn*æ.
Tha worte han glad och soor om mend:
»Blanszeflor hw*n* lew*er* end,
jech skal hi*nn*æ fi*nn*æ, hwn ær mægh kier,
ee hwaræ hwn i werilden ær,
och aldrig ko*mm*æ afft*er* til thik,
vdh*e*n hwn skal fyllige mægh,
myn fad*er* vdh*e*n ræt och skiel
solde Blanszeflor, som jech and wel,
jech low*er* mæg aldrigh a*nn*en qwi*nn*æ,
vdh*e*n jech maa hi*nn*æ fi*nn*æ.«
Sidh*e*n giek th*e*n vnge mand
tid som han sin fad*er* fand.
Ko*nn*i*n*gen war glad, ha*n* ha*nu*m saa,
han hielsede ha*nu*m och sawde tha:
»giw*er* mæg orloff ath th*ett*e si*nn*æ
ath ledhe effth*er* myn kieræ wen.«
Ko*nn*i*n*gen tøtte th*et* jllæ wæræ,
han lod ey dræbe hans hiertens kieræ,
och lastede mygh*et* droni[*n*]gens rad,
ath hwn skullæ wæræ alt aff bradh:
»myn søn, giør os ey th*e*n skade,
thin modh*er* och mæg th*e*n woræ wode,
ath thu skiel os thik nw fra,

Digitized by Google

aff sorigh mowe wi snart for gaa.«
»Myn kier*œ* fadh*er*, tal*er* edh*er* ey synde,
ladh*er* mæg snarlig hedh*en* skynde,
far jech bort och ær ey sien,
tha ko*m*mer jech snarligh afft*er* i gien.«
»Men thu wi[l]t joo endelig faræ,
th*et* skal alt effth*er* thin williæ wæræ,
guldh och sylff, hwadh hæræ ær til,
tagh sielff medh*en* thw hawe wil.«
»Gudh løne edh*er*, h*er*ræ, th*er* tal*er* saa,
om i willæ, tha ladh*er* mægh faa
syw heste, the bæstæ her mwn wæræ,
guld och sølff, men the kw*n*næ bæræ,
smed och giordh saa th*et* maa prisæ
allæ mest*er* kloge och wisæ.«
Tre hestæ war lawd m*edh* florene,
th*en* fierde och fæmtæ m*edh* dyræ stie*n*næ,
sette och sywindhæ m*edh* sabel skindh,
mord och th*er* til hermelin.
»Syw ganginde swe*n*ne jech hawe wil,
oc andræ syw th*er* ridindæ til,
i skullæ mæg oc jen mand faa,
som jech maa trøstæ best appa
oc rad kan til wende,
ee hwad som os kan ko*m*me til hende,
th*en* th*er* kiøbe och seliæ kand,
jech wil mæg hollæ for jen kiøbmand,
vspardh skal wæræ alt th*et* jech aa,
om jech Blanszeflor fi*n*næ maa.«
Ko*n*ni*n*gen swarede ha*nu*m tha:
»hwad thu bed*is* th*et* skalt thu faa.«

Digitized by Google

4. Flores søger Blanseflor.

Tha alt war rede th*e*r han fæk,
ha*n* jnd for fad*e*r oc mod*e*r giek,
och tackede th*em* for gawe rige,
bad th*em* tage løn i hemerige
aff th*e*n Gud the trode appa:
»nw bed*is* jech orloff om jech maa,
m*edh* edh*e*r orloff wil jech faræ.«
Ko*n*ni*n*gen stod tha sielff til swaræ,
och bad tha hinttæ jnd th*et* kar,
som for Blanszeflor giw*et* war:
»søn, th*ett*e kar giw*e*r jec thik.«
Ha*n* taker ha*nu*m saa my*n*neligh,
sin bæstæ gang*e*r han sadlæ bad,
och gaff ha*nu*m Flores tha istad.
Th*e*n hæst war vnd*e*rlig til lydh
som sne war halff dielen hwid,
a*n*nen hans sidhæ war rød som blod,
th*et* maa wel wæræ jen gang*e*r god,
th*e*n giordh, som v*n*dher sadelen laa,
aff th*et* rigeste peld th*e*r weræ maa,
aff fylsbien th*e*n sadelbowe war,
lawd m*edh* dyræ stie*n*ne klar,
th*e*n pa*n*nel war aff blialt
m*edh* dyræ gierni*n*ge ma*n*ge fold,
sty ledh*e*r och the re*m*mær th*e*r til hørde
waræ aff th*et* skieræ silky giorde,
al th*e*n ting som th*e*r til hørdhe
the waræ aff guld och sylff giorde,
bodhe biedzel och th*e*r til how*et* led*e*r
skiende som solen mod th*et* wed*e*r,
man prisede th*et* for landh och fæstæ,

Digitized by Google

thy th*et* war aff the gierni[*n*]ge bæstæ.
Hans modh*er* tog jeth fingern aff guld,
gaff Flores, thy hwn war ha*nu*m hwld:
»kant thu th*ett*e giø*m*me wel,
thu wordh*er* ald*er* vdh*en* skiel,
jnge*n* jeld maa thik skadhe,
ey wand, ey jern ko*m*me til wodhe,
giø*m*mer thu th*et* m*edh* rad och si*n*næ,
effth*er* th*et* thu ledh*er* skalt thu fi*n*næ.«
Han takede th*em* ṣa my*n*erlig,
the kiøste ha*nu*m tha leweligh,
ha*n* tog orloff aff the th*er* waræ,
the grede saa the kw*n*ne ey tha swaræ,
fadh*er* och modh*er* the rewe thieræ haar:
»m*edh* sorigh skulle endis allæ woræ aar,
wi see ha*nu*m aldrig myeræ.«
Saa saffde the och andræ fleræ,
th*er* m*edh* waræ the øwert spaa,
for thy th*et* mwnde th*em* och saa gaa.
Han bad th*em* lewe hiel och seel,
the swarede grædinde: faar fuld wel!
    Han red thedh*en* giensten i stad,
sinæ radgiw*er* han seg kallæ bad,
han badh ha*nu*m ride for til strande,
thid som Blanszeflor foor fra lande.
The fierde dag the ka*m*me thæræ
och lod thieræ kost rede m*edh* æræ,
jngh*en* matte a*n*neth for standhe,
æn th*er* war kiøbmen ko*m*men til lande;
th*et* tiede the allæ obenbaræ,
ath Flores ottæ alt th*et* th*er* waræ.
Han tog bwndh*en* och hosfrwen til sin

Digitized by Google

och skie*n*kede th*e*m bodhe myød oc wiin,
tha the allæ glade waræ,
swckede Flores gansze saræ
och taledhe wedh seg je*n*ne:
»och kieristæ Blanszeflor rene,
megh kan aldrig gledh*e*n skie,
førræ jech fong*er* thik ath see.«
Bwndh*e*n och hosfrwen worte th*et* waræ,
ath Flores swckede gansze saræ:
»men wedh, saffde the bodhe reth,
han ær ko*m*men aff jen godh æth,
och han ær jngen kiøbman,
andræ ærinde hawer han.«
Hosfrwen taled til ha*nu*m tha:
»kieræ Flores, hwi sørighe i saa,
ladh*er* edh*er* sorigh faræ,
i skullæ nw endelig glad weræ,
jen møø war hæræ for snyme*n* tid,
hwn haffde och saadan same jidh,
Blanszeflor hwn kallede segh,
i ær hi*n*næ saa storligh ligh,
hwn sawdhe segh aldrigh ath worde seel,
førræ hwn fi*n*nær th*e*n hwn vnd wel,
for Flores sage kam hi*n*næ til hande,
th*et* hwn worte sold til fræ*m*mede lande,
for guld och stiene skyøne,
th*e*n rige ko*n*ni*n*gh aff Babilone.«
Tha Flores hørde hi*n*næ talæ saa
och sa*m*me tidindæ til hi*n*næ fraa,
tha saffde han saa hierteligh:
»th*et* giwe Gud i he*m*merigh
m*edh* sin myskund och nadhe,

Digitized by Google

at wi matte æn find*is* bodhe!«
Aff glede han jen werme kiende,
han fand ey kniff han haffde i hende,
aff hans hand field karedh nedh*er*,
jet a*n*net i geen ha*n* hintte bed*er*,
han fæk hosfrwen som ha*nu*m sad nær:
»drick*er* th*et* aff som her i ær,
och karedh skullæ i sidh*en* hawe,
thy i kw*n*næ seye aff wisæ sage.«
The taledhe ma*n*th och giorde th*em* game*n*,
th*en* affth*en* th*er* the sade same*n*.
    [O]rligh om morigen dagen war lywss
th*er* roptes vdh*en* for th*et* hwss:
»hwo til Babilone wil faræ,
the skullæ allæ til redhe wæræ
och føræ thieræ ting til strande,
thy nw bles good bøør fra lande!«
Flores war glad, han fæk th*et* ath høræ,
han lod sin ting til strande føræ,
ha*n* kallede th*en* hosbwnde som ha*nu*m war hold
och gaff ha*nu*m hwndrede mark røde guld.
Aff th*en* hosbwnde han orloff togh,
allæ hion th*em* gaff han nok,
hwær slikt som th*er* war,
sidh*en* han til strande faar,
the badhe ha*nu*m allæ fuld wel faræ,
Gudh hans liiff och æræ bewaræ.
Til skibs m*edh* them tha giek han,
han bad seg kallæ th*en* styræ mand:
»thu giør th*et* jech bedh*er* hæræ,
styr til haffn thu west nest wæræ,
jech hawer for standh*et* sa*n*nelig,

Digitized by Google

ath ko*nn*i*n*gen och andræ h*er*ræ*r* righ,
som vndh*er* ko*nn*i*n*gen aff Babilonia boo,
the hawe th*et* allæ low*et* aa tro,
nar otte monedh gangen æræ,
tha skulle the allæ ko*m*men wæræ,
thy willæ jech gierne ko*m*me brat,
førræ the h*er*ræ*r* skilliæs ath,
jech myne woræ th*er* maa selæ,
hwad th*em* lyst*er* th*er* aff ath weliæ,
jech wil thik giwe gosz th*er* til,
om thu mægh føræ*r* thid so*m* jech wil.«
Han swaredhæ ha*nu*m och saffde saa:
»jech fører edh*er* thidh, om wi bør faa.«

5. Flores kommer til Blandag.

Gud gaff th*em* bøør och blidh*en* søø,
ath the tørffte jckj wed ath roo,
the giordhe ey a*n*neth i otte dage,
æn seyledhe bodhe for wind och wowe.
Blandag hiedhe jen mektige stadh,
the ka*m*me thid bode froo och glad,
th*en* stad sa høwt i wedered laa,
ath men och qwi*n*næ ha*nu*m giørlig saa
vdi hawed mange mylæ,
hworth v*i*dh skybedh mwnde seylæ.
Th*et* war tha som Flores willæ,
ath the ka*m*me saa snart th*er* til,
thy thedh*en* mwnde sa langt wæræ
i firæ dage til Babilonia ath faræ.
Th*en* styræ mand bad Flores reth
fonge segh th*et* han haffde ha*nu*m jet,
han lod gienst*en* giøræ saa,

Digitized by Google

tywe mark bad ha*num* faa,
guldh och sylff m*edh* fulde vekt,
alt som han haffde ha*num* jet.
The swe*n*ne ap i stadh*e*n gaa
och spøræ hwaræ han [ma] herberig faa,
the fu*n*ne th*e*r jen righ mandh,
som gierne wille herberigh ha*num*,
th*et* skib war hans for gordhen laa,
th*er* Blanszeflor kam thidh appa.
Th*e*r war sedh told ath giwe
aff alt th*et* gosz, man skullæ aff lewe,
och sweræ om Gudh i hemerigh,
ath ha*n* skulde ey giøræ ko*nn*i*n*gen swigh,
ha*n* skulde ey giøræ hell*e*r radæ
th*et* koni*n*ge*n* matte ko*m*me til skade.
Tha th*et* war end, the ginge til bordh,
Flores taledhe ey jeth ordh,
han saadan how til Blandzeflor [fæk],
ath hans sindh ha*num* næær for giek.
Tha saffde hosbwndh*e*n til ha*num* thæræ:
»myn giest, mægh tøck*e*r edh*e*r søringind vere,
for told hell*e*r pæ*n*ni*n*ghe tog myn swend
thigh andræ thywge for hwer jen.«
Tha tenkte Flores m*edh* segh,
th*e*n ko*n*ni*n*g ær ey dygdeligh,
som saadan skath bedh*e*r vd faa,
th*e*r jngh*e*n nadæ fyllige maa.
    Th*e*n hosbwnde melte och saffde tha:
»th*et* war for snimen jech heræ saa
jen møø, war edh*e*r mygh*et* liigh,
Blandzeflor hwn kallede segh.«
Th*e*r han th*et* hørde, tha worte han glad,

Digitized by Google

jen sametz ma*n*ttel ha*n* hintte bad,
th*e*r foreth war m*edh* sabel skindh:
»tag thu the*n*ne, myn gode wen,
och sey mægh, naar th*e*n jomfrw righ
hedhen foor, som mæg war liigh,
jech haw*e*r førræ hørd seyæ aff hinde,
æn thy jech hi*n*næ ey giørligh kie*n*næ.«
»Til Babilonia war hw*n* førd,
til jet torn m*edh* kwnst ær giørdh,
jech wintt*e*r hwn ær th*e*r æn j*n*næ,
m*edh* fleræ møør och høwske qwi*n*næ.«
    The hwilt*is* th*e*r th*e*n same nath,
om morigen fore the thedh*e*n brath
til jen a*n*nen føwe stad,
th*e*r hwilt*is* the och waræ glad.
Om natten han i stad*e*n laa,
tidindæ han och til hi*n*næ f[r]aa,
th*e*n tridiæ nath han ko*m*men æræ
til jeth swnd, th*e*r hiedh*e*r Fææ*r*,
jen a*n*nen veyen biergh*et* Pelis
war jet hwss bygh*et* m*edh* priis,
th*et* wand war dypt m*edh* strø*m*me saa,
th*e*r kw*n*næ ey nogh*e*r broo weræ aa,
i th*e*n strøm th*e*r stod jen stien,
th*e*r war i lest jeth horn aff bien,
hwo th*e*r skulde *ø*w*e*r faræ,
han skulle th*et* blesæ oc glad wæræ.
Han lod th*et* blesæ jen sin swend,
giensten kam ha*nu*m ferien i gien,
the foræ ow*e*r sa skiødeligh:
»mowe wy i nath herberige m*edh* thik?«
Th*e*n man han sporde Flores tha:

Digitized by Google

»hwo æst thu, sey mægh th*er* fra,
th*er* nattwren saa lige giordh
th*en* møø, jech sisten heræ ow*er* førde?
hwn kierde segh allæ stwnde hær,
ath hwn skyld*is* fra sin hiertens kier,
jech tror om jech reth kan rade,
ath i mowe weræ syskindh bodhe.«
Th*er* Flor*es* th*ett*e for nam,
tha sporde han then feriæ man:
»hworth vdh foor th*en* jomfrw tha?«
»Hwn for til Babilonia,
ko*n*ni*n*gen kiøpte hi*n*næ til sielw*er* segh,
han ær aff guld øwert righ.«
The skynede th*em* allæ til herberig brat
och haffde th*er* fuld god jen nath,
han kallede til segh sin beste swend,
th*en* ferie karl sin gode wen:
»wiis mægh herberig til nogh*er* mand
i Babilonia th*er* kiøbe kand,
och for thinæ skyld mæg wel beware,
saa ath mæg matte jngh*en* daaræ,
giff megh jet tegen ha*nu*m til,
th*et* ha*n* mæg thiiss bedræ tro wil.«
Han gaff ha*nu*m bodhe sølff och guld,
alt til hans pung war øwert fuld:
»h*err*æ Gud løne thik, h*err*æ righ,
aldrigh gaffs mægh saa rigelig,
sidh*en* jech kam hiid ath boo,
myne ordh mowe [i] wel troo.
Tha i wordh*er* Babilonia war,
ow*er* jet stort wand skullæ i faar,
ow*er* jen bro oc giøme*n* je*n* port,

Digitized by Google

th*er* stoor ow*er* jet tor*n* saa stort,
th*et* fyrste hwss, som th*er* stoor nææ*r*,
th*er* skullæ i til herberig weræ,
th*et* eyer jen riig da*n*ne mand,
wi æræ kiøbe mend, jech och hand,
halfft ær myt, som han haw*er* th*er*,
och ha[l]fft ær hans, som jech haw*er* her,
tag heræ myt tegen och sey ha*nu*m saa.«
Jet fingern aff guld fæk ha*n* ha*nu*m tha,
ha*n* skynd*er* segh theden hwad ha*n* maa
och fand th*en* mand han saffde fra.
Th*en* tid the giø*m*men porten ko*m*me,
tha saa Flores segh til frome
th*en* mand, som ha*nu*m worte saffd fra,
han haffde rige kled*er* aa,
han sad och hwiltis aa jen stool,
jet klede ow*er* ha*nu*m for th*en* sool.
Th*er* gaff ee hwo th*er* kam til giest
fyretywe pe*n*ni*n*g for hwer hest,
och skal han tolle firæ for segh,
hwad hell*er* han ær fattig hell*er* rig.
Giensten Flores th*en* da*n*ne mand saa,
sa merkeligh hielsede ha*n* ha*nu*m tha,
ha*n* fæk ha*nu*m och th*et* fingern aff guld:
»thu skalt mæg weræ aff hierth*et* hwld,
saa bad th*en* mæg sænde til thik,
thu skalt megh weriæ for alle swig.«
Han tog th*et* fingerne aff hans hende,
th*er* han th*et* saa, han th*et* wel kiende,
han fæk ha*nu*m andre fingerne to
ath bæræ hiem til sin hosfrw.
Han skibede ha*nu*m allæ nodhe

Digitized by Google

til dryck och saa til edinde bode,
och lod ha*nu*m got herberig faange
och alle rede til thier*is* sengy,
slikt som the tørffte til thier*is* heste,
hwad th*e*r war alt aff th*et* beste.

6. Flores når til Babylon.

Nw ær Flores ko*m*men thæræ,
som han haw*e*r lengy trod at weræ,
han tag*e*r wedh segh jene ath kieræ:
»jech matte hell*e*r hie*m*me weræ
æn wæræ hæræ sted i tøllig wode,
jech haw*e*r jngh*e*n jech tørff wedh rade,
th*e*r jech myne lønlig erinde kan tie,
ath mægh skulle ey skade skiee,
skal jech myne villiæ her obenbare
och wordh*e*r ko*n*ni*n*gen th*e*r wedh ware,
han ladh*e*r mægh jngh*e*n lwnde lewe,
e hwad som jech wil ha*nu*m giwe,
mægh er bedræ ath hie*m*me weræ
m*edh* myn fad*e*r oc mod*e*r kieræ,
tha giw*e*r ha*n* mæg jen jọmfrw righ,
th*e*n som wel maa weræ myn ligh.«
Tha han tencte ath giøre saa,
hans hoff tog end om kring ath gaa:
»hwo megh allæ werdh*e*n willæ giwe,
vdh*e*n Blandzeflor maa jech ey lewe,
mæg my*n*nes æn myne vmage,
jech willæ mægh dræbe for hi*n*næ sage,
th*et* jech war nw hie*m*me ther*æ*,
tha skullæ jech afft*e*r ko*m*me hæræ,
thy wordh*e*r jec nw hæræ at bliwe,

Digitized by Google

wed saadan node som Gud wil giwe,
om jec ka*n* myt sind bewaræ
och aldrig føræ hede*n* faræ,
vden hw*n* skal fyllige mæg,
hwad hell*e*r hwn ær død hell*e*r qweg.
Hosbwndh*e*n kam tha gonginde theræ
och bad sin giest welkome*n* wæræ,
tha worte ha*n* th*e*r wed*e*r waræ,
at hans giest han sørigh*e*r saræ:
»myn gode wen, i giøre edh*e*r blide
och ladh*e*r faræ all ed*e*r qwide,
tøck*e*r ed*e*r nogh*et* her at skilliæ,
th*et* skal weræ efft*e*r ed*e*r williæ«.
»Mæg tøck*e*r heræ alt got wæræ til røne,
Gudh giwe mæg ed*e*r wel at løne,
æn jech tenck*e*r aa myne woræ,
hwræ jech skal sa radelig faræ,
th*et* jngh*e*n mand skal daræ mægh,
hell*e*r i kiøb giøræ mæg swig«.
Bwndh*e*n saffde: »wi gaa til bord,
jech wil edh*e*r siden seye myne ord,
hwad i wille aff mægh for standhe,
och edh*e*r tøck*e*r wæræ wande.«
Ha*n* bad sin hostrw kallæ:
»thu fogne woræ giest*e*r allæ
och serdieles the*n*ne same giest
m*edh* allæ th*e*n konst so*m* thu kant mest,
och matte thu wede th*et* for sand,
ath ha*n* ær jen edlæ mand«.
The ginge til bord och finge th*e*m mad,
ode och drwcke och giorde th*e*m glad,
ma*n*d skibede th*e*m th*e*r allæ node

Digitized by Google

til dryk och sa til edinde bodhe,
th*er* war bode foglæ och fiske
och øwert mad paa allæ diskæ,
th*et* bæstæ win hwn for th*e*m baar,
som th*er* i landh*et* woxet war.
Tha togh Flores fram th*et* kar
som for Blandzefloor giweth war,
pa th*et* kaar man skrewed saa,
hwræ Paris ledde Helena.
Tha tencte ha*n* saa j*n*nerligh:
»naar mon th*et* skal hende mægh,
th*et* jech saa ledh*er* Blandzeflor,
som ær myn egen hiertens amwr,
Gud maa mægh hielpæ th*er* thil saa,
ath jec myn willige fræ*m*me maa,
och Daries, som jech wel and,
han mægh wel weyen wisæ kand,
hwræ jech myn willæ freme maa,
och th*et* matte mæg til æræ gaa.«
Han tenkte th*er* aa sa sare,
ath ha*n*s øwen gawe taræ.
Hostrwen th*et* giørlig saa,
hwn saffde til sin hosbwnde tha,
the lodhe tage mad aff bord,
tha saffde bwndh*e*n tesse ord,
ha*n* bad Flores seye sæg fra,
hwad ha*n* tencte sa stadelig aa,
han saffde: »lad*er* mæg th*et* for stande,
om jech kan rad til edh*er* wandæ,
løn thin williæ ey for mægh,
giør thu th*et*, th*et* angh*er* thik,
sey mæg til, myn wen fuld good,

Digitized by Google

hwad som thik ær nw i mod.«
Tha saffde hosfrwen m*edh* got skiel:
»mæg tøck*er*, han hører Blandzeflor til,
the æræ hwer andræ sa ligæ, do the æræ sææer,
jen halff monet hwn war h*ær*,
hw*n* felte dagelig for edh*er* thare,
och kierde segh sa sare,
ath hwn matte edh*er* aldrig fi*n*næ,
thy sørigh*et* hw*n* i allæ si*n*næ.«
Ther Flores hørdhe hi*n*næ talæ saa,
ha*n*s wid mw*n*de ha*num* nææer for gaa,
ha*n* saffde: »jech hi*n*næ brodh*er* ey ær,
jech winth*er* hw*n* ær myt hiertens kier,
ney jech glømde mæg sa*n*nelig,
hwn ær myn syst*er* for vdh*en* swigh.«
Daries saffde: »sey mæg set,
th*et* gaffner thik, som jec haw*er* jet,
ledh*er* thu efft*er* hi*n*næ, th*et* seyer jech thik,
thu faar illæ wesselig.«
»Skal jech weræ wiiss for vdh*en* swig,
ath thu wilt ey for rade mægh,
tha wil jech thik sani*n*de seye
och jngen erindæ for thik thie.«
Ha*n* soor ha*num* oc low*et* aa tro.
»Jech ær hæræ kome*n* saa,
Blandzeflor fin*n*æ om jec maa,
th*er* mæg m*edh* awinde war stolen fra,
myn fad*er* ær jen ko*n*ni*n*gh riigh,
th*er* i mowe i tro mæg,
th*er* skullæ i rad ow*er* hawe,
guld och sylff och andræ gawe,
om i kw*n*ne th*et* skibæ saa,

Digitized by Google

ath jech matte hi*nn*æ affter faa,
thy th*et* ær saa ko*m*med til,
jec hi*nn*æ afft*er* hawe wil,
aldrig ko*m*mer mæg til th*en* nød,
jech skal æn førræ bliwe død.«
Daries swarede ha*nu*m brat:
»th*er* til wed jech jng*en* rad.«
»Jech radh*er* thik ey ath seyæ saa,
thu æst th*en* mæg hielp[æ] maa.«
»Word*er* ko*nn*i*n*gen th*er* wed war,
ath thu efft*er* tøllig faar,
th*et* kost*er* thit liiff, th*et* gaar thik saa,
ath jngh*en* mand thik hielpæ maa,
thid som th*en* jomfrw ko*m*me*n* æræ,
th*er* maa ey troldom ko*m*me næær,
ey styrki, ey liist, ey andræ sage,
th*er* thede*n* maa th*en* jomf*rw* tage.«

7. Tårnet i Babylon.

Ko*nn*i*n*ge*n* aff Babilon haw*er* vnd*er* seg
halfft a*n*neth hwndred ko*nn*i*n*g riig,
the allæ ko*m*me ha*nu*m til
vdi je*n* stwnd, naar ha*n* wil,
tywe mylæ ær stadh*en* giøme*n* lang,
m*edh* høwe hwss och øwert trang,
th*en* mwr, om kring stade*n* gaar,
tre fagne han tiøk ær,
hwndrede fagne høg oc ræt
vdh*en* och jndh*en* all fuld slet,
vii porte och xx ær ther aa,
th*er* høwe torne alt ow*er* gaa,
for hwer port fi*nn*ær man

slikt waben man tenke kand,
i staden ær vii hwndrede fæste,
the man wed til waræ the bæstæ,
aa hwært jet fæstæ ær ey my*n*næ
æn hwndrede ridd*er* nog*er* sindæ,
keyseren aff Rom skullæ lengy tinge,
føræ ha*n* kw*n*ne jen thæræ vd twinge,
myt i staden jet torn stand*er*,
th*et* bygde kiemp*er* m*edh* thieræ hænd*er*,
th*en* mwr ær giord fuld wæl til føwe,
hwndredæ fagne ær han høwe,
och giord m*edh* mange mesterlig ting,
twsind fagne ær han om kring,
aff malmer stiene grøne,
the th*er* gode ær och skiøne,
al th*en* hwalff aff th*en* same stien,
th*er* bode ær skier och ren,
jen knap owen pa torned stoor
aff røt guld øwert stor och klar,
giø*m*men knapen gaar je*n* stangh,
tredugæ alnæ ær han langh,
owen aa knapen jen karbwnkel stien,
som solen allæ klarestæ skien,
saa skien th*en* stien om myrke nat,
ow*er* x milæ, th*et* ær alt sat,
firæ herberig ær i torned j*n*næ,
aff feyerstæ marlmerstien man ka*n* fi*n*næ,
saa at jnge*n* ka*n* for staa,
hwad th*em* ap hollæ maa,
jen stolpe vnd*er* hwelingen mwn staa,
och giø*m*men th*et* øwerste herberig gaa,
th*en* stolpæ ær m*edh* guld om kringh

Digitized by Google

och allæ skreffne vd i jen ring,
the æræ aff hwide malmer stiene
och allæ skickede øwert rene,
myt oo golwed stoor jen hæst,
giord aff sylff som wæræ maa bæst,
thet renistæ wand gaar aff hans mwnd,
aa thet golwe ther stoor jen brynd,
saa at the jomfrwer maa ther i faræ,
naar them tøcker timæ til wæræ,
fyritywe herberig ær ther jnnæ,
the bæstæ ther man maa finnæ,
the æræ medh rigdom giorde saa,
sa man wed ther at seye fra,
e hwad mesteræ som kommer thæræ,
han ey saa good jen mester æræ,
at han ey noghet seer ther appa,
som han ther mieræ nemæ maa.
Ther ær the wenistæ jomfrwer jnnæ,
som man maa i werilden finnæ,
the wenniste konningen fonger at spøræ,
them lader han thid allæ føræ,
the trapper æræ giorde saa,
at hwær maa til annen gaa,
och til thet herberig kongen i ær,
hwilken han sender bodhen thær,
fyritywe jomfrwer ær ther jnnæ,
aff beste slekt ther man maa finnæ,
the jomfrwer hawe thet til løne,
too aff them skal konningen tiene,
the skullæ allæ tage til waræ tha,
naar konningen stoor app och wil ath sowe gaa,
oc jngen mæn thiene thæræ,

Digitized by Google

for vdh*e*n the allæ fro*mm*e æræ,
aa hwert herberig ær jomfrwer tre.
Jen mest*er* ow*er* th*em* hawe the,
och han ær kwndige m*edh* seg,
han woct*er* porten idelig,
ma*n*ge andræ vdermieræ gaa,
the beræ swerde och giøræ saa
och drebe hwem han tegner til,
om the ey giøræ hwad han wil,
hans herberig wed porten stoor,
som man jnd ath torned gaar,
om nog*er* man saa dristig ær,
och faar til effnæ ath ko*mm*e th*er*,
tha lad*er* ha*n* ha*nu*m beriæ och slaa,
hwad ha*n* haw*er*, th*et* tag*er* han ha*nu*m fra,
han haw*er* aff ko*nn*i*n*gh*en* orloff til
ath giøræ aff th*em* e hwad han wil,
firæ wect*er* ær th*er* aa,
som aldrig skullæ aff wernen gaa,
førræ andræ firæ ko*mm*er i gien,
nat och dag ær th*em* alt je*n*,
tha the worde nogh*et* waræ,
the øbe tha mygh*et* saræ,
ath the ridd*er* som th*er* boor nææ*r*,
the skullæ tha til redæ wær,
pa heste oc m*edh* thieræ waben
hwndrede M nar the ko*mm*e same*n*.
Ko*nn*i*n*gen han haw*er* jen vnd*er*lig sed,
th*en* hawer han haffd i langen tid,
jen møø tag*er* han seg hwert aar,
hwn i seng m*edh* ha*nu*m gaar,
naar th*et* aar ær gongh*et* om kring,

Digitized by Google

lad*e*r ha*n* steffne jen almendelig ting,
ko*nn*i*n*ge och hertuge, som th*e*r ær næær,
skullæ tha allæ ko*m*me th*e*r,
tha lad*e*r han hi*nn*æ dræbe saa,
ath the th*e*r allæ see appa,
ha*n* and och jngh*e*n lewind*is* man
ath faa th*e*n qwi*nn*æ efft*e*r ham,
och sidh*e*n lad*e*r han sa*m*me*n* kallæ
the edlæ jomfrwer allæ
i je*n* abild gord th*e*r lidh*et* fraa,
och bedh*e*r folked sa*m*me*n* gaa.
Allæ gaa the søryigind til
och jngen kongen hawe wil,
jngh*e*n ær th*e*r som th*et* ma rade,
hwilken lenger skal fyllige th*e*n nade,
th*e*n hied*e*r wille the held*e*r om bæræ,
so*m* ey skal lenger wæræ,
och wedæ sæg for stoo soodan nød,
aars dag th*e*n wesse død.«

8. Kongens Have i Babylon.

„Jec wil nw lade ed*e*r for sta
aff th*e*n abild gord, jech saffde fra,
jen wern haw*e*r han om segh,
th*e*n ær mwred kostelig,
lawd *medh* guld app at the ti*nn*æ,
aa hwert vigh skord ma*n* maa fi*nn*æ
aff kober je*n* stolpe paa th*e*n mwr
i foglæ ligelsæ oc i dywr,
sa skieræ aff guld at see appa,
som solen klaristæ wæræ maa.
Th*e*r wed*e*r ko*m*mer skiødelig,

tha hawer hwær røst serdieles m*edh* segh,
alz kiøns foglæ ær th*e*r aa,
bode storæ och saa smaa,
the gri*m*me dywr paa jorde*n* gaa,
th*e*r the røste*n* ath høræ faa,
the ladh*e*r thier*is* grimh*et* fallæ
och word*e*r th*e*r aff glade allæ,
the dywr the synge sørige løst
hwær m*edh* sin natwrlig røst
och fowert, th*e*r the ko*m*me sa*m*me*n*,
hwo th*et* hører them brist*e*r ey ga*m*me*n*,
vdh*e*n th*et* ha*nu*m i mod æræ,
ath han seer ey sin hiertens kieræ.
A*n*nen weyen th*et* edlæ riss
th*e*r løber iet wand aff Parediis,
som ma*n* pleyer Ewfrattes at kallæ,
ma*n* maa ey gaa th*e*r jnd m*edh* allæ,
vdh*e*n ha*n* flywinde ko*m*me maa,
hell*e*r giø*m*me*n* th*e*n port at gaa.
I th*et* edlæ wand oc renæ
find*e*r ma*n* ma*n*ge dyræ stie*n*næ,
smaragd*us* och granate,
bode storæ oc smaa til made,
sardinix oc jaspis,
jacinct*us* oc topaci*us*,
adam*us* oc ametiste,
berille satte m*edh* listæ
oc mange andræ the th*e*r faa,
th*e*r thi*n*næ bog ey seyer fra.
Th*e*n edlæ gord m*edh* blomst*e*r stoor
vintt*e*r so*m*mer høst oc woor,
the edlistæ træ ær planted th*e*r,

Digitized by Google

som man wed i werilde*n* wær,
sadan yrter ma*n* hawæ wil,
tha ær th*e*r allæ handæ til,
mwskat och saa blo*m*me,
neglicken oc cardemome,
jngyfær och galliga,
alz kiøns æblæ th*e*r wæræ maa,
kobebe och sedewer
skort*e*r jng*e*n stw*n*de th*e*r,
spiginardi och mirra,
hwad skal jec mieræ seye saa,
saa mygel glede ær i th*et* riis,
som ma*n* waræ i Parediis.
Myt i gorde*n* jen kielde stoor,
jen mwr aff guld om hi*n*næ gaar,
je*n* slet gang th*e*r om kring
allæ wegne m*edh* je*n* ring,
hoss then kielde lidh*et* fra
the weniste træ all werde*n* aa,
blomsters trær the gode æræ,
thy the allæ tid blomst*e*r bæræ,
the ær som blwss at see appa,
aff blomst*e*r ær hwer skibed saa,
tha solen gaar ap, hw*n* skien th*e*r aa,
och alt til qwelden giør hw*n* saa.
Naar ko*n*ni*n*ge*n* dro*n*ni*n*g skyffte wil,
tha kall*e*r ha*n* allæ jomf*rw*er til,
jen bek rind*e*r kielden fra,
the strøme m*edh* smaragd*us* gaa,
han kall*e*r ser hwær jomfrw fra,
och lader th*e*m saa ower beken gaa,
ha*n* bed*e*r folked j*n*nerlig

Digitized by Google

see, om waneth for fariger segh,
thy ær hwn møø, ower wanned gaar,
wanneth i sin farige stor,
ær hwn ey møø, ower wanned wod,
wannet wordher rød som jet blod,
hwilken ther prøwes medh tøllig mol,
man brænner them giensten i jet baal,
saa frii jngen wæræ maa,
hwn skal joo ower beken gaa,
och vndher thet træ jec saffde fra,
hwilkedh ther blomstred faller aa,
hwn skal dronning wæræ thet aar,
och æn førræ hwn teden gaar,
tha skulle the krone hinnæ allæ,
och sidhen dronning ath kallæ.
Han medh kwnst skicker thet til,
thet blomster faller paa hwem han wil,
han ærer hinnæ i allæ madæ,
saa lengy han hinnæ wil dræbæ ladæ.
I dag monedh skal thette wæræ,
at allæ herræer kommer thæræ,
tha wil han tage sannelig
Blandzeflor til hosfrw seg,
hwn ær then wennistæ ther jnnæ ær,
han hawer hinnæ for allæ kier,
han hawer til hinde sa mygel traa,
han maa seg hinnæ ey skilliæ fraa,
at fræmme medh hinnæ allæ sinne viliæ,
thy ær thik vnt them ath skilliæ.«

Digitized by Google

9. Den gerrige Portner.

Flores saffde: »jech bed*is* nade,
i mowe mæg hielpæ m*edh* ed*er* rade,
th*et* word*er* myn død, skal jec hi*n*næ ey faa,
førræ æn hwn th*et* wede maa,
th*et* jech hi*n*næ ær saa nææ̈r,
th*er* jech haw*er* i hierth*et* kier,
thu rad mæg nw i th*ett*e si*n*næ,
hwræ jech matte hi*n*næ fi*n*næ,
jech giw*er* thik guld och sylff th*er* til,
emedh*en* thu sielwer hawe wil,
jech red*is* hwerke*n* swerdh hell*er* kniff,
jech wil for hi*n*næ wowe myt liiff.«
Tha swarede hanw*m* Dariæs:
»th*et* sey*er* jech ed*er*, Flores,
men thu wilt joo fi*n*næ th*en* møø,
saa ath i redes ey th*er* for ath døø,
th*et* bestæ jech wed, wil jech ed*er* radæ,
dogh ær th*et* ey for vdh*en* wode,
thu skalt i morigen orlig gaa
ap til torned och giøræ saa,
oc maalæ m*edh* thinæ fød*er* thær,
hwræ tiøk th*en* mwr han ær.
Th*en* portener jech saffde thik,
han ær th*er* alt wesselig,
saa vnderlig ha*n* thik spørie maa:
hwo æst thu? hwi giør thu saa?
jech sa hæræ aldrig saa dierff jen mand,
sa torde giøræ, saffde han.
Tha skalt thu sware och bede ha*nu*m høræ,
sey, thu wilt jet a*n*net th*er* effth*er* giøræ,
nar thu k*om*mer hiem til thin,

Digitized by Google

pa thin gordh i Appelin.
Nar han for stand*er* th*et* aff thik,
at thu taler sa rigelig,
oc· seer thik wæræ jen ma*n*nelig man,
th*et* maa wel weræ, seyer han.
Tha bed*er* han th*er* om thik
lege skafftawel m*edh* sægh,
sey, thu th*et* gierne giøræ wil,
medh*en* thu haw*er* th*er* stwnd*er* til,
thu hawe m*edh* thik jen lidh*en* pose fuld
aff hwndrede mark guld,
och lad joo taffled sa mygh*et* gialde,
e hwilken edh*er* th*et* skal beholde,
for vdh*en* pæni*n*ge leg ey m*edh* ham,
th*er* m*edh* wi*n*nær thu th*en* man.
Om thu matte taffled wi*n*næ,
lad ha*nu*m ey a*n*ned befy*n*næ,
en thu ha*nu*m alt giwe wil,
ha*n*s eget oc alt th*et* thu bær til,
oc sey, at thu est øwert rig,
th*et* ynd*er* ha*nu*m, thet seyer jech thik,
och bedh*er* thik afft*er* thid gaa,
thw skalt ha*nu*m swaræ jaa,
th*en* ane*n* dag thu ko*m*mer th*er*,
sa mygh*et* guld thu m*edh* thik bær,
matte thu wi*n*næ, thu giør thik game*n*,
gyff ha*nu*m th*it* och hans alsa*m*men,
tha thak*er* han thik och haw*er* thik kier,
och bedh*er* thik afft*er* ko*m*me th*er*,
sey, at thu th*et* gierne giøræ wil,
thik bryster ey guld hell*er* sylff th*er* til,
th*et* wilt thu ha*nu*m giwe,

Digitized by Google

m*edh* glede hoss ha*nu*m at bliwe,
thy han haffde blidskab mod thik tied,
sidh*e*n fyrste thu til ha*nu*m red,
tha skalt thu hwndredæ mark tid bæræ,
och th*et* gode kar thu haw*er* hæræ.
Kant thu æn wi*nn*æ taffled tha,
bode thit och ha*n*s skalt thu ha*nu*m faa,
kared giøm thu sielff m*edh* thik,
tha bedh*er* ha*n* thik wesselig,
ath thu m*edh* ha*nu*m til bord wil gaa,
thu skalt gierne giøræ saa,
tha pleyer thik th*e*n gode mand
m*edh* allæ the høwske th*er* ha*n* ka*n*,
och fall*er* aff thik th*et* kostelig kaar,
th*er* pa bordh*et* for edh*er* staar,
och bydh*er* thik i same stwnd
th*et* røde guld vel twsind pwnd.
Thu skalt ha*nu*m sware th*er* til,
ath thu th*et* kar ey sellæ wil,
oc giiff ha*nu*m th*et* tha istȧd,
tha wordh*er* han i sit hierte glad,
at han thik jckj søne kan,
han fall*er* aa knæ och wordh*er* thin mand,
thu tag th*et* aff ha*nu*m blidelig,
bed ha*nu*m sidh*e*n lowe thik,
ath ha*n* skal wæræ thik hwld oc tro,
oc allæ hans dage giøræ saa,
och sidh*e*n sey ha*nu*m thin wande fra,
och fræst om han thik hielpæ maa.
Maa han jckj løsæ thin wode,
tha ka*n* jec thik jnth*et* rade.«
Flores tackede ha*nu*m mange lwnde

Digitized by Google

Daries i same stwnde,
the drwcke fast och waræ glade
och bøde hwær and*er* gode natte,
the ginge th*em* sa at sowe
hwær th*em* i sin stowe.
Th*et* fyrste dagen sit lyws thiede,
tha war Flores alt til rede,
hans hosbwnde m*edh* ha*nu*m giek,
saa lengy han tornet at see fæk,
tha Flor*es* ka*m* saa naar,
han malde torned, hwræ wit th*et* war,
langt och bret th*er* appa,
at th*en* portener th*et* saa.
Han saffde: »æst thu her ko*m*men for noge*n* swig,
th*et* skalt thu, kiøbmand, seye mægh,
hell*er* æst thu mester mand?«
»Jech ær hwerke*n*, saffde han,
jech skod*er* th*ett*e torn thy j*n*nerlig,
jech wil mæg giøræ jet a*n*net slig.«
»Thu matte wel wæræ je*n* da*n*ne mand,
wilt thu lege skafftawel?« saffde han.
The lekte bode och giorde saa,
som bogen saffde førræ fra,
th*er* til ath han ær worden hans mand
och [iette] ha*nu*m tiene, th*et* bæstæ han kand
til all hande sage,
th*er* ha*nu*m matte weræ til mage.
»[M]edh*en* thu aa tro haw*er* low*et* mæg,
tha wil jech obenbare for thik,
hwo jech ær och hwad jech hied*er*,
och hwadh erinde jech efft*er* ledh*er*,
myn fad*er* ær jen ko*n*ni*n*g righ,

Digitized by Google

Flores pleyer man kalle megh,
jech haw*er* leth saa mange si*nn*æ
ath Blandzeflor, som her ær j*n*næ,
hwn war mæg bort stolen fra,
thu est nw th*e*n, mægh hielpæ maa,
oc løsæ matte thu allæ my*n* nød,
fi*n*ner jech ey hi*n*næ, tha ær jec død.«
Tha han hørde ha*num* talæ saa,
han ku*n*ne nepelig til andswar faa,
och talede tha sa harmelig:
»Gud gawe jech haffde aldrig set thik,
thu bedhis aff mæg sa horde sage,
jech wordh*er* myn død th*er* om at tage,
wusen giorde jech saa,
ath jech thinæ gaffwe tog,
aldrig skullæ thu th*et* faa aff mæg,
haffde jec ey aa tro lowede thik,
nw word*er* jech ath holde och giøræ saa
myne ord, hwræ th*et* gange maa,
tha redes jech, ath the*n*ne nød
wordh*er* allæ wores død,
Blandzeflor at fyrste sind,
th*er* nest bode thin och myn.
Gak thid som thit herberig ær,
pa tridiæ dag kom afft*er* hær,
heræ for j*n*nen wil jech tencke aa,
hwad best til rade wæræ maa.«
Flores swarede skiødeligh:
»alt for langt tøck*er* th*et* wæræ mægh.«
Th*e*n portener swaredæ tha:
»th*et* tøck*er* mæg radelikt wæræ saa.«
Flores fra th*e*n portener gaar

Digitized by Google

til sith herberigh, ha*n* førræ i war,
och bleff tha th*e*r j*n*næ,
thil th*e*n tid han skullæ ha*nu*m fi*n*næ.

10. Flores og Blanseflor mødes.

Th*e*n portener lod kiøbe
ma*n*ge storæ løbe,
och lod th*e*m fyllæ m*edh* alz kiøns blo*m*me,
th*e*n tridiæ dag skullæ Floræss ko*m*me,
aff silki fæk han jen kiortel rødh,
han foor th*e*r i, so*m* ha*n* ha*nu*m bød,
han bad ha*nu*m ap i løben faræ,
hans kiortel och blomst*e*r the je*n*s waræ,
han lod tha sinæ swe*n*ne jnd kallæ:
»bæræ r thesse blomster the jomfrwer allæ!«
II swe*n*ne kallær ha*n* hie*m*melig:
»bærer the*n*ne løb th*e*n jomfrw rig,
som ær we*n*niste ow*e*r th*e*m allæ,
Blandzeflor mon the hi*n*næ kallæ,
jech wed th*et* sa wesseligh,
hwn skal th*e*r for tacke mæg.«
The swe*n*ne giordhe som ha*n* th*e*m bad
och baræ th*e*n løb tha i stad,
th*e*n løb war twng at bæræ,
tha toge the th*e*m ath kieræ,
och ba*n*nede th*e*n, hi*n*næ fyltæ saa:
»wi willæ th*e*m halffwe dielen bort slaa
giø*m*men th*ett*e winduge hæræ ær,
medh*e*n wi ær th*et* sa nær.«
Th*e*n a*n*nen swarede th*e*r til: »ney,
wii gange fram och giøræ th*et* ey.«
The ginge fram och giorde saa

Digitized by Google

och fu*n*ne jckj ret appa,
finge th*et* jen a*n*nen jomfrw rig,
hw*n* tackede th*e*m sa j*n*nerlig,
the swe*n*ne ginge tha hiem,
th*e*n jomfrw stod tha afft*e*r i gien
och wolde i the blomst*e*r tha.
    Th*e*r Flores th*ett*e saa,
han tenkte sin kieræ hawe fu*n*net th*e*r,
och tha ap i løben staar,
th*e*n jomf*rw* red*is* th*e*r mygh*et* wedh*e*r,
hwn ropte høfft, segh hielpe bedh*e*r.
Flores worte th*e*r jllæ how*et* wed*e*r
och lawde seg sørginde i løben ned*e*r,
han tencte ta sa*n*nelig,
at th*et* war ha*num* giord til swigh,
och hwlde segh afft*e*r i the blo*m*me.
Thy jomfrwer allæ sa*m*men ko*m*me
och sporde, hwad hi*n*næ wæræ maa,
och for hwi hw*n* mwnde robe saa.
Hwn tenktæ tha th*e*r stadeligh aa,
hwad hwn skullæ thil andswar faa,
hwn tenkte tha sa stadelig,
th*ett*e ær jckj send til mæg:
»jen so*m*mer fogel her j*n*nen laa,
th*e*r jech ha*num* op fløwe saa,
jech war saa redh ow*e*r made,
jech wiste ey hwræ jech willæ lade.«
The jomfrwer giorde ath hi*n*næ game*n*
och lowe ath hi*n*næ allæ sa*m*men.
Hwær giek sidh*e*n hiem til sin,
th*e*n jomfrw war thydsk, ko*m*me*n* fra Rin,
Blandzeflor och hwn the bode

Digitized by Google

waræ alt ower jene radæ
och haffdhe hwær andræ kiæræ,
som hinnæ eghet liiff thet ær,
the skullæ och bode konningen tienne,
thet ær thet the hawe til lønne,
thiere herberigh war skibede saa,
ath hwær maa til annen gaa.
Klares kallede lewelig:
»Blandzeflor, gak hidh til mæg,
thet wenniste blomster, jorden lod thie,
thet matte thu fonge hæræ ath see!«
Tha swaredhe hinnæ Blandzeflor:
»Klares, thw west [ey] aff amwr,
thik effter blomster lystæ maa,
jech medh sorigh skal om gaa,
mægh tøcker ey blomster weræ lysteligh,
thy ær thet synde, thu doræer mægh,
jech for wissæ hawer for standhet,
at naar thet aar ær for gonghet,
wil konningen sielff hawe mæg.
Om Gud wil i hemerigh,
jec skal thet bewaræ saa,
thet han heller andræ skal mægh ey faa,
medhen Flores giorde modh mæg swig,
ther jech vntæ sa hierteligh,
jech wil mægh dræbe for hans sage,
førræ æn jech wil andræ tage.«
Klares tøcte thet wæræ ønkeligh,
thet Blandzeflor skullæ talæ slikt:
»for Flores skyld bedher jech thik,
see thet blomster, hær ær hoos mægh!«

Digitized by Google

Ther hwn hanum neff[n]de, tha war hwn glad
och giek til hinnæ tha istad.
Tha Floræs giørle thet for staar,
thet Blandzeflor ther jnnæ ær,
han sprang ap sa skiødelig,
Blandzeflor tog han til segh,
the myntes i then same stwnde
medh kierlighet aff hiertens grwnde,
the grede aff glede bode,
som Gud worde them til nade.
Then stalte Klara sawde saa:
»kienner thu thet blomster, jech saffde fra,
mæg tøcker thu hawer thet kier
for alt thet gosz i werdhen ær,
jngen jen wen hawer thu til,
ther thu thet blomster medh skyfte wil.«
»Klares, thet ey vnder ær,
thet ær Flores, myt hiertens kier.«
The bade hinnæ grædindæ bode:
»i lønne medh os och lege til radæ,
ower begis wore liiff thet gaar,
om konningen worder ther wed war.«
Klares saffde: «jec wil lønne,
thet skullæ i for sanninde rønne,
thet wil jech saa om bæræ medh thik,
som jech wilde thu giorde medh mægh.«
Flores och Blandzeflor ginge til sammen,
i jet anneth hwss the haffde gammen,
thet war alt drawed jnnæ
medh bliald och bolde kiennæ,
thet gammen ther the drewæ tha,
ær mæg sent ath seye aff.

Digitized by Google

Th*er* the jen stwnd haffde wered sa*m*me*n*,
the taledhe mant och giorde th*e*m ga*m*me*n*.
Flores saffde: »jech haw*er* for thik
offte fared wodelig,
och wed th*et* Gud, jech war ey glad,
førræ æn nw i the*n*ne stad,
sidh*e*n fyrste jec mwnde th*et* for sta,
ath i war mægh stollen fra.«
»Seyer mæg nw, myn hierte kieræ,
hwræ lwnde i ær ko*m*men hæræ,
hell*e*r er mæg giord aff gierni*n*ge swig,
saa at thu est Flores ligh.«
Han seyer hi*n*næ th*et* sa*n*nestæ til,
hwad hwn aff ha*nu*m høræ wil,
och kieræer hwær a*n*nen sin wande,
hwad th*e*m ær ko*m*men til hande.
Hwad skal jech mieræ seye th*er* aa?
jen halff moned war th*et* saa,
hwad thieræ hierte efft*er* staar,
th*et* alt effth*er* thieræ williæ gaar,
matte th*et* saa efft*er* thieræ williæ gange,
aldrigh mwnde the thedhen lange.

11. Flores røbes.

Klares wilde th*et* jckj ladæ,
hwn tientæ th*e*m i allæ madhe,
twcteligh m*edh* rette tro,
dygdelig giorde hwn saa.
Thieræ løcke gaar nw om kring
och wendh*er* sæg til a*n*nen tingh,
hwad th*e*m haffdhe wered til glede bode,
th*et* wend*is* th*e*m tha alt i modh.

Digitized by Google

Th*et* ka*m* tha til jen morige*n* saa,
som the sowe sa*m*men bodhe too
i hwær a*n*nens arm sa leweligh,
Klares, th*en* stalte jomf*rw* righ,
bad Blandzeflor segh klede tha:
»wi skullæ nw bode for ko*n*ni*n*gen gaa,
thy han skal nw klede sæg,
myn kieræ syst*er*, gak nw snarligh.«
Hwn swarede i søffne: »jech ko*m*mer i stad,«
och hi*n*næ bort for gonge bad.
Klaræs nw for kongen gaar
och tencte, ath hwn hi*n*næ fylliger næær,
Blandzeflor soff saa sødelig,
ath hwn jckj kw*n*ne wækæ sægh.
Tha ko*n*ni*n*gen Klares jene saa,
han talede til hi*n*næ och saffde tha:
»Klares, hwar ær Blandzeflor,
myn egen hiertens amwr?«
»Sa*n*neligh wil jech seye ed*er*,
allæ nat lestæ hwn tid*er*
och badh for edh*er* bodhe,
th*et* Gud skullæ edh*er* nade,
at i skullæ sa*m*men ko*m*me saa,
th*et* i matte th*er* bodhe gledhe aff faa,
hun soffnede ey, føræ solen ap giek,
thy totte mægh wæræ ønckeligh
ath wecke hi*n*næ sa skiødeligh.«
»Ær th*et* sant, thu seyer mægh?«
»Jaa, swarede th*en* stalte qwi*n*næ,
i skullæ ey sa*n*neræ befi*n*næ.«
Ko*n*ni*n*gen vntte hi*n*næ wæl
och lod segh nøwe m*edh* tølligh skiel.

Digitized by Google

Th*en* a*n*nen morigen dagen war lywss,
Klares gonger afft*er* for th*et* hwss,
th*er* Blandzeflor j*n*næ laa:
»th*et* ær nw tidh ap ath staa,
thu skalt nw ey for sø*m*me thik,
stat nw ap och gak m*edh* mæk.«
Hwn swarede: »jech ær til redæ nw,
jech wil førræ ko*m*me æn thu.«
Blandzeflor hwn om wende segh
och soffnede efft*er* sa skiødeligh,
hwær i a*n*nens arme laa
och kiøstis bodhe leweligh too.
Klares gienstens til th*em* gaar,
th*er* wand och handklede rede war,
och kallær ath hi*n*næ a*n*net si*n*næ,
hwn kw*n*næ tha jngen andswar fi*n*næ,
och tenktæ tha som hwn staar,
th*et* hwn foræ gongen war,
och skynde seg, hwad hwn maa,
til th*et* herberig, kongen i laa.
Th*er* ko*n*ni*n*gen Clares ath see fæk,
tha talede han sa snarligh:
»hwar ær Blandzeflor, th*er* jech haw*er* kiær,
medh*en* hwn ær jckj ko*m*men hær?«
»Hwn ko*m*mer giensten skiødeligh,«
swarede th*en* stalte jomfrw righ,
hwn th*et* mynte, hwn mwn føræ aff herberigh*et* gaa,
hw*n* westæ ey a*n*ned æn th*et* war saa.
Kongen tenktæ tha m*edh* sægh:
Blandzeflor, thu giør mægh swigh!
Han bad jen swend hie*m*melig
kallæ Blandzeflor til sægh,

Digitized by Google

swenden giorde som han bad,
giek siden tha i stad
och skiødh*er* ey førræ han bort gar,
th*et* Klaræs jndæ for kongen staar.
Han wortæ tha war, hwaræ the laa bode
i sengen sa*m*men och haffde nade.
Th*er* han th*em* sowinde liggæ saa,
han tencte th*em* wæræ jomfrwer to,
thy han haffde ey skieg aa segh,
th*en* wenistæ jomfrw war han liig.
Th*er* han saa th*em* sowe soo sødelig,
tha giek han theden snarligh
til th*et* herberig, kongen i laa:
»i myne dawe jech ald*er* saa
nogh*er* hierteliger amwr,
som Klares haw*er* til Blandzeflor,
the ligg*er* och sower sødeligh
i anens arm sa leweligh,
mægh totte th*et* wæræ ønk ath wæke th*em* bode,
hell*er* och giør th*em* nog*er* wode.«
Klares worte bodhe bleg oc rød,
hwn reddes tha for thier*is* død.
Th*er* koni[*n*]gen hørde ha*nu*m tale saa:
»thu skalt nw giensten hedh*en* gaa,
tag myt swærd, jech wil thid gaange,
jech skal th*et* ath wedhe fonge,
hwem Blandzeflor hwn haw*er* sa kiær,
medhe*n* Klare*s* hæræ j*n*næ for mæg ær.«
Ko*n*ni*n*gen och swendh*en* ginge tha
thid som Flores och Blandzeflor laa,
han lod ap jet windwg i siin,
saa ath solen matte skie*n*ne th*er* jnd,

Digitized by Google

och ha*n* matte at skilliæ faa,
hwo th*et* war th*er* j*n*næ laa,
han haffde i hende jeth dragh*et* swerd,
mange pæ*n*ni*n*g war th*et* werd,
nw ær the stande*n* i wode,
vd*e*n Gud m*edh* sin nadhe
nadelig th*e*m hielpæ wil.
Ko*n*ni*n*gen sa th*er* giørligh til
ath kie*n*ne Blandzeflor hwar hw*n* laa,
th*e*n a*n*nen ha*n* ey kie*n*ne maa,
tha tencte ha*n* m*edh* sægh thæræ,
hwad møø mwnde th*ett*e wæræ,
thy ha*n* ær feyer ath see appa,
æn nogh*er* møø han førræ saa,
aff the fyritywe th*er* war j*n*næ: .
»wi skullæ th*et* for sande*n* befi*n*næ,
hwo th*er* sow*er* m*edh* the*n*næ møø,
ær han mand, tha skal han døø.«
    Han lette ap kled*er* och giørlige saa,
th*et* war jen mand hoss hi*n*næ laa.
Ko*n*ni*n*ge*n* øpte och war saa wred,
man matte ha*num* høræ lange*n* ledh
och ratte swerdh*et* ow*er* th*e*m bodhe.
Th*e*n swend bad: »edlæ h*err*æ, th*e*m nade,
dræber th*e*m ey sa bradelig hær,
føræ i wedhe hwo han ær,
han matte æn hi*n*næ brod*er* wæræ,
me*n* the saa kierligh sa*m*me*n* æræ.«
Tha tencte ha*n* m*edh* sielw*er* segh,
th*et* ær got rad thu seyer mægh,
ath th*ett*e si*n*næ jech th*e*m ey drebe wil,
førræ æn th*er* ko*m*mer do*m*mer til.

Digitized by Google

J*n*nen th*ett*e tha wognede the bodhe,
th*e*m war tha jnth*et* til radæ,
th*e*r the sowe ko*nn*in*g*e*n* stande
m*edh* dragh*et* swerd i handhe:
»hwi giør thu modh mægh tøllig v æræ,
ath thu sow*e*r hoss myt hiertens kieræ,
jec soor om Gud th*e*r alt for maa,
i skullæ bode jen vnd død faa,
th*e*n skiendeligeste th*e*r jech kan radæ,
ha*nu*m skullæ i tollæ bodhe,
th*e*n vnde qwi*nn*æ th*e*r ligh*e*r hoss thik,
sa jllæ haw*e*r hwn swegh*et* mæg.«
Flores swarede ko*nn*in*g*e*n* tha:
»taler thi*nn*æ jomf*rw* ey illæ appa,
giører th*et* for ed*e*r egen eræ,
hw*n* ær ey werd skyld ath bæræ,
giører m*edh* mægh efft*e*r edh*e*r ege*n* nade
och hwræ edh*e*r ær bæst til rade,
i wedhe ey, h*err*æ, hwræ th*et* ær,
Blandzeflor ær myt hiertens kier,
hwn war mægh bort stollen fra,
hwræ hw*n* ær eder kom*m*e*n* aa,
jech seyer ed*e*r rettelig,
hwn war mæg tage*n* fra m*edh* swig,
thy bed*e*r jech ed*e*r nade,
ath i lad*e*r os lewe bode,
til h*err*æ och ko*nn*in*g*e ther om skilliæ,
som the for Gud andsware willæ,
jech trøst*e*r aa ed*e*r ko*nn*i*n*gh eth,
i willæ ey giøræ vdh*e*n ræt.«
Ko*nn*in*g*en swarede och saffde: »jaa,
th*et* skal sa*nn*eligh wæræ saa,

Digitized by Google

m*edh* dom skal i dømess til død,
och lewe ey dag vdh*e*n nød.«
Han bød th*e*m kled*is* tha i stad,
iiii och tywe ridd*er* ha*n* kallæ bad:
»i skullæ th*e*m wocte m*edh* ed*er* fro*m*me,
saa at the kw*n*ne ey v*n*de*n* ko*m*me.«

12. Flores og Blanseflor dømmes.

Koni[*n*]ghe*n* lodh tha samlæ sit rad,
och bad th*e*m sa*m*me*n* ko*m*me i stad,
ko*n*ni*n*ger och hertog*er* ko*m*me th*er*
och allæ the h*er*rær, th*er* bode nææ*r*.
Ko*n*ni*n*ge*n* stod ap och ropte saa,
ath allæ skullæ til hobe gaa.
Th*er* the waræ allæ ko*m*men thæræ,
ko*n*ni*n*gen stod op och tog ath kieræ:
»jech lad*er* ed*er* th*et* for stande,
hwad mæg ær ko*m*me*n* til hande,
bed*er* jech ed*er* allæ slet,
th*et* i mægh dø*m*mæ th*er* om reth,
hwilke*n* aff ed*er* ey giøræ saa,
hans egedh liiff th*et* kostæ maa.
Tha bød jech jnge*n* hær til,
vdh*e*n rette sage dø*m*me wil,
allæ ed*er* th*et* kwnikt ær,
jech kiøpte jen møø for snimen her,
for syw sinde saa mygh*et* guld hwn weyæ maa,
th*e*n we*n*nistæ jec haw*er* hørd seye fra,
hi*n*næ wenligh*et* war mæg saa kier,
th*er* mæg ær worden v mer,
och lod och hi*n*næ ko*m*me th*er*
i th*et* torn jech sielwe i ær,

Digitized by Google

fyrytywe jomfrw*er* ær th*er* j*n*næ,
the we*n*niste th*er* nog*er* man maa fi*n*næ,
bødh jech allæ, the th*er* æræ,
the skullæ hi*n*næ til tienistæ wæræ,
jech vnte hi*n*næ sielwær sæær
for allæ the jomfrwer, th*er* j*n*næ ær,
thy hwn war feyerste aff the jech saa,
aff edlæ slect mæg ær saffd fra,
jech haffde hi*n*næ tenkt at kallæ
dro*n*ni*n*gh ow*er* the andræ allæ,
och tencte jec m*edh* sielw*er* mæg,
hw*n* vnte mæg sa wel som seg,
thy hw*n* war won hwer morige*n* ath gaa
handklede och wand mæg i myt herberigh ath [faa],
och Klares hwn m*edh* hi*n*næ gaar.
I førræ morigh*en* worte jec war,
ath Klares je*n*ne for mæg giek,
tha sporde jech hi*n*næ sa hie*m*melig,
hwi Blandzeflor ey ko*m*men ær,
th*er* jech haw*er* i hierth*et* kier,
hwn saffde, ath hw*n* haffde th*et* jet
ath bede for mæg th*en* lange nat,
jech trode th*et* och lod th*et* wæræ.
Th*en* a*n*nen morige*n* kam hwn ey thæræ,
tha fand jec th*et* sa sa*n*nelig,
th*et* hwn haffde radh*et* mæg swigh,
jen swend lod jech brat op gaa,
ha*n* fand hware hwn i sengen laa,
m*edh* hi*n*næ jen swend aff fre*m*mede rige,
the sowe bode sa sødelige,
jech giek thid ap, worte saa til rade,
jech tenkte ath dræbæ th*em* same*n* bode,

Digitized by Google

tha bade the mægh saa jnnerlig
for then Gud i hemmerig,
jech skullæ them ey dræbæ tha,
førræ dommen maa ower them gaa,
jech giorde thet for myn konningh æræ,
jech lod them ath thet sinnæ wæræ.
Then v æræ mæg ær giord
jech hawer thet saffd, som i hawer hørd,
bedher jech edher allæ slet,
ath i dømme mægh ther om ræth,
saa ath andræ redzel ther aff faa,
konningen aff Babilon sa for smaa.«
[**M**]**arsiliass** hiedhe jen konning righ,
han stod ap, bad høræ segh,
thy han war elst och wiseste thæræ
aff allæ the konninger, ther kommen æræ:
»wi hawe thet allæ sammen hørd,
the ord myn herræ hawer fram førd,
hans last ær os allæ leed,
som nw ær for os tied,
høge sage ær kierde hæræ,
konningen til stoor v æræ,
och thieræ liiff han kiærer aa,
thy bør allæ ath giøræ saa,
jnnerlig thette ath see,
førræ æn domen skal skie.
Jech wed myn herræ han ey wil,
vdhen reth thet bør ther til,
ath hwem ther kieren gaar appa,
han skal sielffwer til andswar staa,
thy tøtte mægh thet radelikt wæræ,
ath man kaller them til andswar hæræ,

Digitized by Google

kw*n*ne the redhe for th*e*m faa,
for hwilke sage the giøræ saa,
wi willæ th*e*m gierne høræ,
ku*n*ne the ey rede giøræ,
och fi*n*næ wi, ath th*et* ær giord for had,
saa at ko*n*ni*n*ge*n* ær th*e*r m*edh* for smad,
wi dø*m*me th*e*m bode mand och qwi*n*næ
th*e*n fuleste døth, th*e*r wi kw*n*ne fi*n*næ.«
Capton hiede jen ko*n*ni*n*g rig,
ha*n* stod ap, bad høræ segh:
»wi æræ th*et* allæ skuldug at kiæræ
th*et* ko*n*ni*n*gen rører aa ha*n*s æræ,
the*n*ne man haw*e*r ko*n*ni*n*ge*n* giord
stor last, som i haw*e*r hørdh,
ha*n* ær sa dierff m*edh* løwen om gaa,
skal han nw til andswar faa,
sin orsag kan han wæl giøræ saa,
ath allæ maa ha*nu*m wel tro,
ath ha*n* th*e*r for vskyldug æræ,
thy tøtte mæg th*et* radelikt wæræ,
man lod ha*nu*m jcki ko*m*me til sware,
vdh*e*n dø*m*me ha*nu*m førræ i hede*n* gaar,
och hi*n*næ grawe lewind*is* i jord,
ath hwn maa aldrig talæ ord.«
Tha øpte aa ting sa mange ma*n*d,
bade giensten dræbæ ha*nu*m,
so*m*me badhe ha*nu*m skywde och sla,
och so*m*me ski*n*neth aff ha*nu*m flaa,
hwer taler slikt som ha*n* wil.
Twrpin jerl bad høræ til:
»wisæ mænd, i giøræ ey wel,
i dø*m*me th*e*m for vdh*e*n skiel,

Digitized by Google

och hawer i soredh allæ slæt
ath dømmæ hwer man ræth,
i wedhe thet allæ sannelig,
ath hwær skal swaræ ret for segh,
thy totte mægh thet radelikt wæræ,
ath man lader them kallæ hæræ,
at wi matte thet for staa,
hwad the willæ til andswar faa.«

13. Tvekampen.

Thet stad fæstæ the allæ
och lod them sa for koningen kallæ,
ledde them bwnden for konningens stool,
tha saffde konningen: »thin fulæ fool!
hwo gaff thik ther til dierff och rad,
ath thu hawer mæg saa for smad,
thu tog mæg Blandzeflor fra,
heller hwræ thw mwnde i torned gaa,
saa ath jngen worte war ther wedh,
vdhen thu kwnne troldom sidh,
thu weste ey aff then wode,
ath troldom maa her jnthet skade.«
Flores saffde: »thet seyer jech,
for swegner skullæ i ey holde mæg,
jech kan ey troldom giøræ,
thet wil jech lade edher nw høræ,
myn fader ær jen koni[n]gh righ,
aff Aples borigh han kaller segh,
jngen last hawer jech edher giord,
Blandzeflor war mægh vnd førd,
medh styld kam hwn til thin,
hwn ær for Gud alkierestæ myn,

sidh*en* hwn war mæg stollæ*n* fra,
jech aldrig nat som a*n*nen laa,
vdh*en* lette efft*er* hi*n*næ ma*n* fra man,
til jech hi*n*næ om sidh*er* fand,
m*edh* rad och wed tha kam jec hæræ,
m*edh* diewelskab mon th*et* ey wæræ,
och seyer jech allæ obenbaræ,
hwræ jech hæræ ko*m*men æræ,
bedh*er* th*e*m allæ th*er* om slet,
mellom ko*n*ni*n*gen och mæg dø*m*me ret,
th*et* ær sant, jech seyer fra,
nw bywdh*er* jech mægh i strid at gaa,
hwad hell*er* man wil til fod hell*er* hæst,
m*edh* th*e*n kiempæ, ko*n*ni*n*ge*n* haw*er* bæst,
tha skullæ i mægh waben faa,
th*er* jech megh m*edh* weriæ maa.«
Blandzeflor swarede gredeligh:
»th*et* wed wel Gud i hemerig,
th*et* war alt sant, han saffde fra,
jech war ha*nu*m m*edh* swig tage*n* fra,
th*et* i willæ sielff hawe mæg,
th*et* seyer jech for sa*n*nen thik,
ath jech skullæ tage a*n*ne*n* man,
æn Flores, th*er* jech i hierth*et* wel and,
jech seyer th*et* obenbaræ,
ath føræ th*et* skullæ sa wæræ,
jech willæ føræ m*edh* myn kniff
skieræ synd*er* myt eget liiff.
Thy bedh*er* jec ed*er* i allæ rade,
ath wi beholde liw*et* bode,
hell*er* skiliær ath woræ nød
bode sa*m*me*n* m*edh* jen død.«

Jen swend eff*te*r portenern gaar,
han kam tha giensten thær,
bwndh*e*n illæ och ska*m*meligh
bodhe for arme och sa for rige,
spordhe ko*n*ni*n*gen, om th*et* war saa
sant, so*m* Flores saffde fraa.
Han swarede brat, ey leng*e*r tawde:
»th*et* ær alt sant som Flores sawdhe.«
The worte tha ow*e*r je*n*ne,
h*err*ær och fyrste, ridd*e*r och swe*n*ne,
ath kongen skullæ Flores faa
th*e*n bæstæ hæst, th*e*r han aa,
och tølligh waben, som han kraffde,
och hawe th*et* han dømt hawdhe.
Jen a*n*nen rid*e*r skullæ ko*n*ni*n*gen faa,
th*e*r mod Flores skullæ gaa,
och i mod ha*nu*m skullæ ride,
om begis thieræ liiff ath stride.
Om Flores fong*e*r seyer th*e*r,
tha skulle the allæ leduge wæræ,
och ko*n*ni*n*gen giwe Flores i wold
saa mygh*et* gwld, hwn war for sold,
for th*e*n last ha*nu*m skiedde thæræ,
syw sligh guld hwn stor æræ.
Taber ha*n* och th*ett*e same maal,
man skal th*e*m bode bræ*n*næ i baal.
Ko*n*ni*n*gen lod jen ridd*e*r kallæ,
th*e*n han westæ raskestæ aff allæ:
»thu skalt m*edh* Flores stride her.«
Folketh sidh*e*n treng*e*r her næær
och wil ey sidh*e*n thede*n* gaa,
førræ anten thieræ seyer maa faa.

Digitized by Google

Sidh*e*n ware riddere til redhe,
thieræ hestæ th*e*m tha for leddæ,
the sprwnge aa heste the helled rige,
och dystered sa ridderlige,
hwer thieræ stak hin a*n*nen sa fast,
ath glawinde allæ i stycki brast,
the droge tha thieræ gode swerde,
th*e*r mange pe*n*ni*n*gh ware werd,
slowe hwer andræ sarligh,
jngen willæ for a*n*nen wige,
ey saa bret som jet haar,
thieræ stridh saa hordelig staar.
Flores hio th*e*n ridd*e*r tha,
th*et* han[s] skiold giek synd*e*r i to
och brast han[s] winster axel bien,
th*e*n ridd*e*r sprang ha*nu*m rad i gien,
hoger hans skiold syndh*er* i stycky,
tha nød Flores godhe lycke,
th*et* han worte hwerken lam hell*e*r saar,
och skaddæ ha*nu*m sielwer ey jeth haar.
Flores togh tha giørlig war,
th*et* ridderen ha*nu*m saa næær gaar,
han hio tha, som han matte miest,
halsen aff hans godhe hæst,
[och] hans winst*e*r hand, [han] war mygh*et* glad,
th*et* swerdh*et* greb i sadelen stad.
Han wend*is* snarligh om i gien
och hog aff hans hest th*et* fra*m*mer been,
saa ath th*et* ha*nu*m sprang i mod,
nw stor the herer bodhe til fod.
Flores ær æn nw v saar,
th*e*n ridd*e*r saa illæ wred ær,

Digitized by Google

han hoger Flores nw sa fast,
ath fierdielen aff hans hielm brast
och slar jen diel bort aff hans hoor,
saa ath blodh*et* th*er* giø*m*me*n* gaar.
Tha saffde folked th*er* hoss staar:
»nw fæk Flores bane saar,
han wordh*er* sæg nw at giwæ,
medhen han maa ey lenger lewe.«
Tha halp ha*nu*m th*et* fingerne aff guld,
th*er* ha*nu*m gaff hans modh*er* hwld,
siste sinde hwn [ha*nu*m sa,
ther hwn] skild*is* ha*nu*m fra.
Tha tencte Flores pa amwr,
hwad ha*n* haffde told for Blandzeflor,
han hio th*e*n ridd*er* høgræ axel fraa,
sa hand død pa marken laa.
[Ridderen styrte tha døder needer,
Flores melte: »ieg eder beeder,
thesse gode men alle sleth
seer til, om ieg haffuer giort mijn reet,
om Blantzeflor oc ieg wij baade
maa nv ware met roo oc naade.«
The swarede hannu*m* alle wel,
at han haffuer frelst th*e*m met skiel.

14. Forlig og Hjemrejse.

Kongen lod tha fram bære,
som han mu*n*ne skyllug wære,
tha mælte Flores thet saa:
»thet scal icke wære saa,
Gud forbijude i alle saghe,
at ieg sculle gvld for ære taghe.«

Digitized by Google

Ther kongen thenne høwes[k]hed saa,
tha mælte han oc sagde thaa:
»i sculle endelig bliffue her,
om edher lysther at wære neer,
thij ieg thet merke kan,
ath thu esth en æddele man.
Jeg wil gerne giffue teg,
om thu wilt her dwelies hos meg,
thu scalt alt mit rijge raade,
offuer guld, sølff oc peninge baade,
saa at ieg wil eij hafue mære
vdhen mijt torn, oc koning wære.«
Han tacker kongen naadelig
»for alle then ære, i wede megh,
maa th*et* met edhers mijnde ware,
tha wil ieg helst tijl la*n*net fare.«]
— — — (v. 1961—88 mangler.) — — —
m*edh* ridd*er* och swe*n*ne tha skulle the bliwe
th*er* mygh*et* glede och ga*m*men
Ko*nn*i*n*gen och Klares the kame til sa*m*me*n*.
Nw dweldes the m*edh* ko*nn*i*n*ghe*n* thæræ
jeth aar och haffde stor æræ.
Tha th*ett*e aar for gonget ær,
Flores jndh for ko*nn*i*n*g*en* gaa[r]·
och lod ha*nu*m th*et* for stande,
ath han willæ fare hiem til lande,
och tackede ha*nu*m for sin nade:
»thesse æræ myn we*n*ner bodhe,
Marsilyass ko*nn*i*n*g och Grewe [l. Turpin] jerl,
th*em* vnd jech aff hierth*et* wel,
bedh*er* jech edh*er*, i willæ th*em* æræ
for myne skyld och hawe th*em* kier,

Digitized by Google

jech bedh*er* ed*er* æn mieræ
for myn wen, th*en* portener,
och for Daries, hosbwnde myn,
th*en* feriæ karl ær och myn wen,
lad*er* th*em* nyde myn bøn,
saa ath the fong*er* th*er* aff røn.«
»Nw skullæ i h*er*æ høræ,
hwad jech wil for eder giøræ.«
Han bad the h*err*æ jnd kallæ
sa*m*men til hobæ allæ.

Marsilias ko*n*ni*n*gh kallede ha*n* til seg,
gaff ha*num* th*et* best ko*n*ni*n*g righ
vnd*er* alt hans herskab laa,
Grewe [l. Turpin] jerl lod ha*n* th*et* faa,
th*et* ko*n*ni*n*gh Marsilas førræ otte,
och mieræ gosz ha*n* ha*num* jette.
Th*et* rige, grewen haffde, fæk th*en* portener
och andræ gode gawe fler,
och Daries th*et*, th*er* porteneren føræ haffde,
och aneth som ha*n* sielff kraffde.
The ferie karl och gawe the
th*et* førræ otte Darie.
Flores tackede ko*n*ni*n*gen nadelig
»for allæ th*en* dygd, i giøræ mægh,
gosz och rigy och andræ gawe,
nw wil jech ed*er* orloff hawe.«
»I skullæ æn jen stwnd heræ bide
och ey sa bradelig borth ride,
medhen jech lad*er* foræ gaa
je*n* swend, th*er* ed*er* skal redæ faa.«
Je*n* ridd*er* ha*n* seg kallæ bad
och bad ha*num* ride fore i stad

Digitized by Google

och tage ha*nu*m sa til waræ,
»som jech skullæ sielff faræ.«
Th*er* thieræ thing war alt til rede,
Blandzeflor lod han jnd ledǽ,
som ko*n*ni*n*gen sielff j*n*næ war.
Flores jnd m*edh* hi*n*næ gaar,
the tackede ko*n*ni*n*gen allæ tidhe
och bed*is* orloff theden ath ride.
Ko*n*ni*n*gen kiøste th*em* saa kierligh,
ridd*er* och swe*n*ne badh kalle til segh:
»i fyllige nw th*em* allæ til strande
och siden hiem til lande.«
The fore tha theden m*edh* mygel æræ,
th*en* fæmtte dag the ka*m*me thæræ,
th*er* thieræ skib til rede laa,
the wonde ap seyel och giorde saa,
femtan dage ware the i siøø,
fower bør ware thieræ ro,
th*en* sextinde dag for thiere land
the kaste th*er* ack*er* aa hwide*n* sand.
Th*en* same afften spør han thæræ,
hans fad*er* och mod*er* død æræ,
och saa hi*n*næ mod*er* Blandzeflor,
hans eghen hiertens amwr.
Th*er* folked th*ett*e saa,
ath Flores jnd for landh*et* laa,
tha kame allæ thæræ,
vnd finge ha*nu*m m*edh* stor æræ,
the lod tha samen steffne jet ting
ower allæ lande th*er* om kringh,
[oc toge hannu*m* til koning ther
yffuer alt thet folck i lannet ær.]

Digitized by Google

Flores lod the ridd*e*r kallæ
och bad th*e*m sa*m*men ko*m*me allæ,
the th*er* ha*nu*m fulde hiem,
rige gaw*er* gaff ha*n* th*e*m,
han lod th*et* skib och lade,
th*er* the tid m*edh* th*e*m haffde,
m*edh* dyræ clenodia mange hande,
han bad th*e*m føræ th*et* hiem til lande.
The ridd*eræ* giorde som Flores bød,
allæ cledde i skarlogen rød,
[the fore hiem oc hwer war glad
oc helsede konge*n* som Flores bad.]
E medh*e*n the ko*n*ni*n*ge lewe,
rige gawe the mellom th*e*m giwe,
hwær thieræ haffde hin a*n*nen kier,
som hans egh*et* liiff th*et* ær.

15. Flores kristnes.

Tha lod Flores til brøllop rede,
h*er*ræ*r* och fyrst*er* lod han bede,
th*er* war allæ hande nade
til dryk och edinde bode.
Th*et* bæste folk i land*et* æræ
war alt sa*m*me*n* ko*m*men thæræ,
th*e*n høgtid stod jen lang stwnd,
th*er* war glede mange lwnd.
Hwo th*er* war kommen efft*er* gosz hell*er* gawe,
han foor dede*n* m*edh* rigæ hawe.
Side*n* th*e*n høgtid war for gonge*n*,
tha war thy i try aar same*n*,
thy try aar finge thy børn tre,
to we*n*niste sø*n*ner man willæ see

och jen datt*er*, we*n* oc klar,
th*et* spord*is* ret obenbar.
    Blandzeflor saffde til Flores tha:
»myn h*err*æ, om jech bede maa,
willæ i lyde myne rade,
til Franckerigy willæ wi fare bode,
mægh mynd*is*, myn mod*er* saffde mæg fra,
ath jech th*er* gode frend*er* aa.«
Flores saffde hi*n*næ: »jaa,
jech wil gierne giøræ saa,
th*et* fyrste jec kan mæg rede til,
jech gierne m*edh* edh*er* fare wil.«
Hwndrede skibæ tha lod han rede,
thy ware bode dybe och brede,
i hwert jeth skib vi heste,
thy i landh*et* waræ bæstæ.
Thy finge bøør och seylede tha
til jen stad, hiede Wenacia.
Flores sidh*en* deden red
til Franckerigy th*en* gieniste led,
aff guld war han øwert riig,
sex hwndrede hestæ haffde han m*edh* sæg,
hans folk skal wed skibed bidhæ,
til han wil thid afft*er* ridæ.
Tha thy kam til Pariiss,
th*em* møtte mange ridd*er* wiiss,
the hinde frænd*er* æræ,
bade hi*n*næ wælkome*n* wæræ,
och iii moned ware the th*er*,
hwær dag Flores til kirkin gaar,
aff jet sted och i jet a*n*net stad,

Digitized by Google

som Blandzeflor ha*num* bad.
Flores lod tha hi*n*næ for stande,
ath han willæ faræ hiem til lande.
Blandzeflor swaredhe ha*num* sa lwndh:
»i skullæ æn bide her jen stwnd,
jech wil edh*er* seye brat,
hwad jech haw*er* Gud i he*m*merig jet,
th*er* jech kam i th*en* storæ nød,
tha jette jec Gud for myn døth,
matte jech sex aar lewe m*edh* roo,
tha skullæ jech sidh*en* i klost*er* boo,
vdh*en* th*et* kan sa ko*m*me til,
ath i kristen worde wil,
nw skullæ i vd welliæ aff thessæ too,
hwad hell*er* i wil giøræ saa,
ath jech skal hæræ efft*er* wæræ,
hell*er* i skull cristenes hæræ,
saa och the, th*er* hie*m*me æræ,
skullæ i lade cristene, my*n* kieræ,
och alt th*et* folk m*edh* ed*er* ær,
th*et* wilkor nw til edh*er* staar.«
Flores swarede och saffde: »jaa,
sa*n*nelig jech wil giøræ saa,
myn how haw*er* lengy standh*et* th*er* til,
ath jec cristene worde wil.«
Han lod sig tha cristene th*er*
och alt th*et* folk m*edh* ha*num* ær,
ha*n* tog och m*edh* sægh præstæ,
biscop*æ* och andræ klærkæ the bæstæ,
saa redæ the gladelig til strande,
och foræ sidh*en* hiem til landæ.

Digitized by Google

Sidh*e*n lod han th*e*r vd steffnæ
alt th*et* folk, th*e*r the ku*n*næ neffnæ,
han bad th*e*m allæ kristene gaa,
hell*e*r the skullæ jen vnd døø faa.
Thieræ dott*e*r mwnde the giwe tha,
ko*n*ni*n*gen aff Franckerigy mwnde hwn faa.
Sidh*e*n lode the jdelig
giøræ kirkiær och klost*e*r øwert righ,
the leffde thieræ allær i trystywæ aar,
saa ath the ideligh sa*m*men war.
Thieræ ko*n*ni*n*ge rigy skyffte the saa
mellom thieræ sø*n*ner too,
thy ware saa gamle tha,
thieræ rygy thy ey rade maa,
thy ath skylde thieræ ekteskab tha
hwær thieræ hin a*n*nen fra,
Blandzeflor [foor] til frwer jnd,
Flores til mwncke i same sind.
The leffde th*e*r siden bode,
Gud gawe th*e*m sa storæ nade,
the leffde sa ødmygeligh th*e*r,
Gud sielff haffdæ th*e*m kiær,
han ændæ thier*is* leffned i jørderigi
och gaff th*e*m gledæ i hemerigi!

Nw haw*e*r i hørd th*e*r seye fra,
hwræ lwndæ th*et* mwnde th*e*m gaa,
the ænde thieræ liiff och fingæ roo,
sa giw*e*r Gud allæ the som pa ha*n*u*m* tro!

Digitized by Google

Nw hawer the*n*næ dickt jen ændæ,
Gud han os sin nadæ sændæ!
Ewfemia dronningh i th*e*n timæ
lodh sætte the*n*næ bog [a rimæ]
lidh*et* føræ hwn døde,
Gud frælsæ hi*n*næ siel aff møde,
saa och th*e*n th*e*r hi*n*næ giorde,
och allæ the th*e*r hi*n*næ hørde,
reth ang*e*r och skrefftemal,
hemerigis gledæ tha fonge wor sel.
Th*et* ladæ os Gud i hemerig hændæ,
th*e*r lew*e*r och styrær for vdh*e*n ænde!
th*e*n hi*n*næ skreff, hwn maa och saa,
th*e*r til seye wi allæ jaa!
amen!

Trykfejl i første Bind.

S. 111, L. 5 fra ned. I?) skal være (?)
- 10, V. 277 wbassi l. willebassi.
- 217, V. 332-33 inthet liges,
thet bordh for hert. F. staar
l. inthet liges
thet bordh, for hert. F. staar

Digitized by Google

Digitized by Google

Wilhelm Gether
Bogbinder
Hj. af l. & st. Kanikestræde 15.
Digitized by Google

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
BERKELEY

Return to desk from which borrowed.
This book is DUE on the last date stamped below.

31Mar'50BZ

JAN 6 1966 8 4

REC'D

JUN 23'67 -2 PM

LOAN DEPT.

LD 21-100m-11,'49 (B7146s16)476

Digitized by Google

M300444
PT 7953
B7
v. 1

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google